

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2007	RA08.0012	A2

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op maandag 5 november 2007 te 14.00 uur in het raadhuis te Emmen

Voorzitter: de heer C. Bijl
Waarnemend voorzitter: de heer J.H. de Wildt
Griffier: de heer H.D. Werkman

Aanwezig bij de aanvang 36 leden, te weten de heren B.R. Arends, A. Boer en H. Boers, mevrouw Y.J. Boxem-Klein, de heren J. Dijkgraaf, D.J. Douwstra, T. Eerenstein, J. Engberts, F. Ensink, T.H. Gerth, A.J. Goudriaan, W.W.W. Halm, B.J. Hoekstra en G.J. Horstman, de dames T. Houwing-Haisma en Z.S. Huising-Oldengarm, de heren H.J. Hulsegge, H. Huttinga en H. de Jonge, de dames R.G. Logtenberg-de Wolde en A.G. Louwes-Linneman, de heer W.O. Meijer, mevrouw M.J. Meulenbelt, de heren L. Oosting, L.T. Pekelsma en T.D. Reitsma, mevrouw S. Rougoor-Mahalbasic, de heren A.W.J. Schoo, H. Smit, P.D. Spreeuwiers, J.H.G. Sulmann, J.H. Thole, J.H. de Wildt, B.D. Wilms en J.H. Wittendorp (middag) en mevrouw J. Zinnemers-Warmolts.

Later ter vergadering 1 lid, te weten de heer R. van der Weide.

Afwezig zijn 3 leden, te weten de heren W.L.H. Moinat, R.R. Ripassa en J.H. Wittendorp (avond).

Tevens aanwezig: de wethouders G. Evenhuis, J. Holman, H.G. Jumelet, J. Kuper, A.J. Sleeking en mevrouw M.H. Thalens-Kolker, alsmede de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

A1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering voor de behandeling van de begroting, het jaarlijkse hoogtepunt, en heet de raadsleden, de leden van het college, de aanwezigen op de publieke tribune en de luisteraars naar Radio Emmen van harte welkom.

Hij meldt dat de heren Moinat en Ripassa verhinderd zijn. Voor de heer Ripassa heeft dat een plezierige reden: voor diens nieuwe baan moest deze vandaag het nodige doen. De heer Moinat is helaas afwezig wegens ziekte. Spreker heeft zojuist van de heer Hoekstra begrepen dat het intussen ietsje beter gaat en wenst de heer Moinat beterschap toe. Verder zal de heer Wittendorp alleen vanmiddag aanwezig kunnen zijn wegens plezierige omstandigheden thuis. Tevens de melding dat de heer Van der Weide wat later komt.

Desgevraagd stelt de raad de opgestelde agenda vast.

A2. Vragenhalfuur

Er zijn geen vragen aangekondigd.

B1. Programmabegroting 2008

De voorzitter deelt mede dat het voorstel van het presidium is op volgorde van grootte bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen de sprekerslijst vast te stellen, waarmee door de raad is ingestemd. Elke fractie heeft voor de algemene beschouwingen 20 minuten, maar als een andere fractie een verduidelijkende vraag wil stellen, kan dat natuurlijk.

NB: voor de overzichtelijkheid worden de tijdens de behandeling ingediende amendementen en moties opgenomen op het mo-

ment waarop de besluitvorming aan de orde is (zie de betreffende pagina's van de zitting van 8 november 2007).

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

De heer Arends spreekt namens de fractie van de Partij van de Arbeid als volgt:

"Voorzitter. Sommigen, zo niet velen, willen ons doen geloven dat van inhoudelijke verscheidenheid in de politiek heden ten dage niet of nauwelijks nog sprake is. 'Het centrum is een uitwisselbaar geheel van middenpartijen in een eenpartijstaat geworden waarbij kiezers op die partijen geen enkele illusie kunnen hebben over enige koerswijziging in welke richting dan ook', aldus een vaste columnist in een van de landelijke ochtendbladen. Volgens andere politieke leiders, veelal door zichzelf hiertoe benoemt, behoort de wil van het volk centraal te staan. In hun visie hebben de politiek en in het bijzonder de bestaande politieke organisaties zichzelf overleefd. Politieke verenigingen met leden zouden passé zijn, de beweging heeft de toekomst, een beweging met een sterke neiging om 'het volk' voor te stellen als een soevereine gemeenschap met een essentiële identiteit die wordt gevoed door een gedeeld erfgoed en een homogene cultuurbeleving (ook wel: eenheid en vaderlandsliefde).

Met de bijdrage van de PvdA-fractie aan de behandeling van de begroting 2008 wil ik namens mijn fractie eenieder duidelijk maken dat er wel degelijk sprake is van verscheidenheid in de politiek, ook in het centrum, dat het er om de drommel wel toe doet dat de PvdA verantwoordelijkheid draagt voor het beleid en dat afleggen van verantwoording in een representatieve democratie van grote waarde is voor het behouden en verwerven van het vertrouwen van de kiezers in de politiek.

Bij de behandeling van de Kadernota 2007 heeft de PvdA-fractie voorgesteld het bedrag dat in het kader van de stimuleringsregeling sociaal-culturele activiteiten per persoon jaarlijks beschikbaar wordt gesteld, te verhogen van € 50,- naar € 100,-. Het college heeft dit voorstel van de PvdA-fractie overgenomen. Daarenboven wil het college de bijdrage in het kader van het schoolfonds verhogen van € 140,- naar € 200,-.

In het kader van arbeidsparticipatie heeft het college besloten dat de groep personen die op 1 januari 2006 in het kader van de voormalige ID- en WIW-regeling werkzaam was én ouder

dan 55 jaar, tot hun 65e hun huidige WIW/ID-baan blijft behouden. Voor de groep jonger dan 55 jaar blijft jaarlijks een bedrag van € 1.800.000,- beschikbaar.

Voor de ontwikkeling van brede scholen, voor projecten buitenschoolse opvang+, voor verlenging dagdelen peuterspeelzalen en voor onderwijshuisvesting wil het college vanaf 2008 jaarlijks een bedrag van ruim € 400.000,- beschikbaar stellen. Dit bedrag zal in 2010 nog verder oplopen, tot bijna € 600.000,-.

De hiervoor genoemde maatregelen zijn nadrukkelijk het gevolg van de invloed van de Partij van de Arbeid op het beleid van de gemeente Emmen. Want als sociaal-democraten zijn wij van mening dat 'iedereen tenminste recht heeft op een dusdanig niveau van bestaanszekerheid dat men volwaardig aan de samenleving kan deelnemen' en dat 'in een wereld vol kansen op succes en kansen op falen mensen de zekerheid moeten hebben dat tegenslag niet betekent dat je aan de kant komt te staan. Een fatsoenlijk bestaan is het minste waar mensen van op aan moeten kunnen. Het gaat daarbij niet alleen om een behoorlijk inkomen maar om bestaanszekerheid in de meest brede zin van het woord (...)'.
In het verlengde hiervan zal de PvdA-fractie bij de behandeling van de WMO in december, gelet op de huidige ontwikkelingen, met voorstellen komen inzake het persoonsgebonden-budget-tarief voor huishoudelijk hulp I.

De begroting 2008 laat ruimte, zowel voor 2008 als voor de jaren erna, om beleid te maken, om zaken te kunnen realiseren. Het college heeft dat gedaan in de vorm van grote en kleine zaken. Voor de aanpak van het college willen wij enerzijds dankzeggen < wij kunnen ons hierin nagenoeg vinden > en anderzijds onze waardering uitspreken. Het lukt het college goed de ambities van de collegepartijen zoals verwoord in het coalitieakkoord adequaat uit te voeren. Hulde!

Het heeft ons verheugd dat het college de voorstellen van de PvdA-fractie voor een structureel fors hogere bijdrage ten behoeve van het onderhoud van groen en grijs heeft overgenomen. Ook hebben wij met genoegen geconstateerd dat de verrommeling van het openbaar gebied door het college wordt aangepakt < het werd ook tijd! > en dat het college de voorgenomen privatisering heeft stopgezet. Dat laats-te doet ons buitengewoon veel deugd.

Voor de invulling van de vrije beleidsruimte heeft het college mogelijkheden gelaten voor

de raad conform de behandeling van de Kadernota 2007. Het zal u niet verbazen dat de PvdA-fractie met voorstellen komt om deze beleidsruimte in te vullen. Hiervoor zal ik namens mijn fractie een amendement indienen. De invulling van de beleidsruimte door de PvdA-fractie is zoveel mogelijk gericht op de directe leef- en woonomgeving van de inwoners van de gemeente Emmen. Bij de behandeling van de Kadernota hebben we voor deze lijn gekozen en we zetten deze bij de behandeling van de begroting 2008 voort.

Het zal u niet verbazen dat wij de voorstellen, gedaan bij de behandeling van de Kadernota 2007 en niet door het college overgenomen, vandaag alsnog zullen indienen. Het betreft een bijdrage van € 2,- per inwoner voor sport- en spelvoorzieningen in de dorpen en wijken en het KEI-goede fietsnetwerk.

Wij stellen tevens voor ten behoeve van het onderhoud van geprivatiseerde sportvoorzieningen de door het college in overweging meegegeven suggestie over te nemen. Daarnaast willen wij voorstellen om de niet-commerciële sportverenigingen en de private sportaccommodaties (sporthallen en openluchtbaden) vrij te stellen van OZB-heffing. In het kader van de WMO willen wij voor het vrijwilligerswerk structureel € 150.000,- beschikbaar stellen. Dit bedrag zou aangewend moeten worden voor het opzetten van een vrijwilligerspool en het ondersteunen/faciliteren van vrijwilligers met kinderen van 0 tot 4 jaar door het bieden van enkele dagdelen kinderopvang.

Het dorp Zwartemeer wacht al verscheidene jaren op de nakoming van een toezegging met betrekking tot het voltooiën van het kunstwerk. De PvdA-fractie wil in 2008 een bedrag van € 375.000,- beschikbaar stellen voor de voltooiing. De gewekte verwachtingen bij de bevolking van Zwartemeer worden ingelost. We willen een betrouwbare overheid zijn.

In de gemeente Emmen zijn weinig musea. Voor een gemeente met ambitie op het terrein van cultuur en educatie, recreatie en toerisme en economie en werkgelegenheid is dat opmerkelijk. Musea dragen bij aan verlevendiging, aan verbreding en verruiming van de geest, aan een uitnodigend cultureel klimaat, et cetera. Op verschillende plekken in de gemeente worden initiatieven ontplooid voor het opzetten van museale voorzieningen. Het succes van deze initiatieven is mede afhankelijk van financiële ondersteuning door de overheid,

hetzij in de initiële fase, hetzij in de vorm van (project)subsidie. Binnen de gemeentelijke begroting is hier niet of nauwelijks ruimte voor. De PvdA-fractie wil hiervoor een fonds in het leven roepen dat lokale initiatieven ondersteunt. In de eerste twee jaar willen wij dit fonds iets extra vullen om het vanaf 2010 structureel te voeden met een bedrag van € 150.000,-. Wij denken dat dit fonds ook van nut kan zijn bij de eventuele ontwikkelingen rond de collectie Brands in Nieuw-Dordrecht. Het college zet voor 2008 fors in op de ontwikkeling van dorps- en wijkplannen. De PvdA-fractie wil deze inzet ook in 2009 maximaal mogelijk maken. Hiervoor willen wij € 750.000,- beschikbaar stellen.

De stedenbouwkundige ontwikkelingen in de gemeente Emmen door de jaren heen hebben ons verrijkt met tal van voorbeelden van architectuur, inrichting van de openbare ruimte en wat dies meer zij. Om dit voor het nageslacht vast te leggen, willen wij voorstellen eenmalig een bedrag van € 50.000,- beschikbaar te stellen voor het realiseren van een architectuurgids.

En waar het gaat om gebouwen, zijn wij er ons als PvdA-fractie van bewust dat ook jonge en naoorlogse monumenten het verdienen om behouden te blijven. Om dit mogelijk te maken stellen wij voor vanaf 2009 jaarlijks € 100.000,- beschikbaar te stellen voor een revolving fund.

Tot slot willen wij nog voorstellen het flexibel personeelsbudget te verruimen van 0,5% naar 1,0% van het totale personeelsbudget. Daaraan stellen wij echter wel voorwaarden. Het personeelsbudget wordt afgegrensd op het niveau zoals vermeld in de begroting 2008, minus de voorstellen van het college zoals opgenomen in de Kadernota 2007 en verwerkt in de begroting 2008. Jaarlijks mag het personeelsbudget worden aangepast aan de CAO-ontwikkelingen en blijft het flexibel personeelsbudget circa 1,0% van dit budget. In geval van overdracht van taken door een hogere overheid aan de gemeente, danwel in geval van het verkrijgen van nieuwe taken kan het personeelsbudget toemen. Op deze manier wil de PvdA-fractie het personeelsbudget beteugelen en tegelijkertijd het college maximale ruimte bieden om de doelstellingen zoals verwoord in de programabegroting 2008 te verwezenlijken.

Als laatste dienen we samen met de CDA-fractie een amendement in om het mogelijk te

maken de subsidie voor RTV-Emmen vanaf 2008 met € 23.000,- te verhogen. Met al deze zaken, gevoegd bij de voorstellen die door de fractie zijn gedaan tijdens de behandeling van de Kadernota 2007 en door het college zijn overgenomen, heeft de PvdA-fractie een groot aantal concrete voorstellen gedaan om de gemeente Emmen nadrukkelijk het bezit van de inwoners van onze gemeente te laten zijn. De fractie zet nadrukkelijk in op publieke voorzieningen die kwalitatief hoogstaand en voor iedereen aantrekkelijk zijn, voorzieningen die ongeacht het inkomen toegankelijk zijn.

De keuzes van de PvdA-fractie zullen niet per definitie de keuzes van andere partijen zijn, noch de keuzes van elke inwoner van de gemeente Emmen. De fractie heeft een keuze gemaakt uit een veelheid van mogelijke voorstellen. Immers, er zijn over het algemeen veel meer wensen dan er geld beschikbaar is. De PvdA-fractie heeft in eerste instantie haar keuze gemaakt. Over deze keuzes wil zij nadrukkelijk verantwoording afleggen aan de inwoners van de gemeente Emmen, aan onze kiezers. Wij zullen dat zelf actief ter hand nemen. Dat doen we nadrukkelijk, omdat we van mening zijn dat in de representatieve democratie verantwoording afleggen van groot belang is: uitleggen waarom je keuzes maakt zoals je ze maakt, uitleggen waarom besluiten zijn genomen zoals ze zijn genomen en wat onze opstelling daarin is geweest. Wij gaan daarbij de confrontatie niet uit de weg. We zijn er niet bang voor, al gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat het niet op alle momenten en in alle gevallen altijd even leuk en aangenaam is. De politiek is echter geen plek voor bange mensen. Het vorig jaar heb ik mijn algemene en politieke beschouwing bij de begroting 2007 afgesloten met een vooruitblik naar de toen komende verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Ik sprak de hoop uit dat een nieuwe regering mensen die al vele jaren in ons land verblijven de menswaardige verzekering van een menselijke toekomst biedt. Ik sprak over een groep van 26.000 asielzoekers. Met heel veel genoegen heb ik mogen constateren dat een nieuw samengesteld parlement een motie heeft aangenomen over een generaal pardon en dat de nieuwe regering, in de persoon van PvdA-staatssecretaris Nebahat Albayrak, de uitvoering van deze motie voortvarend ter hand neemt.

Hoezo, vraag je je dan af, is het centrum een uitwisselbaar geheel van middenpartijen in een eenpartijstaat geworden waarbij kiezers op die partijen geen enkele illusie kunnen hebben over enige koerswijziging in welke richting dan ook?

Aan het slot van deze eerste termijn wil ik aansluiten bij mijn afsluitende opmerking van vorig jaar.

De verkiezingen van november 2006 hebben een generaal pardon mogelijk gemaakt. In onze maatschappij, in onze samenleving is echter de verdraagzaamheid, de tolerantie van velen voor grote groepen minderheden vaak ver te zoeken. Zeggen wat je denkt in plaats van nadenken over wat je zegt, laat staan denken voor je wat zegt, is vandaag de dag eerder regel dan uitzondering. Het heeft er alle schijn van dat de morele en culturele verworvenheden van de laatste decennia van de vorige eeuw stap voor stap teruggedrongen moeten worden. Dat geldt zowel de verworvenheden op het gebied van de multiculturele samenleving als de verworvenheden op het gebied van moraal en levensstijl. Voor de een is het geen probleem met het grootste gemak inwoners van ons land die hun bijdrage leveren aan onze samenleving maar die een zekere religie hebben, neer te zetten en weg te zetten in bewoordingen die ons met afschuw zouden vervullen als we het woord 'islamiet' vervangen door 'jood'. Voor een ander is het blijkbaar geen probleem mensen omwille van hun geaardheid te beoordelen en te veroordelen en hun dezelfde rechten te ontzeggen welke in principe ieder van ons horen toe te komen.

Een samenleving die voorkeuren toont voor paternalisme of benepenheid moet niet verbaasd zijn als zorgzaamheid, mildheid, solidariteit en wat al dies meer verdwijnt uit de harten en de zielen van hen die deelnemen aan de samenleving. We behoren elkaar aan te spreken op de plichten die wij allen hebben tegenover elkaar. We behoren elkaar ook de ruimte en de vrijheid te gunnen, zeker in de privé-sfeer, datgene te doen wat wij zelf willen en wensen, mits dit zich niet verzet tegen de wetten in ons land. Als we elkaar met respect tegemoet willen treden, elkaar respectvol willen bejegenen, over elkaar respectvol willen spreken, dan zullen we nog verbaasd zijn over de wederkerigheid van dat respect, over de waardering die er voor elkaar kan zijn, de warmte die een samenleving ook kan uitstralen.

Aan sommigen is dit soort overpeinzingen en handreikingen wellicht niet besteed. Ik gun aan hen hun mening en opvatting. Voor mij, voor mijn partij, de Partij van de Arbeid, is het echter de kern van het handelen ten opzichte van de medemens. Ik prijs mij gelukkig lid te zijn van een partij die zich niet laat meeslepen door kortzichtig gewin, maar er blijk van geeft ook op dit gebied heldere keuzes te kunnen maken."

De heer Ensink spreekt namens de fractie van het Christen Democratisch Appèl als volgt: "Voorzitter. Op 14 maart van dit jaar was ik aanwezig op het symposium dat gehouden werd ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de Stichting Buurt Support. Op dit symposium werd in het kort teruggeblikt op het ontstaan en de verdere ontwikkeling van deze stichting. In deze tien jaar zijn vele mensen die niet direct aan de slag konden door het verrichten van maatschappelijk nuttig werk toch weer in aanraking gebracht met de arbeidsmarkt. Na afloop van het symposium kreeg ik als presentje een boekje mee met de titel 'Echte economie'. Het is geschreven door prof. Arnold Heertje. In dit boekje wordt kort samengevat de vraag besproken: wat is economie? Economie, zo stelt de auteur, is de wetenschap van de wijsheid van het eeuwige tekort, eeuwig zo lang er mensen bestaan met een eindig leven. Daardoor is de tijd altijd schaars. In het boekje komen de begrippen schaarste en welvaart uitvoerig aan de orde. Toen ik het boekje gelezen had, kreeg ik het gevoel dat prof. Heertje eigenlijk bezig is geweest met de aloude vraag: waartoe zijn wij hier op aarde? De Bijbel geeft ons hier een kort en helder antwoord op: om God en onze naasten te dienen. Vandaag en donderdag bespreken wij de begroting van de gemeente Emmen voor het jaar 2008. In deze begroting gaat het ook veelvuldig om de begrippen welvaart en schaarste. Als je het woonbelevingsonderzoek over Emmen leest, kun je daaruit de conclusie trekken dat de inwoners van de gemeente Emmen bijna de gelukkigste mensen van Nederland zijn. Tegelijkertijd blijkt uit de begroting dat er voor het realiseren van diverse wensen nog een grote schaarste aan financiële middelen is. Het is daarom de kunst als gemeentebestuur met de beschikbare middelen te zorgen dat de burgers van onze gemeente volop kunnen meedoen aan onze samenleving en dat in het bijzonder de nog steeds bestaande armoede tot een minimum wordt teruggedrongen. In de nu aan de orde zijnde begroting wordt

aangegeven wat de inzet van het college zal zijn voor het jaar 2008 en wat van onze burgers er in de vorm van de gemeentelijke lasten aan bijdragen wordt gevraagd.

Het college heeft deze begroting als thema meegegeven: Van denken naar doen! Wij zouden het wat anders willen karakteriseren: Ambitie en optimisme. Dat is weleens wat anders geweest. Bij de behandeling van de begroting voor het jaar 2005 moesten er pijnlijke maatregelen worden genomen om de begroting en het meerjarenperspectief weer in het lood te krijgen. We hadden te maken met veel onrust en onbegrip onder onze burgers. In onze algemene beschouwing van destijds heb ik daarover het volgende gezegd: 'Het lijkt wel of wij net als het volk Israël, zoals verwoord in het Oudtestamentische boek Exodus (15:22-27) terecht zijn gekomen bij de plaats Mara, die bitter betekent. (-)Echter, wij moeten oppassen voor al te grote vormen van zwartgalligheid en pessimisme. En om nog even bij het bijbelverhaal te blijven: Na Mara kwam Elim, een oase van twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen.' En als ik nu de heer Ashok Bhalotra mag geloven, wordt er op het terrein van het huidige dierenpark binnen niet al te lange tijd een groene oase met misschien ook wel 12 waterbronnen en 70 palmbomen gecreëerd. De vorige week hebben de leden en sympathisanten van het CDA afdeling Emmen met veel enthousiasme kennisgenomen van de plannen betreffende de realisatie van een nieuw theater en de verplaatsing van het Noorderdierenpark naar de Noordbargeres.

In de nu aan de orde zijnde begroting wordt in de afzonderlijke programma's aangegeven waar het college zich in 2008 voor wil inzetten. De CDA-fractie wil beginnen met het uitspreken van haar waardering voor de duidelijk en overzichtelijke wijze waarop de begroting aan ons is gepresenteerd. Deze waardering geldt ook zeker voor het feit dat u ons, door een gedegen financieel beheer, zowel voor het jaar 2008 als in meerjarenperspectief een uitsluitende begroting presenteert. Met genoegen stellen wij vast dat het college volop uitvoering geeft aan de opvatting in het Bestuursakkoord dat er wordt gekoerst op een sluitend meerjarenperspectief en een degelijk financieel beheer.

Voor nieuw beleid is in 2008 een bedrag opgenomen van € 300.000,-, oplopend tot € 800.000,- in 2011. Verder is er eenmalig nog € 1 miljoen beschikbaar voor nieuw beleid. Daar komt nog bij dat de tarieven van de diverse belastingen niet meer dan trendmatig zullen stijgen. Bij de afvalstoffenheffing wordt

zelfs afgezien van de gebruikelijke prijscompensatie van 2%. Concreet betekent dit een feitelijke daling van de afvalstoffenheffing.

Als CDA-fractie hebben wij bij de behandeling van de Kadernota een aantal onderwerpen besproken die wij nu in deze begroting grotendeels terugvinden.

- Extra geld voor onderhoud van het openbaar gebied.

Er komt structureel € 500.000,- extra beschikbaar voor onderhoud. Bovendien zal hiervoor eenmalig nog eens € 525.000,- extra beschikbaar komen. Daar komt nog bij dat in 2006 het fonds openbaar gebied gevuld is met € 450.000,-. In de programmabegroting wordt aangegeven wat er in 2008 zoal zal worden gedaan met deze budgetten. Niettemin zullen wij het op prijs stellen als bijvoorbeeld in december van dit jaar in de raadscommissie wat gedetailleerder met het college van gedachten kan worden gewisseld over de exacte besteding van deze extra middelen.

- Extra geld voor cofinanciering van diverse projecten.

Eveneens hebben wij onderwerpen genoemd die in aanmerking komen voor cofinanciering:

- de nieuwbouw theater en verplaatsing van de dierentuin
- de realisering van de vaarverbinding Erica-Ter Apel
- het in stand houden van de maatschappelijke opvang, zoals de Veltman Stichting en de crisisopvang
- het ter hand nemen en realiseren van het masterplan tuinbouw
- het in verband met de voltooiing van de A37 verder uitbreiden van de grensoverschrijdende contacten met bijvoorbeeld Meppen en Lingen
- het realiseren van de verdubbeling van de spoorlijn Zwolle-Emmen, en in dit verband het project 'met de trein van Twente naar Drenthe'.

In de begroting zien wij dat deze door ons genoemde onderwerpen in diverse programma's op een adequate wijze zijn genoemd en in de begroting zijn meegenomen.

Ten aanzien van de verdubbeling van de spoorlijn Zwolle-Emmen willen wij de vraag stellen: wat is op dit moment de stand van zaken?

- De nieuwe Wet sociale werkvoorziening. Bij de behandeling van de Kadernota hebben wij reeds aangegeven dat er nieuwe wetgeving is te verwachten ten aanzien van de sociale werkvoorziening. In de begroting lezen we dat het college in dit verband het jaar 2008 als overgangsjaar naar de invoering van de nieuwe wet wenst te beschouwen. In dit voornemen

kunnen wij ons goed vinden. Wel willen wij benadrukken dat de raad regelmatig en tijdig bij de discussie dient te worden betrokken. De nieuwe WSW kan ons inziens niet los worden gezien van de toekomst van de EMCO-groep. Welke nieuwe plaats krijgt zij in het nog te formuleren integraal arbeidsmarktbeleid? Ook voor de medewerkers is het van belang dat zij tijdig worden geïnformeerd.

- Herziening subsidiebeleid.

Het was de bedoeling dat er in 2007 een integrale discussie gevoerd zou worden over het toekomstige subsidiebeleid. Bij de behandeling van de Kadernota hebben wij reeds aangegeven van mening te zijn dat een hogere bijdrage van de gemeente aan de geprivatiseerde openluchtzwembaden zeer gewenst is. In de brief van het college d.d. 9 oktober wordt de raad meegedeeld dat voor het jaar 2008 aan ons verzoek invulling is gegeven. De raad wordt in overweging gegeven vanaf 2009 de bestaande knelpuntenpot jaarlijks met € 60.000,- structureel te verhogen. Deze uitnodiging van het college nemen wij van harte aan en daarom dienen wij een amendement in.

- Dualisme en de griffie.

Sinds 2002 zijn de gemeenteraden gedualiseerd. Wij hebben inmiddels vijf jaar ervaring. De afzonderlijke rollen van de raad en het college zijn in het duale systeem veel duidelijker geworden. Toch zal er in dit verband altijd een zeker spanningsveld blijven, bijvoorbeeld tussen de uitoefening van de volksvertegenwoordigende en de controlerende rol van de raad enerzijds en de inzet van het college om de belangen van de gemeente optimaal te behartigen anderzijds.

Een ander punt dat de aandacht behoeft, is het goed kunnen functioneren van de griffie. De conceptvoorstellen die wij hebben gezien vereisen nog een betere onderbouwing. Met name het *up to date* houden dan het raadsinformatiesysteem kost veel tijd en moeite. Bestanden kunnen niet zomaar aan elkaar worden gekoppeld. Daar komt nog bij dat, willen wij onze burgers optimaal informeren, dit steeds meer op digitale wijze zal moeten gebeuren. Als CDA-fractie zijn wij bereid hiervoor in het jaar 2008 een bedrag te reserveren. Mede afhankelijk van de reactie van andere fracties overwegen wij een amendement in te dienen in de tweede termijn.

We willen in dit verband ook reageren op de brief van de rekenkamercommissie. Wij zouden het op prijs stellen eerst met deze commissie van gedachten te wisselen over de inhoud van het verzoek structureel € 40.000,- beschikbaar te stellen voor meer onderzoek. Met name

het inhuren van externe onderzoeksbureaus heeft niet direct onze voorkeur. Vervolgens nog enkele opmerkingen per programma.

Programma 1, inwoners en bestuur

In het hoofdstuk dienstverlening wordt het volgende opgemerkt: in het onderzoek 'De staat van de gemeente' is ook de dienstverlening van de gemeente Emmen onder de loep genomen. In het algemeen scoort Emmen heel redelijk. Als CDA-fractie worden we echter nog regelmatig geconfronteerd met klachten over de afhandeling van brieven. Weliswaar wordt er keurig een ontvangstbevestiging gestuurd, maar als de afhandeling van een brief wat meer tijd vergt dan verwacht, kan er dan tussentijds niet even een telefoontje door de afdeling met de brievenafhandelaar worden gepleegd over de stand van zaken? Het zijn vaak de kleine dingen die het doen. Ook dit is echte economie!

In dit verband nog enkele opmerkingen over RTV Emmen. Enige tijd geleden heeft het bestuur van RTV Emmen een beleidsplan voor de toekomst opgesteld. Dat was voor de CDA-fractie een voorwaarde om de door het rijk ter beschikking gestelde gelden volledig door te geven aan RTV Emmen. Nu dit beleidsplan er ligt, willen wij de daad bij het woord voegen. Hiertoe heeft de heer Arends namens de fracties van PvdA en CDA een amendement ingediend.

En als het gaat om de gemeente daadwerkelijk dichterbij de burger te brengen, merken wij op uitermate content te zijn met de realisering van de derde gemeentewinkel in het gebied De Blokken.

Voorts nog een vraag. Uit de bestuursrapportage Berap II blijkt dat het verstrekken van met name rijbewijzen een ware melkkoe voor de gemeente is. Tot op heden levert deze post maar liefst € 225.000,- extra op. Dat vraagt om een verklaring. Wat betekent in dit verband kostendekkendheid?

Programma 3, veiligheid

Recent hebben wij via de media vernomen dat er een flinke personeelsreductie dreigt bij de politie in Drenthe. Wat gaat dit betekenen voor de gemeente Emmen?

In dit verband willen wij nogmaals de problematiek van het grote aantal fietsendiefstal aan de orde stellen.

Een ander punt is het voornemen van de Regionale Brandweer Drenthe de aanrijtijden te verruimen van 8 naar 15 minuten. Wij maken ons daar zorgen over. Immers, in de afgelopen jaren hebben we als gemeente Emmen grote bedragen geïnvesteerd in een betere outillage

voor de brandweerkorpsen in Emmer-Compascuum, Klazienaveen en Schoonebeek. Daar komt nog bij dat in Emmen-centrum een nieuwe brandweerkazerne zal worden gebouwd.

Wij onderkennen de toenemende problematiek bij het werven en het beschikbaar zijn van vrijwilligers bij onze brandweer.

Programma 4, onderwijs en jeugd

Bij de behandeling van de Kadernota hebben wij aangegeven dat er in de begroting extra geld beschikbaar moet komen voor de sterk gestegen kosten van het onderhoud van de scholen. In de begroting is nu structureel € 50.000,- extra opgenomen. Verder is er structureel € 50.000,- opgenomen voor de brede scholen. Al met al is dit € 100.000,- extra voor het onderwijs in Emmen. Daar zijn wij zeer content mee. Ook dat is echte economie!

Verder hebben wij als CDA-fractie gepleit voor de realisering van een volwaardig centrum voor jeugd en gezin. Wij hadden bij de behandeling van de Kadernota niet kunnen denken dat de opening van zo'n centrum inmiddels een feit zou zijn. Daarvoor onze waardering.

Onlangs werd in de provincie Drenthe een actie gehouden om het belang van een goed ontbijt voor schoolgaande jeugd onder de aandacht te brengen. Wij doen de suggestie hieraan in Emmen het volgend jaar ook mee te doen.

Wij hebben met genoeg kennisgenomen van de invoering van de sportpas in onze gemeente. Bij herhaling hebben wij aangedrongen op het voeren van een actief beleid om met name de jeugd *sportminded* te maken.

Ook willen wij het voorstel doen de jeugd in onze gemeente daadwerkelijk kennis te laten maken met het functioneren van onze democratie. De laatste tijd vinden er landelijk uitvoerige discussies plaats over de betekenis van de democratie in ons land. Onze stelling is: jong geleerd – oud gedaan! Daarom stellen wij voor in Emmen een jeugdparlement in te stellen voor de leeftijdsgroep 12-17 jaar. De opzet is dat de scholen voor voortgezet onderwijs in onze gemeente bij toerbeurt een delegatie naar het jeugdparlement afvaardigen. Uiteraard kost dit een paar euro's. Naast de kosten voor de organisatie en begeleiding stellen wij voor de afgevaardigden naar het jeugdparlement een beslissing te laten nemen over het besteden van een bedrag ter grootte van € 10.000,-. Wij beschouwen 2008 als een experimenteel jaar. We dienen hierover een amendement in.

Programma 5, bouwen, wonen en milieu

Onlangs is in de raadscommissie uitgebreid het

functioneren van het welstandstoezicht aan de orde geweest. Naar onze mening dient de discussie zich niet te beperken tot het welstandstoezicht op zich, want ook de bepalingen in de bestemmingsplannen en de daarbij behorende beeldkwaliteitsplannen dienen nadrukkelijk bij deze discussie te worden betrokken.

Nog een tweetal vragen.

Wat is op dit moment de stand van zaken ten aanzien van de realisatie van de woonzorgcomplexen in Emmer-Compasuum en Erica? In het kader van het grotestedenbeleid dient een aantal prestatieafspraken te worden gehaald. Wat zijn de consequenties als die afspraken niet worden gehaald?

Programma 7, verkeer en vervoer

Na vele jaren van voorbereiding en een goede lobby richting de rijksoverheid is sinds vorige week de A37 geheel voltooid. Dit gegeven zal voor Emmen en geheel Zuidoost-Drenthe van enorme betekenis worden. Echte economie! Verder wordt er momenteel hard gewerkt aan de realisering van de weg van de A37 naar het industrieterrein De Vierslagen. De volgende stap moet naar de mening van de CDA-fractie een flinke opknopbeurt van De Vierslagen zijn. Wat ons betreft mag hier de BAHCO-formule worden toegepast, zeker nu waarschijnlijk de NAM de herontwikkeling van het olieveld Schoonebeek ter hand zal nemen. Graag een reactie.

Programma 9, openbaar gebied

Bij de behandeling van de Kadernota hebben wij een aantal opmerkingen gemaakt over het toekomstige beleid ten aanzien van tarieven, beheer en onderhoud van begraafplaatsen. In de begroting lezen we dat het college de raad in 2008 wil informeren over de wijze waarop het toekomstige beheer van de begraafplaatsen zal plaatsvinden. Graag horen we van het college hoe het deze discussie vorm en inhoud wil geven.

Afsluitend. Ik ben onze algemene beschouwing begonnen met het citeren van enkele gedeeltes uit het boekje 'Echte economie'. Ik wil er onze beschouwing ook mee afsluiten.

Reeds in het eerste hoofdstuk stelt de auteur, die vanwege zijn joodse religie in de Tweede Wereldoorlog bij onderduikgezinnen werd ondergebracht, zich de volgende vraag: hoe komt het eigenlijk dat op de meeste onderduikadressen arme mensen wonen? De vorige week hebben we allemaal kunnen lezen wie de rijkste mensen in Nederland zijn. Dit werd nog gespecificeerd naar rijkste man of vrouw per gemeente. Afgelopen zaterdag was het de Landelijke Vrijwilligersdag. De vraag die mij bezighoudt, is: zouden al die mensen die vóór-

komen in de top 500 van het blad *Quote* ook vrijwilligerswerk verrichten?"

De voorzitter weet in elk geval dat één lid van de raad als vrijwilliger voetballers vervoerde richting Schoonebeek. Dat zit dus goed!

De heer Huttinga wijst erop dat het gaat om twee leden!

De voorzitter repliceert: maar ik ben geen lid van de raad, en ik sta trouwens ook niet in de top 500 van *Quote*! Hij vindt het trouwens wel aardig dat het ene raadslid zich meteen verlaat!

Mevrouw Houwing-Haisma spreekt namens de fractie van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie als volgt:

"Voorzitter. Populisme viert momenteel hoogtij, zo lijkt het. Het politieke landschap verschieft bij bijna elke verkiezing van kleur. Kiezers zijn niet meer vanzelfsprekend trouw aan één partij. Bijna alle politieke partijen, en zeker de VVD, worden met de gevolgen ervan geconfronteerd. Als volksvertegenwoordigers is het onze opdracht te luisteren en te vragen naar de mening van de burger, maar beweren dat je als politieke beweging dé mening van hét volk vertolkt, is volledig bezijden de waarheid, om de simpele reden dat er meerdere meningen zijn onder diverse bevolkingsgroepen. De VVD legt weliswaar haar oor te luisteren om meningen te peilen, maar maakt ook keuzes, welke mede tot stand komen vanuit onze liberale beginselen. Zó werkt in onze ogen de democratie. Het is op deze wijze dat wij tot meningsvorming komen als het om politieke besluitvorming gaat, ook wanneer het gaat om de begroting voor 2008.

Het college presenteert ons een sluitende begroting. Trots maakte de wethouder van financiën daarvan gewag in de media. Het mag zo zijn dat de begroting voor 2008 sluitend is, doch ten aanzien van het meerjarenperspectief hebben wij met het college nog wel een paar kritische noten te kraken.

Ten aanzien van de leesbaarheid en de inzichtelijkheid van de begroting is weer een stap vooruit gemaakt. U worstelt nog met de vraag hoe zinvol het is voornemens concreet op geld te zetten, aangezien dit dan uit de bestaande administratieve inrichting losgeweekt moet worden. Wij begrijpen dat probleem, maar als het gebeurt, wordt alles er wel transparanter van.

In de kerngegevens missen wij vijf km fietspad buiten de bebouwde kom. Het zal hierbij niet

gaan om het fietspad van Emmer-Erfseidenveen, want dit ligt volgens ons binnen de bebouwde kom.

De Kadernota vormde de aanzet tot deze begroting. De VVD-fractie heeft bij de behandeling van die nota aangegeven welke zaken voor ons belangrijk zijn. Het stemt ons tevreden dat enige zaken die door ons bij de behandeling van de Kadernota en de begroting 2007 zijn ingebracht nu daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden of aandacht krijgen. Ik noem bijvoorbeeld de steun aan geprivatiseerde sportinstellingen voor groot onderhoud. Op andere zaken zullen wij nogmaals de aandacht vestigen; bij de behandeling van de programma's kom ik hierop terug.

De ambities van dit college zijn hoog. Grote projecten staan op stapel. Ik noem maar de ontwikkelingen in het centrum en de verhuisplannen van het Noorderdierenpark en de plannen voor een nieuw theater. De gepresenteerde plannen maken ook de VVD-fractie enthousiast. Niets is mooier dan plannen maken – moeilijker is het ze te realiseren. Wij komen daar in deze beschouwing niet uitgebreid op terug, omdat laatstgenoemde plannen geagendeerd staan voor de commissievergadering van 15 november en de raadsvergadering van 29 november.

Het bureau Cebeon heeft onderzocht hoe het kan dat Emmen zo vaak als nadeelgemeente uit de bus komt als het gaat om gedecentraliseerde middelen. Het blijkt dat wij op tal van terreinen een substantieel hoger uitgavenpatroon hebben dan de maatstaven in het gemeentefonds. U wilt een *benchmark* laten opstellen, doch wij menen dat dit in het verleden al eens is gebeurd. Bovendien heeft zo iets alleen zin als wij bereid zijn met de uitkomsten ook daadwerkelijk iets te gaan doen.

Aan de hand van de programma's de volgende opmerkingen.

Programma 1, inwoners en bestuur
Burgerparticipatie is een weerbarstig thema. Op dit terrein gaat u in 2008 extra inspanningen verrichten, zo schrijft u. Verder wilt u de consultorenkring in het kader van de erkende overlegpartners vergroten, en dat lijkt ons een goed idee. In het meer op locatie vergaderen van raadscommissies zien wij weinig meerwaarde.

Programma 3, economie en werkgelegenheid
Met het gereedkomen van de A37 kunnen we volop profiteren van de aantrekkelijke economie. We moeten ons blijven richten op de mogelijkheden die de noordelijke ontwikkelingsas ons biedt. Het is nu tijd om de uitnodigende bedrijventerreinen te vullen. De economische

promotie dienen we dan ook onverminderd voort te zetten.

Het doet de VVD-fractie goed te lezen dat het college voornemens is meer aandacht te besteden aan het midden- en kleinbedrijf. Hierop hebben wij vaak gewezen. De bedrijven in die sector vormen een banenmotor van betekenis. Wij zijn benieuwd naar de acties die u concreet gaat ondernemen.

Een actieplan De Monden, waarover u spreekt, is bij ons niet bekend, wél het gebiedsontwikkelingsplan. Wij vragen in dit kader nogmaals aandacht voor de ontsluiting van het lawaaisportcentrum Pottendijk en de verdere ontwikkeling van dit complex.

U noemt voorts het masterplan tuinbouw Emmen, waarbij u het Rundedal ziet als vliegwiel voor de verder te ontwikkelen activiteiten.

Bovendien wenst u vast te houden aan de groei van de glastuinbouw naar 1.000 ha. Wordt het geen tijd die ambitie bij te stellen? En wanneer kunnen wij het masterplan verwachten?

Programma 4, onderwijs en jeugd

In dit programma lezen we dat de financiering van de brede school in meerjarenperspectief nog een probleem is. Gezien het feit dat deze ontwikkeling breed in gang is gezet, gaan wij ervan uit dat het college komt met oplossingsvoorstellen aangaande deze problematiek.

Voorts vragen wij naar de ontwikkelingen met betrekking tot de motie over een ambachtsschool-nieuwe stijl. We hebben inmiddels onder andere via de pers begrepen dat met name het Esdal College staat te springen om hieraan vorm en inhoud te geven. Het mag duidelijk zijn dat de VVD-fractie deze ontwikkeling graag voortvarend opgepakt ziet worden door een school die voor eenieder toegankelijk is en waar de mogelijkheid bestaat diverse richtingen (hout, metaal en elektra) te onderwijzen. De onderhoudstoestand van de schoolgebouwen is al lange tijd een probleem. De beschikbare middelen zijn volstrekt ontoereikend. Wij dienen dan ook een amendement in waarin we voorstellen, in plaats van € 50.000,-, € 150.000,- beschikbaar te stellen voor de onderwijshuisvesting, te dekken uit de structurele budgetten voor nieuw beleid.

Programma 5, bouwen, wonen en milieu

Vooralsnog houdt u vast aan het streven te komen tot de bouw van 900 woningen op jaarbasis. Wij vragen ons af in hoeverre dit nog realistisch is. Is het niet zaak uw ambities bij te stellen, of kiest u er voor hierop aan het einde van deze bestuursperiode afgerekend te worden?

Voor de herinrichting van kleine woonwagencentra is tot 2008 geld gereserveerd. Betekent

dit dan dat de herstructurering van deze kampjes in 2008 zal zijn afgerond?

In de bestuursrapportage komen wij bij de herstructurering van De Ark nog een risico tegen. Het gaat om de verplaatsing van de distributieleidingen en de riolering. Het betreft een brutotekort van € 1,2 miljoen. Waarom dit niet meegenomen in de begroting? We vinden deze post zelfs niet terug in de risicoparagraaf. De besluitvorming over het natuur- en educatiecentrum laat lang op zich wachten. Graag uitleg over de stand van zaken, zowel inhoudelijk als financieel.

Programma 6, arbeidsparticipatie

Emmen sluit aan bij het Bestuursakkoord en de landelijke doelstelling het aantal bijstandsuitkeringen te verlagen. Dit houdt voor Emmen in dat het budget voor het fonds werk en inkomen voor de periode 2007-2011 wordt vastgezet. Wanneer Emmen in de gestelde periode de doelstelling niet bereikt, is er sprake van een financieel risico in 2012. Op dat moment wordt het landelijk budget afgetopt. De VVD-fractie is van mening dat dit een reëel risico is vanwege de groep bijstandsgerechtigden in Emmen die al jarenlang wordt gestimuleerd en begeleid. U geeft aan dit risico af te dekken door de overschotten die Emmen eventueel in de komende jaren genereert te reserveren voor toekomstige tegenvallers. Om dit risico als gemeenteraad in de komende vier jaar goed te kunnen volgen en zo nodig tijdig te kunnen bijsturen, vinden wij het van belang dat de raad eens per half jaar over de ontwikkelingen wordt geïnformeerd.

Met enige verwondering hebben we gekeken naar de oplossingen die u aandraagt om de primitieve begroting sluitend te krijgen. Als gevolg van de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden is door het college besloten voor de jaren 2009, 2010 en 2011 een bezuiniging door te voeren op de WWB-uitvoeringslasten. Het gaat hier om stelposten, zo schrijft u. In 2008 komt u met een realistisch voorstel tot bezuiniging. Kijk, zo kunnen we natuurlijk allemaal de begroting in meerjarenperspectief sluitend maken!

Programma 9, openbaar gebied

Een goed onderhouden en beheerd openbaar gebied en wegenstelsel is een factor die bepalend is voor de aantrekkelijkheid van de gemeente. Wij verwonderen ons er over dat een college dat zo veel ambitie uitstraalt genoeg neemt met de kwalificatie 'matig' volgens de CROW-inspectie-methode. We verwijzen nog maar eens naar de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen', waarin u reeds waarschuwt voor kapitaalvernietiging, veel achterstallig onder-

houd en structureel te weinig geld.

Programma 10, zorg en welzijn

Wij wachten vol spanning op het plan van aanpak voor de herijking van het subsidiebeleid. In 2005 hebben we besloten tot een herijkingproces. Bij brief van 29 juni werd ons voor oktober een discussienota omtrent dit onderwerp in het vooruitzicht gesteld. Het is intussen al november. Wanneer zal die nota op de agenda staan? Ook voor 2008 hebben we nog steeds te maken met een niet-gerealiseerde taakstelling van € 300.000,-.

Programma 13, accommodaties

Op 9 oktober ontvingen wij een brief met informatie over de problematiek van de geprivatiseerde openluchtzwembaden en sporthallen. De uitkomst van het ingestelde onderzoek is duidelijk: geprivatiseerde sportinstellingen zijn niet of nauwelijks in staat te reserveren. De VVD-fractie heeft veelvuldig aandacht gevraagd voor deze problematiek. Wij zijn dan ook blij dat er na het verleden jaar raadsbreed aangenomen amendement nu een voorstel ligt om de geprivatiseerde sportinstellingen tegemoet te komen. Of dat helemaal voldoende zal zijn, zal de tijd leren, maar wij hebben begrepen dat de instellingen hiermee vooreerst uit de voeten kunnen. Een evaluatie in 2012 lijkt ons op haar plaats. In het preadvies schrijft u trouwens wel dat u binnenkort terugkomt op onder andere de ondersteuning van geprivatiseerde zwembaden. Hoe moeten wij dit zien in relatie tot de door u gestuurde brief?

Als er één accommodatie is waaraan steeds opnieuw veel onderhoud moet worden gepleegd, dan is het wel het Aquarenabad. Het bad is van 1985 en zo langzamerhand volledig afgeschreven. Ook dit jaar was er weer een forse post onvoorzien onderhoud. Volgens de VVD-fractie is de tijd rijp voor een gedachtewisseling over de toekomst van dit bad. Hoeveel geld steken we nog in een bijna afgeschreven bad? Is het niet veel aantrekkelijker een nieuw zwembad aan de Meerdijk te bouwen en de vrijkomende grond anders te ontwikkelen? De fractie zou dit eens op een rij gezet willen zien. Graag een reactie van het college en van de andere fracties.

Programma 14, bedrijfsvoering

Bij de behandeling van de Kadernota was er brede steun voor ons voorstel het trouw paviljoen op te knappen. Het lijkt ons dan ook niet nodig daarnaar nog een onderzoek te doen, zoals we lazen, alvorens tot uitvoering wordt overgegaan.

De paragrafen

Als we kijken naar de inventarisatie van de risico's, zien we dat het risicoprofiel van de

gemeente gemiddeld is. Wij kunnen ons evenwel niet aan de indruk onttrekken dat er een erg optimistische inschatting ten aanzien van tal van zaken is gemaakt. Wanneer we alleen al kijken naar de EMCO-groep, begrijpen we niet dat u deze hebt geplaatst bij de lage risico's. Ervaringen in het verleden en de toekomstige onzekerheden, ook met betrekking tot de nieuwe wetgeving, maken ons voorzichtig. Daar komt bij dat de aanvullende bijdragen nog vele jaren uit de BAR worden gedekt. Als we kijken naar het financiële perspectief betreffende de WMO, zien we dat dit verslechtert ten opzichte van 2007 met structureel € 6,2 miljoen per jaar vanaf 2010. De suppletie-uitkering tot die tijd vangt dit slechts ten dele op. Wij achten het risico dan ook zeker hoger dan het door u vermelde risico 'laag'. Bij de grondexploitaties geeft u aan dat de uitkomsten van het proces ten aanzien van het masterplan tuinbouw een belangrijk risico vormen en dat dit nog niet in de cijfers is verwerkt. Hoewel er op dit moment voldoende geld in de pot grondreserve zit, willen wij de ontwikkelingen afwachten alvorens een greep te doen in de reserves ten behoeve van ontwikkelingen in Emmen-centrum. Het lijkt ons op dit moment te risicovol en te prematuur. Wat wij in de risicoparagraaf missen en daarin volgens ons wél thuishoort, is de verbouw/-nieuwbouw van het gemeentehuis, tenzij het college ons ervan kan overtuigen dat we niet met nog meer tegenvallers te maken krijgen. Over de problematiek van het onderhoud kapitaalgoederen heb ik bij het programma openbaar gebied al het een en ander gezegd. Het is u bekend dat wij hiervoor graag hogere structurele budgetten uit willen trekken. Wij zullen de door u aangekondigde nadere uitwerking afwachten en gaan ervan uit dat dit onderwerp in 2008 op de agenda komt. Het overzicht van de verbonden partijen is duidelijk. Wel lijkt het ons goed de positie en de beslissingsbevoegdheid van de raad eens inzichtelijk te maken. Wij gaan ervan uit dat de discussie met betrekking tot het Energiebedrijf Het Rundedal dit jaar nog op de agenda komt. Bij de paragraaf grotestedenbeleid komen we de Veltman Stichting tegen. De financiering hiervan staat onder druk. Kunt u al zeggen of de financiering binnen de AWBZ tot de mogelijkheden behoort? Gezien het grote belang van de Veltman Stichting voor de grote groep cliënten die zij opvangt en voor Weiteveen, mede gelet op de werkgelegenheid, is de VVD-fractie van mening dat alles in het werk moet

worden gesteld om deze stichting in Weiteveen te behouden. Wellicht kan dit onderwerp binnenkort eens op de commissie-agenda worden geplaatst.

Met betrekking tot de financiële begroting nog het volgende.

In de Kadernota hebt u een flink aantal gewenste ontwikkelingen opgenomen met een PM-kosten-aanduiding. Deze zijn niet in de begroting opgenomen. Zijn ze daarmee van de baan?

Bij het WVG-budget is sprake van een onderbesteding van een kleine twee miljoen euro, dit op basis van rekeningcijfers van de afgelopen jaren en de huidige ontwikkelingen. Navraag leverde als antwoord op dat er in 2006 relatief ruim is begroot in verband met verwachte extra aanvragen, dat er uiteindelijk minder aanvragen bleken te zijn < 3% extra in plaats van 15% extra > en dat er sprake was van een aanbestedingsvoordeel. Wat betekent ruim begroot? Over wat voor bedrag gaat het dan? Wat is het gunstige financiële aanbestedingseffect? Over welk bedrag hebben we het dan? Een stijging van 3% betekent weliswaar nog steeds een uitzet van lasten, maar hoe moeten we de opmerking dat op de WVG jaarlijks een kleine € 2 miljoen is overgehouden, interpreteren als wordt gesproken over rekeningcijfers van de afgelopen jaren? Het effect van de maatregelen, zo lezen wij in het antwoord, slaat slechts op het jaar 2006. Hoe strookt dit dan met de eerdere forse bezuinigingsmaatregelen die moesten worden genomen omdat in meerjarenperspectief de structurele tekorten anders tot onaanvaardbare hoogte, van € 2 tot € 4 miljoen structureel, zouden oplopen? Tussen € 2 tot € 4 miljoen tekort en een overschot van circa € 2 miljoen in één jaar zit een groot verschil. Graag uitleg!

De reservepositie van de gemeente is op dit moment nog wel voldoende, maar we zien dat in meerjarenperspectief een aantal zaken niet is meegenomen in de begroting. Denk maar aan de tuinbouw, het Energiebedrijf Het Rundedal, herstructurering De Ark, de financiële spanning betreffende de brede-schoolontwikkeling, en dan hebben we het nog niet gehad over de ontwikkelingen in het centrum van Emmen. Bovendien wordt het kanaal Erica-Ter Apel uit de VAR en de garantstelling uit de BAR gefinancierd. De reserves zijn uiteraard niet onuitputtelijk!

Wij constateren dat er een flinke spanning zit tussen de ambities en de gewenste beschikbare middelen. Dat is geen doemdenken, maar de nuchtere vaststelling dat we in deze gemeente nog lang op het scherpst van de snede moeten

boeren."

De heer Douwstra spreekt namens de fractie van Burgerbelangen Gemeente Emmen als volgt:

"Voorzitter. In de Kadernota is verwoord wat de gemeente Emmen de komende jaren gaat ondernemen. De onderhavige begroting 2008 is daar een uitvloeisel van. In alle toonaarden is al bezongen hoe florissant de huidige financiële situatie wel is. De tijden van bezuinigen zijn voorbij, de lasten hoeven niet extra omhoog, kortom: het gaat geweldig, zeker als dat afgezet wordt tegen een zeer groot deel van de wereld.

Dat het inderdaad beter gaat, valt te constateren uit de bedrijvigheid door heel de gemeente. Natuurlijk hebben de besluiten van onze raad en uw college daaraan een positieve bijdrage geleverd. Buiten kijf staat echter ook dat de economische opleving niet alleen door Emmense besluitvorming tot stand is gekomen. Hopelijk kunnen we blijvend profiteren van de gunstige omstandigheden en kunnen we bij een economische terugloop in voldoende mate de klappen opvangen.

De recentelijk ontvangen tweede bestuursrapportage vertoont het gebruikelijke beeld en nieuwe risico's zijn gelukkig in aantal beperkt gebleven en in beeld, nu nog het financiële. De afloop moeten we afwachten, maar de BGE-fractie gaat ervan uit dat de afwijkingen dit keer minder in het oog vallend zullen zijn dan het vorig jaar. Zo niet, dan is er toch iets fout gegaan, maar daar hoeven we nu niet op vooruit te lopen.

- Een korte terugblik.

Het afgelopen jaar is toch wel een bijzonder jaar geweest voor Emmen. De werkzaamheden aan de A37 naderen de voltooiing en daarmee zijn we een forse stap dichterbij het achterland gekomen. De bedrijvigheid rond de A37 neemt toe en geeft Emmen een goede uitstraling.

Het zeer ambitieuze en in onze ogen nog steeds te ambitieuze woningbouwprogramma is ter hand genomen en levert een behoorlijke bijdrage aan de lokale economie, ook al wordt de doelstelling niet volledig gehaald.

Het almaar beter worden van de planning- en controlcyclus mag ook niet onvermeld blijven, al mag dat beslist geen reden vormen voor lekker 'achteroverleunen'. Er is nog voldoende werk te doen op dat vlak. Het voorgenomen besluit tot het instellen van een auditcommissie juichen wij toe.

Het betaalde voetbal ligt op schema wat betreft het nakomen van de verplichtingen aan de

gemeenschap, en dat willen we vooral zo houden in de toekomst.

Welstand is eindelijk aan de evaluatie toegekomen. Waar was overigens de welstandscommissie toen de notitie in de raadscommissie besproken werd?

Goed, er was wel eens een wolkje aan de lucht als bijvoorbeeld de almaar voortdurende tekorten bij de EMCO, of een uitloop bij de bouw/renovatie van het gemeentehuis, of een tegenvaller in het Rundedal en de tuinbouw in zijn geheel, maar over het algemeen is het het jaar van de grote projecten geweest. Wat het Rundedal en de energiecentrale betreft: wij, en naar ik aanneem niet alleen wij, kijken reikhalzend uit naar de broodnodige opening van zaken. Hoe verhoudt een en ander zich tot de regelgeving in Europees verband en de bevoegdheden van de raad?

Méér dan een wolkje is de problematiek rond Blanco. Het wordt hoog tijd nu met realistische plannen te komen.

- De grote projecten.

Daar springen wat BGE betreft de ontwikkeling van een nieuwe dierentuin/theater of, zo men wil, een nieuw theater/dierentuin, de visie op het omgaan met de plek van de huidige dierentuin en de ontwikkeling van de Hondsrugweg vanwege het grote belang dat de gemeente Emmen heeft bij die toekomstige ontwikkelingen bovenuit. Hopelijk komen er genoeg gelden beschikbaar voor de investeringen en blijven de toegangskaartjes op een redelijk prijsniveau, waardoor er weer een grotere stroom bezoekers op gang kan komen.

In dit kader willen wij de brede-schoolontwikkeling niet onvermeld laten. Minder spectaculair, maar van grote betekenis voor de toekomst.

Wel weer meer spectaculair aan het worden, is Emmen Revisited, zeker nu deze aanpak nog meer landelijke aandacht trekt.

Dit was een greep uit de projecten. Al met al onderwerpen waardoor de gemeente zichzelf steeds beter op de kaart kan zetten. Daar zijn wij een groot voorstander van.

Wij willen uw college uitnodigen ook actie te ondernemen ten aanzien van de communicatie met de inwoners en met name de erkende overlegpartners. Helaas moeten we ook dit jaar weer constateren dat het meerdere malen voorkomt dat de afhandeling van brieven wel erg lang duurt en soms zelf een jaar lang op zich laat wachten. In onze ogen geen reclame voor Emmen. Te vaak ook bereiken ons geluiden over het niet tijdig, danwel het in het geheel niet kennen van de overlegpartners in de aan snee zijnde onderwerpen. Wat BGE betreft

mag er geen enkele twijfel bestaan over de omgang met de erkende overlegpartners. De omgang met en de informatie aan de EOP's vereisen grote zorgvuldigheid.

De wijze waarop de plannen voor en de visie op het centrum aan de man gebracht zijn en de wijze waarop er bij Emmen Revisited gewerkt wordt, strekken tot een voorbeeld dat navolging verdient voor heel de gemeente.

Op grote plannen is BGE niet tegen, maar waar wij wel steeds op gehamerd hebben en zullen blijven hameren is: houd oog voor het bestaande! 'Schoon, heel en veilig' is daarbij ons motto.

Ook zijn er kleinere plannen die zeer zeker de moeite van het noemen waard zijn, bijvoorbeeld:

- de te bespreken hoogbouwvisie
- de plannen van het Esdal College om daadwerkelijk de gelijkstelling met het bijzonder onderwijs te bewerkstelligen
- het meer en meer welstandsvrij maken van delen van de gemeente, wat BGE betreft onder de voorwaarde dat er actuele bestemmingsplannen zijn. Graag horen wij van het college of de operatie actualisatie op schema ligt.

Het toevoegen van extra middelen aan onderhoud heeft < dat zal niemand hier verbazen > onze instemming. Het zou best nog een onsje of pondje meer mogen worden.

Bij een terugblik ontom je er niet aan stil te staan bij besluiten die wellicht anders uitgevallen zouden zijn als van tevoren alle effecten bekend waren geweest, en dan doelen wij op het besluit rond het fietspad langs Kanaal A te Emmer-Compasuum, danwel Emmererfscheidenveen, en het besluit inzake de vaarverbinding. Zonder verder in te gaan op al dan niet voldoende overleg met de EOP's ter plaatse is BGE van mening dat de huidige onveilige situatie op Kanaal A aan de noordzijde tenietgedaan moet worden. De voetgangerssuggestiestrook en het smalle fietspad in beide richtingen aan de noordzijde, naar onze mening te smal voor de aantallen fietsers die buiten de vakantieperiode daar dagelijks overheen komen, leveren in combinatie met de uitritten een dusdanig gevoel van onveiligheid op dat ingrijpen niet uit kan blijven.

Dit jaar leerde ons dat een raadsbesluit over de financiering van een vaarroute wel heel gemakkelijk opgerekt kon worden. Dat had toch ook meteen in het vroege voorjaar gekund! Het verschil tussen de gevraagde garantstelling toen en nu is zeker in verhouding tot de bedragen die thans aan de orde zijn bij de grote projecten niet de moeite waard en de farce rond

€ 4,8 miljoen en geld voor onderhoud van wat bruggen en sluizen en verder geen eurocent meer, was niet aan de orde geweest. Rechttoe rechtaan komt volgens ons veel beter over bij de burgers en kan bijdragen aan het wegnemen van het wantrouwen in de politiek. Dit soort gekunstelde besluitvorming moeten we naar onze mening beslist vermijden.

Teug naar het fietspad. De programmabegroting is van begin tot eind doorspekt met opmerkingen over veiligheid. Wij zien in het college daarvoor brede aandacht en zijn er daardoor van overtuigd dat ook het college dolgraag een einde wil maken aan de onveilige situatie op Kanaal A, maar daar is wel een raadsbesluit voor nodig. BGE ziet het raadsbesluit ter zake het fietspad graag uitgebreid ofwel gewijzigd worden en wel als volgt.

Om de onveilige situatie aan de noordzijde op te heffen, wordt aan de zuidzijde het fietspad niet aan het verkeer onttrokken maar opnieuw aangelegd en wel in beton, te meer omdat nu voorzien is in de kosten van de opruiming van het chemisch afval. Aan de noordzijde kan dan een goede markering komen van een voetpad, dus niet meer een voetgangerssuggestiestrook, en een fietspad in één richting te weten naar Emmen. Op basis van de prijsopgaaf van de betrokken afdeling vergt een dergelijk fietspad een investering van € 38,- per meter. Een fietspad van 4,5 km lengte en 1,5 meter breedte kost dan € 256.500,-. Daarbij komt naar schatting € 30.000,- voor de aanpassing aan de noordzijde. Totaal € 286.500,-. Als rekening gehouden wordt met de besparing op de kosten van berm-onderhoud voor de komende 30 jaar, € 4,20 per are, is meteen duidelijk dat het vergeleken met de voorgenomen investeringen in Emmen-centrum om bijna niets gaat. Zoals al eerder aangekondigd, zal door BGE een amendement worden ingediend.

Ik ga verder met de programmabegroting. Deze begroting bevat evenals voorgaand jaar een groot aantal activiteiten en inspanningen waar BGE zich gelet op het verkiezingsprogramma zeer wel in kan vinden. Natuurlijk zijn er ook dit jaar zaken die wij graag anders zien, onder andere de wijze waarop de tekorten van de EMCO worden afgedekt, i.c. niet uit de BAR, maar via een begrotingspost, het nog meer wegwerken van achterstanden in het onderhoud van wegen, fietspaden en het openbaar groen, en zo is er nog wel meer te noemen. Wij zijn echter realist genoeg om in te zien dat nu eenmaal niet alles kan, dat er prioriteiten gesteld moeten worden en dat de politieke realiteit gebiedt rekening te houden met de wensen van de huidige coalitie.

Hoe wij verder om zullen gaan met de tot nu aangekondigde moties en amendementen en of wij al dan niet voor of tegen de voorliggende begroting zullen stemmen, zal wel blijken in de tweede termijn en bij de stemmingen.

Tot slot: ondanks het inhoudelijk en politiek verschil van mening over diverse agendapunten en de wijze waarop er weleens wordt gediscussieerd in de raad, ervaren wij de verstandhoudingen tussen de raadsleden onderling en tussen de raad en het college als goed. Dat is naar onze mening een pluspunt dat ook het vermelden waard is."

De voorzitter schorst de vergadering vervolgens voor een pauze.

Schorsing.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de heer Hoekstra.

De heer Hoekstra spreekt als plaatsvervangend voorzitter van de fractie van de Socialistische Partij als volgt:

"Mijnheer de voorzitter. Voor ons ligt de tweede begroting van de coalitie van PvdA en CDA. Ruim anderhalf jaar geleden sloten beide partijen een coalitieakkoord onder het motto 'Samen doen in vertrouwen – vertrouwen in samen doen'. De tijd is rijp om de balans op te maken en het beleid van deze lichtrode/groene coalitie tegen het licht te houden.

De overheid heeft een belangrijke rol binnen onze gemeenschap. Het is de taak van de gemeente burgers te betrekken bij de totstandkoming van besluitvorming, mensen kansen tot ontplooiing te bieden en er voor te waken dat de belangen van enkelen niet verworden tot de belangen van de gemeenschap. Om het in socialistische termen uit te drukken: de overheid is het schild voor de zwakkeren en zorgt voor een goede verdeling van kennis, macht en inkomen. Voor de SP is dit de meetlat waar we deze begroting en het beleid dat het afgelopen jaar is gevoerd naast leggen. Vooruitkijken kun je immers niet zonder terug te kijken en te leren van het verleden en eerder gemaakte keuzes. Is het college dat met ons eens?

Het meest ambitieuze plan van het college is zonder twijfel het verhuizen van het dierenpark uit het centrum naar de Es en daar meteen ook neerzetten van een groot theater neer te zetten. Er circuleren bedragen tussen de € 300 en de € 330 miljoen. De gemeente heeft de intentie zelf € 40 miljoen bij te dragen; de rest zou van andere instellingen en van bedrijven moeten komen. De SP-fractie is van mening dat het

theater te grootschalig van opzet is en dat de risico's voor de gemeente te groot zijn. Wij herinneren er even aan dat de betrokken portefeuille vanwege de politieke beladenheid op ongebruikelijke wijze is toebedeeld aan de burgemeester.

Dan het project veenkoloniën, met de vaarrote van Erica naar Ter Apel en aansluiting op het Duitse vaarnet. De bijdrage van Emmen zou zich beperken tot € 4,8 miljoen. Met nadruk werd door het college verklaard dat dit het uiterste bedrag zou zijn, geen cent méér. Maar omdat de provincie nog met een gat van € 7,5 miljoen zat, heeft het college zich bereid verklaard nog eens voor € 3,8 miljoen garant te staan, bijna het dubbele dus van het oorspronkelijke bedrag. Dit is voor de SP-fractie onacceptabel.

In het tuingebied Rundedal heeft de gemeente voor tientallen miljoenen geïnvesteerd en is tot nu toe slechts één tuinder neergestreken, die ook nog eens in financieel zwaar weer blijkt te verkeren. De tuinder geeft af op de te hoge energierekening van het Energiebedrijf Het Rundedal. Van dit bedrijf, door Emmen gefinancierd, heeft de gemeente de aandelen. Het bedrijf is nu inzet geworden bij het conflict, en het spookbeeld is een leeg Rundedal. De realiteit is tot nog toe bitter in vergelijking met de verwachtingen. De tuinders kunnen of willen tot nu toe de stap naar het Rundedal niet maken. De gasprijs, die gekoppeld is aan de olieprijs, stijgt tot ongekende hoogte. Wat de SP-fractie betreft is het tijd voor een herbezinning, waarbij zelfs niet mag worden uitgesloten dat het roer volledig wordt omgegooid. Graag een reactie van het college.

Wat in Emmen goed gebeurt, is dat er een constant beleid wordt gevoerd om de toeristische sector en de logistieke transportactiviteiten te bevorderen. Daarbij wordt goed gebruik gemaakt van gunstige omgevingsfactoren: revitalisering van industrieterrein en mogelijkheden voor woon/werkbedrijven.

Wat de WMO betreft: wij maken ons zorgen over de ontwikkelingen binnen de huishoudelijke zorg. De toewijzing van de zorg is aan het veranderen. Hierdoor gaat ook het niveau van de zorg omlaag. Wethouder Jumelet heeft in de raad aangegeven dat vóór de invoering van de WMO een relatief een kwalitatief hoog niveau van zorg werd ingezet. Volgens het college moet dit hersteld worden. Het toewijzen van zorg heeft niet alleen iets te maken met de zorgbehoefte op dit moment, maar ook iets met de verwachtingen op de wat langere termijn. Daarnaast heeft de huishoudelijke zorg een belangrijke signalerende functie, waardoor

problemen en achteruitgang in een vroeg stadium kunnen worden gesignaleerd en aangepakt. Is er bij de huidige herindicering al zicht ontstaan op verschuivingen? Zo ja, welke verschuivingen in de toewijzing van hoger en lager gekwalificeerde huishoudelijke zorg hebben de afgelopen tijd plaatsgevonden?

Over de EMCO wordt in deze begroting heel weinig gezegd. Wij zijn van mening dat er toch nog iets moet gebeuren; dat zal worden aangegeven in een gezamenlijke motie van de fracties van DOP, SP en BGE.

Van WSW-medewerkers van de EMCO krijgen wij regelmatig te horen dat hun werk niet aansluit bij hun indicatie of dat zij thuis zitten terwijl ze wel kunnen werken. Is de wethouder daarvan op de hoogte en bereid hieraan wat te doen?

Wat de SP-fractie ernstig zorgen baart, is de toenemende schuldenproblematiek in Emmen. De consequentie daarvan voor gezinnen is dat zij noodgedwongen bij een voedselbank moeten aankloppen. Hoe staat het college tegenover het nemen van intensievere preventie-maatregelen? En is het bereid te bezien voor welke groepen aanvullende koopkrachtmaatregelen nodig zijn om deze problematiek op te lossen?

Het sociale-woningbestand blijft ook in Emmen onder druk staan door de verkoop van 1.300 sociale-huurwoningen tot 2010 en de sloop van 650 huurwoningen, die niet worden gecompenseerd door nieuwbouw.

Het is tijd voor een nieuwe koers. De SP-fractie wenst dat mensen intensief worden betrokken bij het stellen van prioriteiten en de inrichting van onze gemeente. Nodig is een sterke overheid die de boer op gaat en samen met de bevolking de prioriteiten bepaalt."

De heer Huttinga spreekt namens de fractie van de ChristenUnie als volgt:

"Mijnheer de voorzitter. Toen ik naar het gemeentehuis fietste was ik met enig ongemak behept: mijn zadel begaf het vlak voor mijn vertrek! Daarbij komt nog een ander ongemak: verkoudheid! Toch wil ik positief beginnen, en mijn beschouwing is in principe ook positief. Nu eens lekker het mes in de begroting zetten en een beetje vervelend gaan doen, is er niet bij, want het is een erg positieve begroting met veel ambitie en veel goede dingen. Er zit evenwicht in de begroting, die geënt is op hetgeen vanuit de raad is ingebracht; het college heeft ook veel overgenomen van de diverse verkiezingsprogramma's en het coalitieakkoord. Het college heeft er een brief over ge-

schreven, en ik denk dat de begroting daar heel goed bij past. Daarvoor een compliment.

Emmen heeft grote plannen, dat is de afgelopen weken wel gebleken. Met de berichtgeving over de centrumvisie, i.c. de locatie 'oud dierenpark' en de plannen voor het nieuwe dierenpark op de Es heeft Emmen zich regionaal en landelijk in de kijker gespeeld. We gaan nu echt uit de startblokken.

De begroting 2008 staat middenin de bestuursperiode 2006-2010, een begroting in een cruciaal jaar dus. Daarom is het ook goed dat de ambities nu meer en meer naar een situatie van wording beginnen te geraken. Terecht stelt het college nu het thema 'van denken naar doen' centraal. Vraag is of onze organisatie daarop is afgestemd. Na de grote reorganisatie van de afgelopen jaren onder het motto 'anders en met anderen' zou de organisatie inmiddels op een hoger plan moeten kunnen acteren. De INK-nulmeting van enkele jaren geleden gaf het beeld van een organisatie die voornamelijk reactief en introvert was ingesteld. Over de zogenaamde INK-éénmeting die recent is uitgevoerd, is de raad nog niet diepgaand geïnformeerd. Is het professionaliseringsproces al zodanig ver dat de ambities van het bestuur omgezet kunnen worden in daden, zonder dat de ambtelijke machinerie vastloopt, processen moeizaam verlopen of belangrijke doelen in gevaar komen? In de begroting zegt het college er iets over, maar dat is erg minimaal. Vraag blijft voor ons: is de organisatie afgestemd op de ambities en derhalve voldoende toekomstgericht? Ik moet u eerlijk bekennen dat bijvoorbeeld de gang van zaken tot u toe betreffende de vernieuwbouw van ons gemeentehuis onze zorg daarover wordt versterkt. Daarnaast speelt nog het volgende.

Recent konden we in *Binnenlands Bestuur* lezen dat het wegkappen van jong talent door bedrijven ook een bedreiging voor overheden vormt bij het vervullen van de leemten die ontstaan door de grote uitstroom van ervaren en deskundige oudere medewerkers. Werken bij de overheid wordt veelal niet als voldoende uitdagend gezien; de carrièremogelijkheden in het bedrijfsleven worden groter geacht. Hoe denkt het college de toekomst qua personeel en organisatie het hoofd te bieden? Zeker met de ambities en kansen die Emmen heeft, moet dit een topprioriteit zijn.

Daarnaast geeft het onderzoek 'De staat van de gemeente' juist bij de thema's burgerparticipatie en vertrouwen een uitkomst die niet goed is, nota bene onderwerpen die de relatie overheid en burgers sterk beïnvloeden. Wat de fractie van de ChristenUnie betreft moet het P&O-

beleid hoog op de collegeagenda komen, als het daar al niet stond. De programma's 1 (burger en bestuur) en 14 (bedrijfsvoering) moeten beter op elkaar worden afgestemd en vooral het laatste moet daarom concreter worden gemaakt. U geeft duidelijk aan hoe de organisatie in een volgende INK-meting naar voren moet komen. Wat wordt daar bijvoorbeeld aan verbonden binnen de instrumenten die het P&O-beleid van de gemeente biedt?

Dat het aantal programma's in de begroting met twee is afgenomen is goed. Bij de rekening constateerden we al dat er enkele programma's waren die elkaar wel erg overlaptten. U gaf aan dat te onderkennen en hebt dit meteen verwerkt.

Graag wil ik met u een aantal zaken uit de programmabegroting nader onder de loep nemen en beschouwen.

Allereerst wil ik graag aangeven dat de begroting prima te lezen is en qua opzet logisch in elkaar zit. Opnieuw is bijvoorbeeld de paralleliteit in de programma's toegenomen. Ook de opzet met de verplichte paragrafen en enkele belangrijke thematische paragrafen is goed. Jammer genoeg laat hier en daar de correctheid wel wat te wensen over, maar gelukkig was daar veelal doorheen te lezen. Wel vragen wij ons af of het opnemen van de taakstelling betreffende het fonds werk en inkomen van € 400.000,- in de zogenaamde oplossingen wel juist is. Die bestond immers al, maar is slechts eenmalig uitgenomen. Daarnaast zijn er nog enkele programma's waarvoor vooral langere-termijndoelstellingen genoemd worden, zonder dat ze concreet worden voor 2008. Ik noem ter illustratie de programma's 8 (sport, recreatie en cultuur) en 9 (openbaar gebied). Onze fractie vindt dat de programmabegroting er juist ook voor is om voornemens en te realiseren zaken voor het komende begrotingsjaar, i.c. 2008, te benoemen. Wat dit betreft springt programma 10 er juist zeer positief uit, nota bene zorg en welzijn.

Over het masterplan tuinbouw gaan we nog spreken in de komende tijd, maar de in de begroting vermelde groeiambitie tot 1.000 ha zijn met de huidige gang van zaken voor ogen bijna lachwekkend. Het is de vraag of dergelijke getallen altijd zonder meer in een begroting gehandhaafd moeten worden, zonder eens nuchter te kijken en ook zonder te vervallen tot pessimisme. Verder vraagt onze fractie zich af hoe het überhaupt staat met de acquisitiekracht van Emmen in deze sector.

Ten aanzien van het veiligheidsbeleid willen we graag nog eens opmerken dat preventie voorop behoort te staan. Hierop gerichte activi-

teiten zijn niet alleen voorkomend van aard, maar vaak ook goedkoper. Verder vragen wij ons af of de incidenten met wegvloeien van gevaarlijke stoffen vrij kort na elkaar op het Emtec-terrein mogelijk wijzen op onvoldoende industriële veiligheid.

Het belang hechten aan de kennistransfer van onderwijsinstellingen naar het bedrijfsleven onderstreept onze fractie graag. Wij vinden dit zo van belang dat we het college willen vragen eens te bekijken of een stimuleringsprijs voor innovatieve vondsten of ontwikkelingen bedacht door leerlingen, die mogelijk toegepast kunnen worden in het bedrijfsleven, ingesteld zou kunnen worden. Wij denken dat daar een stimulerende werking van uit kan gaan. Wellicht is dit toepasbaar op verschillende onderwijsniveaus. Ons inziens benadrukt dit nog eens extra de betrokkenheid van de gemeente bij het onderwijs en het belang dat we hechten aan de band onderwijs tussen bedrijfsleven. Graag wil onze fractie dit verzoek bij motie inbrengen.

De doelstelling betreffende actualisering bestemmingsplannen komt nogal laag op ons over: drie stuks in 2008 en de rest, namelijk 26, in voorbereiding. Gaan we daarmee voldoende snel om geen juridische en financiële problemen te krijgen in de nabije toekomst, zoals onder meer geschetst in het rekenkameronderzoek?

De rioleringsproblematiek blijft ook om aandacht vragen. Naast de problemen in Emmermeer, waar het nodige gebeurt en is gebeurd, vraagt de situatie in Emmerhout ook om ingrijpen. In het bijzonder de milieuhygiëne staat hier onder druk na regenbuien van enige omvang. Wij vragen ons af of de aangekondigde maatregelen in de brief die recent naar de wijkvereniging en de wijkrioleringscommissie is gezonden afdoende zullen zijn.

Wij vragen ons voorts af waarom u de urgentie van de schuldhelpverlening wel in de tekst van het betrokken programma (6) hebt opgenomen, maar niet bij de doelen hebt genoemd. Wij weten dat u hier ook veel belang aan hecht. Waarom dan niet een duidelijk doel opnemen, zoals u bijvoorbeeld wel ten aanzien van de bijstandsgerechtigden hebt gedaan?

Voor 2008 zet u de ontwikkeling van het station Emmen-zuid in gang. Wat is het tijdspad dat u van ontwerp naar realisatie in gedachten hebt? Mogelijk is dit juist iets wat niet zo snel hoeft, omdat de wijk Delftlanden nog lang niet haar geplande omvang heeft bereikt en het oude station Bargeres vooralsnog prima functioneert op het snijpunt van de wijken Bargeres

en Rietlanden, getuige de vele reacties uit deze wijken.

Over de plannen voor theater en dierentuin en het centrum van Emmen komen we nog ruimschoots te spreken. Daarom ga ik daar nu niet dieper op in. Maar dat de plannen, zoals het nu lijkt, op brede steun bij de bevolking kunnen rekenen, is een goed teken.

Over de brede-schoolontwikkelingen is onze fractie positief gestemd. Voortgaan op de ingeslagen weg is daarbij van belang.

De implementatie van de WMO lijkt tot nu toe, ondanks de *impact* die de wet had en heeft, redelijk gladjes te verlopen. Dat is een compliment waard voor alle betrokkenen. Er zijn hier en daar zorgen over de indicatiestelling en over het personeelsbeleid bij de uitvoerders. Echter, denken dat de wet zonder veranderingen bij de organisaties en qua uitvoering z'n intrede zou doen, is op z'n minst naïef te noemen. Wel vindt de ChristenUnie-fractie dat we buitengewoon alert moeten zijn en blijven. Ons inziens moet de problematiek van de cliënt leidend zijn en niet het budget. Daar moet een passend en verantwoord evenwicht tussen zijn. Graag trek ik in dezen een parallel tussen ons gemeentelijk arbeidsparticipatiebeleid, dat ruimhartig en zeer sociaal genoemd mag worden, en het WMO-beleid dat we zouden moeten voorstaan. Hierbij wil ik het college vragen of het aframen van € 900.000,- WVG-budget ten behoeve van de algemene begroting wel verantwoord is met het oog op de ontwikkeling van de financiering van de WMO.

In vervolg op de bespreking van de Kadernota wil de ChristenUnie-fractie graag van het college weten of de stevige discussie die we hier in juni met elkaar hadden over het te voeren financieel beleid ten aanzien van de EMCO-groep nog tot interne bezinning heeft geleid of gaat leiden. We hadden toen namelijk niet het idee dat de discussie het college onberoerd liet. Graag wil ik nog één maal, zoals het er nu op lijkt, uw aandacht vragen voor het nobele werk van de Stichting Op 't Stee voor onze tussen wal en schip geraakte asielzoekende medemens. Omdat de financiën van deze stichting nog onvoldoende dekkend zijn om het werk na de invoering van de pardonregeling in de komende tijd goed af te hechten, willen we bij amendement graag nog een keer een bedrag vanuit onze reservepositie beschikbaar stellen aan genoemde stichting. De inhoud van het amendement zal u vanuit voorgaande begrotingsepisodes wel bekend zijn.

Graag willen wij van de ChristenUnie onze eerste termijn besluiten met u allen, medewerkers, bestuurders en raad, de zegen van onze

Heer toe te wensen en zeggen dat we bidden om kracht en wijsheid."

De heer Dijkgraaf spreekt namens de fractie van GroenLinks als volgt:

"Voorzitter. Vandaag en donderdag spreken we over de begroting 2008. Deze begroting staat in het teken van: solide en sluitend, de wind in de zeilen. Dat zou betekenen dat we snel klaar kunnen zijn: forse investeringen en geen extra verhoging van belastingen. Maar dat lijkt mijn fractie wel erg kort door de bocht.

De kernthema's van deze coalitie zijn: werkgelegenheid, wonen, bereikbaarheid en jeugd. Dat is wat mij betreft niet genoeg. Er is meer nodig om van Emmen die stad te maken die we wensen, een 100.000+ gemeente vol grote en kleine ambities waar het goed toeven is. Daar hoort ook zeker kunst en cultuur bij, en een duurzaam milieu. Ik zal dan ook proberen deze raad ervan te overtuigen dat dit belangrijk genoeg is om de begroting op deze GroenLinkse kernwaarden aan te passen.

Allereerst wil ik aangeven waarin ik, en met mij mijn fractie, vertrouwen heb. Een aantal belangrijke zaken wil ik noemen.

- Het behoud van de WIW/ID banen
- Uitbreiding werk buurtsupport
- Verdere invulling van de burgerparticipatie
- Het convenant veilige scholen, dat weer precies aansluit op het initiatiefvoorstel van GroenLinks dat we binnenkort gaan bespreken
- Een onderzoek naar de haalbaarheid en ontwikkeling van de ambachtsschool-nieuwe stijl. In relatie hiermee is er momenteel een discussie gaande over het zogenaamde vakcollege. Wij vinden dat dit principieel naar het openbaar onderwijs moet. Mijn vraag is of de wethouder deze mening deelt en wat de wethouder van plan is te gaan doen om dit te realiseren
- Een diervriendelijke uitvoering van taken op het gebied van dierenwelzijn
- Ontwikkelingen ten behoeve van de kenniscampus
- Verdere ontwikkeling van de brede school. Hierover nog enige vragen. Is er voldoende geld om dit goed te kunnen behappen en te coördineren? In hoeverre is er sprake van een *topdown*-benadering, terwijl het kader is dat ontwikkelingen van onderop moeten komen? In hoeverre gaat de gemeente pro-

- jecten stimuleren in combinatie met kunst, cultuur en sport?
- Ontwikkeling dorps- en wijkplannen
- Vermindering van aantasting van lichamelijke integriteit
- Het nieuwe dierenpark/theater en de invulling van de huidige plek van de dierentuin in het centrum
- Een aantal bestuurlijke initiatieven om stappen te zetten waardoor Emmen in 2020 klimaatneutraal zal zijn
- Een verder te ontwikkelen hoogbouwvisie.

Mijn complimenten!

Het college geeft aan (bladzijde 20) dat het suggesties uit de raad heeft betrokken bij het maken van keuzen. Laat ik hierover duidelijk zijn. Niet alle waardevolle suggesties die door mij namens GroenLinks zijn aangedragen, zijn overgenomen. Dat is spijtig.

Ik wil nu maar beginnen met het beleidsterrein kunst en cultuur.

Ik kan niet anders constateren dan dat kunst en cultuur in deze gemeente al meer dan een decennium een ondergeschoven kindje is gebleven. Emmen heeft als 100.000+ gemeente meer dan genoeg ambities op tal van terreinen, maar niet op het vlak van het kunst- en cultuurbeleid. De laatste officiële cultuurnota dateert van 1993. In 2001 volgt het voornemen om door middel van het startdocument cultuurnota en op basis van een interactief traject met het gehele cultuurveld tot een nieuwe beleidsnota kunst en cultuur te komen. De beleidsnota sneuvelde en werd omgezet naar de kadernota 'Tussen zand, veen en wolken'. In de huidige bestuursnota is deze nota onder verantwoordelijkheid van de huidige wethouder zelfs naar de papierbak verwezen. Daarmee is meer dan tien jaar progressie op het vlak van kunst en cultuur uitgebleven. En wat nog erger is: er is in deze gemeente niet eens meer een zelfstandige beleidsafdeling kunst en cultuur; er is geen loket meer voor de kunst- en cultuursector in onze gemeente. Dat zegt wel genoeg! Ik heb begrepen dat de huidige wethouder cultuur weer over een nieuwe nota nadenkt, te schrijven door externen. Echt te gek voor woorden!

Emmen komt in de Atlas voor gemeenten 2007 met een accent op cultuur op de woonaantrekkelijkheidsindex op plaats 49. Ik noem wat cijfers.

- Cultureel aanbod – plaats 49
- Podiumkunsten – theater plaats 46
- Popmuziek plaats 46

- Boekwinkels plaats 50
- Creatieve bedrijfstakken plaats 47
- Kunstenaars 50.

Ik dien een amendement in waarin wordt voorgesteld een uitgebreide nulmeting te houden, waarbij het zogenoemde ringenmodel van Cor Wijn, een belangrijk deskundige/adviseur op het vlak van gemeentelijk cultuurbeleid, uitgangspunt is. Dat betekent ons inziens dat de huidige wethouder cultuur uit de bestuurlijke ivoren toren zal moeten komen en met alle spelers op het gehele cultuurterrein in gesprek zal moeten. De nulmeting zal ertoe moeten leiden tot de vaststelling van een nota in 2008, waarin de contouren worden neergelegd voor: Emmen, dé cultuurstad van Noord-Nederland. In relatie hiermee is mijn fractie van mening dat er, naast de reeds bestaande adviseur evenementen en toerisme, een cultuurcoördinator aangesteld zou moeten worden, iemand die de verhoudingen in het hele veld lostrekt, die initiatieven aanjaagt, die uitnodigt, uitdaagt en stimuleert. Ook kan deze functionaris een bijdrage leveren aan de uitvoering van de nulmeting. Hierover dien ik eveneens een amendement in. Het benodigde geld kan gehaald worden uit het bedrag van € 250.000,- voor nieuw beleid.

In relatie tot burgerparticipatie denk ik dat we al een halve wereld hebben gewonnen als we stukken, notities en formulieren maken met heldere taal. Veel Nederlanders begrijpen de overheid niet. De informatie van de overheid is niet duidelijk – folders zijn veel te ingewikkeld. Mijn fractie vindt dit een groot probleem. Overheden als gemeenten horen leidend te zijn bij het laten participeren van alle mensen. Daarom dien ik een initiatiefvoorstel in onder de noemer 'Heerlijk helder Nederlands' dat hiertoe een aanzet moet geven. Ik wil dit voorstel nu aan de voorzitter van het presidium overhandigen, met het verzoek het te agenderen voor de komende raadsvergadering. Jeugd is een van de kernthema's van dit bestuur. Dat is goed, want een gemeente heeft jongeren nodig om een levende samenleving te houden. Ik heb bij de bespreking van de Kadernota al aangegeven dat er goede ontwikkelingen zijn, zoals de kenniscampus, maar dat die in een breder perspectief moeten worden gezien. Het is zaak jongeren te behouden voor Emmen. Jongeren moeten zich thuis voelen in Emmen, zowel wat actieve als passieve beleving betreft. Er is geld nodig om zaken te realiseren, daarom wil ik namens de fractie van

GroenLinks een amendement indienen om vanuit het SIOF geld te reserveren voor de jongerencultuur. Met deze reservering kan er dan eindelijk een poppodium komen, kunnen specifieke jongerenfestivals georganiseerd worden, kunnen waar nodig *hangout*plekken gerealiseerd worden et cetera. Hiervoor moet wat ons betreft een bedrag van € 1 miljoen gereserveerd worden.

Ook wil ik nog aandacht vragen voor Blanco. Wat mijn fractie betreft heeft Blanco recht op echte actie, niet op nieuwe inventarisaties waardoor weer jaren verstrijken. Ik vind dan ook dat dit college nu maar een begin moet maken met het *updaten* van het huidige Blanco, dus directe isolatie en dergelijke. Dit kan betaald worden uit het gereserveerde geld voor een Blanco elders. Het is tijd om te handelen, teneinde Blanco geen langzame dood te laten sterven. Ik dien hierover een motie in.

In relatie met gezondheid zou de GroenLinks-fractie er voorstandster van zijn dat wordt aangesloten bij het NOC*NSF. Deze organisatie stimuleert combinatiefuncties. Hier kan dan weer een relatie met bijvoorbeeld de brede school worden gelegd als extra naschoolse opvang. Hoe staat het college hier tegenover? Om het goede voorbeeld te geven, zal ik een min of meer ludieke motie indienen, maar wel een motie met een serieuze ondertoon. Het gaat dan over 'de kroket'.

Te prijzen valt dat er in de begroting een relatie gelegd wordt met 'Emmen klimaatneutraal in 2020'. Ik snap heel goed dat dit niet zomaar allemaal ineens gerealiseerd kan worden, maar het zou toch goed zijn < en dat was mede de strekking van de motie die ik namens GroenLinks tijdens de bespreking van de Kadernota heb ingediend > enige concrete doelen vast te leggen om in 2008 mee te starten. Te denken valt aan:

- een kantine met biologische producten
- een klimaatneutrale website door middel van aankoop van CO₂-compensatie
- het planten van bomen voor iedere vliegreis van een of meerdere collegeleden.

Om de doelstelling te kunnen halen, zal ik een amendement indienen om vanuit het SIOF geld te reserveren voor concrete projecten.

Over de WMO wil ik nu kort zijn, want in december gaan we het beleidsplan 2008-2012 vaststellen. Het concept is omvangrijk, maar ik kan u alvast mededelen dat het beleidsplan wat mij betreft niet erg samenhangend is. De WMO spreekt mensen niet aan. Het is allemaal

te abstract, alles staat te ver weg, terwijl de WMO ons toch allemaal raakt. Het gaat niet alleen over zorg, maar ook over leefbaarheid, veiligheid en allerlei andere aspecten die mensen wat gelukkiger kunnen maken. Wij zullen dan ook komen met voorstellen om het beleidsplan op diverse punten aan te passen. Vervolgens nog iets over de griffie. Hierover is al iets gezegd door de heer Ensink en ik ondersteun dat graag. Als de CDA-fractie een amendement opstelt over extra geld voor de doorontwikkeling van de griffie, zal ik dat graag mede ondertekenen.

Ik wil voorts nog iets kwijt over vertrouwen, een van de centrale thema's in het Bestuursakkoord. Als ik de afgelopen maanden als leidraad neem voor het vertrouwen in deze coalitie en dit college, neemt dat niet toe. Iedereen hier ken de voorbeelden. Ik mis bijvoorbeeld de actieve informatieplicht van het college. Ik raad u aan hierin vanaf nu echt verbetering aan te brengen, anders moeten we op korte termijn toch maar eens flink discussiëren over deze materie. U mag ervan uitgaan dat ik in dezen het voortouw zal nemen.

Ik kom in deze eerste termijn tot een afronding. GroenLinks heeft met deze bijdrage een positieve bijdrage willen leveren aan Emmen. Een stad waar we, om Rita maar eens te citeren, trots op willen zijn, waar 100.000+ mensen gelukkig kunnen zijn. Ik hoop dat deze begroting, mede door de inbreng van GroenLinks, de voorbode mag zijn voor een Linkse Lente in onze mooie gemeente."

De heer Schoo spreekt namens de fractie van de Drentse Ouderen Partij als volgt:

"Voorzitter. Ik heb vanmorgen nog eens in de spiegel gekeken en ik blijf toch echt de heer A.W.J. Schoo, fractievoorzitter van de Drentse Ouderen Partij (DOP), en niet mevrouw A.W.J. Schoo, zoals de gemeente Emmen mij middels de post weleens doet geloven! Er dient bij gezegd te worden dat de laatste maal dat mij dit is overkomen de desbetreffende ambtenaar zelf achter deze fout is gekomen en een mailtje rond heeft gezonden met excuses. Dit was even een bruggetje naar een ander onderwerp en dat is het navolgende. Als raadslid heb ik het afgelopen jaar eens gekeken hoe een en ander verloopt bij de gemeente Emmen. Om positief te beginnen: ik ben door het gehele jaar heen zeer regelmatig via de telefooncentrale verbonden naar diverse ambtenaren en daarbij is het mij opgevallen dat dit zeer vlot

en klantvriendelijk gebeurde. Als je afdelingen of de raadsgriffie < waar wij natuurlijk het meest mee te maken hebben > belt om informatie word je meestal zeer vlot en vriendelijk geholpen en zo hoort dat ook! Namens de DOP-fractie hiervoor onze complimenten. Nu de zaken die in onze ogen verbetering of nog verdere verbetering nodig hebben, zoals het doorsturen van brieven van burgers van onze gemeente naar raadsfracties of raadsleden. Ik krijg nog te veel telefoontjes van burgers uit de gemeente Emmen die mij vragen hoe ze raadsfracties of raadsleden via de gemeente kunnen bereiken. Hierbij vertellen ze mij dat ze soms al driemaal een brief gezonden hebben, maar steeds geen reactie hebben gekregen en dat bij navraag wordt gezegd hun brieven niet zijn binnengekomen. Dit kunnen wij als raad en college niet hebben, dus ik doe nogmaals het dringende beroep op het gehele college van B&W en de gemeentesecretaris hiermee nog zorgvuldiger om te gaan. Dit dient een aandachtspunt te zijn en te blijven als wij als betrouwbare overheid bij onze burgers over willen komen.

Tevens wil ik er langs deze weg nogmaals voor pleiten vooral bij bouw- en vergunningaanvragen, waartegen door derden bezwaar kan worden aangetekend, de aankondigingen tijdig te publiceren. In het verleden is daarop door de fractie van D66, met name de heer Van Hees, al eens nadrukkelijk op gewezen.

Ik heb als raadslid in mijn controlerende taak eens wat bouw- en vergunningszaken langs de zijlijn gevolgd. Als ik dan met betrokkenen praat of mails van hen ontvang, bekruipt mij het gevoel dat vanuit de gemeentelijke organisatie niet altijd even zorgvuldig wordt gewerkt ten behoeve van alle betrokkenen. In bouw- en vergunningszaken zijn zorgvuldigheid, juiste data, brieven, verslagen, verordeningen, handhaven, gedogen en niet gedogen, soms van zeer groot belang! Wat ook van groot belang is, is dat de gemeente Emmen zich in alle bouw- en vergunningszaken onafhankelijk en eenduidig opstelt en alle betrokken partijen ook zo benadert. Recht en plicht gelden in onze ogen voor eenieder gelijk in deze gemeente. Gedogen is soms rechtvaardig, doch naar anderen toe niet altijd goed uit te leggen. Hier laat ik het voorlopig bij, want bij deze zaken ben je al gauw geneigd voorbeelden te gaan noemen, maar dat lijkt mij niet goed. Ik laat het vooralsnog bij bovengenoemde op-

merkingen en hoop dat het college i.c. betrokken wethouder onze boodschap heeft begrepen. Bij de begrotingbesprekingen van verleden jaar konden we vanwege de korte zittingsperiode van het huidige college van B&W en raadsfracties nog geen oordeel geven over hun functioneren. Nu kunnen we dat wel. Ik zal een totaaloordeel geven over het college van B&W en de collegepartijen PvdA en CDA. Ik was eerst van plan alle wethouders en de burgemeester afzonderlijk een cijfer te geven, maar dan tast ik misschien het collegiaal besturen aan, waar dit college van B&W bij zijn start voor heeft gekozen. Ik kom hier straks nader op terug.

Waar de DOP-fractie grote zorgen over heeft, zijn de navolgende punten.

1. De invoering en vooral de uitvoering van zaken van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).
2. Het wegonderhoud en de riolering in de gemeente Emmen.
3. De vele en grote ambities van het college van B&W en de collegepartijen.
4. De EMCO.
5. Arme AOW'ers in de gemeente Emmen.
6. Gratis openbaar vervoer ouderen.
7. Gehandicaptenparkeerkaart en gratis parkeren gehandicapten.

Over de invoering en vooral de uitvoering van zaken van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) eerst een opmerking vooraf. Er worden door de gemeente i.c. de wethouder WMO steeds presentaties/voorlichting gegeven waarbij wordt gezegd dat de invoering van de WMO een geweldig positieve zaak is. Wij als DOP zetten daar toch de nodige vraagtekens bij. De rijksoverheid kon zelf de kosten van de AWBZ niet in de hand houden en besloot in haar wijsheid een en ander via de WMO maar uit te besteden aan alle gemeenten in Nederland om de totale kosten van de zorg te laten dalen. De WMO is gewoon een ordinaire bezuinigingsmaatregel van het rijk en daarvoor spant het alle gemeenten voor zijn bezuinigingskarretje. Zo, dat wilde ik toch even kwijt! Onze fractie heeft geconstateerd dat de invoering van de WMO per 1 januari 2007 nog geen grote schrik teweeg heeft gebracht, naar onze mening door het feit dat alle mensen/cliënten nog niet geheel in de gaten hebben wat de WMO voor hen precies inhoudt omdat zij veelal nog met overgangssituaties te maken hebben. We hebben als DOP-fractie al wel enkele WMO-klachten ontvangen. Deze heb-

ben we binnen de ambtelijke organisatie kunnen wegzetten en zijn ook opgelost. Tevens moeten nog heel wat prestatievelden daadwerkelijk ingevuld worden. Ik heb het genoeg gehad aanwezig te zijn op een informatiebijeenkomst inzake het WMO-conceptbeleidsplan in Klazienaveen. Op deze bijeenkomst was de belangstelling minimaal en dat gaf te denken. In het vierde kwartaal 2007 komen er zeer veel mensen (nieuwe cliënten) achter dat zij geen thuishulp meer kunnen krijgen; bij de zorgkantoren wordt gewoon gezegd dat het geld op is. Tevens zien de Drentse ziekenhuizen zich genoodzaakt een opnamestop in te voeren omdat de uitstroom van patiënten stagneert. Ik weet wel dat dit niet rechtstreeks met de WMO te maken heeft, maar toch ...! Ik roep het college van B&W en met name de WMO-wethouder dringend op gezamenlijk met de zorgkantoren, Drentse gemeenten en ziekenhuizen tot een cliëntvriendelijke oplossing te komen voor dit zeer grote probleem! Want als elk jaar in het vierde kwartaal het geld op is, zal dit een structureel probleem worden met zeer grote negatieve gevolgen. Het doel was toch zoveel mogelijk mensen thuis te ondersteunen om 'dure' doorstroom naar verzorgings- en verpleeghuizen te voorkomen! Of is het toch niet meer dan een ordinaire bezuinigingsmaatregel van het rijk?

Dan het drama WMO-raad. We hebben ons ongenoegen over de procedure van aanstelling van een onafhankelijke voorzitter hier meerdere malen uitgesproken en daar nemen wij niets van terug. Onze vraag is nu: wanneer wordt de WMO-raad actief onder de nieuw aangestelde voorzitter en kunnen wij als raad van die raad gevraagd en ongevraagd adviezen inzake de WMO verordening en het beleidsplan tegevoet zien? De adviezen van het OSOG en seniorenraad hebben wij reeds onder dankzegging ontvangen.

Even een opmerking tussendoor. We zitten hier nu met ons allen in het gemeentehuis, maar dat is voor iemand in een rolstoel niet mogelijk omdat de ingang aan de Vreding zodanig is verhoogd dat rolstoelers niet meer naar binnen durven. Tevens is er op dit moment geen toilet voor mensen met een handicap! College en wethouder, kan dit nu echt niet anders geregeld worden? Bij zo'n langdurige verbouwing van het gemeentehuis moet er toch aan zulke zaken gedacht worden! Gaarne een oplossingsreactie van de wethouder.

We hebben naast de technische vragen over de WMO, die door de ambtenaren al beantwoord zijn, waarvoor onze dank, nog enkele politieke vragen aan het college i.c. de WMO-wethouder.

In het programma 10 (zorg en welzijn) en paragraaf 10 (WMO) staat: 'De ervaringen van burgers, de problemen bij de uitvoering als gevolg van leemtes of onjuistheden (weeffouten) in de verordening en in de overige beleidsregels, jurisprudentie die gaandeweg ontstaat en ook de schaarste in de beschikbare financiën zijn aanleiding om het operationele beleid op onderdelen te heroverwegen.' Je moet maar op zo'n zin komen! Het advies van de DOP-fractie is leemtes en onjuistheden in documenten en regels niet te heroverwegen, maar ze gewoon op te lossen. Onze fractie wil graag meer weten over de leemtes en onjuistheden. Wordt er nog wel uitgevoerd zoals de raad heeft besloten? En gaat het hierbij om grote of kleine zaken?

Voorts wordt gesteld: 'Wij zijn voornemens om het voorgenomen beleid in jaarwerkplannen uit te werken.' Wij hebben als DOP-fractie al veel WMO-studie-uren gemaakt, maar het blijft wel een nieuwe wet. Daarom hebben wij de volgende vragen. Worden deze jaarwerkplannen aan de raad ter besluitvorming voorgelegd en, zo ja, wanneer kunnen wij het jaarwerkplan 2008 verwachten? Worden belangenorganisaties betrokken bij deze plannen en wordt aan hen advies gevraagd?

Ook wordt gesteld: 'Wij zullen bij het ter vaststelling aanbieden van het beleidskader (december 2007) met voorstellen komen om het financieel uitvoeringskader WMO voor 2008 en volgende jaren te bepalen.' Onze fractie heeft met het oog op deze opmerking gemeend de financiële vragen over de WMO nu te moeten beperken tot de apparaatskosten. Als raad hebben we aangegeven dat we de apparaatskosten (overhead/indirecte kosten) zo laag mogelijk willen houden. Een scherpe bewaking hiervan behoort dan ook tot onze taak. De vragen die de DOP-fractie heeft zijn de volgende. Waarom komen de apparaatskosten (groot € 254.543,-) van het zorgloket volledig ten laste van de hulp bij het huishouden? Gaat het bij de post 'overig bij hulpmiddelen, groot € 820.644,- om de apparaatskosten voor hulpmiddelen? En zo ja, waarom worden die niet apart genoemd? Inzichtelijkheid van de apparaatskosten vindt de DOP-fractie van groot belang!

De apparaatkosten voor hulp bij het huishouden vindt de DOP fractie erg hoog. Zouden wij hier een onderbouwing van kunnen krijgen, nu of bij de behandeling van het beleidsplan WMO?

Vervolgens het wegenonderhoud en riolering in de gemeente Emmen.

Alles kan nooit tegelijk, maar vele mensen klagen toch over het slechte onderhoud van wegen. Wat vooral op valt zijn de klachten over de zeer slechte fietspaden. Kan daar niet meer prioriteit aan gegeven worden? Misschien een versnelde aanpak om slechte gedeelten van fietspaden en soms gevaarlijke stukken direct aan te pakken?

De rioleringsproblemen worden mede door extreme weersomstandigheden in diverse wijken in de gemeente Emmen steeds groter. Hoe staat het met het programma regenwaterontkoppeling van het riool? Komen er in samenwerking met het waterschap en de WMD nog noodretentiegebieden in en om Emmen teneinde bij grote waterovervloed passende maatregelen te kunnen nemen? Tevens zou ik nog een extra aandachtspunt bij het college i.c. de wethouder onder de aandacht willen brengen, namelijk dat bij zeer weinig neerslag het riool in de Laan van de Bork direct voor grote problemen zorgt in de huizen en op de straat. Door de wijkvereniging is hier al meerdere malen op gewezen, maar het antwoord stelt de bewoners niet gerust, omdat daarin gesproken wordt over ontsluiting in het voorjaar van 2008 via de riolering in de Boerschaplân. Die ligt nogal ver van de problemen in de Laan van de Bork, vandaar mijn vraag aan de wethouder: kan de riolering in de Laan van de Bork niet op korte termijn voorzien worden van een bekleding waardoor wortelingroei onmogelijk wordt? Gaarne een reactie hierop.

Voorts de vele en grote ambities van het college van B&W en de collegepartijen.

Het college heeft de sluitende begroting 2008 met veel flair en de nodige trots gepresenteerd. Het mag gezegd worden: het is een goede prestatie, complimenten hiervoor! Maar wat onze fractie wel zorgen baart, zijn de vele zaken (lees: ambities) die dit college op stapel heeft staan en genoemd worden in het raadsbesluit B1, programmabegroting 2008, pagina's 2 en 3. Begrotingen sluitend maken is misschien niet zo'n grote kunst, maar deze elk jaar sluitend maken, is wél een grote kunst. Waar wij als DOP voor willen waarschuwen, zijn zulke hoge ambities dat vele projecten die nu gestart

worden in de toekomst afgerekend moeten worden, met andere woorden: laten wij als gemeentebestuur een niet te grote claim leggen op de financiën voor de toekomst. Onze vraag aan het college is dan ook: kunt u aan uw ambities geen prioriteitslabel bevestigen opdat zaken in een strak doch beheersbaar traject uitgezet worden? Anders zijn wij als DOP bang dat de toekomstige begrotingen/rekeningen te zwaar zullen gaan wegen voor de gemeente Emmen en dat het gemeentelijk apparaat oververhit zal geraken. Wij zouden van het college van B&W hierop gaarne een reactie ontvangen?

De EMCO.

Wij constateren op dit moment dat de bedrijfsvoering bij de EMCO redelijk stabiel is en dat de kwartaalrapportages tot en met het derde kwartaal 2007 geen grote afwijkingen van de begroting vertonen. Dat is in het verleden weleens anders geweest! Ik durf te zeggen dat de grote inzet van alle medewerkers bij de EMCO hier een positieve uitwerking op heeft gehad. Tegelijkertijd moet eenieder die betrokken is bij de EMCO zich wel realiseren dat we er nog lang niet zijn. De praktijk is dat er veel werk verdwijnt naar het buitenland en hiervoor ad hoc-werk terugkomt. De DOP-fractie wil via de wethouder de directie van de EMCO erop wijzen dat er mogelijk kansen liggen voor werk in de gezondheidszorg, tuinwerkzaamheden bij particulieren, reparaties aan scootmobiel, het opknappen van rollators, mogelijk het maken en beheren van rollators etc. Natuurlijk moeten hierover in nauw overleg met de wethouder WMO met alle betrokken partijen afspraken worden gemaakt. Misschien kan Welzorg dan wel sneller aan haar verplichtingen voldoen.

Ook als college en raad dienen wij een positieve stap te zetten. In deze tijd van economische bloei dienen wij een besluit te nemen waardoor de zogenaamde oude schulden van de EMCO in de komende drie jaar worden opgelost, opdat niet elk jaar een greep in de BAR behoeft te worden gedaan."

De heer Reitsma informeert wat de heer Schoo precies bedoelt met oude schulden.

De heer Schoo antwoordt dat dit de schulden zijn die in het verleden zijn opgebouwd. In meerjarenperspectief gaat de EMCO er in de komende jaren nog € 900.000,- à € 1,1 miljoen op achteruit en daarnaast blijft de groep nog

zitten met een restschuld van € 5,1 miljoen. Die wordt niet versneld afgelost omdat de bedrijfsvoering bij de EMCO dat gewoon niet toelaat. De DOP-fractie zal een motie indienen waarin aan het college wordt gevraagd bij de Voorjaarsnota 2008 met een voorstel te komen om die oude schulden in drie jaar tijd op te lossen. Uitgaande van de restschuld van € 5,1 miljoen, zou het oplossen van die schuld per jaar neerkomen op € 1,7 miljoen. De rekening zal tenslotte toch een keer worden gepresenteerd.

De heer Reitsma vindt dit nog niet duidelijk, maar begrijpt het wel.

De heer Schoo vervolgt zijn beschouwing met: "Arme AOW'ers in de gemeente Emmen. Kunnen wij als gemeente Emmen landelijk mee gaan doen aan de proef die op dit moment in 15 gemeenten (waaronder Rotterdam) wordt uitgevoerd om ouderen die een AOW-uitkering onder het sociaal-minimum hebben een aanvulling te verstrekken waarop zij recht hebben, maar deze nooit hebben aangevraagd? Deze personen kunnen worden gevonden door een koppeling van de bestanden van de belastingdienst en de dienst sociale zaken van de gemeente. Ambtenaren gaan dan de betrokkenen bezoeken en helpen een aanvulling aan te vragen. Het gaat hierbij om ouderen die minder AOW ontvangen, omdat zij tussen hun vijftiende en vijfenzestigste niet steeds in Nederland woonden. Tevens wil ik aandacht vragen voor AOW'ers die in Emmen in de schuldsanering zitten. Mij bereiken steeds meer signalen dat de rekeningen aan de verhuurders en energiebedrijven door bureau schuldhulp niet op tijd worden betaald waardoor deze groep steeds verder in de problemen raakt. Graag een reactie van het college.

Gratis openbaar vervoer ouderen.

Hier is tie weer! Ik blijf volharden in de vraag aan het college van B&W en de raad aan alle ouderen in de gemeente Emmen gratis openbaar vervoer aan te bieden. We hebben van ambtelijke zijde inmiddels vernomen dat het om ongeveer 18.000 ouderen gaat en dat de kosten op jaarbasis rond de vier ton zijn. Laten we het voortouw nemen in Drenthe! Misschien willen vervolgens meer gemeenten en de provincie Drenthe ook wel meedoen. Enkele fracties hebben bij de Kadernota opgemerkt dat ik te vroeg was en bij de begroting 2008 maar een motie moest indienen. Welnu, bij dezen: de

fractie van DOP en SP dienen opnieuw een motie voor gratis openbaar vervoer voor ouderen in!"

De heer Dijkgraaf begrijpt dat het met name gaat om ouderen. Waarom wordt de groep niet verbreed naar bijvoorbeeld jonge gezinnen met kinderen?

De heer Schoo antwoordt dat als nu voor de groep ouderen akkoord wordt gegaan, het volgend jaar eens kan worden bekeken of gratis openbaar vervoer naar jongeren kan worden uitgebreid. Als alles tegelijk aan de orde wordt gesteld, valt te vrezen dat er niets komt. De DOP-fractie zet zich nu eerst in voor de ouderen. Het zal de heer Dijkgraaf niet onbekend zijn dat in den lande gemeenten en provincies reeds met *pilot*projecten bezig zijn. Spreker wil deze 'trein' ook graag in Emmen op gang brengen. Spreker vervolgt hierna zijn beschouwing. "Ik ga nog éven door. Ik heb even naar de collega's gekeken en heb geconstateerd dat zij het er aardig snel van hebben afgebracht. Ikzelf heb nog één blaadje!"

De voorzitter geeft aan dat de heer Schoo nog één minuut heeft.

De heer Schoo vervolgt met:

"Gehandicaptenparkeerkaart en gratis parkeren gehandicapten.

Ik val nu voor de tweede maal in herhaling, doch u moet maar denken: het is voor een goede zaak! De fracties van DOP en SP dienen bij deze begroting wederom een motie in voor een goedkopere gehandicaptenparkeerkaart en gratis parkeren op die parkeerplaatsen waarop middels borden wordt aangegeven dat ze voor gehandicapten bestemd zijn. Tevens willen wij het college van B&W vragen goede controles door de veiligheidszorg Emmen te laten uitvoeren, opdat parkeerplaatsen speciaal voor gehandicapten ook daadwerkelijk door gehandicapten kunnen worden gebruikt en onbevoegden op hun gedrag worden aangesproken. Nu moeten bij herhaling voertuigen van onbevoegden worden weggesleept. Wij worden regelmatig gebeld door gehandicapten met de klacht dat zij niet op de daarvoor bestemde parkeerplaatsen kunnen parkeren.

Tot slot kom ik nog even terug op het gehele college van B&W van de gemeente Emmen. Nee, ik zal geen cijfer geven, maar het is wel

een voldoende! Maar één wethouder, die van financiën, de heer Kuper, moet de komende tijd wel oppassen, en dan niet omdat hij zich niet goed en hardwerkend voor de gemeente Emmen in zou zetten; hij heeft tenslotte ook diverse zeer lastige dossiers. Het gaat de fractie vooral om de manier waarop hij met de raad omgaat. Dit dient echt te verbeteren, anders heeft hij wat ons betreft een groot probleem! Wij hebben nog steeds vertrouwen in het gehele college van B&W, maar de informatie aan de raad en de besluiten die we als raad hebben genomen dienen wel correct te worden uitgevoerd. Ik ga er vooralsnog vanuit dat een gewaarschuwd college van B&W hiermee ernstig rekening zal houden."

De heer Douwstra wil weten wat de heer Schoo bedoelt met de opmerking dat anderen zich er wat snel van af gemaakt hebben.

De heer Schoo heeft dit niet negatief bedoeld. Het is hem echter opgevallen dat de meeste sprekers ruim binnen de toegestane tijd zijn gebleven. Hij heeft niet bedoeld te zeggen dat zij er zich van af hebben gemaakt, want allen hebben gewoon gezegd wat zij wilden zeggen. Het is hem alleen opgevallen dat het dit jaar heel snel ging.

De voorzitter stelt vast dat de DOP-fractie per aantal stemmen de meeste tijd heeft gebruikt! Overigens niets ten nadele daarvan. Hij meldt dat voor 17.00 uur de traditionele boerenkoolmaaltijd gereed staat, dit keer in kamer B260. Iedereen, ook het publiek en de aanwezige ambtenaren, is daar van harte welkom. Vanavond om 19.30 zal de vergadering worden voortgezet.

Schorsing voor de maaltijd.

(Na de heropening is de heer Van der Weide aanwezig en de heer Wittendorp afwezig).

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en vraagt aandacht voor enige praktische mededelingen. Het is als de tweede helft van een sportwedstrijd: de heer Wittendorp is vervangen door de heer Van der Weide. Welke 'coach' daarvoor verantwoordelijk is, weet hij niet. Hoe dan ook, de vergadering wordt voortgezet met 36 leden. Van de kant van het college is wethou-

der Evenhuis nog even afwezig, doch deze zal later weer ter vergadering komen.

Aan de orde is de behandeling van de programmabegroting 2008, een voorstel van het college. Spreker zegt dit enigszins nadrukkelijk, omdat het vanmiddag bijna leek alsof de raad bezig was met het leveren van commentaar op een begroting van het college. Zoals gezegd, gaat het om een vóórstel van het college. Dit helpt de raad om een goede begroting vast te stellen.

Gememoreerd zij dat vanmiddag de nodige lof is geuit op het voorstel van het college, waarbij is gesproken over evenwichtig, helder en zo voort. Aan het einde van de behandeling, donderdag aanstaande, zal de begroting kunnen worden vastgesteld, al dan niet verlevendigd door ingediende amendementen.

Straks zullen er twee lijsten worden rondgedeeld: een met de amendementen zoals zij zijn ingediend en een met de ingediende moties. Het woord is thans aan het college voor de beantwoording in eerste termijn. Spreker acht het vanzelfsprekend dat de wethouder van financiën de aftrap voor diens rekening neemt. In principe heeft de wethouder daarvoor 30 minuten ter beschikking.

Wethouder Kuper heeft het commentaar van de raadsfracties vervat in een achttal bespreekpunten. Hij wil evenwel eerst dankzeggen voor de complimenten die door vele fractievoorzitters zijn gemaakt voor deze begroting. Zonder iemand te kort te willen doen, vond hij de ontwapenende eerlijkheid van de heer Huttinga heel mooi en persoonlijk. Spreker heeft begrepen dat in de politiek het persoonlijke niet van belang is, want dat de zaak van belang is, maar het heeft hem persoonlijk gefraspeerd hoe de heer Huttinga diens fietstocht naar het gemeentehuis heeft gemaakt om te proberen gaten te schieten in de begroting, doch tot de conclusie is gekomen dat het een erg mooie begroting is, hoewel het altijd beter kan. Er is gesproken over transparantie. Als het college één intentie had, dan was het wel de raad een zo transparant mogelijke begroting voor te leggen. Dat heeft voordelen, maar ook nadelen, immers: hoe transparanter alles wordt, hoe moeilijker het voor collegeleden wordt bepaalde potjes buiten beeld te houden! Hoe dan ook, door de transparantie ontstaat er alleen maar beter zicht, dus dat blijft de doelstelling van het college. Ook de woorden 'degelijk', 'ambitieuw', 'evenwichtig' en 'optimistisch' zijn

genoemd. Het zijn woorden die de strekking van deze begroting en dit meerjarenperspectief goed weergeven.

Een aantal sprekers sprak over een duidelijke verbetering van de planning- en controlcyclus, in welk verband ook de auditcommissie is genoemd. Spreker meent dat Emmen met het installeren van zo'n commissie een van de eerste is in Nederland. Ook wat dit betreft zijn dus flinke stappen gezet. Zoals al gezegd: het kan altijd beter. Daarnaast blijft gestreefd worden, opdat de raad op een gegeven moment een *spick and span*-begroting en - meerjarenperspectief krijgt.

Uit de bijdragen leidt spreker af dat de gemeente langzamerhand echt toe is aan behandeling van de Kadernota in twee dagen en aan het maken van de begroting tot een hamerslag. Er is veel verwezen naar de Kadernota; daarbij is al heel helder neergezet welke richting het uit moest. Het is nu een tandje dieper gegaan. Het geeft aan dat college en raad in dit verband een stuk volwassenheid betrachten.

Vervolgens zal spreker stilstaan bij de opmerkingen die zijn gemaakt over de WSW en EMCO.

De CDA-fractie zou het erg op prijs stellen als de raad betrokken gaat worden bij de implicaties van de nieuwe WSW. In de programmabegroting is te lezen dat het college 2008 als een overgangsjaar beschouwt. Het betekent dat het eerste half jaar 2008 erg druk zal zijn. De volgende week komt er een stuk in het college waarbij de richting van denken door het college waarschijnlijk zal worden geparafeerd. Dit stuk zal de *input* vormen voor de verschillende bijeenkomsten die georganiseerd gaan worden, voor zowel de ondernemingsraad van EMCO en de EMCO-dag met alle AB-leden als voor de raad. De bedoeling is dat de raad in het traject nadrukkelijk wordt betrokken. Naar inschatting kunnen de implicaties voor de gemeente en voor EMCO groot zijn. De raad zal binnenkort een voorstel worden voorgelegd, waarmee € 34 miljoen niet meer via de boeken van EMCO binnenkomt, maar wordt opgenomen in de begroting van sociale zaken. Met andere woorden: vanaf 1 januari wordt de geldstroom omgeleid en komt het geld bij de gemeente binnen. Vervolgens kunnen afspraken worden gemaakt over de bedragen die per maand worden betaald aan de EMCO. Het geeft wel aan dat degene die de portemonnee in handen heeft veel voor het zeggen krijgt. Er zal meer van de gemeente worden verwacht,

waarbij is te denken aan het voeren van regie en het formuleren van WSW-beleid. De raad zal daarbij een thema terug zien als arbeidsmarktbeleid. Een klein tipje van de sluier: in het stuk dat nog behandeld gaat worden in het college wordt geprobeerd een beeld te schepenen van datgene waar de hele onderkant van de samenleving door wordt bediend, dus WWB, Wajong, WSW et cetera. De opzet is te dien aanzien een totaaltraject af te spreken, opdat er in feite een integraal arbeidsmarktbeleid voor de gemeente Emmen ontstaat. Spreker denkt dat hieraan wel meerdere sessies zullen worden gewijd.

De SP-fractie heeft gevraagd of de wethouder op de hoogte is van het feit dat sommige WSW-mensen thuis zitten. Kennelijk wordt bedoeld op het feit dat men bij EMCO bezig is met het opvangen van het verdwijnen van Honeywell. Zoals bekend, zijn door dat bedrijf WSW-activiteiten verplaatst naar Tsjechië, waarmee EMCO een heel forse opdracht voor ongeveer 150 man kwijtraakt. De eerste helft is al verdwenen en de tweede helft volgt binnen enige maanden. Er zijn dus weleens mensen naar huis gestuurd omdat er gewoon geen werk was. Er moet nieuw werk worden binnengehaald voor deze zwakke doelgroep. Daaraan wordt nog druk gewerkt, en dat zal waarschijnlijk de verklaring zijn voor de omstandigheid dat mensen op sommige momenten thuis hebben gezeten.

Spreker maakt van deze gelegenheid tevens gebruik om de wachtlijstproblematiek van EMCO onder de aandacht te brengen. Landelijk is het op dit moment zo dat er maar liefst 30.000 WSW'ers op een wachtlijst staan. Dit aantal is in korte tijd verdubbeld van 15.000 naar 30.000. Dat geeft meteen ook de problematiek aan waarmee men bij de WSW te maken heeft. Voorkomen moet worden dat de WSW gebruikt gaat worden voor misschien wel verkeerde doeleinden. De heer Schoo zal hierbij zeker betrokken worden, de ene keer als raadslid, de andere keer als bestuurder van het werkvoorzieningschap.

Wat het masterplan tuinbouw betreft: spreker moet tot zijn spijt erkennen dat in de definitieve versie de 1.000 ha tuinbouw had moeten worden teruggebracht tot 500. Hij heeft de correctie drie keer doorgegeven, maar de 1.000 ha zijn toch blijven staan. Zoals de heer Huttinga terecht zei, is het wat lachwekkend als in de gegeven omstandigheden uitgegaan blijft worden van 1.000 ha. Overigens is toegezegd

dat, ervan uitgaande dat de planning wordt gehaald, in december het masterplan zal kunnen worden besproken. Dan zal duidelijk worden hoe het college ertegen aan kijkt. Dan kan ook stil worden gestaan bij de vraag, eveneens door de heer Huttinga opgeworpen, of de gemeente wel voldoende acquisitiekraft heeft om een en ander van de grond te trekken. Het presidium heeft besloten deze maand te besteden aan de dierentuin/theater, maar ook zal het energiebedrijf aan de orde komen.

Rond het masterplan is een paar keer het woord 'herbezinning' gevallen. Als de raadsleden in december de stukken krijgt, zullen zij zien dat het college zich aan het herbezinnen is op de positie van de tuinbouw in Emmen, overigens zonder dat het zegt: wij zien af van deze bedrijfstak! Het kan niet zo zijn dat van deze bedrijfstak, die hier al 50 jaar operationeel is, afscheid wordt genomen.

De VVD-fractie heeft vragen gesteld over het risicoprofiel, zoals: hoe wordt te dien aanzien gekomen tot bepaalde wegingen, hoe kan worden gezegd dat de WMO een laag risico heeft, en waarom is herhuisvesting niet ook als risico opgevoerd? Een paar opmerkingen hierover. Ten eerste moet erop worden gewezen dat er in dezen geen sprake is van een statisch model. Als men de uitkomsten van verleden jaar afgezet tegen die van dit jaar, ziet men dat het risicoprofiel is verbeterd.

Het wegen van risico's wordt door vakspecialisten samen met de externe accountant gedaan. Waarom staat bijvoorbeeld de WMO op dit moment als een laag risico genoteerd? Dat is omdat het college de komende jaren een voorziening wil treffen, zodanig van omvang dat de voorziene daling van € 15 miljoen naar € 11 miljoen kan worden opgevangen. Komen er nieuwe inzichten, dan kan het best zijn dat aan de WMO het volgend jaar meer risico wordt toegekend.

De methode waarmee het risicoprofiel wordt vastgesteld is zeker niet wetenschappelijk; er is voor een vrij simpele methode gekozen, waarbij ervan wordt uitgegaan dat de gemeente per inwoner zo'n € 300,- à € 400,- in de broekzak heeft als geheel vrije reserve. Spreker heeft trouwens het telefoonnummer van de heer Knol, wethouder te Zwolle, van wie de PvdA-fractie laatst les heeft gehad. Om voorbereid te zijn op moeilijke vragen, heeft hij die wethouder gevraagd wat deze de PvdA-fractie heeft geleerd. Er zijn echter geen moeilijke vragen gesteld. Wel heeft hij de heer Knol gevraagd

naar het risicoprofiel van de gemeente Zwolle, waarop is geantwoord: € 100,- per inwoner. De gemeente Zwolle heeft 115.000 inwoners en zou dus om-en-nabij € 10 miljoen pure reserve hebben, doch de heer Knol liet weten dat de gemeente die niet nodig heeft. Hierbij moet wel worden bedacht dat Zwolle op de grondexploitatie elk jaar ongeveer € 30 miljoen winst maakt. Even terzijde: in Emmen begint die exploitatie langzamerhand naar het dubbele te lopen.

Wat Zwolle heel goed doet en waar Emmen ook steeds beter in slaagt, is het heel veel aandacht besteden aan risicobeheersing. Hoe beter risico's worden beheerst, hoe lager het vermogen dat nodig is. Hoe dan ook, er zijn geen moeilijke vragen gesteld, en als dat wél was gebeurd, had spreker een hulplijn in de persoon van de heer Knol achter de hand gehad!

De VVD-fractie heeft voorts een vraag gesteld over de PM-posten. In de Kadernota waren inderdaad de nodige PM-posten opgenomen en daarvoor zijn ook nu geen bedragen ingevuld. Als blijkt dat een bepaalde post, bijvoorbeeld voor de tuinbouw, nodig is, komt op dat moment de vraag aan de orde hoe hiermee dient te worden omgegaan. Het is overigens zeker niet de bedoeling dat het college gaat voorstellen een flinke greep in de grondexploitatie te doen voor het Rundedal.

Spreker is het ermee eens dat de reservepositie van Emmen best goed is. Toen hij laatst op een terras zat, zei iemand: 'Het is toch wel gemakkelijk om wethouder in Emmen te zijn! Het is een rijke gemeente.' Hij heeft de betrokken persoon uit de droom geholpen, want Emmen is zeker geen rijke gemeente, ook niet arm, maar wel is het zo dat zij wellicht wat efficiënter het geld voor zich kan laten werken. 'Tel je zegeningen' is inderdaad het devies, doch er is voorzichtigheid geboden ten aanzien van het al te rigoureuze putten uit de reserve. Er is immers een aantal activiteiten dat de reservepositie toch al aantast. Men denkt maar aan de EMCO. Kijkt men naar de reserves en voorzieningen, dan zal men evenwel zien dat deze in 2011 oplopen van € 90 miljoen tot € 106 miljoen. Spreker heeft bij het onderwerp WSW een opmerking vergeten, namelijk dat hij de motie van de DOP-fractie over de oude schulden van EMCO zou hij willen betrekken bij de discussie over de nieuwe wet. Hij begrijpt wat de heer Schoo bedoelt, maar als deze het heeft over 'oude schulden' gaat het in feite om exploitatiesaldi, want hoe men het ook wendt of

keert, EMCO draait met een negatief exploitatiesaldo.

Door de BGE-fractie is opgemerkt dat het betaalde voetbal op schema ligt wat betreft het nakomen van de verplichtingen aan de gemeenschap. De mensen die vrijdag jongstleden bij de voetbalclub aanwezig waren, hebben een gebakje gekregen, omdat de club voor het eerst in de geschiedenis in een kwartaal € 500,- winst heeft gemaakt! Toen spreker de directeur de suggestie deed de mensen gebak te geven, zei deze: 'Maar dan is meteen € 100,- weg, wil jij even betalen?' Of dat is gebeurd, laat hij maar in het midden.

Over het trouwboekje is door de VVD-fractie opgemerkt dat daarnaar geen apart onderzoek meer hoeft te worden gedaan. Wat het college aan het doen is, is het in beeld brengen van een programma van eisen.

Vervolgens heeft spreker nog een opmerking over de amendementen. De bedragen die daarmee gemoeid zijn, zijn allemaal even opgeteld, wat leidt tot de conclusie dat het bedrag zowel structureel als incidenteel afwijkt van de ruimte in de begroting. Hij veronderstelt dat wat dit betreft een oproep overbodig is, maar wil wel nadrukkelijk vragen er voor te waken dat de bedragen die worden opgevoerd binnen de kaders en de begroting passen.

Over de OZB heeft het college de raad een brief doen toekomen. Wat de PvdA-fractie hierover in een amendement zegt < alleen maar voor niet-commerciële sportaccommodaties > zal het college ter harte nemen. Het wil alles wel juridisch en financieel zorgvuldig invullen. Er zal goed moeten worden geformuleerd om te voorkomen dat iedereen straks bij de gemeente op de stoep staat omdat er een precedent is geschapen.

Op de andere amendementen gaat spreker nu niet in.

De heer Huttinga constateert dat de wethouder heeft gezegd dat, als alles bij elkaar wordt opgeteld, tot de conclusie moet worden gekomen dat de begroting wordt overschreden. Kan worden aangegeven wat het college ervan vindt dat de raad de vrije ruimte zo strak invult? Hij kan zich voorstellen dat het college, gelet op wat nog gaat komen, wat meer ruimte wil houden.

Wethouder Kuper antwoordt dat het college hierover heeft nagedacht. Het lijkt het college goed dat raadsleden in de komende dagen om

de tafel gaan zitten om alles nog eens goed te bekijken. Het zal duidelijk zijn dat hij als wethouder van financiën een zekere terughoudendheid wil betrachten ten aanzien van de invulling van bedragen, omdat er inderdaad nog heel wat op stapel staat. Dit is niet afgesteld in het college, maar dít is zijn mening.

De heer Huttinga kan zeggen dat hij die mening deelt. Hij denkt dat het onverstandig is alles strak in te vullen, dit dan als signaal naar de rest van de raad.

De waarnemend voorzitter stelt vast dat wethouder Evenhuis inmiddels is gearriveerd, zodat deze nu wat diens portefeuille betreft op de beschouwingen kan ingaan.

Wethouder Evenhuis kan de VVD-fractie geruststellen: hij komt bij het kleinbedrijf vandaan! Hij is zojuist bij een bijeenkomst met ongeveer 100 starters van de laatste twee jaren geweest. Voor vragen die daar zijn gesteld, hoopt het college een goede oplossing te bieden, opdat zij kunnen uitgroeien tot een middenbedrijf!

Zo'n anderhalf jaar geleden is dit college tot stand gekomen. Hij verkeerde in de gelukkige omstandigheid dat hij hiervoor als formateur mocht optreden. Er is vervolgens een collegeprogramma geschreven, en het is aardig om te zien hoe het er nu voorstaat. Gezegd kan worden dat het college het programma op dit moment goed in de steigers heeft staan. In de campagne voorafgaande aan de verkiezingen heeft hij weleens gezegd dat het in de volgende vier jaren oogsttijd zou worden. Dat blijkt nu ook wel. Tal van investeringen heeft de afgelopen jaren plaatsgevonden en daarvan zijn nu de revenuen te zien. Toen speelde vooral het verhaal rond de A37, die net verleden week gereed is gekomen en die op 21 januari wordt geopend. De gemeente heeft in de afgelopen acht à tien jaar bijna alle gronden langs de A37 opgekocht en daar bedrijvenparken ingericht. Op dit moment is te zien dat daar ook vestigingen plaatsvinden. Dat noemt spreker oogst. De conjunctuur is genoemd als van belang zijnde. Dat is natuurlijk zo, maar van de conjunctuur kun je alleen profiteren als je er klaar voor bent en met investeringen kunt meeliften. De conjunctuur helpt de gemeente en naar sprekers mening omgekeerd de gemeente ook de conjunctuur in dit gebied.

Er is een opmerking gemaakt over de portefeuille dierenpark/theater die aan de burgemeester is toebedeeld. Bij de formatie is welbewust aan de burgemeester gevraagd deze portefeuille op zich te nemen, omdat werd onderkend dat het van belang is dat dit soort zware onderwerpen boven de partijen wordt behartigd en gecoördineerd. De burgemeester doet dat naar sprekers mening met verve. Het is belangrijk dat dit wordt voortgezet. Voordien waren er voortdurend allerlei discussies; elke partij had al wel een locatie bedacht voor het theater. In elk geval kan worden vastgesteld dat dierenpark/theater van wezenlijk belang is voor de economie en de uitstraling van Emmen. Een punt dat er doorheen speelde is de centrumlocatie. Het college vond dat vooraf een goede bestemming moest worden gevonden voor deze locatie. Ook dit is door het college op een goede wijze opgepakt.

Daarnaast heeft het college gezorgd voor een goed flankerend beleid. Als je dit soort investeringen doet, moet je ook een goed sociaal beleid hebben. Er is met name iets gedaan met WIW/-ID-banen. Ook ten behoeve van het openbaar gebied zijn in de begroting extra investeringen opgenomen.

Het is eveneens van belang in de sportsfeer het een en ander te doen. De VVD-fractie heeft verleden jaar gevraagd een onderzoek te doen naar de sportaccommodaties. Daarvoor is voor 2008 een oplossing aangedragen. De raad denkt kennelijk ook mee over 2009, 2010 en 2011, zodat in 2012 kan worden geëvalueerd hoe hiermee is omgegaan. Het is goed dat richting 2012 perspectief wordt geboden aan de verenigingen, met name waar het gaat om de sporthallen en de zwembaden. Verder is er onlangs iets gezegd over een sportpas, waarnaar de SP-fractie heeft gevraagd.

Belangrijk is ook dat *'going concern'* in de gaten wordt gehouden als je grote projecten op stapel hebt staan. Spreker noemt als voorbeeld de Pottendijk. Die moet goed op de kaart worden gezet, inclusief alle elementen die daarmee annex zijn, zoals de bereikbaarheid, parkeren, aanzien en geluid. Ook daarvoor moeten in de komende tijd goede plannen worden ontwikkeld.

De CDA-fractie heeft gevraagd naar de A37 richting Schoonebeek. Ten aanzien van de Vierslagen was de vraag of er niet een BAHCO-achtig project van is te maken. BAHCO is een goed plan dat ook goed wordt aangepakt. Spreker kan toezeggen dat dit onderwerp in elk

geval op de agenda zal worden geplaatst. Of er het komend jaar iets kan worden gedaan, is wat anders, maar er zal nadrukkelijk naar worden gekeken om te zien of er wellicht met minimale middelen iets te bereiken valt.

Een relatie tussen de A37 en de noordelijke ontwikkelingsas bestaat niet. Er vindt een discussie over plaats, doch dan gaat het met name over hetgeen zich rond de A7, i.c. Groningen richting de Afsluitdijk, ontwikkelt. Wat het college het belangrijkste vindt, is de zuidelijke ontwikkelingsas, i.c. de A37. Het wil die prominent op de kaart zetten, weshalve ook allerlei activiteiten ten behoeve van promotie en acquisitie zijn georganiseerd. Het congres dat eind december wordt gehouden, zal gaan over transport en logistiek en is bedoeld om dié as nadrukkelijk op de kaart te zetten. Hopelijk zullen er na de vier bedrijven die zich inmiddels op het bedrijvenpark A37 hebben gevestigd nog vele volgen, opdat de grond die er uitnodigend bij ligt daadwerkelijk benut gaat worden.

Spreker wil vervolgens nog iets zeggen over het MKB, nadrukkelijk genoemd in de begroting. Het MKB is natuurlijk een prioriteitspunt, want van de dik 7.000 bedrijven vallen er ongeveer 6.500 onder het MKB. Het zal dus duidelijk zijn dat een groot deel van de acties op dat MKB gericht is.

Een belangrijk punt waarvan hij het een en ander verwacht, is ook de kenniscampus die de volgende maand wordt geopend bij de hogeschool. In de contacten tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven is een van de elementen O3: onderwijs, overheid en ondernemers. Het betreft een gezamenlijk actieplan van deze drie partijen. Het college hoopt voorts dat op de kenniscampus wat gebeurt qua kenniscirculatie en –overdracht vanuit het onderwijs richting het bedrijfsleven en omgekeerd ook vanuit het bedrijfsleven richting het onderwijs. Er wordt dan ook over gedacht het bedrijvenloket daar te vestigen, en eventueel willen ook de Kamer van Koophandel en de Vereniging Parkmanagement er zich vestigen. Met dergelijke organisaties kan echt een verdiepingsslag worden gemaakt in relatie tot het onderwijs en het bedrijfsleven, waaronder het MKB.

Met betrekking tot het zwembad Aquarena is gesproken over achterstallig onderhoud; het college heeft het in dit verband over onderhoud. Op jaarbasis is ongeveer twee à drie ton gemoeid met het gebruiksklaar en adequaat houden van dit bad. Uit milieuhygiënische en

arbotechnische overwegingen vraagt dit nogal wat, want daarmee mag niets mis zijn. Verplaatsing naar de Meerdijk is een interessant discussiepunt waarin het college zich best wil verdiepen.

De SP-fractie had het over kennis, macht en inkomen. Spreker zet daar meestal iets vóór: spreiding! Waarschijnlijk is dat ook de bedoeling van genoemde fractie.

De heer Hoekstra interrumpeert: uiteraard ja!

Wethouder Evenhuis stelt vast dat dit er niet bij werd gezegd.

Hij heeft zich verder laten informeren over de term 'lichtrood'. Welnu, die kleur bestaat niet. Als je groen en rood mixt, ontstaat er volgens zijn informatie iets donkerder rood.

Over de schuldhulp is eveneens gesproken. Daarover is het college vooral met de provincie bezig. Als dat niet het gewenste resultaat heeft, moet er op een andere manier worden gehandeld, waarbij de GKB is te noemen.

De heer Hoekstra merkt op dat een flinke groep mensen met schulden een lage koopkracht heeft, waardoor ze steeds in de problemen blijft komen. Gevraagd is daarnaar eens onderzoek te doen.

Wethouder Evenhuis zegt dat deze problematiek vrij goed in beeld is. Als mensen bij de GKB komen, wordt het hele pakket met hen doorgesproken en wordt ook besproken welk deel ze wel en niet kunnen aflossen, opdat er een redelijk deel overblijft; overigens is dit voor veel mensen een onredelijk deel. Echter, op zich wordt geprobeerd tot een redelijke invulling van het budget te komen. Er zijn altijd situaties die niet direct controleerbaar zijn, dus als de SP-fractie en bijvoorbeeld de DOP-fractie klachten ter ore komen, moeten zij die vooral melden, want dan wordt er op ingespeeld, meestal op maat. Als het gaat om een hele reeks klachten, zoals de heer Schoo aangaf, is het probleem structureler, maar spreker denkt dat dit niet het geval is. Niettemin zal aan de slag worden gegaan met gevallen die worden gemeld. Als het gaat om meer dan twee of drie klachten, zal er wat structureler naar moeten worden gekeken. Hem dunkt dat de mensen dan adequaat kunnen worden geholpen. Mensen die bijvoorbeeld een brief schrijven, worden persoonlijk uitgenodigd om te proberen het probleem op te lossen.

Ditzelfde geldt voor de AOW'ers. Als er aanwijzingen zijn dat er een structureel probleem is: meldt dit dan, want dan kan worden gekeken naar een oplossing! De gemeente is met een communicatieoffensief bezig om aan te geven dat er bepaalde voorzieningen zijn en dat men daarvan gebruik kan maken. Het college wenst dat dit gebeurt als mensen er recht op hebben.

De heer Huttinga vraagt waarom er niet voor is gekozen, terwijl het een prioriteit van het college betreft, de schuldhulpverlening in de programmabegroting wat concreter te maken.

Wethouder Evenhuis antwoordt dat het wellicht een goede suggestie is ten aanzien van dit soort zaken de volgende keer over precieze aantallen te spreken. Misschien bedoelt de heer Huttinga dat.

De heer Huttinga bevestigt dit.

Wethouder Evenhuis neemt deze suggestie over.

Uiteindelijk toch maar eindigend in het 'rood' sluit hij zijn beantwoording hierbij af.

De heer Huttinga heeft toch nog een opmerking, want de heer Evenhuis legt hem haast de woorden in de mond! Misschien kan de wethouder intern een goede afspraak maken, ondanks dat iets niet in de begroting is vermeld.

Wethouder Evenhuis informeert wat de heer Huttinga precies bedoelt.

De heer Huttinga constateert dat de wethouder het volgend jaar concrete aantallen wil opnemen, maar vindt dat dit nu al kan, gewoon door dit intern af te spreken.

Wethouder Evenhuis zegt dat dit al wordt gedaan. De aantallen betreffende de schuldhulpverlening zijn vrij precies bekend.

Wethouder Holman begint zijn beantwoording bij het openbaar gebied.

Bij de Kadernota is al een hele discussie gevoerd over de vraag hoe hiermee in de toekomst moet worden omgegaan en hoe tot een verbetering is te komen. De raad heeft kunnen zien dat het college de voorstellen die toen zijn aangedragen voor het grootste deel heeft overgenomen. Van daaruit kan worden gekomen

tot een verbetering. Hij vindt het verheugend dat er van de kant van de PvdA-fractie nog iets extra's aan is toegevoegd, namelijk € 2,- per inwoner voor sport- en speeltoestellen. Normaal is dat een onderdeel van de afdeling groen, maar als hieraan op deze manier extra aandacht kan worden besteed, betekent dat weer meer ruimte voor groen- en grijsonderhoud. De aanvulling is wat spreker betreft dan ook zeer welkom en ook goed voor de directe leefomgeving.

Al aangegeven is dat er nog een structureel bedrag is opgenomen, maar er zijn ook nog incidentele bedragen beschikbaar. Spreker tracht nog in december bij de commissie te komen met een voorstel tot besteding van die ruimte. Het gaat dan om het bedrag dat al beschikbaar is in het fonds openbaar gebied en om de gelden die zijn teruggekomen van AREA.

Nu hij het toch over AREA heeft: de raad heeft kunnen zien dat de tarieven ook dit jaar weer op hetzelfde peil zijn gebleven. Nagekeken is hoe de tarieven zich sinds 2002 hebben ontwikkeld en geconstateerd is dat tot 2006, het moment waarop met AREA is gestart, er jaarlijks zo'n 5,5% verhoging van de afvalstoffenheffing was en dat de verhoging de jaren daarna op bijna nul is gebleven; spreker meent dat er iets van € 1,10 bij is gekomen. Als er niet was gefuseerd, zouden de tarieven nu € 44,- hoger zijn geweest. Indertijd is gezegd dat ervan moest worden uitgegaan dat de kosten € 15,- à € 20,- per aansluiting lager zouden worden, en zoals gezegd, blijkt dit nu €44,- te zijn.

Over de begraafplaatsen is verleden jaar een hele discussie gevoerd. Die heeft het college achteraf maar gezien als een C-discussie. Uit die discussie zijn heel goede voorstellen voortgekomen. Het college zal begin 2008 bij de raad terugkomen om een en ander in fases te bespreken. Er mag van worden uitgegaan dat zal worden geprobeerd rond de zomervakantie alle fases doorlopen te hebben.

De VVD-fractie mist vijf km fietspad. Dat schijnt het gevolg te zijn van het feit dat de afstand vroeger in concreto werd opgemeten, terwijl dat tegenwoordig digitaal gaat. Daarbij is gebleken dat er vijf km minder is dan ooit werd gedacht.

Mevrouw Houwing-Haisma informeert of hiermee ook rekening is gehouden in het onderhoud.

Wethouder Holman zal eens nagaan hoeveel dit scheelt. Lagere kosten betekenen immers dat er weer extra onderhoud aan andere fietspaden kan worden gedaan.

Door de DOP-fractie is gevraagd of, als de gemeente toch van plan is het onderhoudsniveau op te krikken, niet eens wat prioriteit kan worden gegeven aan de fietspaden. Daarop is te zeggen dat bij het herijken van het fietspadenplan moet worden bekeken hoe dit kan worden opgepakt.

Hierbij meteen ook een reactie op het voorstel van de PvdA-fractie om voor het KEI-goede fietsnetwerk € 50.000,- beschikbaar te stellen. Als de raad daartoe besluit, zal worden bezien hoe dit geld is in te zetten, samen met de provincie, want ook zij is met de fietspaden bezig. Als het een aan het ander is te koppelen, kan worden bekeken wat er aan verbeteringen aan fietspaden is door te voeren.

Over een verdubbeling van de spoorlijn Emmen-Zwolle zij in herinnering gebracht dat de provincie Drenthe samen met de provincie Overijssel dit initiatief heeft overgenomen van het rijk. Op het moment waarop het rijk daar geld bij legt, zal in overleg met de beide provincies worden bekeken wat er precies aan deze spoorlijn kan worden gedaan om tot een verbetering te komen. Toegezegd is dat de gemeenten daarbij betrokken zullen worden op de momenten waarop het nodig is en waarop er iets richting commissie en raad kan gaan. Spreker zal er zorg voor dragen dat de raad op de hoogte blijft van de ontwikkelingen ter zake. Er is een aantal wensen, maar het is nog even afwachten of die allemaal in één keer kunnen worden vervuld. De suggestie tevens eens te kijken naar een verbeterde verbinding met Twente vindt hij ook een goede. Hij heeft hierover eens een rapport gelezen waarin ervan wordt uitgegaan dat met een dubbele trein zou kunnen worden gewerkt, met een splitsing in Amersfoort, net zoals gebeurt met bijvoorbeeld de trein van Amsterdam en Rotterdam. Dan zou het ene deel naar Twente kunnen gaan en het andere naar Zwolle. Wellicht is dat een idee.

Door de VVD-fractie is het milieueducatiecentrum genoemd. Daarover wordt al lang gesproken. Op dit moment is het gelukkig zover dat de exploitatieberekeningen in het eindstadium zitten. Als die er positief uit gaan zien, mag ervan worden uitgegaan dat in 2008 tot zo'n centrum kan worden gekomen. Als het dan niet

lukt, moet er maar een streep onder worden gezet, zo is sprekers mening. Er komen trouwens veel positieve reacties van scholen en bedrijven; zij willen graag medewerking verlenen, niet alleen door gebruik te maken van het centrum, maar ook door een financiële bijdrage. Dat is een pré.

Hiervóór heeft hij al gezegd dat wordt geprobeerd verbetering aan te brengen in het onderhoudsniveau. De VVD-fractie vroeg hoe het kan dat het college tevreden is met een matig onderhoud in relatie tot de CROW-normen. Bekend is dat deze normen zijn gewijzigd. Vroeger ging het om 2,1, 2,3 en 2,6 en werd voor het matige niveau uitgegaan van 2,3. Voor een deel zit het onderhoud in de gemeente op dat niveau – voor een ander deel moet het nog op dat niveau worden gebracht. Als alles op matig zit, zal er al een slag zijn gemaakt. Waarschijnlijk is dat nog niet voldoende, maar daarop zal te zijner tijd dan wel worden teruggekomen. In elk geval is realisme geboden, gelet op de beschikbare middelen.

Over het fietspad langs Kanaal A wil spreker nu slechts kort ingaan, aangezien hij al heeft aangegeven dat hierop in de commissie zal worden teruggekomen. Over het voorstel betreffende dit fietspad zal de raad een uitspraak moeten doen. Wel de waarschuwing dat de daarin genoemde cijfers niet alle cijfers zijn. Hoe men het ook wendt of keert, het oude fietspad zal er uit moeten als aan de zuidkant een fietspad wordt aangelegd en de kosten daarvan zijn niet in het opgenomen bedrag meegenomen. Het bedrag van € 38,- per meter komt in totaal uit op ongeveer € 253.000,- en daarin zitten niet de twee ton die nodig zijn voor het afvoeren van het oude fietspad.

De heer Douwstra meent zich toch echt te herinneren dat de wethouder in eerdere besprekingen gezegd heeft dat het bedrag voor het opruimen van het oude fietspad en het afvoeren van het chemisch afval beschikbaar is. Daarvan is hij uitgegaan. Vandaar dat aan de afdeling is gevraagd wat een betonnen fietspad kost. Het bedrag voor het opruimen van het fietspad aan de zuidzijde, oftewel het voortvloeiende van het onttrekken van het fietspad aan het verkeer, ligt op de plank, zo is de BGE-fractie meegedeeld.

Wethouder Holman zegt dat dit onderdeel was van een *deal* die hij gesloten heeft met de provincie. Behalve om het opruimen van het

pad zou het ook gaan om een verhoging van de berm. Als het beschikbare geld wordt ingezet voor het creëren van een nieuw fietspad, zullen nieuwe onderhandelingen met de provincie moeten plaatsvinden, want dan betreft het een geheel andere aanvraag dan eerder is ingediend, namelijk het opruimen van het oude pad en het aanleggen van een nieuw pad. Als dát was gevraagd, had de gemeente waarschijnlijk geen geld gekregen. Voor de bespreking in december zal worden geprobeerd de cijfers nog wat beter op een rij te zetten, want bij wat nu wordt voorgesteld, heeft hij de nodige twijfels.

De heer Arends vindt het antwoord van de wethouder helder, maar als de BGE-fractie vasthoudt aan behandeling van haar amendement is het wel zinvol donderdag aanstaande te beschikken over de juiste cijfers, teneinde te kunnen komen tot een juiste beoordeling van het amendement.

Wethouder Holman zal proberen donderdag het cijfermateriaal gereed te hebben. Hij weet op dit moment niet of dat lukt, maar de opdracht zal worden opgepakt. Ten aanzien van station Emmen-zuid is gezegd dat hiermee in de planning geen spoed hoeft te worden betracht. Hem dunkt dat dit wel degelijk moet. Dat heeft te maken met de vraag hoe de provincie met het spoor Emmen-Zwolle omgaat, want dit is een onderdeel van het geheel. Als hier wordt besloten het station Emmen-zuid nog niet aan te leggen, ontstaat er een ander beeld voor de rest van de spoorlijn. Hij zou dat willen uitsluiten, om te voorkomen dat dan ook andere zaken niet worden gerealiseerd. Daarom wil hij zo snel mogelijk tot realisatie komen. Er is al heel veel voorwerk verricht; de gronden zijn verworven, in principe zijn de tekeningen klaar en er kan aan de slag worden gegaan met het bestek. Hij zou niet weten waarom er nu nog een terugtrekkende beweging zou moeten worden gemaakt. Dat zou absoluut een verkeerd signaal zijn.

De heer Huttinga merkt op dat het puur temporiseren is wat hij heeft aangegeven.

Wethouder Holman denkt dat dit niet de goede manier is om met dit station om te gaan. Hij heeft geprobeerd uit te leggen waarom hiermee gewoon moet worden doorgegaan.

De heer Huttinga meent te kunnen begrijpen dat dit geen excessieve druk legt op de beschikbare middelen.

Wethouder Holman bevestigt dit. De middelen zijn beschikbaar. Wordt niet doorgedaan op de ingeslagen weg, dan blijven er middelen over, maar deze zijn voor een deel van het rijk en de provincie. Dat deel van de middelen zal dan niet kunnen worden ingezet in dit gebied, want zal dan terug moeten naar de subsidieverstrekkingen.

Op de rioleringsproblematiek is de Christen-Unie-fractie ingegaan. Zoals bekend, is de gemeente hiermee in Emmermeer en Emmehout bezig. Spreker heeft begrepen dat er de volgende week in de commissie ook weer over gesproken gaat worden. De problematiek is natuurlijk nog niet helemaal opgelost. Al aangekondigd is dat het college voor 2009 tot 2012 met een nieuw rioleringsplan zal komen. Daarin zullen de verdere ontwikkelingen betreffende het hele rioleringsstelsel in Emmen in beeld worden gebracht, want inderdaad is de gemeente er nog niet, zeker gelet op de huidige klimatologische omstandigheden.

Voor 'klimaatneutraal in 2020' heeft de fractie van GroenLinks een aantal voorstellen gedaan. Spreker lijkt het goed begin volgend jaar in de commissie maar eens een discussie te voeren over de vraag wat de gemeente zou moeten doen om in 2020 klimaatneutraal te zijn. Dan moet maar eens worden bekeken wat realiseerbaar is en wat in 2008 en volgende jaren kan worden gedaan.

Vervolgens nog een reactie op twee amendementen, allereerst over gratis openbaar vervoer voor ouderen. Het vorig jaar heeft de raad al een brief van het college gekregen als reactie op hetzelfde verzoek. Het antwoord van het college is tot nog toe ongewijzigd. In de tussentijd is wel met de provincie gesproken over de vraag of in de provincie tot een gezamenlijke proef kan worden gekomen, mede gezien de omstandigheid dat er ook middelen vanuit het rijk beschikbaar zijn. In het verkeers- en vervoersberaad is afgesproken dat zal worden getracht te komen tot een proef in heel Drenthe, dus alle 12 gemeenten, met het gratis maken van het openbaar vervoer voor MBO-leerlingen.

De heer Schoo zou graag zien dat GroenLinks de DOP steunt door mee te gaan met de suggestie aan deze groep de ouderen toe te voe-

gen. De GroenLinks-fractie vroeg namelijk de groep te verbreden naar bijvoorbeeld jonge gezinnen met kinderen! Er doet zich natuurlijk altijd een probleem voor als een bepaalde groep worden bevoorrecht, maar het is nu eenmaal niet anders. In elk geval zou hij graag zien dat de groep ouderen wordt toegevoegd. De groep jongeren zitten met het vervoer naar school en allerlei andere zaken – de ouderen zitten met de vereenzaming. Met één slag zouden beide groepen kunnen worden geholpen.

Wethouder Holman zegt dat het van het ministerie juist de bedoeling is in Nederland proeven te houden om na te gaan hoe een en ander zou kunnen worden opgezet en om welke groepen het zou moeten gaan. In Drenthe is gekozen voor de MBO-leerlingen omdat deze groep tot nu toe niet in beeld is gekomen. De groep ouderen is wél in beeld, daarvoor worden al proeven gehouden. Het zou prettig zijn als ook de heer Schoo zou instemmen met een proef voor MBO-leerlingen. Daaruit zouden andere zaken in het kader van gratis openbaar vervoer naar voren kunnen komen. Het zou er best toe kunnen leiden dat er meerdere groepen voor in aanmerking komen. Er moet echter wel onderzoek worden gedaan om te kunnen vaststellen of dit al dan niet z'n vruchten afwerpt. Spreker heeft nu aangegeven wat er is besproken, waartoe de raad een opdracht heeft gegeven. Die opdracht luidde niet: spreken over gratis openbaar vervoer voor ouderen op Drents niveau. Als de raad nu iets anders wil besluiten, hoort hij dit wel.

Het andere amendement waarop hij nog wil ingaan betreft de gehandicaptenparkeerkaart. Hij denkt dat het in het algemeen zo is dat gehandicapten net zo willen worden behandeld als valide mensen. Dat zo zijnde, is dit amendement vreemd. Het brengt rechtsongelijkheid met zich mee. In 2005 is in de raad besloten van € 10,- naar kostendekkendheid te gaan, i.c. € 71,25, en het zou raar zijn als een paar jaar later wordt teruggekeerd naar € 15,-. Daarbij wordt niet gesproken over de ermee gepaard gaande kosten. In 2008 zou het kunnen gaan om € 40.000,- gaan voor verlaging van de kosten van het aanvragen van een kaart. Daar komen evenwel nog andere kosten bij, want gevraagd wordt ook om gratis parkeren. Om welk bedrag het daarbij gaat, is nu niet duidelijk, maar het zal zeker een behoorlijk bedrag zijn wat aan parkeergelden wordt gemist.

Spreker meent hiermee te zijn ingegaan op de onderwerpen die zijn portefeuille betreffen.

De heer Dijkgraaf roept in herinnering een amendement te hebben ingediend, strekkende tot het reserveren van € 1 miljoen voor projecten ten behoeve van klimaatneutraal. Het lijkt hem prettig daarover de mening van de wethouder/het college te horen.

Wethouder Holman heeft gezegd dat hij hierover het volgend jaar met commissie en/of de raad van gedachten wil wisselen. Hij zou op dit moment niet weten waarvoor het genoemde bedrag zou moeten worden ingezet. De raad is er vrij in om dat te reserveren, doch hij vindt dat een begroting moet aangeven wat er met bepaalde gelden wordt gedaan. In elk geval heeft hij er op dit moment geen concrete gedachten over.

De waarnemend voorzitter constateert dat de heer Schoo een heel eigen gedachte heeft over het invullen van 'een leven lang leren': alle ouderen moeten maar naar het MBO!

Wethouder Jumelet zal een aantal onderwerpen dat in de eerste termijn van de raad aan de orde is gesteld de revue laten passeren, allereerst de Wet maatschappelijke ondersteuning. In december zal er alle ruimte en tijd zijn om met elkaar van gedachten te wisselen over de conceptbeleidsnota. De PvdA-fractie heeft aangekondigd dan te willen spreken over de hoogte van het persoonsgebonden budget. Spreker is benieuwd naar de inbreng betreffende dit thema, maar kan ook zeggen dat in de organisatie inmiddels een voorstel ter zake wordt voorbereid. Het is nog te vroeg daarover nu iets te zeggen, want hierover moet nog worden gesproken in het college. De problematiek heeft zeker de aandacht. Er zijn informatiebijeenkomsten over de WMO geweest en hoewel zij niet al te druk zijn bezocht, hebben de mensen die er wél waren nadrukkelijk kunnen meespreken en kunnen aangeven waar in de praktijk de knelpunten zitten. Het PGB is er één van. Overigens waren de informatiebijeenkomsten inspirerend; daarmee kan de gemeente haar voordeel doen. De CDA- en de VVD-fractie hebben gesproken over de Veltman Stichting, gevestigd in Weiteveen en tot nog toe gefinancierd uit het budget maatschappelijke opvang. In de raad is ook al aangegeven dat dit wellicht gaat veran-

deren in het kader van de herverdeling van middelen. De vraag is gesteld hoe het er nu mee staat, waarop is te zeggen dat vooral De Veste aan zet is om de indicering betreffende de AWBZ te organiseren met het zorgkantoor en aanverwante verantwoordelijke instanties, zoals VWS. Het college ondersteunt dat en volgt een en ander met veel belangstelling. Het zal elk middel aanwenden om het belang van de Veltman Stichting voor deze gemeente tot uitdrukking te brengen, doch de verantwoordelijkheid ligt op dit moment bij De Veste. De verantwoordelijkheid jegens de inwoners ligt natuurlijk bij de gemeente, maar waar het gaat om de omzetting is De Veste aan zet. Het college zal de raad blijven informeren, ook bij de bespreking van de conceptnota WMO in december.

De heer Schoo merkt op dat de wethouder nadrukkelijk zegt dat de omzetting de verantwoordelijkheid van De Veste is, doch dat hij zich herinnert dat de gemeente in het verleden bij de invulling van de Veltman Stichting een grote rol heeft gespeeld, ook met subsidies. Hij kan zich nog herinneren dat de heer Patje in deze zaal heeft gezegd dat de gemeente in dezen een leidende rol speelt. De wethouder schuift de omzetting nu op het bordje van De Veste, maar is dat wel terecht? Doet deze hiermee de gemeente Emmen niet te kort omdat zij kerngemeente is in dit gebied? Kan de wethouder toelichten waarom deze de problematiek nu bij De Veste neerlegt?

Wethouder Jumelet antwoordt dat het gaat om verantwoordelijkheden. Het is niet zo dat hij de verantwoordelijkheid voor de Emmense inwoners wegschuift of niet serieus neemt. Daarnaast wordt actief opgetreden, bijvoorbeeld door met het rijk te spreken over de gemaakte afspraken. Het gaat nu specifiek over het omzetten van de financiering, waarover de gemeente reeds haar mening heeft gegeven. Waar het gaat om de indicatiestelling is de gemeente geen partij, want die dient door de instelling te worden verzorgd. De gemeente volgt wel nauwgezet hoe het te dien aanzien gaat. In de afgelopen week is weer met elkaar gesproken, wat aangeeft dat het college de gang van zaken erg belangrijk vindt en zeker diens handen niet af trekt van wat er gebeurt, maar in antwoord op de vraag die is gesteld over de indicatiestelling en de AWBZ-

financiering, luidt het antwoord dat de verantwoordelijkheid ligt bij De Veste. Door de VVD-fractie is een opmerking gemaakt over het ruim begroten van de post voor de WVG. Het ging om vragen van de Groen-Links-fractie aan de afdeling.

Mevrouw Houwing-Haisma heeft dezelfde vragen gesteld. Deze zijn via hetzelfde mailtje beantwoord.

Wethouder Jumelet heeft begrepen dat er over dit onderwerp heel veel vragen zijn gesteld. Hij heeft nagevraagd hoe tot deze begrotingspost is gekomen en heeft begrepen dat is ingeschat dat vóór het in werking treden van de WMO per 1 januari 2007 mensen nog het nodige zouden willen aanvragen. Eind 2005 is er een nieuwe aanbestedingsronde geweest voor hulpmiddelen. Te zeggen is dat dit in 2006 ongeveer drie à vier ton heeft opgeleverd op het beschikbare budget. De leverende partij is in Almere 'in de brand gegaan', maar zij heeft nog nooit zo goed geleverd als in de afgelopen weken. Een ander aspect dat in de beantwoording van vragen aan de orde is gekomen, is dat de vraag naar zorg soms sterk fluctueert. Een aantal jaren was er telkenmale 15% toename, terwijl die in 2006 3% was. Hoe dat kan moet nog worden geanalyseerd. Dat geldt ook voor dit jaar, maar gebleken is al dat in dit jaar het aantal aanvragen ook meevalt. Het college gaat ervan uit dat op het budget € 1,8 à € 2 miljoen wordt overgehouden, zodat het het redelijk vindt negen ton af te boeken om wat dichterbij het benodigde bedrag te komen. Helemaal uitgaan van € 1,8 à € 2 miljoen zou risicovol zijn, want niet bekend is wat de zorgvraag precies zal zijn. De argumentatie is in de beantwoording helder vermeld.

Mevrouw Houwing-Haisma ziet in de begroting dat op basis van de afgelopen jaren is geanalyseerd. Het antwoord is echter alleen gebaseerd op het jaar 2006, in welk jaar een aanbestedingsvoordeel is behaald en er sprake is geweest van een geringer aantal aanvragen. Als men echter terugkijkt naar de gang van zaken betreffende de WVG, kan worden vastgesteld dat gigantische bezuinigingen moesten worden doorgevoerd omdat voorspeld werd dat de gemeente in meerjarenperspectief op grote tekorten zou uitkomen. Vandaar de vraag hoe het kan dat nu opeens circa € 2 miljoen wordt overgehouden, en dat dan alleen op basis van

argumentatie die is gerelateerd aan 2006. Het grote verschil komt bij de VVD-fractie toch wat vreemd over.

Wethouder Jumelet denkt dat het ingezette beleid zich vertaald in minder aanvragen. Het zal te maken hebben met een bepaald niveau aan voorzieningen. Ook hem verwonderde het dat er zo veel geld werd overgehouden, aan de andere kant doet het hem goed dat de gemeente blijikbaar heeft kunnen sturen.

Mevrouw Houwing-Haisma stelt vast dat hiermee nog niet is gezegd hoe het overgebleven bedrag moet worden gezien in relatie tot de bezuinigingen. Is er in het verleden dan misschien ten onrechte bezuinigd? Tenslotte gaat het om een specifieke doelgroep.

Wethouder Jumelet beaamt dit. In het kader van de WMO is het uitgangspunt in elk geval 'sociaal en reëel'.

Mevrouw Houwing-Haisma komt er in tweede termijn wellicht op terug.

Wethouder Jumelet constateert dat de SP-fractie net als in de vorige raadsvergadering enige suggestieve opmerkingen heeft gemaakt over de invoering van de WMO. Er is nog niet hergeïndiceerd voor zorg in natura. Mensen die in het afgelopen jaar zijn geïndiceerd, zijn mensen die óf een aanvraag hebben gedaan, óf mensen voor wie de indicatie afliep. In die gevallen dient er volgens de wet een (her-)indicatie plaats te vinden. Daarover wil hij zo nodig in de loop van november met de commissie spreken, hoewel het een uitvoeringszaak is.

Wat het conceptbeleidsplan betreft waarover de fractie van GroenLinks heeft gesproken: dat komt in december en spreker is erg benieuwd wat de heer Dijkgraaf dan wil aanpassen. In reactie op hetgeen de DOP-fractie over de WMO heeft gezegd, merkt hij op dat als hij zegt dat het daarmee goed gaat natuurlijk de uitvoering bedoelt. De bezwaren die worden ingediend, vallen hem ook mee. Bij de wijze waarop met de bezwaren wordt omgegaan, wordt bekeken wat er precies aan de hand is en gaat het om maatwerk. Op bijeenkomsten wordt ook steeds gezegd: als er klachten zijn, meld ze niet aan de bureaus, maar aan het loket! Dan immers kun je er wat mee. Hij heeft gemerkt dat dit werkt, want als er klachten zijn,

wordt er serieus mee omgegaan, en dat doet hem goed.

Natuurlijk zullen er ook in de komende jaren keuzes worden gemaakt. Het budget zal het college ertoe aanzetten steeds aan de rijksoverheid kenbaar te maken hoe daarmee kan worden omgegaan, ook als 2010 of 2011 aanbreekt.

Het voorzitterschap van de WMO-raad is inmiddels geregeld: de heer Middag is de nieuwe (onafhankelijke) voorzitter geworden na de procedure die is gelopen. Genoemde raad staat nu in de startblokken. Het is zo dat de WMO-raad advies gaat geven aan het college en dat het OSOG aan de raad. Het kan overigens zijn dat de gemeenteraad eerder van het OSOG-advies op de hoogte is dan van het advies van de WMO-raad.

Een toilet voor gehandicapten is een heel basale voorziening. Er is hier om de hoek een invalidentoilet waarnaar gehandicapten kunnen worden verwezen.

Met betrekking tot de toegankelijkheid voor gehandicapten van het gemeentehuis geeft spreker de heer Schoo groot gelijk. Hij heeft met verwondering gezien dat er een steile helling werd aangelegd, maar heeft inmiddels gehoord dat die wordt aangepast. Nu moet met de WMO-raad en het OSOG gepraat worden in het Brinkhoes in de Bargeres, omdat dit hier vanwege de ontoegankelijkheid voor gehandicapten niet kan, en dat vindt hij eigenlijk niet kunnen.

De heer Schoo merkt op dat de wethouder kan zeggen dat er een invalidentoilet om de hoek is, doch dat hij van degene die deze moet gebruiken heeft vernomen daar eigenlijk niet terecht te kunnen. Het toilet in het oude gedeelte functioneerde veel beter. In elk geval zijn hier vandaag drie mensen niet aanwezig die wel aanwezig hadden willen zijn, omdat zij niet over de helling heen en niet naar het toilet kunnen. Behalve de helling zou dus het toilet moeten worden aangepast.

Wethouder Jumelet zegt dat hiernaar zeker zal worden gekeken bij de verbouwing. De heer Schoo heeft een aantal technische vragen gesteld en spreker stelt voor deze op de betrokken afdeling neer te leggen.

De heer Schoo heeft 13 technische vragen gesteld en daarop een antwoord gekregen. Echter, de technische vragen die hij vandaag

heeft gesteld, hebben ook een politieke lading, want betreffen het beleid. Daarop moet door de wethouder een antwoord worden gegeven, al kan dat ook donderdag aanstaande.

Wethouder Jumelet wil nu best een poging wagen.

De waarnemend voorzitter wijst erop dat de heer Schoo heeft gezegd dat de beantwoording ook donderdag kan. Misschien is het verstandig dat zo nu maar af te spreken.

Wethouder Jumelet constateert dat hij dan zal proberen nog wat andere zaken de revue te laten passeren.

Hij kan zeggen dat het college blij is met de pardonregeling. In dit verband is Op 't Stee weer genoemd voor opnieuw een bijdrage. Ook volgens het college is het goed die wederom ter beschikking te stellen.

Door de ChristenUnie-fractie is de vraag gesteld of de organisatie voldoende toegerust en toekomstgericht is met betrekking tot alle plannen die op stapel staan. Dit is een onderwerp dat in het college is besproken, enerzijds met het oog op *going concern* en anderzijds met het oog op alle zaken die moeten gaan gebeuren. Spreker kan zich voorstellen dat het college een verzoek om extra capaciteit aan de raad zal gaan voorleggen. Tenslotte zal ook moeten worden gedacht aan de medewerkers die heel veel moeten gaan doen. Ooit is hier gesproken over bezuinigingen, wat ertoe heeft geleid dat veel mensen de organisatie hebben verlaten. Nu er heel veel ambitie is, moet men ook eerlijk tegen elkaar zeggen dat er capaciteit bij moet komen.

In het kader van het INK-model heeft eerder al de nulmeting plaatsgevonden en inmiddels ook de éénmeting. Het lijkt spreker goed dat de gemeentesecretaris de gelegenheid krijgt de commissie op de hoogte te brengen van de uitkomsten van de laatste meting. Hij stelt zich voor dat dit op enig moment, liefst op korte termijn, ook wordt geagendeerd voor de raad. Er moet eveneens aandacht zijn voor de vergroening en de vergrijzing, waardoor de markt onder druk komt te staan. Zaken die in dit verband kunnen worden genoemd, zijn het jongetalentenprogramma, de nota mobiliteit, het ouderenbeleid en het nader uit te werken thema 'binden en boeien', met als uitgangspunt: hoe kun je mensen die een goede bijdrage kunnen leveren naar deze organisatie halen en behou-

den? Hij stelt zich voor dat de raad ook hierover op enig moment zal worden geïnformeerd.

Door de PvdA-fractie is een amendement ingediend betreffende het flexibele personeelsbudget. Sprekers verzoek is nog eens te kijken naar de tekst van dit amendement. In dit kader wordt gesproken over een uitbreiding in verband met de overdracht van taken door een hogere overheid, danwel het verkrijgen van nieuwe taken. De vraag is wat de PvdA-fractie hiermee precies bedoelt. Verder is in de toelichting al een aantal bedragen vermeld, gekoppeld aan formatie-uitbreiding. Het gaat dan om nieuwe taken of om intensivering. Verder wordt voor de schuldhulp uitgegaan van twee ton in 2010.

Ten slotte het amendement betreffende een vrijwilligerspool WMO + kinderopvangmogelijkheden. Spreker zou daaraan willen toevoegen: de jonge mantelzorgers. Het is evenwel aan de raad een afweging te maken met het oog op de realiseerbaarheid.

De waarnemend voorzitter denkt dat hij als voorzitter van het presidium meteen de toezegging kan doen dat de gemeentesecretaris de gelegenheid zal worden geboden om in de commissie een toelichting te geven. Geprobeerd zal worden dit direct voor de commissievergadering van december te agenderen.

Wethouder Thalens-Kolker wil haar bijdrage graag clusteren in de programmaliijnen die haar beleidsterreinen raken: onderwijs en jeugd, welzijnzorg en kunst en cultuur.

In de begroting zoals die aan de raad is gepresenteerd, staat een aantal zaken dat het college wil realiseren op het terrein van onderwijs en jeugd. Het gaat dan met name om de urenuitbreiding voor de peuterspeelzalen, de brede schoolontwikkeling en de BSO+. Vooral de urenuitbreiding voor het peuterspeelzaalwerk en de brede schoolontwikkeling geven extra mogelijkheden om kinderen en jongeren meer ontwikkelings- en onderwijskansen te bieden. De BSO+ geeft meer mogelijkheden voor extra opvang en ondersteuning aan kinderen die deze nodig hebben, ook voor de ouders waar nodig. De opzet is die mogelijkheden op ten minste twee plekken in de gemeente te bieden. Dat houdt in dat de basis wordt versterkt, maar ook dat extra inzet wordt gepleegd waar die nodig is.

De brede schoolontwikkeling wordt positief beoordeeld, haast raadsbreed. De raad kan een nieuwtje worden gemeld dat zelfs nog niet bij het college bekend is. Spreekster heeft gisteren via de mail en per telefoon vernomen dat de projectleider is meegedeeld dat het rijk heeft besloten de projectperiode met een half jaar te verlengen, zodat de einddatum niet 1 augustus 2008 is, maar 31 december 2008. Dat geeft wat meer mogelijkheden om concepten goed neer te zetten en zaken uit te proberen in de eerste helft van het schooljaar.

Bij de begroting voor 2007 is € 50.000,- extra beschikbaar gesteld en in de begroting voor 2008 stelt het college voor nog eens € 50.000,- beschikbaar te stellen. Wanneer de raad de begroting 2008 vaststelt, ligt er in totaal een bedrag van € 280.000,-. Als alle concepten zijn ontwikkeld en er een totaaloverzicht is, kan pas goed worden ingeschat hoe dat bedrag zich verhoudt tot de wensen.

Er is nog een andere ontwikkeling, namelijk dat staatssecretaris Dijkma inmiddels impulsmiddelen beschikbaar heeft gesteld die moeten bewerkstelligen dat er in het kader van sport en cultuur combinatiefuncties worden gerealiseerd. De commissie samenleving heeft over die functies reeds gehoord. Spreekster is ervan overtuigd dat wanneer die goed worden opgezet, met name de sportstructuur in dorpen en wijken kan worden versterkt door het creëren van allerlei combinaties tussen mensen die binnen het onderwijs met sport bezig zijn en mensen binnen buurt- en sportverenigingen. In dit verband zou ook eens kunnen worden gekeken naar culturele activiteiten om te zien wat daar voor mogelijkheden liggen ten aanzien van combinatiefuncties.

De heer Dijkgraaf uitte de vrees dat er *top/down* wordt gewerkt. Eerlijk gezegd, heeft spreekster dit niet kunnen plaatsen, want bij het op lokaal niveau in beeld brengen van de situatie worden mensen juist van onderop gestimuleerd hun eigen concepten te ontwikkelen. De benadering is dus juist: van onderop. Over de onderwijshuisvesting is in de commissie samenleving al een aantal malen gesproken. Wat daarbij keer op keer duidelijk is geworden, is dat er steeds meer aanvragen binnenkomen dan kunnen worden gehonoreerd, maar ook dat de gemeente in staat is voortdurend nieuwe scholen te realiseren, zij het misschien niet helemaal in het gewenste tempo. Voor 2008 is dan ook € 50.000,- extra opgenomen. Hierbij kan worden opgemerkt dat het college

onlangs heeft besloten het bedrag dat nog over was van alle zaken die tot en met 2004 zijn afgewerkt beschikbaar te houden voor onderwijshuisvesting. De taakstelling 2010 komt niet meer in de begroting voor, wat weer € 150.000,- extra voor onderwijshuisvesting met zich mee brengt.

Door sommige fracties zijn opmerkingen gemaakt over het vakcollege, oftewel de ambachtsschool-nieuwe stijl. Het is een mooie term voor deze nieuwe tak aan de onderwijsboom. Het platform bètatechniek dat dit project trekt, heeft al laten weten dat Emmen er heel positief uitspringt, omdat de gemeente zelf heeft aangegeven voor het vakcollege te opteren, dit mede naar aanleiding van een motie van de VVD-fractie die bij de behandeling van de Kadernota is aangenomen, en het feit dat twee scholen hebben aangegeven dit te willen realiseren. Binnenkort vindt er een gesprek plaats met de mensen van het platform bètatechniek; dan zal alles in het werk worden gesteld om daar het optimale uit te slepen en het vakcollege naar Emmen te halen.

De heer Dijkgraaf heeft gesteld van mening te zijn dat het principieel naar het openbaar onderwijs moet en gevraagd wat de wethouder kan doen om dit te bereiken. Daarop zou hij nog graag een reactie willen hebben.

Wethouder Thalens-Kolker herhaalt dat zal worden geprobeerd er het maximale uit te slepen. Dat betekent: toekenning aan twee scholen. Op enig moment zal er misschien een vergelijking worden gemaakt en naar verwachting zal het dan met name gaan om aantal studierichtingen en aantallen leerlingen binnen die richtingen. Verwacht wordt dat het Esdal College zeker een goede kans maakt, maar nogmaals: het streven is in elk geval zoveel mogelijk deze kant op te halen.

Mevrouw Houwing-Haisma informeert wat de wethouder bedoelt met 'zoveel mogelijk' en het verdelen over twee scholen.

Wethouder Thalens-Kolker zegt dat het gesprek met het platform bètatechniek nog moet worden aangegaan. Op dit moment is het haar niet bekend welke criteria gehanteerd worden, vandaar dat het gesprek ook zal gaan over de vraag op basis waarvan selectie plaatsvindt. Op landelijk niveau zal natuurlijk worden bekeken hoeveel aanvragen en mogelijkheden er zijn.

Daarnaast kan elke school op eigen initiatief tot een vakcollege komen.

Mevrouw Houwing-Haisma vraagt of de wethouder volledig afhankelijk is van wat het platform bètatechniek wil, danwel of de gemeente ook zelf nog een stem in het kapittel heeft.

Wethouder Thalens-Kolker geeft aan dat het niet wenselijk is op voorhand een keuze te maken. Het is best mogelijk dat er minder aanvragen komen dan waarvoor middelen beschikbaar zijn en dat dan beide scholen in aanmerking komen voor een vakcollege. Dat zal in eerste aanleg de insteek zijn, omdat zodoende zoveel mogelijk leerlingen in de gemeente zijn te bereiken.

De heer Dijkgraaf heeft begrepen dat het platform bepaalt waar het vakcollege naartoe gaat, maar hoort de wethouder min of meer zeggen dat zij daarop wel invloed kan uitoefenen. Klopt dat? Kan worden gezegd: wij willen graag dat het vakcollege naar die of die school gaat!

Wethouder Thalens-Kolker heeft gezegd dat er een gesprek gaat plaatsvinden met het platform, naar zij meent over 14 dagen. In dat gesprek zal worden verkend wat de mogelijkheden zijn. De inzet van de gemeente zal zijn voor beide scholen binnen te halen wat naar de mening van het college goed is voor leerlingen in deze regio.

De ChristenUnie-fractie heeft opmerkingen gemaakt over de relatie onderwijs/bedrijfsleven. Dit is een item waaraan niet vroeg genoeg aandacht kan worden besteed. Er gebeurt in dit opzicht al het een en ander: de week van de techniek, projecten als verbreding techniek in het basisonderwijs, contacten met mensen die zich bezighouden met de ondernemende school, c.q. het leggen van contacten tussen ondernemers en leerlingen in de groepen 7 en 8. Genoemde fractie heeft gevraagd om het instellen van een prijs die betrekking heeft op innovatieve ideeën. Eén zo'n prijs is er al: het bedrijfsleven beoordeelt jaarlijks de afstudeerwerkstukken van de studenten van de Hogeschool Drenthe en stelt daarvoor prijzen ter beschikking. Het lijkt spreekster goed met het koepeloverleg, dat eveneens binnenkort plaatsvindt, te verkennen of ook op andere niveaus aan een prijs is te denken die bevordert

dat er innovatieve ideeën opborrelen en worden gehonoreerd.

De CDA-fractie is met een goed en aardig initiatief gekomen, namelijk het instellen van een parlement voor jeugdigen van 12 tot 17 jaar. Spreekster begrijpt dat de bedoeling is zo'n parlement op Emmens niveau in te stellen, dus los van het parlement waaraan jongeren al meedoen. Het lijkt haar prima jongeren eens kennis te laten maken met de wijze waarop de democratie werkt. Wanneer daaraan een budget is gekoppeld, zullen zij ook aan den lijve ondervinden wat het maken van keuzes betekent. Tevens zullen zij ervaren dat zij daadwerkelijk iets kunnen uitvoeren. Het bedrag dat voor dit positieve initiatief genoemd wordt, is een aardig begin, maar zij zou zich kunnen voorstellen dat hiervoor nog meer beschikbaar wordt gesteld om het ook echt *body* te geven.

De heer Ensink laat weten dat zijn fractie daarover nog even goed zal nadenken!

Wethouder Thalens-Kolker gaat vervolgens in op het onderwerp zorg en welzijn. Zij schaar hieronder de vraag die door de VVD-fractie is gesteld over de herijking van het subsidiebeleid. Hoewel het voor de raad niet altijd zichtbaar is, gaat dit proces voortdurend door. Er is inmiddels een inventarisatie van alle subsidies afgerond. De subsidies zijn geclusterd in 'beïnvloedbaar' en 'niet beïnvloedbaar' en naar bepaalde beleidsterreinen. Ook heeft het college een notitie vastgesteld over de interne processen, dus de wijze waarop hier subsidies worden binnengehaald en uitgegeven. In die notitie worden aanbevelingen gedaan om intern alles eens goed op een rij te zetten. Op dit moment worden ook beleidsregels voor subsidies opgesteld. Waarschijnlijk is de vraag gericht op taakstelling en op de vraag wanneer daarover door de raad kan worden gediscussieerd. De verwachting is dat dit in januari/februari kan plaatsvinden. En wat het halen van de taakstelling betreft: zoals bij de Kadernota al is aangegeven, zal dit niet in 2008 kunnen, wel in 2009, omdat instellingen vroegtijdig op de hoogte moeten worden gesteld van veranderingen in de subsidietoekenningen. Daar is tot 1 juli 2008 de tijd voor. Wethouder Jumelet heeft reeds het een en ander gezegd over de WMO. Spreekster wil van haar kant nog ingaan op het voorstel van de PvdA-fractie betreffende een vrijwilligerspool WMO, omdat dit gekoppeld is aan de ketenre-

gie rond ouderen. Het is een onderwerp dat in de komende tijd zeker zal worden opgepakt, want bij jeugdbeleid is te zien dat een ketenregie goed werkt: een sluitende keten van verschillende organisaties die met elkaar samenwerken, waarbij signalen die er zijn worden doorgeleid om er iets aan te doen. Zij kan zich voorstellen dat een vrijwilligerspool in dit verband een functie kan hebben bij een snelle signalering als het op bepaalde plekken minder goed gaat met ouderen, bijvoorbeeld door vereenzaming. De voorgestane werkwijze met dorps- en wijkplannen en contact met sleutelfiguren kunnen in dit kader een rol spelen, samen met andere inzet ten aanzien van ouderen om mogelijk witte plekken op te vullen. Voor het ontlasten van mensen die mantelzorg verlenen, zeker van mantelzorgers met kinderen van 0 tot 4 jaar, is het beslist de moeite waard te bezien hoe het bieden van kinderopvang gedurende een aantal dagdelen in de week is te organiseren.

Uit de bijdrage van diverse fracties, met name die van de PvdA en GroenLinks, mag worden afgeleid dat kunst en cultuur als een belangrijk beleidsterrein wordt gezien. Daarbij is een aantal zaken expliciet aangegeven. Het college geeft kunst en cultuur de nodige impulsen. In de begroting wordt alles bij elkaar een aardig bedrag voor dit beleidsterrein opgevoerd. Dat het het college ernst is met kunst en cultuur moge onder andere blijken uit de plannen voor een nieuw theater en het maken van afspraken over het culturele aanbod daarin. Het zal een kwaliteitsimpuls geven aan het culturele leven. Over theater/dierenpark zal eind van deze maand een besluit kunnen worden genomen. Een ander element is de huisvesting van CBK, c.q. het onderzoeken van de kansen voor het CBK in de vorm van samenwerking met andere functies in de samenleving. Ook hiervan zullen impulsen en nieuwe elan uitgaan waardoor het CBK een meerwaarde krijgt. Ten aanzien van culturele instellingen als de bibliotheek en CQ is het college momenteel bezig om de relatie met deze twee instellingen om te vormen naar een beleidsgestuurde contractfinanciering. Daarbij zal de vraag aan de orde komen: wat is de vraag naar deze instellingen?

Verder is het actieplan cultuurbereik volop in uitvoering. Er kan evenwel ook een wat kleiner project worden genoemd: 'De rare kwasten', een heel bijzonder project dat zeer positief

heeft uitgekapt en waarbij kunst en cultuur is verbonden met reïntegratie van jongeren. Er zijn ook veel initiatieven vanuit de samenleving, iets wat wellicht niet bij iedereen bekend is. Op al die initiatieven wordt door het college positief ingestoken door op z'n minst mee te denken met initiatiefnemers. Als voorbeeld is het beschilderen van glaswol, maar ook de 'Naald van Bendien', waarover inmiddels overleg wordt gevoerd, te noemen. Daar waar mogelijk worden initiatieven actief ondersteund en budgetten beschikbaar gesteld om te kunnen komen tot realisering.

Vervolgens een reactie op opmerkingen die de heer Dijkgraaf heeft gemaakt en die spreekster moeilijk te plaatsen vindt. Zo spreekt hij over het niet meer aanwezig zijn van een afdeling kunst en cultuur. Welnu, dat klopt. Bij de reorganisatie is met elkaar besloten tot vorming van een dienst beleid met een dienst beleidsvoorbereiding. Daarbij hoort ook kunst- en cultuurbeleid. Er is verder een dienst publiek die in eerste aanleg de contacten met de samenleving en initiatiefnemers heeft.

De heer Dijkgraaf heeft eveneens opmerkingen gemaakt over het ontbreken van een cultuurnota en het laten uitvoeren van een nulmeting aan de hand van de cirkels van Wijn, welke meting dan zou moeten leiden tot een nieuwe kunst- en cultuurnota, zo begrijpt spreekster uit zijn bijdrage. Hierop kan worden gezegd dat het college reeds bezig is met het opstellen van een nieuwe kunst- en cultuurnota. De cirkels van Wijn zijn bekend, de interne expertise is aanwezig en andere expertise wordt ingehuurd, juist om het proces richting een nieuwe nota te versnellen. Overigens is het hebben van een nota, waarop veel nadruk is gelegd, slechts een klein onderdeel van het gehele beleid. Het college is van plan bij het opstellen van deze nota een aantal vertegenwoordigers van verschillende sectoren in de samenleving te betrekken, zoals dat onlangs ook is gedaan bij de *brainstorming* met een groep mensen over de invulling van het CBK.

De fractie van BGE en GroenLinks hebben gesproken over Blanco, ofwel de jongerensoos zoals die nu functioneert. Het college heeft de intentie Blanco te laten uitgroeien tot een poppodium, voor Emmen een tamelijk nieuw fenomeen. In de raadsvergadering van september is hierover al meegedeeld dat zal worden geïnventariseerd om te komen tot een goede plek. Die inventarisatie is inmiddels afgerond en binnenkort zullen er gesprekken plaatsvinden

met de eigenaar van het object dat bij de inventarisatie op nummer 1 is geëindigd.

Om te bewerkstelligen dat Blanco zo goed mogelijk kan blijven functioneren, moeten de kosten van het isoleren van de huidige huisvesting in beeld worden gebracht om er een besluit over te kunnen nemen.

Ten slotte: door de PvdA-fractie is gesproken over het instellen van een fonds museale voorzieningen om verschillende initiatieven te ondersteunen. De fractie noemde hierbij als voorbeeld de Brandscollectie, maar wellicht vormt het harmoniummuseum eveneens een voorbeeld. Spreekster zou de raad willen vragen een fonds museale voorzieningen wat breder te trekken en dit tot een fonds culturele voorzieningen te maken. Op enig moment zal het realiseren van zaken die het college van plan is, zoals een poppodium, budget vragen. Als er een fonds culturele voorzieningen zou zijn, zou het budget breder kunnen worden ingezet.

De heer Arends verzoekt om een schorsing om iedereen de gelegenheid te geven zich even te verpozen.

De waarnemend voorzitter meent te moeten begrijpen dat meer leden behoefte hebben aan een pauze, zodat hij de vergadering schorst.

Schorsing

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Sleeking.

Wethouder Sleeking zal allereerst ingaan op concrete zaken die in de eerste termijn naar voren zijn gekomen op het terrein van bouwen en wonen.

De grote lijn bekijkend, kan hij constateren dat de hoofdlijnen van het beleid op het gebied van bouwen en wonen zoals die in de programmabegroting zijn neergelegd door de raad worden gedeeld. Dat is ook wel logisch, gezien het feit dat in mei het woonplan is vastgesteld waarin een aantal ambities is neergelegd. Spreker heeft het dan met name over de groei van Emmen naar 120.000 inwoners in 2020. Die richting, opgenomen in de Strategienota, staat nog recht overeind. Dat betekent dat het streven aan het einde van deze collegeperiode 900 woningen te hebben gerealiseerd eveneens is gehandhaafd. Het aantal woningen dat dit jaar

concreet afgebouwd wordt, stemt niet tot tevredenheid, maar het aantal woningen dat op dit moment in aanbouw is en het aantal vergunningen dat is afgegeven, stemt zeker wél tot tevredenheid. Een enkeling in deze zaal die de geformuleerde ambitie te hoog acht, zal het vast geen probleem vinden als de productie uiteindelijk toch lager uitkomt en zal spreker daarop vast afrekenen.

Er hoeft geen twijfel te bestaan over het halen van de productie zoals die in het grotestedenbeleid (GSB) is opgenomen. Daarbij gaat het om 1.700 woningen, waarvoor BLS-subsidie gegeven zal worden. De ambitie die de gemeente zelf had en heeft, 3.700 woningen, is een ander verhaal, maar daar staat geen financiële prestatie tegenover. Dat betekent dat het niet halen van deze ambitie geen financieel probleem hoeft op te leveren. Het aantal van 3.700 woningen blijft de ambitie. Het jaar 2008 zal het jaar zijn waarin het wonen centraal gesteld wordt in alle PR-uitingen van de gemeente. Het Tv-programma 'Voor hetzelfde geld' is een algemeen marketingsprogramma om Emmen als woonstad te promoten, onder andere in het westen van het land. Het is een gerichte marketingcampagne voor de Delftlanden en in het kader van het woonplan en de Structuurvisie voor het ontwikkelen van nieuwe woonmilieus voor mensen die naar Emmen willen komen.

Uiteraard is spreker zeer content met de lovende woorden over een speerpunt van het beleid. Hij heeft het dan over Emmen Revisited en de dorps- en wijkontwikkelingsprogramma's. Het zal tot tevredenheid leiden als de raad besluit zoals is voorgesteld door de PvdA-fractie. De extra financiële middelen die daarbij in het vooruitzicht worden gesteld, zijn op een goede manier te gebruiken voor extra personele inzet, gepaard gaande met extra investeren in Emmen Revisited en dorps- en wijkontwikkelingsprogramma's. In de huidige drie wijken wordt uiteraard gewoon doorgegaan en in drie nieuwe gebieden wordt een en ander op poten gezet. Wat het college betreft is intensivering zeer welkom. Zoals weer is gebleken bij het succesvolle bezoek van minister Vogelaar aan Emmen wordt de pijler om Emmen Revisited te grondvesten zeer gewaardeerd. Van wethouders van de G27-steden en mensen op het ministerie hoort spreker steeds de vraag hoe Emmen de wijkaanpak voor elkaar krijgt. Welnu, dat wordt voor elkaar gekregen door de samenwerking die in de wijken vorm wordt ge-

geven, door de samenwerking met de corporaties en andere partijen die in dorpen en wijken actief zijn en met name door de positie die de bewoners innemen, bewoners die niet inspreken, maar deelnemen aan een programma. Het woord 'deelnemen' bestaat uit twee onderdelen: deel nemen. Dat wil zeggen dat bewoners een volwaardige positie wordt gegeven, ook als het gaat om verantwoordelijkheden, voor het samen uitvoeren en samen oplossen van de knelpunten die in de wijken bestaan.

De heer Huttinga wil een kleine aanvulling geven. Verleden week was tijdens Stand.nl minister Vogelaar in de wijk Klarendal in Arnhem. Toen heeft zij als fantastisch voorbeeld gememoreerd hoe hier de zaak wordt aangepakt met de bewoners.

Wethouder Sleeking heeft dit gehoord. Een van de wethouders vroeg: hoe doen jullie dat toch? Misschien krijgt Emmen die wethouder een keer op bezoek!

De heer Huttinga zegt dat Emmen zelfs landelijk al zendtijd heeft gehad!

Wethouder Sleeking constateert dat Emmen dat nodig heeft. Het zal zich op enig moment zeker uitbetalen, op welke manier ook. Dit geldt wat hem betreft ook voor de gelden voor Zwartemeer. De PvdA-fractie stelt voor € 375.000,- te reserveren voor het afmaken van het kunstwerk dat ooit beloofd is. Het is een bedrag dat hij niet herkent, maar als genoemde fractie bedoelt te zeggen dat dit bedrag voor Zwartemeer bestemd is als het dorp er in het kader van het dorpsontwikkelingsplan voor kiest het kunstwerk te laten afmaken, danwel om andere zaken te financieren, kan zowel het dorp als het college daarmee tevreden zijn. Spreker is uiteraard ook verheugd over de extra gelden die in het vooruitzicht worden gesteld voor jonge, naoorlogse monumenten. Het zal wellicht bekend zijn dat kortgeleden bij de presentatie van minister Plasterk bij een aantal industriële monumenten uit de wederopbouwperiode de ja-knikker in Schoonebeek in de prijzen bleek te vallen. Het is prima ook uit die periode monumenten te hebben en er voor te zorgen dat ze behouden worden. Binnenkort zullen de raad de 52 monumenten bereiken die het college in stand wil houden. Daarbij gaat het om de periode vóór de Tweede Wereldoorlog. Het is goed dat ook de provincie met een

provinciale monumentenlijst bezig is. Als de stap kan worden gezet naar de periode van de wederopbouw, de naoorlogse periode, zal er een zeer compleet beleid vorm kunnen worden gegeven. Over de exacte uitwerking van bedrag en het revolving fund zal nog wel moeten worden gesproken, maar spreker dunkt dat het principe prima is.

Wordt van de ene kwaliteit, het behouden van mooie oude panden, wordt overgestapt naar de andere kwaliteit, er voor zorgen dat de nieuwe panden die er komen ook aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen, dan gaat het om welstand. Kortgeleden is in de raadscommissie uitvoerig gesproken over de evaluatie van het welstandsbeleid. Daarbij moest worden geconstateerd dat de welstandscommissie niet aanwezig was, een gevolg van een communicatiefout tussen twee afdelingen, die elk voor zich dachten dat de welstandscommissie hierover tijdig was benaderd, wat helaas niet het geval was. In elk geval heeft deze commissie een rol gespeeld bij het materiaal dat is aangedragen om het welstandsbeleid op een goede manier te evalueren. Het college zal er natuurlijk op toe zien dat de welstandscommissie een rol krijgt in de verdere besprekingen die met de raadscommissie en de raad over het beleid zullen worden gevoerd. Daarbij zullen uiteraard ook het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan aan de orde zijn. In het bestemmingsplan kunnen, zoals bekend, geen welstandseisen worden gesteld. Dat is ook de reden waarom je altijd met een beeldkwaliteitsplan danwel met een nieuwe welstandsnota zult moeten werken als je een zeker welstandsbeleid wilt voeren. Er zijn inmiddels afspraken over gemaakt, ook over de deregulering die in dit kader vorm moet krijgen. Spreker verwacht dat, als hetzelfde tempo wordt aangehouden, het nieuwe welstandsbeleid medio 2008 vorm kan worden gegeven.

Van belang voor het halen van de bouwambitie is het hebben van actuele bestemmingsplannen. Hierover is verleden jaar al het een en ander gezegd in het kader van de nota Ruimte en de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening. De nota Ruimte gaat uit van: decentraal wat kan – centraal wat moet. In feite probeert de nieuwe WRO daaraan maximaal vorm te geven door het primaat te leggen bij de gemeentelijke overheid. Het provinciale toezicht wordt hierbij ook op een heel andere manier vormgegeven; de provincie krijgt een veel geringere rol dan de gemeenten.

Het plan van aanpak betreffende de actualisering van bestemmingsplannen is indertijd door de raad behandeld en vastgesteld. Daarin is aangegeven dat in 2007 drie bestemmingsplannen zouden worden vastgesteld. Gezien de doorlooptijd van een bestemmingsplan kan immers niet worden verwacht dat in datzelfde jaar al een heleboel bestemmingsplannen kunnen worden vastgesteld. Vandaar de doelstelling: drie. Die wordt ook gehaald, maar in 2008 zullen het er meer zijn, plannen die reeds in voorbereiding zijn genomen.

De heer Huttinga meent dat het genoemde aantal van drie juist staat genoteerd voor 2008. Dat verwonderde hem zo.

Wethouder Sleeking heeft in het hoofd: in 2007 drie en in 2008 een groter aantal. Hij lijkt hem goed hierop in de commissie terug te komen, te meer daar er onlangs ook vragen zijn gesteld over de financiën die de raad ter beschikking heeft gesteld, dit in relatie tot de inhoudelijke doelstelling, 80% in 2010. Hij kan zeggen dat wat dit betreft de planning op schema ligt, echter: last wordt ondervonden van het feit dat Emmen niet de enige gemeente is die met een actualisering en een inhaalslag bezig is. Dat betekent dat personeel inzet niet eenvoudig op de markt te krijgen is. Het betekent ook: starten in 2007, afronden in 2008 en in dat jaar ook een groter aantal in voorontwerp en ontwerp nemen van plannen voor in 2009, en zo verder.

Wat de huidige stand van zaken betreft: er is op dit moment sprake van een achterstand van gemiddeld drie maanden. Dit is een gevolg van een nadere prioritering waardoor sommige plannen naar voren zijn gehaald en andere naar achteren zijn geschoven. Spreker zal de commissie in haar vergadering van januari nader informeren.

Iets soortgelijks geldt ten aanzien van woon-, zorg- en welzijnscomplexen in Erica en Emmer-Compascuum. Voor Erica wordt gewerkt aan de uitwerking van het concrete stedenbouwkundige plan, dus het gebouw dat er moet komen: Past dat op een goede manier in het masterplan en is het financierbaar? Voor Emmer-Compascuum is er over het programma van eisen een redelijke mate van overeenstemming. Spreker heeft van Wooncom als bouwende partij begrepen dat het aantal zorgeenheden dat erin zou moeten worden ondergebracht ook gehaald kan worden. Het pro-

gramma zal opnieuw aan betrokken partijen moeten worden voorgelegd om tot een definitieve vaststelling te komen. Ook hierover zal de commissie in januari verder kunnen worden geïnformeerd.

Het mogelijke tekort op de herstructurering van De Ark en de kleine kampjes, i.c. de aanpassing van de ondergrondse infrastructuur < riolering, kabel en gas en licht > zal voor de VVD-fractie geen verrassing zijn geweest, want dit is eerder gemeld. Op dit moment wordt er druk overleg met partijen gevoerd, onder andere Essent, om zo helder mogelijk te krijgen wat het tekort eventueel is en wat de bijdrage van de verschillende partijen aan het oplossen van het tekort zal zijn. Als dat duidelijk is, zal de raad hierover kunnen worden geïnformeerd.

Mevrouw Houwing-Haisma vraagt of de wethouder het met haar eens is dat dit in de begroting en ook in de risicoparagraaf thuis had gehoord.

Wethouder Sleeking antwoordt dat het in elk geval is gerapporteerd in de Berap.

Mevrouw Houwing-Haisma zegt dat het mogelijke tekort inderdaad reeds bekend was. Vandaar dat het de VVD-fractie verwondert dat dit aspect niet in de begroting is meegenomen.

Wethouder Sleeking denkt dat de oorzaak ligt in het tijdpad dat nodig was om tot een helder beeld te komen van wat er aan de hand is. In elk geval heeft hij de commissie al geruime tijd geleden op de hoogte gesteld. Hij heeft toen ook een globale uitspraak gedaan over het bedrag dat er wellicht mee gemoeid is. Als duidelijk is welke scheur de gemeente aan de broek heeft en wat door andere partijen zal worden betaald, komt hij hierop uitvoerig terug.

De raad mag het college aanspreken op het tijdig beslissingen nemen op 97% van de bouwvergunningsaanvragen, beslissingen die over het algemeen tot tevredenheid van de aanvragers zijn. Tevens mag de raad het college erop aanspreken dat een beslissing in 3% van de gevallen niet op tijd komt, er fouten worden gemaakt of er dingen misgaan. Concrete gevallen hoort spreker graag, opdat hij daarop kan ingaan.

Mevrouw Houwing-Haisma heeft de wethouder de woorden 'kleine kampjes' horen uitspreken. Het bedrag van € 285.000,- wordt alleen voor 2008 genoemd, en zij heeft gevraagd hoe het daarmee nu staat. Daarop heeft zij nog geen antwoord gehoord.

Wethouder Sleeking geeft aan dat dit budget beschikbaar is voor de herstructurering en een beperkte uitbreiding van de kleine kampjes. Hij verwacht niet dat dit in 2008 kan worden afgerond – er zal een langere periode voor nodig zijn. Bezien zal moeten worden of dit budget voor een langere periode beschikbaar kan worden gehouden, want een belangrijk deel ervan wordt nu nog helemaal niet uitgegeven omdat de gemeente nog met de voorbereiding bezig is.

Mevrouw Houwing-Haisma vraagt of zij hieruit moet begrijpen dat er in de jaren 2009, 2010 en 2011 waarschijnlijk helemaal geen geld meer nodig zal zijn, want dat geld uit de jaren 2006 en 2007 er nog is.

Wethouder Sleeking vindt dit een te snelle conclusie.

Mevrouw Houwing-Haisma trekt die conclusie uit de woorden van de wethouder.

Wethouder Sleeking constateert dat mevrouw Houwing het dan niet goed begrijpt.

De heer Huttinga wil een suggestie doen. Het is fantastisch dat er zo'n hoge score wordt gehaald ten aanzien van het binnen de termijn afgeven van bouwvergunningen, waarvoor complimenten. Wat heel klantvriendelijk kan zijn, vooral als het een bouwvergunning met veel haken en ogen betreft, dat de aanvrager tussentijds wordt bericht in welke fase de aanvraag verkeert. Het in de krant wekelijks bijhouden of een aangevraagde bouwvergunning er bij staat, is ontzettend vervelend.

Wethouder Sleeking neemt deze suggestie zeker mee, want kan zich ook voorstellen dat zo iets voor een aanvrager vervelend is. Waaraan wordt gewerkt is een verdere digitalisering van het hele vergunningsproces, opdat het voor de klant op een bepaald moment mogelijk is de eigen aanvraag aan te klikken en in het schema te zien hoever het met die aanvraag staat. Het

zal nog wel even duren voor het zover is, maar dit is zeker de bedoeling.

De heer Arends heeft de wethouder over het PvdA-voorstel betreffende het kunstwerk in Zwartemeer horen zeggen het genoemde bedrag niet te herkennen. Bedoelt de wethouder dan echt het bedrag of het vraagstuk? Kan dit nog even worden toegelicht?

Wethouder Sleeking antwoordt dat het vraagstuk uiteraard bekend is. Het college heeft zich daarover gebogen en in de richting van de organisatie aangegeven nader te willen worden geïnformeerd over de vraag welk bedrag er precies mee gemoeid is. Vervolgens wil het college met Zwartemeer in overleg gaan om na te gaan of het dorp hecht aan de voltooiing van het kunstwerk als dit een x-bedrag kost, dan wel of het dorp van mening is, kijkend naar allerlei andere zaken die zeker zullen voortkomen uit het op te stellen dorpsprogramma, dat het bedrag of een deel ervan wellicht aan andere doelen dient te worden besteed.

De heer Arends laat weten dat de PvdA-fractie met haar voorstel beoogt dat het kunstwerk in Zwartemeer wordt afgebouwd. Daarentrent zijn verwachtingen gewekt en vanuit de gemeenschap Zwartemeer is herhaaldelijk aangedrongen op het voldoen aan die verwachtingen. Hij zou zich kunnen voorstellen dat er andere prioriteiten zijn, maar op het moment waarop dat aan de orde zou zijn, kunnen ook prioriteiten elders in de gemeente in de afwijging worden betrokken.

Wethouder Sleeking acht dit helder.

De waarnemend voorzitter geeft voor de beantwoording in eerste termijn ten slotte het woord aan de burgemeester.

Burgemeester Bijl constateert dat door de fracties van PvdA en CDA aandacht is gevraagd voor RTV Emmen; zij hebben hierover een amendement ingediend. In de pauze heeft hij even het beleidsstuk van RTV Emmen bekeken dat hier twee/drie weken geleden is binnengekomen. Daarin wordt meer ruimte gevraagd voor ondersteuning van de vrijwilligers, vervanging van apparatuur en aanpassing van de huisvesting, op zich redelijke zaken. Hij meent dat op basis van dit plan het structurele tekort ongeveer € 4.000,- is en dat met een

eenmalige bijdrage van € 20.000,- ook het liquiditeitsprobleem is opgelost. Hij schat, al met al, in dat met een beperkte inzet datgene kan worden gerealiseerd wat wordt gevraagd. Het lijkt hem goed hierop terug te komen in de commissievergadering van januari. Willen de fracties donderdag aanstaande evenwel een financieel plaatje krijgen, dan is zijn suggestie dus: € 4.000,- structureel en € 20.000,- eenmalig. Daarmee is zijns inziens een heel eind te komen.

De heer Arends wijst erop dat het amendement zó is opgesteld dat op voorhand een bedrag wordt gereserveerd en dat op basis van een discussie in een commissievergadering wordt overgegaan tot definitieve invulling van het bedrag. De indienende fracties willen op voorhand € 23.000,- reserveren. Onder welke voorwaarden het uiteindelijke bedrag wordt vastgesteld, kan later worden bepaald.

Burgemeester Bijl zegt dat het donderdag aan de raad is uit te spreken wat wordt gewenst. Donderdag zal ook moeten worden gezien hoe alle plaatjes in het financiële kader passen.

Andere collegeleden hebben al de oproep gedaan het te melden als raadsleden zaken in de bedrijfsvoering ter ore komen die niet helemaal goed gaan, bijvoorbeeld met brieven en andere contacten. Hij is er zelf van overtuigd dat er in de afgelopen jaren een enorme kwaliteitsslag is gemaakt. Het zijn geen geringe aantallen mensen die contact met de gemeente zoeken, zodat het altijd een keer verkeerd kan gaan. In elk geval wil het college in voorkomend geval graag horen wat er fout gaat < dat kan buiten een raadsvergadering om het hele jaar door >, opdat het er achteraan kan worden gegaan. Spreker wil van deze gelegenheid gebruik maken om zijn waardering uit te spreken voor de omstandigheid dat er in de organisatie zo'n kwaliteitsslag is gemaakt. In digitaal opzicht zullen het komend jaar ook richting de burger grote slagen worden gemaakt. Hij wordt daar haast enthousiast van, en dat wil wat zeggen uit de mond van een digibeet!

Er is voorts gevraagd naar de discussie over het verhogen van de aanrijtijd van de brandweer van 8 naar 15 minuten. Die discussie zal ook zeker in Drenthe gevoerd worden. De huidige situatie is dat in de gemeente Emmen 75% van de uitrukken binnen de 8 minuten plaatsvindt. Ook als de uitruktijd op een kwartier

wordt gezet, blijft 75% op 8 minuten staan. De brandweer zal immers niet expres langzamer gaan rijden omdat er een andere uitruktijd is vastgesteld. De gemeente heeft in dezen uiteraard een verantwoordelijkheid jegens de burgers, die op hun beurt een bepaald verwachtingspatroon hebben. Vastgesteld wordt wat een redelijk niveau van brandweershulpverlening wordt gevonden. In elk geval zal de uitruktijd op papier moeten sporen met de werkelijkheid. Het is geenszins de bedoeling de vier posten die er nu zijn ter discussie te stellen. Het is ook zeker niet de bedoeling de vrijwilligers ter discussie te stellen; het college is maar al te blij met deze mensen bij de brandweer. Zij leveren goed werk en dat wil het college beslist zo houden, maar het is wel goed dat wordt bekeken wat de werkelijkheid is en wat daarbij hoort. Ingezet zal blijven worden op zoveel mogelijk snel uitrukken. Een geluk is dat de gemeente voor een deel een beroepskorps heeft dat *standby* is, want met vrijwilligers is dit zeker qua dagbezetting lastig. Hoe dan ook, uitgegaan blijft worden van de vier posten en de inzet van vrijwilligers.

De heer Ensink merkt op dat de gestelde vraag enigszins is ingegeven door opmerkingen van de regionale brandweer Drenthe, neerkomend op: die uitruktijd van 8 minuten is mooi, maar is niet haalbaar, zodat het moet komen tot aanpassing! Het alternatief is volgens de regionale brandweer dat er meer rookmeldersprojecten moeten komen.

Burgemeester Bijl zegt dat het beschikbaar stellen van rookmelders zou kunnen worden betiteld als het 'Emmense systeem'. De raad heeft indertijd besloten in de buitengebieden, ten aanzien waarvan het op voorhand duidelijk is dat een uitruktijd van 8 minuten moeilijk tot niet te halen is, vele duizenden rookmelders te plaatsen. Het is echter niet zo dat de kwaliteit om die reden wordt verlaagd. Hij weet dat in de commissie is gevraagd het hele brandweergebeuren eens te bespreken en dat zou wat hem betreft in januari of februari kunnen. Dat zou tevens een goede gelegenheid zijn om met de regionale en de plaatselijke commandant over allerlei zaken van gedachten te wisselen. Door de heer Huttinga is gevraagd of er een verslechtering optreedt ten aanzien van de industriële veiligheid. Er is juist heel veel aandacht voor de veiligheid bij bedrijven. De indruk bestaat dat die veiligheid in de afgelopen

jaren eerder is toegenomen dan afgenomen. Echter, met twee incidenten in korte tijd kan er een ander beeld ontstaan. Wat zich heeft voorgedaan, moet wel als incidenten bestempeld blijven worden. Natuurlijk neemt dat niet weg dat heel goed wordt bekeken hoe ze hebben kunnen gebeuren. Waarschijnlijk zit het bedrijf er nog meer mee in de maag dan de gemeente. In elk geval krijgen de incidenten alle aandacht.

Een ander onderwerp is het grotestedenbeleid. De vraag is gesteld: als de gemeente de prestaties niet haalt, wat dan? Uiteraard is tussentijds bekeken hoe de stand van zaken is. Dan blijkt dat de gemeente in veel gevallen aardig op spoor zit, in een paar gevallen niet. Als voorbeeld is de fietsendiefstal te noemen. Op papier had die moeten dalen, doch in werkelijkheid is de diefstal in de afgelopen tijd toegenomen of hoogstens gestabiliseerd. Daarop zal dus extra inzet moeten worden gepleegd. Met het ministerie moet wel worden besproken wat je tegenkomt aan tussentijdse resultaten en wat je aan inzet pleegt om de ontwikkeling in de gewenste richting te krijgen. Welnu, als je je best doet en er steeds over gesproken is, wordt er geen geld teruggevorderd. Er kunnen tenslotte bijzondere omstandigheden zijn die maken dat een streven niet wordt gehaald. Als je er niets aan zou doen, heb je echter een probleem. Ten aanzien van de politie-inzet bestaat er een wat tegenstrijdig beeld: de regering geeft geld voor extra wijkagenten en de politie Drenthe moet bezuinigen. Spreker wil dit in de commissie weleens uitgebreider uit de doeken doen, want dit heeft te maken met een aantal factoren. Een groot deel van de bezuiniging zal vooral worden opgevangen door samen met Friesland en Groningen de loonadministratie en de boekhouding et cetera te gaan voeren. Daarin zal een groot deel van de besparing moeten worden gevonden, maar het zal hier en daar nog wel even gaan 'kieren'. Voor de inzet van de politie op straat zal men zich hard moeten blijven maken; wat dit betreft is alertheid geboden. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt, doch sprekers keus is de politie-inzet op straat te waarborgen in de gemeente Emmen.

En dan het project dierentuin/theater. Grote gebeurtenissen werpen hun schaduw soms vooruit! Eind november heeft de gemeenteraad de unieke kans om aan te geven hoe deze in de volle breedte staat tegenover deze ontwikkeling.

Wethouder Evenhuis heeft al iets gezegd over de geschiedenis van de portefeuilleverdeling. Spreker heeft gemerkt dat de toedeling van deze portefeuille aan hem niet iets is van partijpolitieke aard. Op allerlei avonden, onder andere van het CDA < hij kreeg zelfs al een briefje met de aanhef 'Burgemeester Bijl, geacht CDA-lid'! Is te merken dat heel veel mensen heel enthousiast over de plannen zijn, ongeacht achtergrond of kleur. Hij vindt het ook geweldig dat Mark Rutte de volgende week naar Emmen komt om kennis van de plannen te nemen. Het zijn natuurlijk goede plannen, maar ze zullen qua organisatie en financiën goed moeten worden gemanaged. In elk geval kan op 29 november de eerste stap worden gezet. Een deel van de realisatie zal ook mede mogelijk moeten worden gemaakt door wat spreker noemt: 'onze vrienden' bij de provincie, bij het rijk, bij 'Europa'. Hij acht het van groot belang dat de raad in de volle breedte de plannen neerzet als iets wat wordt gedragen door de gemeenschap, om daarmee 'onze vrienden' elders in het land te laten zien dat het Emmen menens is. Hij rekent er dus op dat de raad op 29 november tot een historisch besluit komt. Jegens de burgers is er ook de verplichting helder te zijn over de ambities en het benutten van de kansen die er zijn.

Tot slot: er ligt een motie van de GroenLinks-fractie over de kroket. Men zal het wellicht niet van spreker verwachten < hij is een echte krokettiefhebber >, doch hij kan met deze motie leven. Immers, voorgesteld wordt om en om een kroket en een gezonde biologische snack te serveren. Hij vindt dat hartstikke goed. Hierbij dan het verzoek de stoelen zó neer te zetten dat om en om een liefhebber van een kroket en een liefhebber van een biologische snack plaatsnemen!

De heer Huttinga meent zich te herinneren dat de voorzitter gaat over de plaatsbepaling. Hij stelt voor de indeling zó te maken dat de heer Dijkgraaf tussen de heer Engberts en hem in gaat zitten. Dan komt het goed met de verdeling!

Burgemeester Bijl acht het duidelijk dat iedereen nu kleur moet bekennen. Misschien kan in de print van de stoel helder worden gemaakt wat daar geserveerd wordt!

De heer Schoo heeft bezwaar tegen de suggestie van de heer Huttinga, want dan krijgt hijzelf ook zo'n biologische snack!

De waarnemend voorzitter merkt op dat dit probleem kan worden ondervangen door per raadsvergadering uit te gaan van om en om. Het bezwaar kan evenwel zijn dat mensen die de ene keer een kroket krijgen die de volgende keer weer kunnen krijgen – idem wat de biologische snack betreft! Hem dunkt dat het presidium er maar eens goed over moet nadenken, maar de suggestie op zich vindt hij goed.

Burgemeester Bijl interrumpeert: dit wordt een staatscommissie!

De heer Arends heeft nog een vraag aan de burgemeester over het beleid van het college. Met het geld dat voor nieuw beleid beschikbaar is, kunnen allerlei voorstellen die zijn gedaan worden gefinancierd. Bedoelt het college dit geld beschikbaar te stellen om tot invulling te komen? Op een vraag van de heer Huttinga heeft spreker de wethouder van financiën horen zeggen dat dit níét de bedoeling is. De vraag is nu wat het beleid van het college voorstond toen deze begrotingsbehandeling werd ingegaan.

Burgemeester Bijl antwoordt dat het college ervan is uitgegaan dat de in de Kadernota opgenomen € 1 miljoen eenmalig en het kwart miljoen structureel zoveel mogelijk beschikbaar blijven voor de raad, omdat deze duidelijk had gezegd: timmer nu niet de hele begroting dicht! Worden nu de financiële implicaties van de gedane voorstellen door de raad bij elkaar opgeteld, dan moet worden geconcludeerd dat die voorstellen de ruimte overstijgen. Men zou zich kunnen afvragen of het juist is op dit moment alle ruimte al te benutten. Met andere woorden: is het verstandig voor de komende begrotingsvergaderingen die voor deze raad nog volgen alle ruimte al te gebruiken? De vrijheid daartoe heeft de raad, maar met de gedane voorstellen wordt zelfs al het nieuwe beleid voor het eerste jaar van de nieuwe raadsperiode ingevuld. Dat is een punt om over na te denken. Bovendien moet worden bedacht dat er nog vrij grote investeringen zullen moeten worden gedaan. Wat naar voren is gebracht, snapt het college; daarom zegt het ook niet dat dit onzin is. Het is te begrijpen dat er druk is om wat te kunnen investeren. Tenslotte

moest een aantal jaren pas op de plaats worden gemaakt, ja zelfs flink worden bezuinigd, dus al er nu enige ruimte is, is het te begrijpen dat wordt gewenst die te benutten. Aan de andere kant zou eens kunnen worden bekeken of de ruimte nu al volledig moet worden gebruikt, danwel of een deel ervan bij de volgende Kadernota < dan is er weer iets meer bekend over een aantal grote plannen > moet worden ingevuld. Ook zou kunnen worden gezien of bepaalde zaken door eenmalig geld moeten worden gefinancierd of dat dit ook door structureel geld zou kunnen. Spreker acht de raad verstandig en creatief genoeg om in dezen oplossingen te vinden. In elk geval denkt hij dat het college het niet erg zou vinden als de ruimte niet volledig zou worden benut.

De heer Arends constateert dat de raad voorstellen heeft gedaan die bijna overeenkomen met de systematiek die ook het college heeft gevolgd. Immers, ook het college heeft het al over 2011. De raad wijkt dus niet af van wat het college doet. Het is misschien goed in tweede termijn te bezien in hoeverre het mogelijk is voorstellen in elkaar te schuiven, dus te komen tot een totaal voorstel dat wellicht een breed draagvlak kan krijgen in de raad.

Burgemeester Bijl zegt dat zijn opmerkingen met name slaan op de schijf van € 250.000,- cumulatief nieuw beleid in 2011. Volgens hem is die in het collegevoorstel nog niet helemaal ingevuld. Aan de ene kant moet in meerjarenperspectief worden gewerkt – aan de andere kant kan het hebben van enige ruimte geen kwaad. Het college heeft evenwel begrip voor de inhoudelijke zaken die vanuit de raad naar voren zijn gebracht.

De heer Huttinga heeft het bedoeld zoals de burgemeester het nu uitlegt. In plaats van de verschillende meerjaarschijven al helemaal 'vol te gieten', terwijl er in de komende jaren nog heel veel afwegingen moeten worden gemaakt, lijkt dit hem niet wijs. Verstandiger is donderdag te proberen een stukje ruimte over te houden om daaraan desgewenst een alternatieve invulling te kunnen geven.

De waarnemend voorzitter wil nog even terugkomen op de vragen en de antwoorden over de brandweer. Hij heeft van de griffier vernomen dat er inmiddels contact met de commandant van de brandweer is geweest en

dat deze ook heeft gevraagd over een en ander verder in de commissie te praten. Het presidium streeft ernaar dit onderwerp te agenderen voor de commissievergadering van januari. Hij stelt vast dat hiermee een einde is gekomen van de eerste dag van de begrotingsbehandeling. De beraadslaging zal donderdag aanstaande om 09.30 uur worden voortgezet. De vergadering is geschorst (22.15 uur).

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2007	RA08.0012	A2

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag 8 november 2007 te 09.30 uur in het raadhuis te Emmen (voortzetting van de zitting op 5 november 2007).

Voorzitter: de heer C. Bijl
 Waarnemend voorzitter: de heer J.H. de Wildt
 Griffier: de heer H.D. Werkman

Aanwezig bij de aanvang 37 leden, te weten de heren B.R. Arends, A. Boer en H. Boers, mevrouw Y.J. Boxem-Klein, de heren J. Dijkgraaf, D.J. Douwstra, T. Eerenstein, J. Engberts, F. Ensink, T.H. Gerth, A.J. Goudriaan, W.W.W. Halm, B.J. Hoekstra en G.J. Horstman, de dames T. Houwing-Haisma en Z.S. Huising-Oldengarm, de heren H.J. Hulsegge, H. Huttinga en H. de Jonge, de dames R.G. Logtenberg-de Wolde en A.G. Louwes-Linneman, de heer W.O. Meijer, mevrouw M.J. Meulenbelt, de heren W.L.H. Moinat, L. Oosting, L.T. Pekelsma en T.D. Reitsma, mevrouw S. Rougoor-Mahalbasic, de heren A.W.J. Schoo, H. Smit, P.D. Spreeuwers, J.H.G. Sulmann, J.H. Thole, J.H. de Wildt, B.D. Wilms en J.H. Wittendorp en mevrouw J. Zinnemers-Warmolts.

Later ter vergadering 2 leden, te weten de heren R.R. Ripassa en R. van der Weide.

Tevens aanwezig: de wethouders G. Evenhuis, J. Holman, H.G. Jumelet, J. Kuper, A.J. Sleeking en mevrouw M.H. Thalens-Kolker, alsmede de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

De voorzitter heropent de vergadering na een lange schorsing, namelijk vanaf maandag jongstleden. Het college is benieuwd wat die schorsing teweeg heeft gebracht!

Hij ziet op het scherm op de voorzitterstafel dat Radio Emmen uit staat, terwijl hij heeft gelezen dat Radio Emmen het programma heeft omgegooid om vandaag vanaf 09.00 tot 15.00 uur met de voortzetting van raadsvergadering in de lucht te zijn. Voor de inschakeling van Radio Emmen zal ongetwijfeld nog worden gezorgd. Spreker stelt met genoegen vast dat de heer Moinat vandaag wél aanwezig kan zijn. Kennelijk is diens gezondheid zodanig verbeterd dat dit mogelijk is. De heer Ripassa komt in de loop van de dag vanuit het buitenland. Verder moet de heer Van der Weide vandaag komen uit Zwolle, alwaar deze een presentatie van diens studie heeft.

Tweede termijn behandeling programmabegroting 2008

De voorzitter memoreert dat in de eerste termijn is gestart bij de grootste partij en geëindigd met de kleinste. Net als in het verleden wil hij de volgorde nu omdraaien. Heeft de raad daar vrede mee?

De raad stemt hiermee in.

De heer Schoo vindt dat in goede tradities niet te veel moet worden gewijzigd! De heer Arends maakte zich in diens eerste termijn nogal zorgen over de benadering van mensen in Nederland met een bepaalde religie.

Vroeger karakteriseerde menigeen die benadering als 'onderbuikgevoelens', maar na Fortuyn is er kennelijk een wat andere wind aangaande deze materie gaan waaien. Eeuwenlang was Nederland een vluchthaven voor vervolgde mensen met verschillende geloofsopvattingen. Het heeft mede de basis gelegd voor de democratische samenleving. Maar zij die bewust vanuit een geloofsovertuiging leven, weten ook dat een bepaalde religieuze beleving een gevaar kan inhouden. Dit vraagt om een bepaalde kennis van een religie, niet een bepaalde partijpolitieke opvatting. Een land dat eeuwenlang een christelijk-joodse traditie als norm heeft gehad, mag best ongerust zijn als het in de ander geen medereiziger ontdekt. De suggestie voor de naam 'moslim' 'jood' te zetten, getuigt niet van veel fatsoen. Immers, onder de joden zitten ruim zes miljoen gedoden. Soms heeft spreker heimwee naar de vroegere zuilen!

Hij heeft begrip voor de uitgeprocedeerde asielzoekers, maar ook voor ouderen en gehandicapten die bij elke bezuiniging het slachtoffer zijn.

De heer Arends wil graag even interrumpen. Hij heeft nooit bedoeld iets ten nadele van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog te zeggen, iets wat de heer Schoo ook niet zal willen suggereren, maar het is wel zo dat dit continent wat dit betreft een geschiedenis met zich mee torst. Uitgesproken is dat wat zich destijds heeft voorgedaan nooit meer mag gebeuren. Het is hem echter een doorn in het oog dat de discussies daarover niet meer worden gevoerd als het gaat om díé geloofsgemeenschap, doch wél als het gaat om andere geloofsgemeenschappen.

De heer Schoo vindt deze opvatting het goede recht van de heer Arends. In elk geval vindt hij de vervanging van 'jood' door 'moslim' niet zo gelukkig.

De heer Arends stelt dat dit de opvatting van de heer Schoo is, maar dat die van hem ook helder is.

De heer Schoo heeft ook begrip voor jongeren en hun rechten, maar vraagt van hen ook verantwoordelijkheid. Dus: geen rotzooi trappen en hufterig gedrag! Datzelfde geldt voor de vreemdeling in Nederland, maar bij een verzorging van bijna een op een, waarmee vele miljoenen gemoeid zijn, terwijl er voor ouderen geen vrij openbaar vervoer mogelijk wordt gemaakt, zit er iets scheef.

De heer Evenhuis heeft gehoord dat rood met groen vermengd alleen maar donkerder wordt. Spreker merkt op dat kleur ook kan verschieten,

dat heeft hij al vaak gemerkt in dit huis. Hijzelf heeft zijn ideologische veren nog wél! Hoewel: beter naakt dan namaak!

Wat de WMO betreft: de DOP-fractie heeft in eerste termijn de aanname verwoord dat het financiële kader betreffende de WMO zou worden besproken in december. De fractie heeft evenwel nog geen duidelijk antwoord gekregen op de vraag of die aanname juist is. Om misverstanden te voorkomen en de financiële WMO-trein niet te missen, heeft de DOP-fractie nog de volgende vragen en opmerkingen.

Ten aanzien van het uitgangspunt voor de begroting 2008 heeft de fractie een toetsende en controlerende vraag, een vraag waarmee ongetwijfeld ook andere fracties worstelen. Is het bedrag van € 11,2 miljoen dat als algemene uitkering voor de WMO wordt genoemd wel juist? Gesteld wordt namelijk dat de septembercirculaire als uitgangspunt voor de begroting is genomen, terwijl het genoemde bedrag overeenkomt met de junicirculaire. Een positief effect van € 742.606,- wordt zo niet meegenomen, terwijl eenieder weet dat het WMO-budget erg beperkt is, waardoor al moeilijke keuzes moesten worden gemaakt en er nog moeilijke keuzes zullen moeten worden gemaakt.

Ook over het budget voor hulp in de huishouding een toetsende en controlerende punt. Als in de begroting wordt gesteld dat het positieve verschil tussen baten en lasten voor hulp in de huishouding in een spaarpotje komt voor moeilijke tijden, zoals in de raad is afgesproken, en vervolgens ook andere dingen uit dit spaarpotje betaald gaan worden, kloppen óf de cijfers niet, óf is het gestelde in de begroting niet juist. Graag uitleg! In het spaarpotje is € 1.796.442,- gestopt, terwijl er volgens de afspraak € 3.151.568,- in zou worden gestopt. Er is dus € 1.355.126,- te weinig in het spaarpotje opgenomen. De DOP zal aan de burgers uitleggen dat er voor hen dingen veranderen en de hulp in de huishouding mogelijk wordt versoberd, omdat de gemeente nu eenmaal maar een beperkt WMO-budget heeft als gevolg van een bezuinigingsmaatregel van het rijk. De DOP kan en wil niet aan de burgers uitleggen dat dit komt doordat de gemeente uit het budget ook andere dingen gaat betalen.

Ten aanzien van de hulpmiddelen WVG becijfert de DOP-fractie een tekort van meer dan € 0,5 miljoen. Volgens pagina 240 is er evenwel een overschot van bijna € 2 miljoen. De fractie snapt daar niets van. Graag uitleg!

Wethouder Jumelet stelde dat de WMO-raad adviseert aan het college en het OSOG aan de raad. Volgens de fractie is dit onjuist. Na afloop van de tweede termijn zal zij een kopie verstrek-

ken van de verordening inzake het OSOG, waarmee dit misverstand hopelijk uit de wereld zal zijn. De DOP-fractie gaat ervan uit dat het OSOG adviseert aan het college en dat de adviezen over het conceptbeleidsplan WMO worden meegewogen bij het definitieve beleidsplan dat aan de raad wordt voorgelegd. Graag wil zij van de wethouder vernemen of dit juist is.

Droevig vindt de fractie het dat de ontoegankelijkheid van het gemeentehuis in 2007 aan de orde moest worden gesteld, terwijl het in dit jaar juist ging over de participatie van alle burgers. Zij realiseert zich dat het onderwerp toegankelijkheid in deze gemeente blijkbaar nog in de kinderschoenen staat, dat misschien nog niet wordt beseft dat het hierbij om een vak gaat en wat een en ander voor een burger betekent. Dat een aangepast toilet meer is dan de aanwezigheid van beugels is hiervan een voorbeeld. De fractie adviseert in het beleidsplan WMO integraal aandacht te besteden aan de (on-)toegankelijkheid voor de Emmense samenleving. Zij zal de wethouder na de tweede termijn van de fracties een overzicht geven van de eisen voor een aangepast toilet, teneinde het probleem op te lossen.

Ten slotte merkt spreker op dat zijn fractie aan haar beide amendementen en aan haar motie vasthoudt. Alle andere amendementen en moties zal zij op hun merites beoordelen, doch amendementen die veel geld kosten, zal zij niet steunen, om haar eigen amendementen niet onderuit te halen. Eén uitzondering wil spreker op voorhand maken voor het amendement betreffende RTV Emmen. Dit zal de fractie wél steunen.

De heer Arends heeft de heer Schoo horen zeggen dat deze diens ideologische veren nog heeft. Zou de heer Schoo kunnen aangeven welke ideologie de DOP aanhangt?

De heer Schoo antwoordt dat de DOP staat voor de christelijke en joodse geloofsovertuiging, in de ruimste zin van het woord.

De heer Arends informeert of dit ergens is na te lezen, bijvoorbeeld op een *site* van de DOP.

De heer Schoo zegt dat de DOP wat dit betreft nog niet erg met de tijd is meegegaan. De *site* komt nog, maar de ideologische veren zal hij voor de heer Arends een keer nader omschrijven.

De heer Huttinga wil nog graag weten of de heer Schoo heeft nagedacht over de EMCO-financiering, gezien de inbreng van de fracties van de ChristenUnie en de VVD tijdens de behandeling van de Kadernota. Die inbreng was erop gericht het college aan het denken te zetten

over die financiering. Het DOP-voorstel is sympathiek, maar in de gegeven omstandigheden onmogelijk. Het zou betekenen dat aan exploitatiesubsidie wordt gedaan, in plaats van dat 'oude schulden' worden vereffend.

De heer Schoo vermeldt dat de desbetreffende motie tamelijk ruim is opgesteld. Het verzoek aan het college is bij de Kadernota 2008 te komen met een voorstel ter oplossing van deze kwestie. Aangegeven is dat volgens de meerjarenbegroting de kosten worden verlaagd van zo'n € 6,3 miljoen naar € 5,1 miljoen over drie jaren, doch dat er dan niettemin nog een schuld blijft van € 5,1 miljoen. Zoals bekend, komt er nieuwe wetgeving, alsmede een ineenstorting van allerlei wetten. Hij heeft dan ook niet gezegd de zaak direct geregeld wil zien, maar dat het college de vrijheid heeft met een voorstel te komen om voor de 'oude schulden' een oplossing te vinden. Er is nu sprake van een economisch goede tijd waarin € 1,7 miljoen over drie jaar wellicht is weg te werken. Hoe men het ook wendt of keert: dit zal een keer moeten worden opgebracht. Als er over drie of vier jaar weer een economisch zware tijd aanbreekt, wat niet te hopen is, dan wordt dit een loden last. Vandaar het 'open' verzoek in de motie aan het college. In elk geval wil spreker wel een stok achter de deur houden.

De voorzitter deelt mede dat tijdens het betoog van de heer Schoo Radio Emmen is ingeschakeld.

De heer Dijkgraaf wil eerst een complimentje geven aan wethouder Kuper voor diens aankondiging dat de uitbreiding van glastuinbouw realistisch benaderd gaat worden en wordt verminderd tot 500 ha. Vooral zo doorgaan! Wellicht kan de wethouder nog aangeven waarom is gekozen voor een halvering en niet voor een vermindering met bijvoorbeeld driekwart. En kan de wethouder inzicht geven in wat dit hele traject de gemeente heeft gekost?

De heer Ensink informeert wat de visie van GroenLinks is ten aanzien van de glastuinbouw in Zuidoost-Drenthe.

De heer Dijkgraaf zegt dat iedereen weet hoe een gemiddeld glastuinbouwbedrijf in elkaar zit. Het gaat dan om energieverbruik, lichtvervuiling et cetera. Het mag bekend zijn dat de fractie van GroenLinks daarvan geen voorstandster is. Zij is voorstandster van innovatieve bedrijven die klimaatneutraal werken. Dat soort bedrijven zou zij graag deze kant op zien komen. Het zijn er ech-

ter heel weinig. Kijkend naar het uitgangspunt dat heel veel glastuinbouw deze kant op moet komen en ziende dat dit absoluut niet gebeurt < bekend is hoe de situatie in het Rundedal is >, moet niet aan het uitgangspunt worden vastgehouden. Nagedacht moet worden over een geheel andere invulling van de betrokken terreinen.

De heer Ensink is het ermee eens dat je moet gaan nadenken. Dan zal dan ook gebeuren bij het masterplan tuinbouw. Aan de andere kant is de glastuinbouw een sector in de gemeente waar bijna 2.000 mensen werken, onder wie mensen van EMCO. Dat is ook wel tot de verbeelding sprekend.

De heer Dijkgraaf heeft toevallig iemand in de familie die in de glastuinbouw werkt. Het gaat dan om een bedrijf waarin het aantal mensen van 45 jaar is verminderd. De reden is dat er steeds meer machinale ontwikkelingen zijn waardoor een heleboel mensen op straat komen te staan. Het dogma dat deze bedrijfstak heel veel werkgelegenheid oplevert, bestrijdt hij dan ook.

De heer Ensink zegt dat de ontwikkeling ook onderstreept dat de glastuinbouw heel wat innovatie oplevert, met behoud van een aanzienlijk deel van de werkgelegenheid

De heer Dijkgraaf is van mening dat dit niet zo veel is als de heer Ensink wil doen geloven. Dat er geïnnoveerd wordt en dat er allerlei dingen gebeuren in het kader van het milieu zal hij absoluut niet bestrijden. Dat is echter marginaal in het grote geheel.

De voorzitter stelt voor dat deze discussie wordt voortgezet in december, wanneer er nog agenda-punten komen die met de glastuinbouw te maken hebben.

De heer Dijkgraaf vervolgt met de opmerking dat wethouder Evenhuis zei dat door een menging van rood met groen donkerrood ontstaat. Hijzelf heeft eens even gegoocheld en is tot de slotsom gekomen dat het niet goed is als cijfers donkerrood zijn. Hij zou dus willen zeggen: laat groen en rood gewoon naast elkaar staan, want dan wordt uitgekomen bij een heel goede Linkse Lente!

De heer Huttinga vindt het heel vreemd dat al die creatieve raadsleden niet weten dat uit rood en groen bruin ontstaat. Volgens hem is dat, kijkend naar het verleden, een heel lelijke kleur.

De heer Dijkgraaf anticipeerde slechts op het-

geen de wethouder heeft gezegd.

Hij is blij met de toezegging van wethouder Holman dat begin 2008 zal kunnen worden gesproken over projecten die worden gerealiseerd in het kader van 'Emmen klimaatneutraal'. Daarvoor zal geld nodig zijn, reden waarom de GroenLinks-fractie het amendement heeft ingediend om vanuit het SIOF voor projecten in deze sfeer geld te reserveren. Spreker is uiteraard gaarne bereid daarvoor uitgewerkte suggesties aan te leveren.

Aan wethouder Thalens heeft hij gevraagd of er voldoende geld is om allerlei initiatieven in het kader van de brede-schoolontwikkeling te behappen en goed te implementeren. Daarop nog graag een reactie.

Over kunst en cultuur is aardig wat gezegd. Het antwoord van wethouder Thalens heeft wat spreker betreft meer vragen opgeworpen dan beantwoord. De afdeling kunst en cultuur is nu ondergebracht bij de afdeling beleidsvoorbereiding, en dat betekent dat er geen afzonderlijke afdeling kunst en cultuur meer is waar mensen en organisatie terecht kunnen met hun vragen en initiatieven. Gelet op de ambities die Emmen heeft, is het raar dat er geen afzonderlijke afdeling kunst en cultuur meer is. Men kan zeggen dat dit te maken heeft met de reorganisatie van het gemeentelijk apparaat, maar als men wil insteken op kunst en cultuur moet daarvoor zeker een afzonderlijke afdeling zijn. Vandaar dat spreker het amendement betreffende een cultuuradviseur heeft ingediend, waarbij het gaat om iemand die processen aanjaagt, actoren uitdaagt enzovoort. Hij heeft zich intussen gerealiseerd in dit amendement geen bedrag te hebben genoemd en kan nu zeggen dat er een bedrag van € 50.000,- bij hoort.

Wethouder Thalens heeft gezegd dat een behoorlijk bedrag wordt besteed aan cultuur. Dit nakijkend, moet de conclusie zijn dat dit € 300.000,- is op een begroting van € 320 miljoen, oftewel 0,1%. In andere gemeenten gaat het om 0,2 tot 4,6%, prijspeil 1999.

Spreker heeft voorts een opmerking gemaakt over de verdwenen kadernota 'Tussen zand, veen en wolken'. Waarom is die eigenlijk verdwenen? Daarin zitten immers heel veel invalshoeken om te komen tot een goed kunst- en cultuurbeleid! De wethouder heeft ook aangegeven dat mensen in de samenleving aan de totstandkoming van de nieuwe cultuurnota zullen meedoen. Welke mensen zullen dat zijn, of namens wie treden zij op? Hierbij is tevens een relatie te leggen met het ringenmodel van Wijn. Dit model wordt gebruikt om de nota zó te schrijven dat alle ringen daarin een plek krijgen. De vraag is ook: wat wordt leidend in deze nota, geld of beleid en visie?

visie?

Het is overigens niet voor niets dat de fractie een amendement heeft ingediend om te komen tot een nulmeting. Daarbij is evenmin een bedrag aangegeven, maar het gaat om € 100.000,-.

Wethouder Thalens heeft voorts aangegeven dat Blanco een poppodium wordt. Betekent dat dat dit wordt ingepast in nieuwe plannen voor Blanco? De GroenLinks-fractie heeft een motie ingediend om nu maar eens iets te gaan doen voor een nieuw Blanco. Na overleg heeft hij begrepen dat het geen motie, maar een amendement is. Wat het ook is, de essentie blijft gehandhaafd. Jammer is dat de wethouder niets heeft gezegd over jongeren en culturen. Er is een amendement ingediend om daarop in te zetten, ook omdat er een directe lijn ligt met een van de kernthema's van het college. Spreker gaat er derhalve van uit dat het college het amendement van harte zal steunen.

Er is eveneens iets gezegd over het actieplan. Op het moment waarop blijkt dat de rijks gelden na 2008 via de algemene uitkering binnenkomen, worden de gelden voor het cultuurbeleid dan geormerkt? Gaat de wethouder zich daarvoor hard maken?

De CDA-fractie heeft een amendement ingediend strekkende tot het instellen van een jeugdparlement. Spreker zal dit amendement steunen. Het lijkt hem wel van essentieel belang dat met name wordt ingestoken op het VMBO en het MBO. De mensen in de jongerenraad zijn voor het merendeel jongeren van HAVO en VWO. Is het streven erop gericht jonge mensen politiek bewust te maken, dan is het heel goed daarin heel veel energie te steken.

De heer Ensink wijst erop dat in het amendement de leeftijden worden afgebakend, geen groepen.

De heer Dijkgraaf zou het jammer vinden als afbakening plaatsvindt naar leeftijd, want heel vaak zie je gebeuren dat jongeren die heel apolitiek zijn aan zo'n initiatief niet meedoen.

De heer Ensink krijgt de indruk dat de heer Dijkgraaf het idee heeft dat bijvoorbeeld in het MBO de interesse in politiek minder is dan in HAVO en VWO. Die gedachte heeft hij absoluut nog niet.

De heer Dijkgraaf wil hierover graag eens nader discussiëren, want denkt dat het wél zo is. Over de griffie heeft hij, evenals de heer Ensink, iets gezegd. Intussen heeft hij er met de heer Ensink even over gesproken. Naar aanleiding daarvan zal een amendement of een motie wor-

den ingediend.

De heer Ensink kondigt aan dat hij hierop zal ingaan in zijn tweede termijn.

De heer Dijkgraaf hoopt in elk geval dat er iets gaat gebeuren om de griffie in staat te stellen dóór te ontwikkelen.

De 'kroketmotie' heeft veel stof doen opwaaien. Spreker is blij dat de portefeuillehouder van kroketten en stampotten de motie steunt en gaat ervan uit dat ook de heer Huttinga deze motie zal steunen, want deze was de vorige keer degene door wie het voorgestelde niet is doorgegaan.

De heer Huttinga zal er zometeen op ingaan. Hij zou aan de heer Dijkgraaf willen zeggen: maak uw borst maar nat!

De heer Dijkgraaf merkt ten slotte op te hebben begrepen dat er bij het initiatiefvoorstel nog een aanbiedingsbrief moest komen. Die is intussen gemaakt.

De heer Huttinga dankt het college allereerst voor de zeer uitgebreide beantwoording. De ChristenUnie-fractie is ook content met de reactie op haar inbreng in eerste termijn.

De fractie zal graag worden bijgepraat over de resultaten van de INK-éénmeting. Zij is daar zeer benieuwd naar en ziet met vertrouwen een presentatie binnenkort tegemoet.

Verder heeft de fractie van wethouder Jumelet begrepen dat het college het personeels- en organisatiebeleid zeer hoog op de agenda heeft staan en dat proactief gedacht en gehandeld wordt, getuige onder meer het programma 'Boeien en binden'.

Op het onderwerp kennistransfer < het gaat dan om onderwijs > en de innovatieprijs die de fractie voorstelt, steekt het college positief in. Zij gaat ervan uit dat de raad de desbetreffende motie zal steunen.

Dat de rioleringsproblematiek veel aandacht vraagt, is de ChristenUnie-fractie bekend, maar de specifieke maatregelen die voor Emmerhout nodig zijn, kunnen niet te lang op zich laten wachten, omdat bij omvangrijke regenbuiten de milieuhygiëne er in het geding is. Dat is niet mis! Recent heeft spreker een verslag van de gemeente uit nota bene het jaar 2000 gelezen waarin de problematiek uitgebreid aan de orde is gesteld. Er zou naar maatregelen worden gekeken. Graag zou de fractie in dezen een meer toegespitste reactie van het college hebben gehad. Het college was heel duidelijk over het station Emmen-zuid. Kan het ook over genoemde problematiek niet wat duidelijker zijn?

Dank voor de positieve houding ten opzichte van het amendement over steunverlening aan de Stichting Op 't Stee. Ook te dien aanzien gaat de fractie ervan uit dat er brede steun in de raad zal zijn.

Het is mooi dat het college veel van de goede suggesties en ideeën die door de raad bij de behandeling van de Kadernota zijn ingebracht, heeft verwerkt in de begroting. Dat diverse fracties daarna nog wel iets te wensen overhouden, is natuurlijk logisch. De fractie acht het echter onverstandig dat alle zó aan hun politieke trekken willen komen dat de ruimte in de begroting meer dan overtekend wordt. Het komende jaar zal qua investeringen en aanzetten daartoe zo belangrijk worden dat op voorhand alles volboeken onhandig is. Laten alle fracties nog eens kritisch kijken naar hun wensen op echtheid en noodzakelijkheid van realisatie op korte termijn. Spreker doet een beroep op hun realiteitszin. Verder zijn er beslist voorstellen die in elkaar kunnen worden geschoven. Laten de diverse fracties straks maar eens gaan kwartetten!

De opmerking van de CDA-fractie over de extra middelen voor de griffie en de rekenkamercommissie kan de ChristenUnie-fractie onderschrijven.

Spreker noemt vervolgens een aantal amendementen en moties van collega-fracties waarop zijn fractie in beginsel instemmend wil reageren. Dit geldt ten eerste voor de subsidie aan RTV Emmen, want die kan wel een steuntje in de rug gebruiken. Wel is de fractie benieuwd of er bij uitvoering van het amendement sprake is van het een op een doorgeven van het geld dat de gemeente Emmen krijgt voor de lokale omroep, waarover in het verleden weleens discussie is geweest. Ook is zij benieuwd wat de indieners vinden van het idee van de burgemeester over een iets gewijzigde opzet.

Het KEI-goede fietsnetwerk vindt de ChristenUnie-fractie prima. Het sluit aan bij de Emmense en provinciale prioriteit ten aanzien van toerisme.

De amendementen van de fracties van PvdA en CDA over het onderhoud van geprivatiseerde sportvoorzieningen respectievelijk het onderhoud van geprivatiseerde zwembaden en sporthallen kunnen volgens spreker ineen worden geschoven. Tegenover zo'n ineengeschoven amendement staat zijn fractie positief.

Een fonds voor jonge en naoorlogse monumenten, gerealiseerd in een periode van bouw met veelal tijdloze uitstraling, beoordeelt de fractie eveneens positief. Het zou jammer zijn als daarop al te gemakkelijk de slopershamer losgelaten zou worden.

Verruiming van het flexibel personeelsbudget is een goed idee.

Over de instelling van een jeugdparlement heeft spreker in een eerder stadium al aan de heer Ensink gezegd dat dit idee de ChristenUnie-fractie aanspreekt.

De heer Schoo vindt het idee van een jeugdparlement niet zo raar, maar er is toch al een jongerenraad! Daar hoort hij weinig van. Kan die raad niet wat meer worden geactiveerd?

De heer Ensink zal hierop in zijn tweede termijn ingaan.

De heer Huttinga vervolgt zijn bijdrage met de opmerking dat onderwijshuisvesting, waarover de VVD-fractie een amendement heeft ingediend, sprekers fractie eveneens erg belangrijk vindt. Zij gaat dus ook met dit amendement mee. Een nulmeting kunst en cultuur vindt de ChristenUnie-fractie een verstandig idee. Je moet überhaupt niet aan nieuw cultuurbeleid beginnen als je niet eerst goed bekeken hebt waar je nu staat. Spreker is wel benieuwd naar de tekst van het nieuwe amendement dat de heer Dijkgraaf heeft aangekondigd. Deze had het terloops over een ton, en spreker is benieuwd of het daarbij gaat om incidenteel of structureel geld.

De heer Dijkgraaf zegt dat het incidenteel geld betreft, aangezien het iets eenmaligs is.

De heer Huttinga dankt voor de gegeven duidelijkheid. Er zal nog even in de fractie over worden gesproken, maar hij gaat er in beginsel van uit dat de reactie positief blijft.

Bij het door de DOP-fractie gedane voorstel betreffende de invalidenparkeerkaart merkt spreker op dat er wel een érg groot verschil zit tussen € 15,- en € 71,25. Het zou wat de ChristenUnie-fractie betreft ook € 25,- of € 30,- mogen zijn. Zij vindt dat in dit geval kostendekkendheid wel érg veel is gevraagd, want het vervelende is dat een handicapte geen keuze heeft. Deze moet zo'n kaart hebben om op een speciale plek te kunnen parkeren. Moet daarvoor dan de eis van kostendekking worden gehanteerd, of gaat de samenleving in dit opzicht een steuntje in de rug geven?

De heer Schoo heeft nog even uitgezocht om hoeveel mensen het gaat. Van de afdeling heeft hij een aantal van 479 doorgekregen. Hijzelf is uitgegaan van 500, waarmee de kosten, opgeteld en afgetrokken, uitkomen op € 28.125,-. Om een vergelijking te trekken met de kosten van een identiteitskaart, die ook vijf jaar geldig is: die liggen beduidend lager dan de kosten van de

invalidenparkeerkaart. Deze zijn twee jaar geleden verhoogd van € 10,- naar € 71,25. Toen al vond hij dit een absurde verhoging, maar daartoe is toen democratisch besloten. Omdat de doelgroep het toch al zwaar heeft, stelt hij voor de kosten van z'n kaart op € 15,- te stellen.

De voorzitter constateert dat de heer Schoo gebruik maakt van de spreektijd van de heer Huttinga om diens eigen verhaal te brengen.

De heer Schoo zal het niet meer doen!

De heer Huttinga heeft geen bezwaar tegen interrupties, mits daarmee rekening wordt gehouden bij de aan hem toegemeten spreektijd.

De voorzitter stelt vast dat wat de heer Schoo stelde geen vraag in de richting van de heer Huttinga was, maar meer een uitleg van het eigen standpunt.

De heer Huttinga vindt in elk geval dat het systeem niet te star moet zijn. Als er vanuit de raad een voorstel komt, kan ook worden gezegd: misschien moeten we als college eens bekijken of er een creatievere oplossing is te vinden, ook al draagt die niet meteen het label 'kostendekking' met zich mee! Wat wel een bezwaar is, is het gratis maken van parkeren. Dat gaat de ChristenUnie-fractie echt te ver. Zij vindt dat gelijkheid moet worden betracht. Spreker weet uit ervaring dat er ook vele dames met zware tassen door het centrum lopen die evenmin als gehandicapten zo snel zijn. Het is misschien een rare parallel, maar als hij de dames 's zaterdags richting hun auto ziet lopen, denkt hij toch: arme mensen! Hoe het ook zij, hij is geen voorstander van een gratis parkeerplaats.

Zijn fractie staat in beginsel positief tegenover alle ingediende moties, zelfs dus de motie over de kroket! Spreker hoeft dan niet langer als 'Mister Krokot' door het leven gaan! Dit wordt nota bene alleen maar veroorzaakt doordat hij indertijd bij hoofdelijke stemming als laatste aan de beurt was. Zelfs de tandarts zei tegen hem: 'Jij bent mijnheer Krokot, hè?' Het was schandalig en hopelijk is hij na vanmiddag van dit aureool verlost!

Of wat de DOP-fractie ten aanzien van de financiële huishouding van EMCO voorstelt een goede oplossing is, is de vraag. Het lijkt goed dit te betrekken in een open discussie over de EMCO-financiën, dit als vervolg op hetgeen bij de behandeling van de Kadernota is ingebracht. De intentie van de heer Schoo spreekt de ChristenUnie-fractie zeer aan, dus zij kan een eind met hem meegaan.

Voorts heeft spreker nog enige vragen aan diverse fracties.

De vraag aan de PvdA-fractie is waar het verzoek vandaan komt inzake OZB-vrijstelling voor sportvoorzieningen. Wat is de grond daarvoor? Spreker heeft die vraag ook eens gehoord toen hij bij een sportveld stond. Hij heeft toen geantwoord ervan uit te gaan dat hiertoe niet wordt overgegaan, gelet op de rechtsgelijkheid.

De heer Arends zegt dat zijn fractie op enig moment door sportverenigingen is benaderd waarbij deze problematiek nadrukkelijk onder de aandacht is gebracht. Daaraan ging nog een traject met de KNVB vooraf. Zoals de heer Huttinga wellicht weet, is de PvdA zeer betrokken bij de samenleving en gaat zij regelmatig op bezoek bij sportverenigingen in de gemeente. Tijdens al die gelegenheden heeft zij over dit onderwerp geluiden gehoord. De fractie wil die vertalen naar een standpunt in de gemeenteraad.

Mevrouw Houwing-Haisma herinnert zich dat de discussie in het verleden al eens is gevoerd, waarbij het met name ging om een bezuinigings-taakstelling, en dat toen een werkgroep in het leven is geroepen, naar zij meent met vertegenwoordigers van de sport, om te kijken naar de mogelijkheden. Zij kan zich niet herinneren dat die discussie ooit is afgesloten of dat daar ooit uit is gekomen wat nu aan de orde is gesteld.

De heer Arends memoreert dat indertijd het voorstel is aangenomen om de toenmalige bezuinigingsoperatie gefaseerd te laten ingaan. Nu is er evenwel een ander gesternte dan toen, zodat thans opnieuw wordt voorgesteld te bezien wat in dezen de mogelijkheden zijn.

De heer Huttinga vervolgt met de vraag van de BGE-fractie naar de werkelijke kosten van het fietspad langs Kanaal A. Tussen de door genoemde fractie genoemde bedragen en de bedragen in de informatie die het college inmiddels heeft verstrekt, zit een groot verschil. De ChristenUnie-fractie vraagt zich in gemoede af of er geen kosten tussen zitten die ook gemaakt zouden moeten worden bij het opruimen van het oude pad; dat kan er immers niet blijven liggen zoals het er nu ligt. De fractie zou van zowel het college als de BGE-fractie willen weten, al hoeft dat niet meteen, ...

De voorzitter merkt op dat, als de heer Douwstra meteen reageert, dit niet van diens tijd af gaat!

De heer Douwstra heeft in tweede termijn niet

zoveel tijd nodig, dus zal toch in die termijn reageren.

De voorzitter laat weten dat ook het college straks zal reageren.

De heer Huttinga geeft aan dat de reden waarom zijn fractie vooralsnog nee zegt tegen de overige amendementen en moties onder meer is dat een integrale afweging moet worden gemaakt. Hij vindt dat niet alles moet worden dichtgetimmerd, om het volgend jaar nog enige ruimte te hebben.

Mevrouw Houwing-Haisma informeert hoeveel vrije ruimte er volgens de heer Huttinga nog over is als alle amendementen waar zijn fractie sympathiek tegenover staat worden aangenomen.

De heer Huttinga antwoordt dat mevrouw Houwing heeft kunnen vaststellen dat hij veel PvdA-amendementen niet heeft genoemd. Hij vindt die fractie namelijk nogal begerig!

De voorzitter vraagt of de heer Huttinga een rekensom heeft gemaakt van alles waar diens fractie voor is.

De heer Huttinga heeft die informatie niet paraat, maar zal de rekensom straks even maken. Overigens zitten de meeste structurele gevolgen in de PvdA-amendementen. Daarvan heeft hij er zelf zeker zes of zeven geschrap, zodat hij ervan uitgaat dat hij voldoende ruimte laat.

De heer Arends constateert dat de heer Huttinga de PvdA-fractie begerig heeft genoemd.

De heer Huttinga bedoelde het gekscherend!

De heer Arends zegt dat het de raad hier natuurlijk niet zit voor 'de kat z'n hoge rug', maar om de wensen en noden in de samenleving politiek te vertalen in beleid. Het is mooi geld op de plank te hebben, maar in een organisatie die er juist voor bedoeld is de samenleving te voorzien van datgene waar zij om vraagt 'dood geld' op de plank laten liggen, zou wat hem betreft een doodzonde zijn.

De heer Huttinga wil die kwalificatie absoluut niet bezigen. Er is nu voor het eerst weer een redelijke ruimte en de PvdA-fractie wil die nu in haar eentje opslokken, op langere termijn gezien. Zij moet daarvoor zelfs een extra bezuiniging doorvoeren.

De heer Arends merkt op dat zijn fractie dit niet

in haar eentje doet. Zij is gekomen met voorstellen, net zoals alle andere fracties vrij stond. Gememoreerd zij dat de Kadernota op een zodanig tijdstip bij de raad kwam dat er geen mogelijkheden werden gezien om op dat moment voorstellen voor de vrije ruimte te doen. Daarom is dit bij de begrotingsbehandeling gedaan. Dat andere fracties bijna geen voorstellen hebben ingediend, is hun goede recht, maar de PvdA-fractie probeert wel de noden en wensen van de mensen in deze samenleving te vertalen.

De heer Huttinga wijst erop dat hij bij de behandeling van de Kadernota de PvdA-methodiek juist zeer heeft omarmd. Het is ook heel goed dat de PvdA-fractie vroeg met voorstellen is gekomen, dat wil hij zeker niet wegzuiven, maar de ChristenUnie-fractie heeft juist als uitgangspunt gekozen: laten we een stukje ruimte overhouden, gezien de belangrijke zaken die nu nog niet op de agenda staan, maar die in de volgende maanden gaan komen, waardoor we die ruimte wellicht enorm nodig zullen hebben! Vandaar dat zij enige voorzichtigheid wil betrachten, in plaats van de eerste de beste keer alles dicht te timmeren. Een aantal van de voorstellen had sprekers fractie ook best kunnen indienen, doch zij vond het daarvoor op dit moment te vroeg. Zij maakt een generieke afweging en zegt vervolgens dat zij een aantal van de gedane voorstellen niet overneemt.

Mevrouw Houwing-Haisma is wel benieuwd wat de PvdA-fractie vindt van de oproep van het college en ook heel indringend van de heer Huttinga, namelijk om nu niet alle ruimte op te souperen en enige ruimte te laten voor het komende jaar. Houdt de PvdA-fractie desondanks onverkort vast aan de gedane voorstellen?

De voorzitter stelt zich voor dat de PvdA-fractie daarop straks antwoordt.

De heer Hoekstra werpt de vraag op: wat heeft prioriteit en waar staan we voor? Dat is een vraag die elke politieke partij zich regelmatig stelt. Daarover gaat de SP-fractie de discussie met de burgers van Emmen en de raad aan. Voor het goed op de hoogte houden van de burgers zijn de lokale media nodig. Zij moeten daartoe over voldoende faciliteiten beschikken. Daarom zal de fractie aan het amendement over subsidie aan RTV Emmen steun verlenen.

Gisteren ontving de fractie een e-mail van wethouder Holman inzake de kosten van het opruimen van het oude fietspad en het aanleggen van het nieuwe langs Kanaal A zuidzijde. Het gaat om ruim zes ton. Goede infrastructuur in dorpen

en wijken kost geld, maar daar krijgt men ook veiligheid en tevreden burgers voor terug. De SP-fractie geeft hieraan dan ook prioriteit. Een voorwaarde is ook tot goede faciliteiten voor het onderwijs te komen. Het VVD-amendement ter zake kan dus op steun van de SP-fractie rekenen.

Er is verder een voorstel gedaan waaraan de fractie extra aandacht wil besteden, namelijk om met een flexibel personeelsbudget te gaan werken. Schuldhulp is wat haar betreft daarvoor totaal ongeschikt. De problematiek vergt een deskundige, intensieve begeleiding, waarbij hulpverlener en –vrager een langere relatie met elkaar dienen aan te gaan, opdat de zorgvuldigheid behouden blijft.

De heer Arends merkt op dat het niet zijn bedoeling is een flexibele personeelsplanning op schuldhulp te zetten. Zijn fractie is alleen gekomen met het voorstel ter dekking van het personeelsbudget.

De heer Hoekstra heeft gezien dat de opzet is de extra € 344.000,-, waaronder € 200.000,- voor de schuldhulp, terug te draaien.

De heer Arends heeft een voorstel ingediend, ertoe strekkend dat het college de vrije hand wordt gegeven om € 53 miljoen als personeelsbudget in te zetten, conform de programmabegroting 2008, en ruimte krijgt in de vorm van een flexibel personeelsbudget om buiten de nu vast te stellen begroting pieken te kunnen ondervangen. Het college zou dus zelf kunnen besluiten hoeveel fte's worden ingezet voor de schuldhulpverlening, voor de griffie of wat dan ook. Dit voorstel is gedaan om te voorkomen dat het college voor elke formatie-uitbreiding naar de raad moet. Met andere woorden: de fractie gunt het college maximale vrijheid ten aanzien van het omgaan met personeel.

De heer Hoekstra zegt dat de SP-fractie het belangrijk vindt dat er op het gebied van de schuldhulp continuïteit is. Het moge duidelijk zijn dat de fractie geen voorstandster is van een uit financiële overwegingen voortkomende doelstelling. Zij pleit er voor de preventie voortvander ter hand te nemen. Waar de koopkracht tekortschiet, moeten maatregelen worden getroffen voor de betrokken mensen.

Aangezien de jeugd een van de prioriteiten in het bestuursakkoord vormt en de jeugd de toekomst heeft, dient de fractie een motie in over beschutte ontmoetingsplekken voor jongeren. Daarin wordt het college verzocht te komen met een voorstel om hiervoor middelen beschikbaar te

stellen.

De heer Dijkgraaf vraagt wat de SP-fractie precies bedoeld met beschutte plekken. Gaat het dan om hangplekken, of om plekken voor een heel specifieke groep?

De heer Hoekstra antwoordt dat de bedoelde plekken hangplekken kunnen worden genoemd, alleen klinkt dit een beetje negatief. Vandaar dat de fractie het heeft over beschutte plekken voor jongeren.

De heer Dijkgraaf denkt dat het handiger is het GroenLinks-amendement betreffende jongerencultuur te steunen. Hij geeft dit graag in overweging.

De heer Hoekstra kan zich dat voorstellen. Het amendement is breed van opzet, de motie bescheidener van aard. Derhalve is er meer kans dat die wordt aangenomen.

De heer Douwstra merkt op dat waar hij in eerste termijn over onderwijs sprak met potlood in de marge een vraag geschreven had. Omdat hij toen zijn leesbril niet op had, heeft hij die over het hoofd gezien. Hij neemt aan dat de wethouder bereid is in tweede termijn alsnog een antwoord te geven op de vraag: hoe staat het met de huisvestingsperikelen van de Montessori-school in Emmermeer?

Vervolgens nóg een blik achterwaarts. Collega Schoo is de enige geweest die meer dan de volle spreektijd nodig had. De vraag aan hem is: heeft de DOP-fractie in het voorwerk rekening gehouden met de afspraak dat technische vragen zouden worden gesteld aan de betrokken afdeling(en). De wethouder reageerde ook al in die richting. Gelet op de ervaringen van de BGE-fractie met dit fenomeen, is er in de ogen van de portefeuillehouders al vrij snel sprake van technische vragen. Zij is benieuwd naar de reactie van de wethouder in tweede termijn.

De heer Schoo kan op de vraag zeggen dat hij daarmee inderdaad rekening heeft gehouden en een afweging heeft gemaakt met betrekking tot technische vragen en politieke vragen. Het was soms op het randje, maar hij meende bepaalde vragen toch te moeten stellen, gelet op het belang van het onderwerp.

De heer Douwstra zegt dat dit precies hetgeen is waarop hij doelde.

Wat de tweede termijn van de heer Schoo betreft: de joods-christelijke traditie waarin spreker is opgegroeid, geeft hem in elk geval nadrukke-

lijk de plicht recht te doen aan weduwen, wezen en vreemdelingen. Daarmee acht hij deze discussie gesloten.

Verder zij vastgesteld dat de toegankelijkheid van het gemeentehuis naar de mening van de DOP-fractie moet worden geplaatst in het kader van de verbouwing.

Content is de BGE-fractie met de reactie van de heer Arends op de vreemde reactie van wethouder Sleeking over de gelden die zijn gemoed met het afmaken van het kunstwerk in Zwartemeer. Het zou wel heel merkwaardig zijn als via zo'n 'kunstje' bijna vier ton Zwartemeer in wordt gesluisd.

Waar het de fractie bij het fietspad langs Kanaal A om gaat, is het opheffen van een onveilige situatie. Met nadruk wil zij wijzen op het gegeven dat door haar niet is gesteld dat er onvoldoende overleg is geweest met Plaatselijk Belang Emmer-Erfscheidenveen. Wethouder Holman heeft meerdere keren gezegd dat Plaatselijk Belang wel degelijk op de hoogte is van het verloop van het proces. De fractie is daarvan uitgegaan, zodat dit niet is nagetrokken. Op dit punt is Plaatselijk Belang erg hardnekkig gebleven. De fractie heeft het als zeer teleurstellend ervaren dat uit een door Plaatselijk Belang zelf opgemaakt verslag, verkregen van wethouder Holman, wel degelijk blijkt dat Plaatselijk Belang zich op dit punt bezijden de waarheid heeft uitgelaten. Dat neemt echter niet weg dat naar de stellige overtuiging van sprekers fractie een einde dient te worden gemaakt aan de onveilige situatie langs Kanaal A. Zij heeft daartoe een voorstel gedaan, en de wethouder heeft daarop gereageerd. De fractie heeft er het volste vertrouwen in dat de wethouder, mede gelet op het overhandigde verslag, bij de provincie zal pleiten voor het behoud van de beschikbare twee ton voor het opruimen van het oude fietspad en, als de raad dat in meerderheid wil, het meteen weer aanleggen van een nieuw pad. In het voorstel van de fractie is tot bijna het allerlaatste moment uitgegaan van kapitalisering met een tienjaarlijkse last van ongeveer € 30.000,-. Toch maar de technische vraag hoe in dezen te handelen aan de betrokken afdeling gesteld. Daar werd gezegd: wij schrijven niet af op fietspaden, we leggen ze aan en het onderhoud moet uit het reguliere budget komen! Dat budget schiet, zoals bekend, overigens te kort. Inmiddels heeft de fractie de informatie gekregen dat het wel degelijk kan zoals werd gedacht. Het college zal begrijpen dat de BGE-fractie heel goed kan leven met een dienovereenkomstige aanpassing van het voorstel. Moeite had de fractie wel met de omstandigheid dat de wethouder de aangereikte kostprijs van één meter beton niet vertrouwt. Als er

sprake zou zijn geweest van een aanmerkelijk verschil, zou de fractie zeker om een nader onderzoek hebben gevraagd, maar dat hoeft gelukkig niet. De fractie gaat er nog steeds van uit dat het geld voor het opruimen beschikbaar is en dat de aanleg van een nieuw pad zo'n € 300.000,- vergt. Dit vereist nader overleg met de provincie. De BGE-fractie is het eens met de inzet van de DOP-fractie en, naar later zal blijken, de VVD-fractie dat het WVG-geld wel degelijk gereserveerd dient te blijven voor de doelgroep. Indien nodig zal sprekers fractie een amendement ter zake mede ondertekenen.

Tijdens of na de maaltijd zal er nog wel 'gekwardet' of zo men wil 'gepokerd' worden over ingediende voorstellen. Zonder meteen alle kaarten op tafel te leggen < de tweede termijn is immers nog lang niet afgesloten > gaat de inzet van de BGE-fractie er als volgt uit zien.

Zij staat sympathiek tegenover amendement A2 (subsidie RTV Emmen).

Het PvdA-verzamelamendement A2 heeft volgens sommigen een hoog 'nooit genoeg'-gehalte, maar met een aantal onderdelen is de BGE-fractie het wel eens, al zal het beschikbare geld er dan vrij snel doorheen zijn. Het gaat dan onder andere gaat om 2.1 (het KEI-goede fietsnetwerk', waarbij nadrukkelijk ook een goede fietsverbinding tussen Emmer-Compascuum aan de orde moet zijn. Het geldt ook voor de onderdelen 2.2 (fonds sport- en spelvoorzieningen in wijk en dorpen), 2.3 (OZB-vrijstelling voor sportvoorzieningen), 2.4 (onderhoud geprivatiseerde sportvoorzieningen) en 2.5 (vrijwilligerswerk WMO). Dan is de koek wel ongeveer op. Aan uitbreiding van het flexibel personeelsbudget heeft de BGE-fractie geen behoefte.

Amendement A3 (onderhoud geprivatiseerde zwembaden en sporthallen) heeft haar sympathie.

Wat amendement A4 (jeugdparlement) betreft: de fractie legt de prioriteit bij een ander onderdeel voor de jeugd. Bovendien vindt zij het hiervoor in dit stadium te vroeg. Laat eerst maar aangetoond worden dat jeugdigen en niet een aantal politici behoefte hebben aan een dergelijk parlement. Als het er komt, moet dit niet worden afgescheept met een speeltje, maar moet het een heus budget worden meegegeven.

Amendement A5 (onderwijshuisvesting) heeft de sympathie van de fractie.

Hoe zij denkt over amendement A6 (fietspad zuidzijde Kanaal A) zal intussen duidelijk zijn. De fractie staat volledig achter het doel van amendement A7 (subsidie Op 't Stee), maar zij heeft bezwaar tegen het jaar op jaar op jaar incidenteel beschikbaar stellen van geld. Het moet duidelijk een structurele uitgave zijn.

De heer Huttinga zegt dat het er nu op lijkt dat dit de allerlaatste keer is dat een bijdrage wordt verstrekt. De bijdrage is dus niet structureel.

De heer Douwstra constateert dat dit zes jaar geleden ook werd geopperd.

De heer Huttinga repliceert dat dit níét zo is. Er is elk jaar een slag om de arm gehouden. Nu hoeft dat niet, omdat Op 't Stee zelf aangeeft met de afhechting bezig te zijn in verband met het generaal pardon. De stichting komt echter een behoorlijke som geld te kort om alles netjes af te werken. Die loopt op tot € 4.000,- per maand, dus als € 20.000,- beschikbaar wordt gesteld, kan men vijf maanden verder.

De heer Douwstra wilde alleen benadrukken dat er tussen incidenteel en structureel een verschil zit, maar dat steeds incidenteel wat zijn fractie betreft structureel wordt. Hij begrijpt echter dat de bijdrage nu eindig is.

Bij de amendementen A8 (nulmeting kunst en cultuur) en A9 (cultuuradviseur) heeft de fractie de vraag wat dit gaat kosten. Daar is intussen iets meer duidelijkheid over en daarnaar zal zij nog kijken.

Hulde voor het amendement A10 (jongeren en cultuur), want wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Het klimaat is uiteraard erg belangrijk, maar op dit moment heeft de BGE-fractie de middelen niet over voor amendement A11 (klimaatneutraal).

Gratis openbaar vervoer voor ouderen, amendement A12, komt rechtstreeks uit het BGE-verkiezingsprogramma. Dit amendement heeft dan ook de instemming van de fractie.

Amendement A13 (gehandicaptenparkeren) heeft haar sympathie.

De moties M1 (innovatieprijs voor leerlingen en onderwijsinstellingen), M2 (Blanco) en M4 (financiële huishouding EMCO) steunt de fractie, met de aantekening dat M2 wat haar betreft krachtiger mag, in die zin dat geen verzoek aan het college wordt gedaan, maar gewoon de opdracht wordt gegeven.

Wat motie M3 (raadskroket) betreft: om aan alle gedoe een einde te maken stelt de BGE-fractie voor de snack af te schaffen. Degenen die tijdens de raadsvergadering bijvoeding nodig hebben, kunnen daar van huis uit zelf wel in voorzien. Een broodje is zó meegenomen.

Mevrouw Houwing-Haisma constateert dat wethouder Kuper zijn beantwoording begon met de mededeling dat hij het glastuinbouwareaal wenst terug te brengen van 1.000 naar 500 ha.

De VVD-fractie vraagt zich af of dit een initiatief vanuit het college is of van het consortium. Natuurlijk is de fractie ook benieuwd naar de consequenties die dit zal hebben voor het Rundedal. Een en ander zal in december op de agenda komen, doch de fractie wenst de problematiek betreffende het Energiebedrijf Het Rundedal apart van het masterplan tuinbouw te behandelen. Alles, inclusief de vragen die de fractie heeft gesteld, zou worden behandeld in de commissievergadering en de raadsvergadering van november. Nu is besloten het hele pakket naar december te verschuiven, is het verzoek al wel antwoord te geven op de schriftelijk gestelde vragen, want de termijn van 30 dagen is reeds overschreden. Het zijn trouwens geen vragen waarop geen antwoord kan worden gegeven als dit niet wordt gelinkt aan de problematiek zoals die thans speelt. Het zijn vragen die te maken hebben met de bedrijfsvoering en met de gang van zaken in het verleden ten aanzien van het energiebedrijf.

De wethouder heeft verder iets gezegd over het risicoprofiel. Dat sprak de VVD-fractie wel aan. Hij zei dat Zwolle veel aan risicomanagement doet. De lijn doortrekkend naar deze gemeente, vraagt de fractie zich af wat hier wordt verstaan onder risicobeheersing, hoe die invulling wordt gegeven en hoe dit zichtbaar wordt gemaakt voor de raad, opdat de raad een en ander kan volgen en eventueel kan bijsturen. Hierbij nogmaals de vraag waarom de verbouw en nieuwbouw van het gemeentehuis niet in de risicoparagraaf is opgenomen.

De fractie kan zich vinden in de opmerking dat niet alle vrije ruimte moet worden ingevuld. Dat krijgt immers al gauw het stempel 'potverteren', en daar voelt zij op dit moment niet zoveel voor, gelet op alles wat in de komende jaren nog op de gemeente af komt. Er zal een keuze moeten worden gemaakt tussen wenselijkheid en noodzakelijkheid.

Wethouder Evenhuis zei dat het nu oogsttijd is, na een lange tijd van forse bezuinigingen en pijnlijke maatregelen. Spreekster zal daarop nog terugkomen.

De wethouder heeft geen reactie gegeven op de opmerking over het rapporteren met betrekking tot het bewaken van de doelstelling aangaande het aantal bijstandsgerechtigden. Evenmin is een reactie gegeven op hetgeen is gezegd over de opgevoerde stelposten betreffende de bezuiniging op de WWB-uitvoeringslasten, zij het dat hieromtrent in 2008 met een realistisch voorstel zal worden gekomen.

Het is verheugend dat de Pottendijk weer op de kaart is gezet. De fractie verwacht hierover vóór de Kadernota iets meer te vernemen, hetzij in de

commissie, hetzij in de raad.

Met betrekking tot de geprivatiseerde sportinstellingen had wat de fractie betreft op de voorgenomen financiering niet via een amendement hoeven te worden gereageerd; daar was immers al een heel breed draagvlak voor. Een en ander had ook via de notulen kunnen worden vastgelegd. Als toch voor een amendement wordt gekozen, zou het voor de hand hebben gelegen dat, gezien het draagvlak, een amendement door alle partijen was ingediend. De VVD-fractie weet niet of het aan de scoringsdrift van de fracties van PvdA en CDA ligt dat zij nu beide met een amendement zijn gekomen. In elk geval zou het chiquer zijn geweest als gezamenlijk een amendement was ingediend.

De heer Arends vindt het opmerkelijk dat mevrouw Houwing dit zegt. Hij herinnert zich dat verleden jaar bij de behandeling van de begroting een amendement is aangenomen over dit onderwerp. Zij weet net zo goed als hij dat notulen wat anders zijn dan besluiten. Zij had zelf met een amendement kunnen komen. De PvdA-fractie heeft een door het college gedane suggestie overgenomen. Dan moet de fractie niet worden verweten aan scoringsdrift te doen. Dit is helemaal onterecht, gelet op het initiatief daartoe van de VVD-fractie de initiatiefneemster is geweest. Het verwijt vindt spreker dan ook een beetje onredelijk.

Mevrouw Houwing-Haisma herhaalt dat de VVD-fractie het chiquer had gevonden als anders was gehandeld, juist omdat de raad het er bij de behandeling van de Kadernota breed over eens was wat er zou moeten. De fractie verkeerde in de veronderstelling dat dit niet nog eens via een amendement aan de orde hoefde te worden gesteld. Als zij nu ziet dat zowel de PvdA-fractie als de CDA-fractie met een amendement komt, krijgt zij de indruk dat de collegepartijen niet eens met elkaar tot afstemming zijn gekomen. Zij konden tenslotte ook met een gezamenlijk amendement over RTV Emmen komen. Waarschijnlijk vonden zij dit zo belangrijk dat zij afzonderlijk met een amendement wilden komen.

De heer Arends constateert dat mevrouw Houwing concludeert op basis van een gebrek aan kennis van feiten. De fracties van PvdA en CDA hebben gezamenlijk een bezoek aan RTV Emmen gebracht, waarna op basis daarvan een amendement is opgesteld. Als de VVD-fractie actiever was geweest en ook met een amendement had willen komen, had zij zelf andere fracties kunnen benaderen. Nu hebben de fracties

van PvdA en CDA een suggestie van het college overgenomen, niet méér dan dat. Het was geen kwestie van willen scoren.

De heer Ensink vindt de opmerkingen van mevrouw Houwing evenmin op hun plaats. Hij herinnert aan de behandeling van de Kadernota. Naar aanleiding daarvan is de vraag opgekomen wat de fractie wilde bewerkstelligen. Ook de geprivatiseerde sportinstellingen en zwembaden zijn aan de orde gesteld, omdat de CDA-fractie daarover onvoldoende terugvond in de begroting. In zo'n geval kan heel simpel met een amendement worden gekomen.

Mevrouw Houwing-Haisma refereert aan de brief die kort vóór de begrotingsbehandeling aan de raad is gezonden. De VVD-fractie blijft er bij dat het chiquer was geweest als de rest van de raad bij een en ander was betrokken. Als het om heel grote zaken gaat, wordt de raad weleens gevraagd de rijen te sluiten, doch dat geldt ook voor kleinere zaken voor de samenleving die minder *impact* hebben.

Dit alles neemt niet weg dat de VVD-fractie natuurlijk voor het desbetreffende amendement is. Zij neemt aan dat dit en het andere in elkaar geschoven gaan worden.

De wethouder heeft gezegd het een interessante gedachte te vinden te kijken naar een mogelijke verplaatsing van het Aquarenabad. Mag daaruit worden geconcludeerd dat de handschoen wordt opgepakt en dat zal worden gekomen tot een haalbaarheidsonderzoek? Zo ja, dan zou het plezierig zijn als de uitkomst daarvan vóór de behandeling van de volgende Kadernota op de agenda komt. Voor het geval het nodig mocht zijn, houdt de fractie een motie achter de hand. Met betrekking tot het milieueducatiecentrum verbaast de fractie de opmerking van wethouder Holman. Hij zei heel druk bezig te zijn met de financiering, maar dat als het niet lukt, er maar van moet worden afgezien. Er is nota bene De Lindenhof voor aangekocht. De fractie kent de wethouder als een zeer warm voorstander van een dergelijk centrum en had verwacht dat hij daar inmiddels mee klaar zou zijn en dat binnenkort de opening zou plaatsvinden.

De taakstelling voor het groen is volgens de wethouder gehaald. Dat is mooi, maar als naar de Berap wordt gekeken, is er een overschrijding te zien. De VVD-fractie wil graag weten hoe groot die overschrijding is. Als er enerzijds een taakstelling is en anderzijds een overschrijding schiet het natuurlijk niet op.

Voorts begrijpt de fractie niet waarom de discussie over de begraafplaatsen gefaseerd moet. Wethouder Jumelet heeft het een en ander ge-

zegt over de Veltman Stichting. De fractie wil nogmaals benadrukken dat het heel belangrijk is deze stichting in Weiteveen te handhaven. Onlangs was op de televisie een documentaire te zien waaruit bleek dat kleinere instellingen veel beter scoren dan heel grote. Het is de fractie een lief ding waard dat de Veltman Stichting wordt behouden voor de gemeente, i.c. voor Weiteveen.

En dan de onderbesteding van de WVG-gelden (€ 2 miljoen). De fractie is er nog niet precies uit hoe het daarmee zit. In 2005 is er fors bezuinigd en de hele raad had daar buikpijn over. Nu blijkt er een onderbesteding te zijn, maar volgens de fractie is het geld nog steeds bestemd voor de betrokken kwetsbare WVG-doelgroep. Die groep is eerst een aantal zaken afgenomen, omdat anders in meerjarenperspectief forse structurele overschrijdingen dreigden, en nu het blijkbaar beter gaat, nu het de tijd van oogsten is, dient een discussie te worden gevoerd over de vraag of niet een aantal zaken zou kunnen worden teruggegeven aan dezelfde doelgroep. WVG-geld hoort niet te gaan naar stoeptegels en lantaarnpalen, naar een nieuw theater of welke andere zinvolle investering ook, maar hoort gewoon ter beschikking van de doelgroep te blijven. De fractie wacht de beantwoording in tweede termijn af, maar houdt een amendement in de achterzak om dit in te dienen als dat haars inziens nodig blijkt.

De VVD-fractie heeft tot nu toe één amendement ingediend, doch heeft daarop geen reactie gekregen. Zij heeft in dat amendement gevraagd om extra geld voor het onderhoud van scholen. Dat meer dan 50% van de aanvragen niet kan worden gehonoreerd, verbaast haar, te meer daar de wethouder zo enthousiast was over het voorgestelde jongerenparlement. De VVD-fractie wenst er € 100.000,- structureel bij voor de noodzakelijke oplossing van dit probleem. Zij had verwacht dat de wethouder dit zou omarmen en er heel blij mee zou zijn dat dit is voorgesteld. Het college spreekt over een vakcollege – de fractie over een ambachtsschool-nieuwe stijl. Dat staat wat haar betreft voor vakmanschap en voor kwaliteit en is een aanduiding die bekend is in de samenleving, terwijl niet duidelijk is om wat voor school/opleiding het bij een vakcollege gaat. En zij maakt zich enige zorgen over de besluitvorming, want wie beslist uiteindelijk waar komt? Naar het er nu op lijkt, worden de diverse stromingen binnen een ambachtsschool wellicht verdeeld over twee of drie scholen als Coevorden meedoet. Dan dreigt versnippering. Ontstaat daardoor niet van alles een beetje dat het *nét* niet is? De VVD-fractie zet in op een hoogwaardige opleiding op een school die voor

iedereen toegankelijk is. Zij verwacht dat de wethouder zich daarvoor tot het uiterste zal inspannen en ook dat dit lukt met de steun van de partij van de wethouder, die toch zegt het openbaar onderwijs zeer toegenege te zijn.

De heer Arends neemt aan dat mevrouw Houwing op de PvdA duidt.

Mevrouw Houwing-Haisma bevestigt dit.

De heer Arends zegt dat dit hem deugd doet. Hij roept in herinnering dat de PvdA-fractie vóór de vakantie de enige was die het openbaar onderwijs toegenege bleek. Dat er nu blijkbaar meerdere fracties zijn die het openbaar onderwijs een warm hart toedragen, doet hem evenzeer deugd. Het is jammer dat de VVD-fractie daaraan niet eerder uiting heeft gegeven, maar goed: het zal voortschrijdend inzicht zijn, en dat kan hij niemand kwalijk nemen.

Mevrouw Houwing-Haisma ziet de reactie maar als een steuntje in de rug van de wethouder die straks met partijen aan tafel zal moeten gaan. Het is goed dat mevrouw Thalens zich dan voluit gesteund weet door de 18 leden tellende PvdA-fractie. Dat zal de wethouder ongetwijfeld een goed gevoel geven.

De heer Arends merkt op dat de wethouder van onderwijs, een partijgenote, altijd op steun van de PvdA-fractie kan vertrouwen. Het mag duidelijk zijn waar de voorkeur van de fractie naar uitgaat. Gelet op de functie van de wethouder bij het Esdal College lijkt de keuze niet zo moeilijk.

De heer Huttinga wil benadrukken dat ook de ChristenUnie-fractie het openbaar onderwijs een bijzonder warm hart toedraagt. Dat beperkt zich dus niet tot twee partijen in de raad. De inzet van het college om op twee sporen in te zetten vindt hij heel verstandig. Nederland kent vrijheid van onderwijs en het is dan ook goed dat het college voor beide sporen gaat. Overigens gaat ook het Noorderpoort College aanhaken. In deze hoek van Nederland is het een breed gedragen gedachte dat de ambachtsschool terug moet. Ten slotte vindt spreker het heel bijzonder dat de heer Arends telkens laat zien terug te verlangen naar het monisme.

De heer Douwstra constateert dat hetgeen hij had willen opmerken intussen reeds door de heer Huttinga is gezegd. Echter nog een vraag aan mevrouw Houwing. Als de situatie in het Emmense zó is dat bijzonder onderwijs voor een dergelijke school op dit moment beter is uitge-

rust dan het openbaar onderwijs, blijft de VVD-fractie dan vasthouden aan de inzet: openbaar onderwijs?

Mevrouw Houwing-Haisma zegt dat volgens haar informatie in elk geval het Esdal College goed geëquipeerd om dit onderwijs te verzorgen. Waar het haar fractie met name om gaat, is dat versnippering moet worden voorkomen, waardoor er overal iets gebeurt. Dat zou vreselijk jammer zijn, want dan is het risico dat scholen elkaar op instroomrichtingen gaan beconcurreren. Als er een keuze moet worden gemaakt, dan zegt de VVD-fractie: kies voor één school die er voldoende voor geëquipeerd en breed toegankelijk is! Dat is de keuze die de fractie maakt. Daarmee heeft zij niets gezegd over vrijheid van onderwijs of over de veronderstelling dat maar twee partijen in de raad het openbaar onderwijs zijn toegenegen, want spreekster weet dat alle partijen dat zijn.

De heer Ensink denkt dat het goed is dat het college breed en ambitieus inzet. Het is hem bekend dat gelden die hiervoor beschikbaar worden gesteld in delen van Nederland misschien helemaal niet kunnen worden benut. Hem dunkt dat het dus goed is in dit gebied, dat een traditie heeft op het gebied van deze scholing, te komen tot een maximale invulling. De inzet van het college steunt de CDA-fractie dan ook van harte.

De voorzitter verzoekt mevrouw Houwing in de volgende minuut haar betoeg af te ronden.

Mevrouw Houwing-Haisma meent te mogen rekenen op enige clementie, gezien de vele interupties.

De voorzitter wijst erop dat zij inmiddels zeven minuten in de plus zit!

Mevrouw Houwing-Haisma wil nog ingaan op de 900 woningen op jaarbasis. De VVD-fractie heeft vanaf het begin van deze raadsperiode gemeld deze ambitie te hoog te vinden. De kwartaalrapportage die de raad onlangs heeft ontvangen, geeft bijna 500 aan, hetzelfde beeld als verleden jaar. Zij neemt evenwel aan dat het college op zijn eigen ambitie wil worden afgerekend. Het dient straks aan de samenleving uit te leggen hoe het kan dat het 900 woningen wilde bouwen en dat er slechts 500 zijn gebouwd. De VVD-fractie is in dezen een stuk realistischer en legt de lat lager. Wethouder Kuper is gelukkig ook een stuk realistischer over zijn ambitie, want hij heeft de uitbreiding van het tuinbouwareaal ge-

halveerd.

Over de herstructurering van de vijf kleine kampjes kan spreekster kort zijn. Haar fractie wil van de wethouder graag een rapportage over alles wat er tot op heden is gebeurd, alsmede een financieel overzicht. Volgens de informatie van de fractie is er voor de jaren 2006, 2007 en 2008 € 220.000,- beschikbaar gesteld, doch zij heeft daarover nog niets teruggezien. Verder is er voor de volgende jaren geen geld. De fractie wil al met al graag tekst en uitleg.

Met betrekking tot de amendementen zal er een keuze moeten worden gemaakt tussen wenselijkheid en noodzakelijkheid. De fractie wacht het met elkaar polderen/kwartetten af en zal waar nodig met een stemverklaring komen. Nu kan al wél worden gezegd dat wat haar betreft de snack mag worden afgeschaft.

De heer Arends merkt op al een paar keer te hebben horen spreken over kwartetten of, zo men wil, polderen. Als er geen behoefte is aan overleg hoeft het wat hem betreft niet, maar de intonatie geeft min of meer aan dat het er allemaal niet zo toe doet. Hij vindt dat een beetje beneden het niveau van de raad.

Mevrouw Houwing-Haisma heeft het niet bedoeld zoals de heer Arends veronderstelt. En overigens is het woord 'kwartetten' niet alleen door haar gebezigd.

De voorzitter wijst erop dat het zelfs onderdeel is van het programma dat er gelegenheid wordt geboden voor fractieoverleg/-afstemming.

De heer Ensink brengt, met verwijzing naar zijn algemene beschouwing, naar voren dat de tijd eindig en schaars is!

De CDA-fractie dankt het college hartelijk voor de beantwoording. Zelf heeft zij niet zoveel vragen gesteld, maar meer een visie gegeven op haar inzet bij de behandeling van de Kadernota. Er is echter één vraag blijven liggen, namelijk waar de toch wel stevige meeropbrengst van de rijbewijzen op gebaseerd is.

De functie van de Kadernota is al meerdere keren aan de orde geweest. De Kadernota blijkt steeds meer gewacht te krijgen, een goede ontwikkeling. Spreker stelt voor in het eerstvolgende beraad van de commissie werkwijze raad eens van gedachten te wisselen over de vraag of de behandeling van de Kadernota niet wat moet worden uitgebreid en de behandeling van de begroting wat moet worden ingeperkt.

Wat was de inzet van de CDA-fractie bij deze begroting? Zij heeft bij de behandeling van de Kadernota aangegeven meer geld te wensen voor

het openbaar gebied. Dat is duidelijk terug te vinden in de begroting. De fractie wil ook meer geld voor cofinanciering van diverse projecten, die op vele terreinen is terug te vinden. Verder wil zij structureel meer geld voor onderhoud van geprivatiseerde sporthallen en zwembaden, maar dat is niet voldoende in de begroting terug te vinden. Daarom heeft de fractie daarover een amendement ingediend, mede gestimuleerd door de brief van het college. De fractie heeft voorts nogal wat aandacht gevraagd voor de positie van de EMCO in relatie met het integraal arbeidsmarktbeleid, terug te vinden in de begroting, met name het voornemen van het college het jaar 2008 als overgangsjaar te beschouwen en met de raad van gedachten te wisselen over het daaraan vorm en inhoud geven. Daarin kan de fractie zich uitstekend vinden.

In de periode tussen de Kadernota en de begroting zijn discussies gevoerd, ook in de landelijke media, over het functioneren van de democratie. Naar de mening van de CDA-fractie moet wat dat betreft jong worden begonnen. Daarom het amendement over het jeugdparlement of, zo men wil, jeugdgemeenteraad. Zij ziet dit als een experiment en wil niet precies inkaderen wat er wel of niet moet. Zij stelt zich voor dat het college in overleg treedt met het presidium om na te gaan hoe hieraan gedurende een jaar inhoud kan worden gegeven. Uiteraard hoort hierbij ook de jongerenraad een functie te hebben, immers: die raad is een erkende overlegpartner. De bedoeling is niet dat de jongerenraad onderdeel wordt van een jeugdparlement, maar als adviesorgaan wordt geraadpleegd.

De heer Schoo vindt wat de heer Ensink zegt goed, maar is een beetje teleurgesteld over de inbreng van de jongerenraad. Wellicht kan eens een slag worden gemaakt om die te verbeteren. Te denken valt aan een onderzoek om na te gaan of er behoefte is aan een jeugdparlement.

De heer Ensink denkt dat het een goede suggestie is dat de jongerenraad het eigen functioneren eens tegen het licht houdt. Het gaat tenslotte om het functioneren van de democratie in deze gemeente. De groepen die eraan deelnemen, wil de fractie niet afbakenen naar schooltypes, want zij wil alle jongeren tussen 12 en 17 jaar de gelegenheid geven deel te nemen. Hoe dit uitgewerkt moet worden, is een kwestie van nader overleg.

De heer Arends stelt vast dat de heer Schoo nu voor de tweede keer een opmerking heeft gemaakt over de jongerenraad. Hijzelf herinnert zich dat er van die raad een uitnodiging is gekomen voor een bijeenkomst waarop hij de heer

Schoo niet heeft gezien; dit is geen verwijt, want dit kan een gevolg zijn van agendaproblemen. Verder is er in de commissie samenleving nog een uiteenzetting gegeven. Voor de PvdA-fractie is de jongerenraad duidelijk herkenbaar, maar misschien is het blikveld van de heer Schoo gericht op de doelgroepen.

De heer Schoo ontkent de jongerenraad niet, maar ziet deze wat te weinig. Hij heeft het idee dat het jongeren aan tijd ontbreekt, want hij ziet de jongerenraad niet prominent in de gemeente opereren. De vraag aan de heer Ensink is of er signalen zijn waaruit blijkt dat een jeugdparlement wordt gewenst.

De heer Ensink zegt dat het draagvlak onderdeel van het voorstel is. Voorgesteld wordt immers een experiment gedurende een jaar. Hij meent derhalve dat de heer Schoo op diens wenken wordt bediend.

De heer Huttinga merkt op dat hier in het najaar al een paar keer bijeenkomsten zijn geweest en dat dit fantastische evenementen waren. Deze zaal zit op die momenten bomvol!

De heer Ensink geeft aan dat de fractie zich aangemoedigd voelt door de wethouder, die heeft gezegd een jeugdparlement/jeugdgemeenteraad een uitstekend idee te vinden doch alleen nog te willen nadenken over het budget daarvoor. De fractie zal straks komen met een voorstel het bedrag iets te verhogen. Spreker laat zich doorgaans in wat sobere termen uit, in plaats van allerlei grote woorden te gebruiken. Hij herinnert in dit verband maar aan de berichtgeving in de krant over de storm: in één keer is het een superstorm!

De voorzitter merkt op dat deze raadsvergadering op tijd moet zijn afgerond, aangezien er opnieuw slecht weer aan schijnt te komen!

De heer Ensink zegt dat tegenwoordig een weeralarm aan de orde van de dag is. Hij is daar absoluut niet door geïmponeerd! Vervolgens een algemene opmerking over de ingediende amendementen. De CDA-fractie heeft gekozen voor de inbreng bij de Kadernota, die door het college in de begroting is vertaald. Er zijn nogal wat amendementen die een groot beslag leggen op de vrije ruimte. Spreker sluit zich aan bij de oproep van de heer Huttinga: laat alle fracties bij zichzelf nog eens te rade gaan om de benutting van de vrije ruimte binnen de perken te houden! Er staat tenslotte nog het nodige op stapel. Hij zal nu niet aangeven wat wel

of niet wenselijk is; een groot aantal voorstellen is uitermate sympathiek, maar zijn fractie wil toch wel eerst een integrale afweging maken na afloop van deze tweede termijn. De inzet van de fractie is evenwel duidelijk: het gebruik maken van het volume nieuw beleid, zowel incidenteel als structureel, moet binnen de perken worden gehouden.

Twee wethouders hebben het gehad over oogst-tijd. Spreker zelf heeft daar jaarlijks mee te maken. Nadat 14 dagen geleden de oogst is afgerond, kan hij iedereen geruststellen: hij heeft een goede oogst, dus dit keer geen geklaag! Echter, als je hebt geoogst, moet je alweer denken aan de volgende oogst. Wat in deze begroting is terug te vinden, is: ook een flinke investering in de toekomst. Oogsten heeft iets eindigs, maar bijvoorbeeld de effecten van de A37 gaan alleen maar toenemen, dus bijna oneindig. Die effecten moeten wel kunnen worden doorvertaald naar de lokale economie, en dat zal de inzet van de CDA-fractie zijn.

Wethouder Evenhuis wijst erop dat er elk jaar een nieuw oogstseizoen is!

De heer Ensink repliceert dat het in de politiek gaat om seizoenen van meer dan een jaar. Voorts enig commentaar op enkele amendementen.

Spreker stelt voor nog eens goed te kijken naar het verzamelamendement van de PvdA-fractie. Strookt het allemaal wel met de grenzen die in de begroting zijn aangegeven?

De CDA-fractie handhaaft haar amendementen. Door de VVD-fractie is een amendement ingediend over het onderhoud van onderwijsvesting. Dit spreekt inhoudelijk zeer aan, doch de vraag is of hiervoor meteen structureel geld moet worden uitgetrokken danwel eerst maar eens incidenteel. Volgens de wethouder zal in 2010 een bezuiniging ongedaan worden gemaakt. Daarop wil de fractie nog wel een toelichting.

Mevrouw Houwing-Haisma zegt dat hetgeen in het VVD-amendement wordt voorgesteld structureel is bedoeld. Met incidenteel geld begin je heel weinig, gezien de problematiek.

De heer Ensink merkt op dat met incidenteel geld soms ook heel veel is te doen. Het ChristenUnie-amendement betreffende Op 't Stee heeft de instemming van sprekers fractie, met de aantekening dat dit wat haar betreft nu echt de laatste keer is. Er is over deze problematiek een bestuursakkoord gesloten tussen de staatssecretaris en de VNG, en de CDA-fractie wenst zich daaraan te houden.

Door de DOP-fractie is een amendement ingediend over gratis openbaar vervoer voor ouderen. Dat heeft beslist niet de instemming van de CDA-fractie. Zij krijgt er eigenlijk een beetje de kriebels van. Spreker spreekt regelmatig met senioren en met mensen die hier komen rentenieren. De laatsten vertellen boeiende verhalen over hoeveel geld zij hun huis in het Westen hebben verkocht. De vraag is dan ook of de gemeente voor de héle doelgroep gratis openbaar vervoer moet creëren. Een ander punt is dat er andere voorzieningen zijn waarvan ouderen gebruik kunnen maken. Spreker hoort, zijnde 55+, ook tot die groep. Hij heeft zodoende een pasje van de NS waarop hij telkens als hij gaat reizen 40% korting krijgt. Bovendien kan beter samen worden opgetrokken met de provincie, op dit punt zeer actief. Als er al een project gratis openbaar moet komen, kiest de fractie er dan ook voor dit samen met de provincie te doen.

De heer Schoo is niet 'in de race' voor de groep die de heer Ensink zojuist noemde. Die mensen redden zichzelf wel. Het gaat hem om de grote groep die in een sociaal isolement verkeert. Voor hen moet een oplossing worden gevonden. Het is goed te proberen samen met de provincie iets te bereiken, maar het moet een keer opgepakt worden. Er worden in den lande allerlei initiatieven genomen en in Drenthe blijft het bij praten. Er moet een keer een doorbraak komen. Hij zegt dus: laten we in Emmen beginnen en de provincie meetrokken, in plaats van op de provincie te wachten, want die zegt vervolgens op Emmen te wachten!

De heer Ensink zegt dat er volgens hem momenteel een voorstel van de provincie ligt om met name het leerlingenvervoer MBO gratis te maken.

De heer Schoo vindt dit de verkeerde groep. Dit is weer een uitvlucht. De bedoelde leerlingen kunnen natuurlijk worden meegenomen, doch hij vindt dat eerst maar eens met de ouderen moet worden begonnen. Die groep is in Drenthe drie keer zo groot als de groep jongeren. Hij weet echter zeker dat als het pilotproject aanslaat, ook de jeugd meegenomen kan worden.

De heer Dijkgraaf verbaast zich een beetje. De heer Schoo heeft het over een grote groep, niet de rijkere ouderen zijnde, maar waar moet dan de grens worden gelegd? De pilot die de heer Schoo voorstelt betreft immers alle 65plussers.

De heer Schoo vindt dat hij geen grens hoeft te trekken. Hij meent niet te hoeven uitleggen dat

iemand die veel geld heeft en een auto voor de deur heeft staan niet met het openbaar vervoer gaat. Wat hem voor ogen staat, is dat alle 65plussers een pas wordt gegeven. Dat kan best, want zoals gezegd: de mensen die een auto voor de deur hebben staan, gaan niet met het openbaar vervoer.

De heer Douwstra informeert of de CDA-fractie het aantal verkeersbewegingen heeft meegewogen. Het herinnert zich dat hier weleens over parkeerproblematiek in het centrum is gesproken.

De heer Ensink zegt dat dit precies aansluit bij de mening van zijn fractie dat een experiment met gratis openbaar vervoer vooral samen met de provincie moet worden uitgevoerd. In eerste termijn heeft de fractie een suggestie gedaan ten aanzien van de griffie. Spreker heeft even gesondeerd of hieromtrent nu al met een voorstel moet worden gekomen en heeft het gevoel gekregen dat het daarvoor op dit moment te vroeg is. In elk geval wil de fractie het ordevoorstel doen als presidium zo snel mogelijk bijeen te komen om de problematiek van de griffie te bespreken aan de hand van een knelpuntenlijst. De fractie voelt zich verantwoordelijk voor de wijze waarop de griffie kan werken en zal het zeer op prijs stellen als het presidium in dezen op korte termijn initiatieven neemt.

De heer Dijkgraaf vraagt of de heer Ensink wenst dat dit nog dít jaar wordt gedaan.

De heer Ensink antwoordt: wat ons betreft in november!

De waarnemend voorzitter heeft als voorzitter van het presidium een vraag aan de heer Ensink. Doelt deze op een bijeenkomst van de commissie werkwijze raad?

De heer Ensink bevestigt dit.

De waarnemend voorzitter is van mening dat dit zo snel mogelijk moet worden geregeld, met inachtneming van de andere agendapunten die er nog zijn. Op de eerstvolgende bijeenkomst zou het kunnen als het moet.

De heer Dijkgraaf merkt op dat die pas het volgend jaar plaatsvindt. Dat is wel erg laat!

De voorzitter stelt vast dat de voorzitter van het presidium de opmerkingen heeft gehoord en dat die vast zullen worden meegewogen.

De heer Arends wil van zijn kant dank uitspreken voor de reactie van het college op het PvdA-amendement.

Opmerkelijk was de beantwoording van de wethouder van financiën op niet gestelde vragen. Het is juist dat de PvdA-fractie, minus de fractievoorzitter, een cursus gemeentefinanciën heeft gevolgd. Inderdaad was de cursusleider een wethouder van Zwolle, een PvdA-wethouder. Spreker heeft zich door zijn fractie laten vertellen dat deze ook kennis heeft genomen van de aanpak van de PvdA-fractie, zowel bij de Kadernota als bij eerdere begrotingen. De conclusie van deze cursusleider was: nou, deze fractie doet het al heel goed! De fractie kent intussen de kneepjes van de begroting een beetje en doorziet de begroting ook wel in redelijke mate, dus moeilijke vragen had zij niet meer te stellen.

Spreker heeft begrepen dat het oogsttijd is. Met de Dankdag voor het gewas op 7 november komt dat goed uit!

Verder is er geen sprake van een bruin college, maar van een rood college met een wit randje! Hij herinnert zich die term uit het verleden.

De PvdA-fractie heeft een amendement ingediend met voorstellen voor invulling van nieuw beleid. Zij heeft kennisgenomen van de reactie daarop van het college en wil op onderdelen enige aanpassingen aanbrengen.

- Over de OZB-vrijstelling voor sportvoorzieningen is de informatie ontvangen dat het regelen daarvan binnen de OZB-verordening op praktische bezwaren sluit. Er zou bijvoorbeeld ook het Univéstadion onder vallen, en dat is niet de intentie van de fractie. Met dank heeft zij kennisgenomen van de informatie van het college dat dit zou kunnen worden geregeld via de subsidieverordening. In die zin zal het amendement worden aangepast.
- Met betrekking tot het vrijwilligerswerk WMO heeft het college gevraagd of daar ook de mantelzorgers onder zouden kunnen gaan vallen wat betreft de kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Hierop zal het amendement worden aangepast.
- De opgenomen post voor het kunstwerk in het centrum van Zwartemeer is specifiek bedoeld voor de voltooiing ervan. Mocht er op het gedachte budget wat over blijven, dan heeft de fractie er geen moeite mee dat dit wordt gebruikt voor het dorpsontwikkelingsplan Zwartemeer, maar het is in eerste aanleg zuiver bedoeld voor de voltooiing. Overigens heeft de fractie begrepen dat in het fonds voor herinrichting ook nog een bedrag van € 250.000,- zit. Dit fonds zal zij betrekken bij haar dekkingsvoorstel. In die zin

zal zij het amendement eveneens aanpassen.

De heer Huttinga informeert hoe de PvdA-fractie komt aan de begroting voor het afmaken van het kunstwerk Zwartemeer.

De heer Arends zegt dat de heer Huttinga in de toelichting op het amendement kan lezen dat de fractie informatie heeft verzameld over de kosten van de tweede fase. Die waren in 1997 f 650.000,-, omgerekend € 295.000,-. Na indexering is uitgekomen op € 375.000,-. Volgens de fractie is dat een goede aanname.

De heer Huttinga vindt het wel 'grappig' dat de heer Arends denkt wat over te houden, want denkt dat er behoorlijk te kort zal worden gekomen. De heer Arends weet ook dat de prijzen van tien jaar terug in euro's worden omgerekend. Misschien moet dus wel aan een bedrag van € 650.000,- worden gedacht.

De heer Arends merkt op dat dit niet helemaal waar is. Als men bijvoorbeeld kijkt naar computers, dan ziet men dat de prijzen alleen maar naar beneden gaan.

De heer Huttinga wijst erop dat dan wordt gesproken over iets innovatiefs.

De heer Arends heeft begrepen dat ook in de bouw innovatief wordt gewerkt. Door mensen die er meer verstand van hebben dan hij, heeft hij zich laten vertellen dat bijvoorbeeld de betonprijzen fors naar beneden zijn gegaan.

De heer Huttinga kan dit beamen, maar wil er tegelijkertijd op wijzen dat de prijzen van huizen bijna verdubbeld zijn.

De heer Arends constateert dat het nu niet om een huis gaat, maar om een kunstwerk. Dat is van een geheel andere orde.

- Ten aanzien van het fonds museale voorzieningen heeft de wethouder van cultuur gevraagd of de PvdA-fractie het voorgestelde zou willen verbreden tot een fonds culturele voorzieningen. De fractie blijft bij het oorspronkelijke voorstel. Zij wil het fonds inzetten voor museale voorzieningen voor de gehele gemeente Emmen.
- Wat Blanco betreft: de wethouder mag rekenen op de onverkorte steun van de PvdA-fractie aan een daadkrachtige actie richting een adequate, passende en structurele oplossing voor de problemen.

De heer Dijkgraaf vraagt wat de heer Arends

bedoelt met een adequate en daadkrachtige oplossing. Denkt deze dan dat de zaak ergens in het volgend jaar zal zijn geregeld?

De heer Arends constateert dat de raad al een aantal jaren worstelt met dit probleem. Hij woont er overigens vlakbij en heeft nooit problemen ondervonden. Een oplossing die adequaat, passend en structureel is, zal volgens hem in overleg met Blanco moeten worden gevonden. Er moet gewoon een plek worden gevonden waar Blanco tot in lengte van jaren kan blijven. Welke invulling hieraan gegeven kan worden, daarover kan hij op dit moment geen zinnig woord zeggen.

De heer Dijkgraaf merkt op dat het niet gaat om de invulling, maar om de oplossing. Hij hoort de heer Arends niet zeggen dat die er het volgend jaar moet zijn. Inmiddels worden al tien jaren onderhandelingen gevoerd over een andere plek!

De heer Arends heeft begrepen dat er in het verleden regelmatig oplossingen zijn aangedragen, maar men leeft hier nu eenmaal in een democratische rechtsstaat waarin mensen gebruik kunnen maken van procedures. Als mensen in De Holdert blijkbaar problemen hebben met een plek in hun buurt, kunnen zij daar volkomen legitiem actie tegen voeren. Met dat soort dingen moet altijd rekening worden gehouden, want daaraan kan niet voorbij worden gegaan. In de voorstellen van de PvdA-fractie gaat het met name over lokale zaken die voor haar van belang zijn. De begroting die er nu ligt, houdt ook al rekening met een aantal zaken met grote *impact*, de grote projecten. De fractie vindt dat heel goed. Men zou de PvdA ook 'de Partij van de Aandacht' kunnen noemen, aandacht voor de noden en wensen in de Emmense samenleving. De fractie gaat niet alleen voor een begroting waarin er alleen maar aandacht is voor de grote projecten – zij gaat ook voor een begroting waarin ruimte is voor de kleine dingen in de samenleving van Emmen. En het argument 'potverteren' is volstrekte flauwekul. Als er één partij in deze gemeenteraad is die door de jaren heen blijk heeft gegeven van haar verantwoordelijkheid, is dat de PvdA. Bij de begroting 2005 zijn maatregelen genomen die zeer pijnlijk waren; de fractie is daar niet voor weggelopen, sterker nog: ze heeft deze zelfs bijgesteld. Toen is naar aanleiding van een PvdA-amendement de basis gelegd voor datgene wat nu voorligt. Dat is niet de verdienste van de PvdA alléén, maar feit is dat zij toen haar verantwoordelijkheid heeft genomen. Als spreker kijkt naar de begroting 2008, ziet hij wederom maatregelen van het col-

lege die tamelijk ingrijpend zijn.

De andere kant is dat er nu een budget is voor nieuw beleid, zowel structureel als incidenteel. Moet dit dan op de plank worden gelegd? Dat roept bij hem de associatie op met een prent in *de Volkskrant* van Rijkman Groenink met een bulk aan geld op de rug, snikkend naar Fortis omdat deze het er zo moeilijk mee heeft! Zoiets doet zich hier nu ook voor: de gemeente heeft ruim geld voorhanden! Zou dit dan op de plank moeten worden gelegd, in plaats van besteed?

De heer Huttinga merkt op dat juist het probleem is dat ABN-AMRO ondanks diens stoere gedrag richting Italië absoluut niet kapitaalkrachtig genoeg was om zelfstandig overeind te blijven. Dat heeft niets met de heer Rijkman Groenink te maken.

De heer Arends is ook niet van een partij die voor ABN-AMRO of Rijkman Groenink opkomt, maar van een partij die opkomt voor de noden en wensen van mensen in de samenleving.

De heer Huttinga kan wat dit betreft de heer Arends een hand geven!

De heer Arends vindt dat mooi. Hij verwacht dan ruime steun voor het PvdA-amendement! De fractie staat sympathiek tegenover het voorstel van de CDA-fractie betreffende een jeugdparlement en de suggestie die de wethouder te dien aanzien heeft gedaan.

De VVD-fractie heeft gevraagd om een reactie op haar suggestie betreffende het Aquarenabad. De PvdA-fractie is graag bereid daarover een discussie te voeren en staat op voorhand niet afwijzend tegenover de gesuggereerde richting. Ten aanzien van het VVD-voorstel inzake de onderwijshuisvesting sluit spreker voor het gemak aan bij de opmerking van de kant van de CDA-fractie. Te verwachten is dat de bezuinigingsoperatie in 2010 op haar einde loopt. Wellicht kan daarmee een verband worden gelegd.

Mevrouw Houwing-Haisma informeert of de heer Arends het met haar eens is dat de onderwijshuisvestingsproblematiek volop de aandacht vraagt, ook in de komende twee jaren.

De heer Arends zegt dat als mevrouw Houwing en hij het érgens over eens zijn, het dít wel is. Van gratis openbaar vervoer, een motie van de DOP-fractie, is de PvdA-fractie geen voorstander. Er is niets bezwaarlijks aan het vragen van een tegenprestatie voor een geleverde prestatie. Immers, als je met een ander vervoermiddel ergens heen gaat, moet je er ook voor betalen.

Waarmee de fractie ook grote moeite heeft, is dat de maatregel specifiek voor ouderen zou moeten gaan gelden. Waarom niet voor mannen met zware tassen en waarom niet voor gezinnen met jonge kinderen? De fractie is er niet voor het openbaar vervoer gratis te laten zijn voor een specifieke doelgroep. Zij is wel van mening dat er rond het openbaar vervoer iets gebeuren kan en dat moet worden bekeken hoe dit vervoer beter zou kunnen worden gestimuleerd. De PvdA-fractie dient hierover een motie in, waarin het college wordt verzocht tezamen met het openbaarvervoersbureau in Drenthe te onderzoeken of er speciale regelingen kunnen worden gecreëerd die het gebruik van het openbaar vervoer in Emmen aantrekkelijk maken.

De GroenLinks-fractie heeft diverse voorstellen gedaan op het gebied van cultuur. Sprekers fractie snapt de achterliggende gedachte, maar heeft ook kennisgenomen van de ingezette acties van het college. De wethouder heeft al de nieuwe nota kunst en cultuur genoemd. De fractie heeft er op dit moment geen behoefte aan dat proces te doorkruisen.

Ten aanzien van de motie over klimaatneutraal heeft de fractie wel wat bedenkingen bij de mogelijkheden die gemeenten hebben om daaraan individueel of aan een klimaatneutrale *website* een bijdrage te leveren. Spreker kan zich daar niet zoveel bij voorstellen. Het zou volgens hem een kwestie worden waarmee tot in het oneindige door zou kunnen gaan.

De heer Dijkgraaf heeft maandag jongstleden uitgelegd wat een klimaatneutrale *website* is en toch komt de heer Arends nu weer met de opmerking zich daar niets bij te kunnen voorstellen. Daarover kan natuurlijk in gesprek worden gegaan. Het verdient aanbeveling dit te steunen, omdat het kan gaan om iets wat voor de gemeente en de samenleving belangwekkend kan zijn. Er zou voor kunnen worden gezorgd dat kinderen van nu nog kunnen leven zoals degenen die hier zitten vroeger ook konden.

De heer Arends hoopt dat zijn kinderen beter kunnen leven dan zoals zijn grootouders en ouders hiervóór voor hem deden. Hij wil alleen aangeven dat zijn fractie niet de indruk heeft dat de gemeente hieraan een gigantische bijdrage kan leveren, zeker niet als je weet dat een aantal duizend kilometer verderop (China) uitstoot voorkomt die elke maatregel die in Nederland wordt getroffen direct tenietdoet.

Wat de kroketmotie betreft: hijzelf heeft liver een Bossche bol, maar ook die is voor de gezondheid niet goed, zo heeft hij zich

laten vertellen. Wat het wordt, zal hem om het even zijn. Het is een vrije kwestie in de fractie! Wellicht zou wel enige aandacht kunnen worden besteed aan de manier van presentatie.

Ten aanzien van het BGE-amendement betreffende het fietspad Kanaal A zuidzijde wil spreker vooraf zeggen het jammer te vinden dat de informatie die de BGE-fractie is gegeven blijkbaar niet adequaat is geweest. Als fracties op het gemeentehuis om informatie komen, moet die adequaat zijn. Dat vraagt de dienstbaarheid aan de fracties ten behoeve van een goed bestuurlijk proces.

Sprekers fractie zet wel vraagtekens bij het onderwerp *an sich*. De heer Douwstra gaf aan geen discussie te wensen over het betrekken van de erkende overlegpartner. In april jongstleden is het onderwerp in de commissie en de raad aan de orde geweest, doch toen is er niet of nauwelijks over gesproken. Blijkens de notulen van de erkende overlegpartner van 6 december, door deze zelf opgesteld, is er duidelijk sprake van overeenstemming tussen de gemeente en de erkende overlegpartner. De PvdA-fractie heeft de indruk dat de erkende overlegpartner een toch wel wat bedenkelijke rol heeft gespeeld. Ook deze moet diens verantwoordelijkheid nemen richting de eigen achterban waar het gaat om besluiten die samen met de gemeente worden genomen. Het is erg gemakkelijk te verwijzen naar de gemeenteraad en de gemeente; tenslotte moet je je als erkende overlegpartner ook een beetje serieus nemen. De PvdA-fractie wil best luisteren naar de geluiden die tot haar komen, maar is van mening op dit moment helemaal geen goed oordeel te kunnen geven over de vraag of het fietspad wel of niet veilig is. Daarmee is niet gezegd dat er helemaal niets kan gebeuren. Trouwens, op een veilig fietspad kan morgen ook iets gebeuren wat heel ingrijpend is.

De heer Schoo kan zeggen dat de mededeling van de wethouder dat er volledig overeenstemming was met de erkende overlegpartner bij de DOP-fractie geen vragen heeft opgeroepen. Zij is ervan uitgegaan dat het probleem was opgelost. Als later blijkt dat er toch een onveilige situatie is, moet dat alsnog ter sprake kunnen worden gebracht.

De heer Arends zegt dat dit precies aansluit bij wat hij wilde zeggen. Als later uit feiten blijkt dat een fietspad niet veilig is, moet men daar de ogen niet voor sluiten. Dan

moet worden vastgesteld dat dit eerder niet goed is ingeschat. Het is nooit verkeerd terug te komen op dwalingen uit het verleden.

De heer Thole merkt op dat het niveau van de (brom-)fietsongelukken dusdanig laag is dat je wel vijf jaar nodig hebt om te kunnen beoordelen of een situatie onveiliger is geworden. Of je zo lang wilt wachten, is een andere zaak.

De heer Arends moet vaststellen dat nu door de erkende overlegpartner iets bij de gemeenteraad wordt neergelegd. De PvdA-fractie wil daar serieus mee omgaan, maar dan wel op basis van feiten. Wat de heer Thole als statisticus zegt, neemt spreker evenwel graag voor waar aan. In 2008 zou een aantal waarnemingen kunnen worden gedaan om een goed beeld te krijgen. Hoe dan ook, in dit huis worden de besluiten genomen. Als die elke maand opnieuw moeten worden veranderd, zal de pot voor nieuw beleid heel snel zijn uitgeput.

De heer Halm brengt naar voren dat vanuit de samenleving heel duidelijk is aangegeven dat de situatie in Emmer-Compasuum onveilig is. Daarover zijn genoeg mensen op de been geweest. Gezegd wordt dat hetgeen op schrift is gesteld moet kloppen, maar er zijn ook geluiden gekomen dat bepaalde opmerkingen terloops zijn gemaakt.

De heer Arends kan de notulen er bij halen die de erkende overlegpartner zelf heeft gemaakt. Deze discussie hoeft volgens hem dan ook niet te worden gevoerd.

De heer Halm vindt dat nu vooruit moet worden gekeken. Er zijn heel wat mensen op de been geweest om te vertellen hoe onveilig de situatie is.

De heer Arends wil daar ook zeker naar luisteren, maar wil meer informatie hebben dan het gevoel van mensen. Hij wil de feiten kunnen wegen. Nogmaals, als blijkt dat er een onveilige situatie is, zal de PvdA-fractie de eerste zijn om te zien welke maatregelen er moeten worden getroffen.

Hij wil vervolgens nog reageren op de opmerking van de SP-fractie dat 'het schild voor de zwakkeren' de overheid is. Welnu, dit is van oudsher een adagium van de PvdA, en dan niet socialistisch, maar sociaal-democratisch. Hij heeft bespeurd dat er bij de SP gaandeweg een ontwikkeling gaande is waarbij de symbolen uit het verleden van de sociaal-democratie, hét erf-

goed van de PvdA, worden toegeëigend door de SP. Spreker kan zich dat voorstellen, gezien het verleden van de SP.

De heer Hoekstra ziet een verschuiving bij de PvdA, die steeds meer neoliberale maatregelen omarmt en het sociaal-democratische verlaat. Ook bij de behandeling van deze gemeentebegroting is te zien dat de PvdA steeds meer belang hecht aan ambities die ten koste gaan van sociale taken.

De heer Arends gaat er op basis van deze reactie van uit dat de SP-fractie warme steun geeft aan het PvdA-amendement. Dat gaat uit van een sociaal-democratische invulling van de maatschappij. En voor het overige: de PvdA is de enige rechtmatige eigenaar van het sociaal-democratische gedachtegoed, van de ideeën van Troelstra, van Albeda, van Drees en van Den Uyl. Hij gunt de SP graag het gedachtegoed van Lenin, Trotski en Mao.

De heer Hoekstra merkt op dat de PvdA de wijsheid niet in pacht heeft!

De heer Arends repliceert: maar de SP ook niet!

De voorzitter schorst de vergadering hierna voor een pauze.

Schorsing.

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en stelt vast dat de raad compleet is, aangezien de heren Ripassa en Van der Weide inmiddels zijn gearriveerd.

In deze tweede termijn voor het college zou hij normaal gesproken eerste de wethouder van financiën het woord geven, maar op verzoek van het college geeft hij aan burgemeester Bijl als eerste het woord.

Burgemeester Bijl wil eerst een korte procedurele opmerking maken.

Naar het oordeel van het college zijn er toch nog een aantal technische vragen gesteld. De beantwoording daarvan zal waarschijnlijk voor een deel schriftelijk geschieden.

Voorts stelt hij vast dat er wat zijn portefeuille betreft slechts één punt rest: de opbrengst van rijbewijzen. Inderdaad is die geweldig geweest. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met het nieuwe rijbewijs. Een aantal mensen heeft eerder een nieuw rijbewijs aangevraagd dan zij anders zouden hebben gedaan, zodat er een vervroegde vraag is opgetreden. Wat nu te veel is ontvangen, zal in de komende tien jaar minder

worden ontvangen.

Wethouder Kuper constateert dat nog een aantal malen is gesproken over het masterplan tuinbouw. Getracht wordt dit in december te presenteren, waarbij alle *ins* en *outs* aan de orde kunnen komen.

De VVD-fractie wenst het onderwerp Energiebedrijf Het Rundedal bij voorkeur als een apart agendapunt behandeld zien. Hij heeft daar geen probleem mee, maar hij gaat zelf niet over de agenda.

Ook is gevraagd of de door genoemde fractie gestelde schriftelijke vragen over het energiebedrijf bij voorrang kunnen worden beantwoord. De kwestie komt dinsdag aanstaande in het college, waarna zo snel mogelijk bericht zal worden gestuurd.

Dan de vraag hoe de gemeente Emmen risicomanagement invult. Dit management begint eigenlijk met een goede informatievoorziening. Zoals spreker in eerste termijn al heeft gezegd, slaagt Emmen er steeds beter in heel goed en transparant in beeld te brengen waar het geld naartoe gaat en waar de risico's liggen. Wat dit betreft kan worden verwezen naar de Beraps, de begrotingen en de jaarrekeningen. In de Berap wordt bijvoorbeeld bij elk programma aangegeven of er extra risico's worden gezien. De vraag is wel wat een risico is. Het blijft deels altijd een subjectieve beoordeling. Kijkt men bijvoorbeeld naar de (ver-)nieuwbouw van het gemeentehuis, dan kan worden vastgesteld dat er weliswaar vertraging is opgetreden ten opzichte van de planning, maar dat er ook sprake is van een deel afgewerkt meerwerk. Niettemin zit in de post onvoorzien nog ongeveer zeven ton. Derhalve ziet het college hierin (nog) geen risico in het kader van de paragraaf weerstandsvermogen. Hierover kan men best van mening verschillen en het lijkt spreker dan ook verstandig dat zowel college als raad eens goed nadenkt of met deze zaak wel of niet anders moet worden omgegaan. Hij meent dat de organisatie wat het risicomanagement betreft reeds een hele slag heeft gemaakt. In eerste termijn heeft hij bijvoorbeeld de instelling van het auditcommittee genoemd. De eigen controllersafdeling doet ad hoc onderzoeken en onderzoeken op grond van de artikelen, naar hij meent, 212 en 213 van de Gemeentewet. Het college geeft in dezen de organisatie heel specifiek de opdracht naar risico's te kijken. Spreker denkt dat op die wijze de risico's hoe langer hoe beter in kaart worden gebracht. De weging van risico's op dit moment is in vergelijking tot verleden jaar beslist verbeterd. Het is misschien niet onlogisch eens te formuleren waarom het college denkt dat er zich een verbe-

tering heeft voorgedaan; dan kan de raad vervolgens zeggen het er wél of níét mee eens te zijn.

Mevrouw Houwing-Haisma denkt dat dit op dit moment voldoende is. Wordt een relatie gelegd met alle ontwikkelingen die er nog aan komen, dan is er niets op tegen dat je willens en wetens risico's bij bepaalde projecten neemt. Deze moeten dan wel goed in kaart worden gebracht, opdat erop kan worden gestuurd op het moment waarop ze zich voordoen. Het is een punt dat ook landelijk speelt, maar in de huidige situatie is dit ook voor Emmen heel belangrijk. Vandaar dat de VVD-fractie hiervoor aandacht heeft gevraagd en een en ander zal blijven volgen.

Wethouder Kuper geeft mevrouw Houwing hierin volledig gelijk. Er staan voor de komende jaren inderdaad veel onderwerpen op de agenda, niet de minste, en derhalve is het belangrijk goed invulling te geven aan risicomanagement. Hoe beter je dat doet, hoe lager het weerstandsvermogen wordt dat je denkt nodig te hebben voor toekomstige ontwikkelingen.

Door diverse fracties is gereageerd op het verzamelamendement van de PvdA-fractie. Hierover het volgende.

Volgens de wet mag ten aanzien van de OZB geen onderscheid worden gemaakt tussen niet-commerciële en commerciële instanties. Spreker meent zelfs dat dit in strijd zou zijn met artikel 219 van de Gemeentewet, inhoudende dat als dit wordt gedaan, bijvoorbeeld bedrijven die winst maken eveneens een beroep zouden kunnen doen op vrijstelling. In geval dit aan de rechter zou worden voorgelegd, is het zeker dat de gemeente zou verliezen. De informatie die hierover is verstrekt, kunnen de fracties straks tijdens de pauze eens rustig nalezen. Overigens zal het bedrag van € 172.000,- in het oorspronkelijke amendement uiteindelijk richting € 140.000,- gaan, wat gebeurt in de vorm van een subsidie. Over de EMCO heeft spreker in eerste termijn al gezegd dat 'schuld' moet worden gelezen als 'exploitatietekort'. Een en ander zal nog worden betrokken in de discussie over de nieuwe wet en het integrale arbeidsmarktbeleid. Uiteindelijk zal het gaan om de vraag welk exploitatietekort de EMCO heeft en hoe dat moet worden gefinancierd, want het zal natuurlijk niet zomaar kunnen worden weggepoetst.

Over de uitbreiding van het tuinbouwareaal is gevraagd of de vermindering een beslissing was van het consortium. Het lijkt spreker erg onwaarschijnlijk dat het consortium iets over deze gemeente te zeggen heeft. Het is dan ook het college geweest dat heeft uitgesproken: het is realistisch van 1.000 naar 500 ha terug te gaan.

Spreker moet de heer Dijkgraaf teleurstellen: het volgend jaar zal niet worden gezegd dat wordt teruggegaan naar nul.

De heer Dijkgraaf heeft het niet over nul gehad.

Wethouder Kuper zegt dat hij dan de woorden van de heer Dijkgraaf verkeerd heeft geïnterpreteerd. Overigens betekent een teruggang naar 500 ha nog steeds een ambitie, want er is nu ongeveer 300 ha. Dat betekent dus dat er nog 200 ha bij zou moeten worden gerealiseerd.

De heer Dijkgraaf informeert of bij de behandeling van het masterplan ook het kostenaspect zal worden betrokken.

Wethouder Kuper antwoordt bevestigend.

Ten slotte: hij is een gelukkig wethouder, want vaak heeft hij het langste het woord, terwijl hij nu klaar is met zijn beantwoording in tweede termijn.

Wethouder Evenhuis dacht nog gelukkiger te kunnen worden dan wethouder Kuper, maar moet toch nog enige vragen beantwoorden. Wat de kleurstelling betreft: het klopt dat donkerrood en donkergroen bruin wordt, maar uitgaande van hetgeen de fracties van PvdA en CDA hebben gezegd, wordt het iets donkerder rood!

Het doet hem deugd wat door de CDA-fractie is gezegd over de oogsttijd. Hij weet ook dat de boer tijdens de oogsttijd al diens pootaardappelen selecteert en dus ook al over het volgende jaar nadenkt. De oogsttijd slaat nu natuurlijk voor een deel op wat er aan extra banen wordt ontwikkeld. Hij kan zeggen dat in de komende periode van vier jaren zeker boven de helft van de genoemde 2.500 wordt uitgekomen. Ook zal er sprake zijn van een daling van het aantal mensen dat in de WWB zit. Het aantal bijstandsgerechtigden is sinds mei met ongeveer 400 gedaald, en die ontwikkeling zal zich naar verwachting nog wel doorzetten. In het verleden was het aantal ongeveer 2.900 en bij de aangegeven daling zal onder 2.000 worden uitgekomen. Dat valt natuurlijk ook onder de oogsttijd. De personeelslasten horen eigenlijk bij de portefeuillehouder personeel thuis, maar spreker wil er vanuit zijn invalshoek toch ook iets over zeggen. Als er minder WWB'ers zijn, betekent dit dat ook de werkstroom wat verandert. Dat is niet een op een, want er wordt niet alleen bekeken wat er kwantitatief uitstroomt, maar ook naar wat er kwalitatief overblijft. Dit vraagt een wat intensievere begeleiding. In het geheel verandert er nogal wat, gelet ook op de modernisering van

de WWB. Als over breed arbeidsmarktbeleid wordt gesproken, komt er een iets andere taak op de gemeente af. Gisteren heeft spreker staatssecretaris Aboutaleb gesproken, in welk gesprek een van de onderwerpen arbeidsmarktbeleid was. Dit wordt gedecentraliseerd en Emmen wordt in dezen een van de voortrekkers. Het komt erop neer dat driekwart van het arbeidsmarktbeleid op regionaal niveau wordt gevoerd, dus binnen het nodale gebied waarvan Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden deel uitmaken. Gesproken is ook over de omstandigheid dat het CWI en het UWV centraal aangestuurde, hiërarchisch organisaties zijn, terwijl het arbeidsmarktbeleid op regionaal niveau moet worden gevoerd. Daarop zullen de besluitvormingsstructuren moeten worden aangepast en dat gaat ook gebeuren. Het deed spreker zeer veel deugd dat staatssecretaris Aboutaleb zei: zoek de randen van de wet op en maak gebruik van de ruimte die er is! Toegezegd is dat dit ook zal worden gedaan. Tevens is afgesproken dat over een jaar met de staatssecretaris zal worden besproken hoe het gaat worden. Een en ander heeft natuurlijk ook effect op de personeelsomvang bij sociale zaken en werkgelegenheid.

Spreker prijst zich gelukkig sportwethouder te zijn, mede gelet op de discussies over de kroket. Bij sport wordt gestimuleerd veel aan beweging te doen en goede voedingsgewoonten aan te nemen.

Bij scoren in de sport wordt er over het algemeen gejuicht; wie niet scoort juicht niet. Ten aanzien van Aquarena zal de handschoen zeker worden opgepakt. Verleden jaar is met een aantal functionarissen een bezoek gebracht aan sportstad Heerenveen, waar onder andere is gekeken naar het zwembad en de sporthal. Gehoord de opmerkingen die hier in de raad zijn gemaakt, zal de agenda beslist worden verrijkt met dit onderwerp. Anderzijds zijn er ontwikkelingen rond de camping. Het zou ertoe kunnen leiden dat er ten aanzien van Aquarena wat wordt gedaan, al zal dat niet morgen zijn. Het lijkt spreker heel goed daarover te rapporteren en te discussiëren. Er hoeft op voorhand geen speciaal onderzoek te komen, maar hij kan zich wel voorstellen dat in het reguliere werk wordt gezien wat er kan. Als blijkt dat er toch een onderzoek moet komen, zal dat uiteraard alsnog worden ingesteld.

Verder prijst spreker zich gelukkig dat er geen amendementen vanuit de raad zijn gekomen over het sociaal en het economisch beleid. Hij maakt daaruit op dat daarmee breed wordt ingestemd.

Mevrouw Logtenberg-de Wolde wil even terugkomen op een punt van de VVD-fractie. In de

begroting staat duidelijk vermeld dat het rijk de komende vier jaren extra geld beschikbaar stelt om het aantal bijstandsgerechtigden te verlagen, doch dat daarna een korting wordt doorgevoerd. De fractie stelt voor gedurende de komende vier jaren goed te monitoren of de doelstelling ook wordt gehaald, om te voorkomen dat er over vier jaren opeens tekorten ontstaan. Daarmee is nu nog geen rekening gehouden, en de zorg van de fractie is dat over vier jaren kan blijken dat de gemeente met de doelstelling van het rijk niet is uitgekomen. Een aantal van 2.000 in plaats van 2.900 lijkt mooi, maar bekend is dat er een vrij hardnekkige groep is die ondanks mooie projecten toch niet uit de bijstand komen.

Wethouder Evenhuis wijst erop dat het meerjarenperspectief niet verder reikt dan 2011. Hij lijkt hem prima alles goed te volgen. Als er érgens gemonitord wordt, is het wel in de sfeer van sociale zaken.

De heer Hoekstra deelt mede dat de SP-fractie ook in volgende vergaderingen zal blijven komen met voorstellen.

Wethouder Holman stelt vast dat de meeste vragen in de tweede termijn te maken hebben met het openbaar vervoer en andere vervoersvoorzieningen, zoals fietspaden.

Over gratis openbaar vervoer hebben B&W de raad in mei al een brief gestuurd waarin zij duidelijk aangeven dat gratis openbaar vervoer wat hen betreft niet aan de orde is. Spreker krijgt de indruk dat dit bijna raadsbreed wordt gedeeld, in elk geval als dit puur op doelgroepen wordt gebaseerd. Met name is gesproken over ouderen, doch hij kan zich wel wat voorstellen bij de reactie van de CDA-fractie dat er ook in de groep ouderen verschillende categorieën zijn die best in staat zijn voor vervoer te betalen. Gezegd is dat de provincie in dezen meer zou moeten doen, maar spreker meent in eerste termijn duidelijk te hebben aangegeven dat in provinciaal verband, dus de 12 Drentse gemeenten, is afgesproken dat een proef wordt gehouden met gratis openbaar vervoer voor MBO-leerlingen. Juist zij komen veelal uit gezinnen die het moeilijk hebben, en hem dunkt dan ook dat het goed is voor hen een dergelijke proef te houden. Natuurlijk heb je het dan ook over een doelgroep, maar dit is een groep die zowel met onderwijs- als met jeugdbeleid te maken. Dit moet er beslist toe aansporen dat hiermee aan de slag wordt gegaan. Het verzoek is dan ook als de provincie met deze proef komt, daarop positief te reageren.

De heer Schoo vindt het verhaal van de wethou-

der prachtig, want er is ook wel wat te zeggen voor MBO-leerlingen, maar het gaat hem om de doelgroep ouderen. Er komt wat dit betreft in Drenthe geen actie, en die zou hij weleens graag zien. De PvdA-fractie heeft een beetje naar sprekers pleidooi geluisterd, want is gekomen met een motie over parkeren in Emmen. Zij wenst gratis openbaar vervoer in brede zin eveneens te stimuleren. Hij blijft in elk geval pleiten voor de groep ouderen.

De heer Dijkgraaf merkt op dat vaak wordt gesproken over een leven lang leren. Misschien kan de groep ouderen dus wel onder de MBO-leerlingen worden geschoven! Dan is het probleem in één keer opgelost.

Wethouder Holman begrijpt dat de heer Dijkgraaf pleit voor MBO voor ouderen! Het is absoluut niet zo dat het college tegen openbaar vervoer is. Het werkt aan verbetering daarvan, zoals al blijkt uit het onderzoek dat samen met Borger-Odoorn en Coevorden wordt uitgevoerd om het openbaar vervoer beter op de kaart te zetten en te bezien of er combinaties kunnen worden gemaakt. De motie van de PvdA-fractie verdient in elk geval veel aandacht. Het is volgens spreker best mogelijk eens te onderzoeken of deze motie ertoe zou kunnen leiden dat voor het aantrekkelijker maken van het openbaar vervoer een aantal zaken op de rails komt. In die zin is hij dus voor deze motie. Door de DOP-fractie is ook een motie ingediend over de parkeerkaart voor gehandicapten. Spreker hoorde een bedrag van € 28.500,- dat hiermee gemoeid zou zijn, maar hij heeft gisteren een bedrag van € 40.000,- gehoord. Wellicht zullen de kosten daartussen schommelen, doch er moet wel rekening mee worden gehouden dat dit exclusief de invoeringskosten is. Van de ChristenUnie-fractie heeft hij begrepen dat gratis parkeren wat haar betreft niet aan de orde kan zijn. Zou dat wél zo zijn, dan zou het bedrag er nog weer anders uit gaan zien.

De heer Schoo acht het duidelijk dat hij de groep ouderen graag wil ontzien. Van de ambtenaren heeft hij doorgekregen dat het op dit moment om 479 kaarten gaat. Uitgaande van € 15,- x 500, komt hij op circa € 28.000 uit. Het zou hem een lief ding waard zijn als deze maatregelen zou worden getroffen. In omliggende gemeenten zijn de kaarten een stuk goedkoper, al wil hij niet zeggen dat het overal € 15,- is. Hij vindt dat de betrokken groep gewoon een veel lager tarief verdient. Dat zou hij graag bereiken, en het gratis parkeren laat hij dan meer even voor wat het is.

Wethouder Holman heeft doorgekregen dat het gaat om 675 personen, dus dat de berekening anders wordt. Hij wil het er maar op houden dat de kosten er ergens tussenin liggen.

Over het fietspad langs Kanaal A is volgens hem intussen voldoende gezegd. Hij heeft toegezegd te zullen laten berekenen wat het kost als een nieuw fietspad wordt aangelegd en die informatie heeft de raad inmiddels gekregen. De raadsleden zullen hebben gezien dat een aantal bedragen nog niet is meegenomen, bijvoorbeeld voor het verleggen van de bekabeling, want tegenwoordig mag geen fietspad meer op bekabeling worden gelegd. Hij heeft wat dit betreft nog geen berekening van de kosten, maar het zal niet gaan om tonnen. Ook is nog geen bedrag genoemd voor de wijziging van een fietspad aan de noordkant naar een fietspad aan de zuidkant. Wat van het vermelde bedrag kan worden afgetrokken, is het bedrag van € 200.000,- dat al beschikbaar is, al moet spreker nog wel naar de provincie om na te gaan of dit bedrag voor een fietspad mag worden ingezet. Als hij daartoe de opdracht van de raad krijgt, zal hij daartoe zeker een poging doen.

De heer Douwstra vraagt of dit betekent dat als de raad vandaag ter zake een motie met die opdracht aanneemt, de wethouder zich tot het uiterste zal inspannen om die twee ton van de provincie veilig te stellen voor het geval op enig moment wordt besloten een fietspad aan de zuidkant aan te leggen.

Wethouder Holman meent van begin af aan te hebben gezegd dat als de raad in diens wijsheid beslist aan de zuidzijde een fietspad aan te leggen, dat wordt aangelegd. Daar horen dan bepaalde afspraken bij. Hij is trouwens wel blij met de opmerking van de BGE-fractie dat zij vertrouwen heeft in hetgeen hij steeds heeft aangegeven. Dat doet hem goed!

De heer Douwstra zegt dat dit voor de BGE-fractie aanleiding is om het amendement om te bouwen in een motie.

Wethouder Holman constateert dat door de PvdA-fractie de suggestie is gedaan in elk geval nog te kijken naar het fietspad zoals het er nu ligt, dus: doen zich er inderdaad verkeersonveilige situaties voor en hoe zit het met het gebruik van het voetpad? In het jaar 2008 kan best eens worden bekeken of er kan gebeuren wat men denkt. Of dat dan aanleiding moet zijn voor een nieuwe discussie, hoort hij te zijner tijd wel. Hij zal de raad in elk geval op de hoogte stellen van

het cijfermateriaal dat eruit komt.

Door de VVD-fractie is een vraag gesteld over het milieueducatiecentrum. In eerste termijn heeft hij een reactie gegeven waaruit ook zijnerzijds teleurstelling bleek. Na jaren is de gemeente nog steeds niet in staat geweest zo'n centrum te openen. Weliswaar heeft zij het pand in bezit, wat aanleiding zou moeten zijn om nu snel een besluit te nemen, maar eerlijkheidshalve moet erbij worden aangetekend dat als men er met elkaar in financieel opzicht niet uitkomt, er een keer een streep onder moet worden gezet. Er moet duidelijkheid zijn voor degenen die met de gemeente mee willen doen. Er wordt ook aan gedacht de VVV in dit pand onder te brengen en ook die zal duidelijkheid willen hebben.

Mevrouw Houwing-Haisma informeert of zij moet begrijpen dat het een heel reële mogelijkheid is dat het milieueducatiecentrum toch niet doorgaat.

Wethouder Holman wil daar nog niet van uitgaan.

Mevrouw Houwing-Haisma vraagt of daar in het komende jaar duidelijkheid over komt.

Wethouder Holman kan de toekomst niet voorstellen.

De VVD-fractie heeft ook gewezen op de overschrijding in de Berap op het groen. Hij had dit wel ongeveer verwacht, want ook hij schrok toen hij de Berap II zag. Hiernaar zal nader onderzoek worden gedaan. Waarschijnlijk ligt er een soort boekhoudkundig probleem aan ten grondslag, omdat in het verleden de afspraak met Borger-Odoorn en Coevorden is gemaakt dat Emmen een extra bijdrage zou leveren aan het onderhoud van het groenareaal op een bepaald prijspeil. Schijnbaar is dit niet goed in de boekhouding verwerkt: aan de ene kant staat wel een min – aan de andere kant niet een plus. Bekeken zal worden hoe dit precies in elkaar zit, waarna hierop zal worden teruggekomen. Hij heeft evenwel het vage vermoeden dat er geen sprake is van een tekort, maar dat het een boekhoudkundig probleem is.

De PvdA-fractie heeft zich afgevraagd wat je moet met de motie over 'klimaatneutraal 2020'. Die vraag kan men zich stellen, aan de andere kant kan worden gewezen op de afspraken die hier zijn gemaakt in het kader van het klimaat- en energiebeleid. Spreker ziet de motie meer als een stimulans dan als een werkelijk te halen doel. Hij is wel degelijk van plan te proberen maatregelen te nemen ter terugdringing van CO₂. Hij neemt aan dat de raad daartegen geen be-

zwaar heeft. Of het in 2020 zal leiden tot klimaatneutraal, daarop kan hij geen zinnig antwoord geven. In elk geval zullen er pogingen toe worden gedaan. Met commissie en raad wil hij in 2008 nog eens van gedachten wisselen over de vraag hoe een en ander is aan te pakken en wat hiervoor nodig is. Dit hoeft wat hem betreft niet direct een miljoen te zijn. Binnen het huidige klimaat- en energiebeleid zijn er zijns inziens mogelijkheden genoeg om tot een verbetering te komen.

De heer Thole merkt op dat de wethouder sprak over verbetering van het openbaar vervoer. Hijzelf krijgt daar niet altijd een prettig gevoel bij, want het betekent vaak optimalisering. Het zou kunnen betekenen dat bepaalde lijndiensten worden geschrapt en dat daarvoor streekvervoer of leerlingenvervoer in de plaats komt. Het zou jammer zijn als bepaalde lijndiensten verdwijnen, bijvoorbeeld de lijndienst naar Roswinkel, die nog één jaar in stand is gehouden, maar die er het volgend jaar uit kan liggen. Dat lijndiensten worden opgeheven, zal het saldo van het openbaar vervoer verbeteren, maar niet het openbaar vervoer voor de mensen. Kortom, onder verbetering van het openbaar vervoer wordt veelal optimalisering verstaan.

Wethouder Holman beschouwt dit als een veronderstelling. Onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk tot verbetering van het openbaar vervoer kan worden gekomen. Hij gaat er niet direct van uit dat allerlei lijnen worden opgeheven. In elk geval is toegezegd dat de lijn Roswinkel in 2008 in stand blijft. Het college zal z'n uiterste best doen om te bewerkstelligen dat deze lijn ook na 2008 blijft voortbestaan. Er is al een brief naar Roswinkel gestuurd waarin de hoop wordt uitgesproken dat de lijndienst beter gebruikt gaat worden dan nu, want het aantal instappers is wel héél minimaal. Misschien is het voor Roswinkel nog wel positiever als er een aparte bus zou rijden. Als onderzoek is gedaan, komt het college daarop zeker terug. Spreker wil zo dadelijk nog graag een vergeten vraag van de ChristenUnie-fractie beantwoorden.

De waarnemend voorzitter zal daartoe gelegenheid bieden na de al aangekondigde interruptie door mevrouw Houwing.

Mevrouw Houwing-Haisma heeft gehoord dat de wethouder de discussie over de begraafplaatsen gefaseerd wil voeren. Daar begrijpt de VVD-fractie helemaal niets van.

Wethouder Holman zal proberen het uit te leggen.

In de laatst gevoerde emotionele C-discussie kwamen verschillende facetten aan de orde die met elkaar te maken hebben, maar niet direct van elkaar afhankelijk zijn. Het lijkt het college beter elk facet afzonderlijk aan de orde te stellen, om duidelijk te krijgen hoe in de toekomst met de begraafplaatsen dient te worden omgegaan. Dan gaat het over de tarieven, het onderhoud en de vraag of het wel danwel niet gewenst is op verschillende niveaus te begraven. Het college acht het goed hierover in diverse sessies met elkaar te spreken. Er was aanvankelijk sprake van een B-stuk, doch daarvan is een C-stuk gemaakt omdat het college er niet direct uit kwam. De signalen die spreker heeft gekregen, hebben hem ertoe gebracht alles gefaseerd bij de raad op tafel te leggen.

Mevrouw Houwing-Haisma wacht wel af waarmee de wethouder komt.

Wethouder Holman kan over de vergeten vraag van de ChristenUnie-fractie kort zijn. Op de agenda voor de commissievergadering van maandag aanstaande staat het verstrekken van uitvoerige informatie over het hele watergebeuren, waaronder de rioleringsproblematiek. Dan zal ook worden uitgelegd wat er in Emmermeer en Emmerhout kan worden gedaan ter oplossing van de wateroverlast en wat er al gedaan is.

De heer Arends heeft de wethouder het een en ander horen zeggen over een motie van de PvdA-fractie. Mag daaruit worden geconcludeerd dat het college die motie overneemt?

Wethouder Holman heeft het hierover nog niet met het college gehad, maar zal het college voorstellen de motie over te nemen. Of het dat doet, kan hij nu niet zeggen.

Wethouder Jumelet wil er allereerst op attenderen dat op de tafels van de raadsleden een stuk over de herindicatie is neergelegd. Daarin is vermeld welke afwegingen er zijn gemaakt bij de besluitvorming die op 2 oktober heeft plaatsgevonden over de operatie herindicatie. Daarover zal de raad desgewenst natuurlijk nog kunnen spreken, hetzij in de commissie, hetzij in de decemberraad bij de behandeling van de conceptnota betreffende de WMO.

De burgemeester heeft aan het begin van de tweede termijn al opgemerkt dat er nog een aantal technische vragen is gesteld. Het college denkt dat de beantwoording daarvan beter tot haar recht komt in de commissie, maar uiteraard

kan een vraag ook op de betrokken afdeling worden neergelegd. Hoe dan ook, voor de beantwoording is meer tijd nodig dan een kwartier of tien minuten. Hij stelt zich voor nu een aantal algemene opmerkingen te maken en in elk geval ook in te gaan op het WVG-verhaal.

Door de DOP-fractie is in eerste termijn gesproken over leemtes en onjuistheden in de verordening en alle andere stukken over de WMO die in december 2006 zijn vastgesteld. Het college heeft gezegd een en ander te willen heroverwegen, wat de vraag kan oproepen wat er precies aan de hand is. Welnu, de VNG heeft een modelverordening opgesteld en de gemeente Emmen heeft met haar verordening daarbij aangesloten, maar inmiddels is ontdekt dat sommige zaken niet bij Emmen passen. Er zullen dus technische aanpassingen worden doorgevoerd. Zo zal onder andere de hoogte van het PGB worden heroverwogen. Het gaat dan niet zozeer om een onjuistheid, alswel om de vraag hoe met bepaalde zaken moet worden omgegaan tegen de achtergrond van de ervaringen tot nu toe. Spreker denkt dat het juist is het zo te doen, te meer daar het mensen betreft die ondersteuning behoeven.

Namens de DOP-fractie heeft de heer Schoo een opmerking gemaakt over te hoge apparaatskosten. Gezegd kan worden dat deze nog altijd liggen onder de 10% die is afgesproken. Het absolute bedrag is misschien wel hoog, maar er wordt nog steeds onder 10% gebleven.

Het college staat nog steeds voor een sociaal reëel beleid. Helder moge zijn dat wordt geprobeerd op z'n minst binnen de gestelde kaders te handelen. Spreker geeft de heer Schoo direct toe dat in de begroting nog het oude bedrag staat. Inmiddels is er via de septembercirculaire zo'n zeven ton bij gekomen.

Ook over de participatie van de WMO-raad en het OSOG heeft de heer Schoo terecht opmerkingen gemaakt. Vooruitlopend op de discussie die spreker met de raad wil voeren over de vraag hoe de WMO-raad en de andere adviesorganen, zoals de seniorenraad, de jongerenraad en het OSOG, worden gezien, vooral met betrekking tot de uitvoerbaarheid van burgerparticipatie. Als bijvoorbeeld de WMO-raad is geïnstalleerd, kan blijken dat er sprake is van dubbelingen. Het college wil graag goede afspraken maken om te voorkomen dat het steeds over dezelfde zaken gaat met steeds weer andere organisaties. Het punt is niet dat het college niet met allerlei organisaties/belangenbehartigers wil overleggen, want natuurlijk moet dat gebeuren, maar het is ook nodig dat goede afspraken worden gemaakt. Misschien kan daarover in december ook met elkaar worden gesproken.

De heer Schoo begrijpt dat de wethouder impliciet zegt dat de verordening inzake cliëntenparticipatie integraal gehandicaptenbeleid, vastgesteld in 2000, in december opnieuw ter discussie komt, inclusief het overleg met de WMO-raad en eventueel andere organisaties.

Wethouder Jumelet geeft aan dat erover wordt nagedacht hoe hiermee moet worden omgegaan en dat hij hierover met de raad wil spreken, met de bedoeling tot een goede burgerparticipatie te komen op alle terreinen die aan de orde zijn. Deels gaat het om kaderstelling, maar vaak ook over uitvoeringszaken, en de vraag is dan: waar bespreek je wat? Tevens speelt hierbij een termijn van adviesverlening, bijvoorbeeld voor de WMO-raad zes weken en voor andere organisaties vier weken. Dit ligt ingewikkeld, zoals in de uitvoering is te merken. Het is dan ook van belang dat een goede afstemming wordt gevonden, opdat zaken niet door elkaar heen gaan lopen. Er is juist een WMO-raad ingesteld waarin een brede vertegenwoordiging van de samenleving adviseert. Maar goed, hij loopt hiermee wat vooruit op de nog te voeren discussie.

De raad is in september 2004 door het college uitgebreid geïnformeerd over de kostenstijging WVG. Daarbij zijn toen ook bezuinigingsmogelijkheden gepresenteerd en is onder andere gemeld dat met ingang van 2004 de tekorten niet meer binnen het budget van de dienst SZWH konden worden opgevangen. Vandaar dat volgens de Kadernota 2004 in de primitieve begroting 2005 een lastenuitzetting WVG van € 2,7 miljoen werd geraamd. Verwacht werd toen dat de kosten met 20% zouden stijgen. De raad heeft in november 2004 bij de behandeling van de programmabegroting 2005 besloten tot een bezuiniging op de WVG van € 1,2 miljoen per jaar. Per saldo is de begroting vanaf 2005 daardoor verhoogd met € 1,5 miljoen. Intussen is te zien dat de kosten minder stijgen dan werd verwacht. In 2006 was er sprake van 15%, maar uiteindelijk is het 3% geworden. De conclusie kan worden getrokken dat achteraf bezien de lastenuitzetting met € 2,7 miljoen in 2005 misschien niet nodig was, maar daarmee is wel verklaard waarom er nu € 2 miljoen over is; de lastenuitzetting is eigenlijk de hoofdoorzaak van dit overschot. Het gaat in dezen bij de negen ton om aframen, niet om bezuinigen. Als je twee miljoen over hebt, in elk geval te ruim hebt begroot, is het natuurlijk niet raar ongeveer de helft daarvan af te ramen. Het college acht dit verantwoord. Overigens zij erop gewezen dat er binnen de WMO taken zijn die wettelijk moeten worden uitgevoerd. Anders gezegd: enerzijds is de indicatie-

stelling leidend en anderzijds zijn er wettelijke taken. Door het college is geprobeerd zo goed mogelijk te begroten.

Mevrouw Houwing-Haisma merkt op dat onverlet blijft dat de raad in 2005 pijnlijke bezuinigingsmaatregelen heeft genomen. Nu het meevalt, de oogsttijd is aangebroken en fracties niets alleen oog willen hebben voor grote projecten, maar ook voor de noden in de samenleving, zou het goed zijn een discussie te voeren over de bezuinigingen waartoe in 2005 is besloten. Moet niet worden overwogen of het verstandig en eerlijk is te bezien in hoeverre datgene wat je eerst hebt weggehaald weer ten gunste van de doelgroep kan worden gebracht? Het is niet zo logisch nu een en ander te regelen en in december de discussie te voeren over het WMO-beleid.

De heer Arends zit eigenlijk met spanning te wachten op voorstellen van de VVD-fractie waarover van gedachten kan worden gewisseld. Of er nu wel of niet nog iets komt, blijft boven de markt hangen. Hij wacht dus op het moment waarop de VVD-fractie boter bij de vis geeft.

Mevrouw Houwing-Haisma leek het netjes de tweede termijn van de wethouder af te wachten. Zij heeft gisteren nog de afdeling gebeld om duidelijkheid over het hele verhaal te krijgen. De fractie overweegt nog met een amendement te komen om het bedrag ten aanzien waarvan nu wordt voorgesteld het over te hevelen naar de algemene middelen weer ten goede te laten komen van de doelgroep. Natuurlijk zal dat moeten worden gedaan in relatie tot de hele WMO. De fractie zal straks even kijken naar de precieze tekst.

De heer Arends vindt het indienen van een amendement na de tweede termijn niet zo netjes. Dan kan er immers geen discussie meer over worden aangegaan.

Mevrouw Houwing-Haisma merkt op dat vóór de begrotingsbehandeling over deze materie vragen zijn gesteld. Het antwoord dat daarop is gegeven, bleek voor de fractie niet voldoende. In eerste termijn is erop teruggekomen, maar het antwoord was toen weer niet duidelijk. Zij meent dat het begrijpelijk is dat alvorens een amendement wordt ingediend, zij volstreekte duidelijkheid wenst over hetgeen het college voorstelt. De heer Arends heeft de discussie kunnen volgen en heeft daaraan mee kunnen doen. Dat hij niet weet waarover het gaat, gelooft zij niet. Het was de heer Arends die heeft beweerd dat zijn fractie een groot oog heeft voor de noden in de

samenleving. De VVD-fractie stelt: als het nu oogsttijd is, is het gerechtvaardigd te kijken naar de bezuinigingen die in 2005 zijn doorgevoerd en te bezien wat er terug kan gaan naar de doelgroep. Dat mag wat haar betreft bij de behandeling van het WMO-beleid, doch nu moet alles niet op voorhand worden afgekaart.

De heer Arends is het volstrekt duidelijk dat de VVD-fractie in dit opzicht iets wil. Echter, over de voorstellen van deze fractie ter zake moet hij tot nu toe gissen. Het zou goed zijn geweest als in alle helderheid met elkaar had kunnen worden gesproken over de VVD-voorstellen.

Mevrouw Houwing-Haisma merkt op dat er straks een lange schorsing is, gedurende welke zij met een amendement bij de heer Arends zal komen.

De heer Arends gaat het erom dat straks de tweede termijn is afgerond en wordt overgegaan tot de stemmingen. Er zal dus niet meer kunnen worden gediscussieerd over het amendement van de VVD-fractie. Hij betreurt dat ten zeerste.

De waarnemend voorzitter zegt dat dan een reactie zal kunnen worden gegeven bij de stemmingen. In elk geval staat het de VVD-fractie vrij nog met een amendement te komen. Hij is het er wel mee eens dat dit de beraadslaging te kort doet.

Wethouder Jumelet herhaalt dat het college staat voor een sociaal reëel beleid. Met alle respect voor de opmerking over de zware bezuinigingen, is hij er wat verbaasd over dat wordt gesuggereerd dat heel veel zaken niet goed zouden gaan. De signalen geven juist aan dat het wél goed gaat. Over wat mensen nodig hebben, vindt een heel goed gesprek met de doelgroep plaats. Hij kan zich niet voorstellen dat er nu € 2 miljoen op de plank moet worden gelegd om opeens heel veel dingen te gaan repareren. In elk geval is ongeveer de helft beschikbaar om aan de wellicht toenemende vraag te kunnen voldoen. Hij is voornemens heel goed te luisteren naar de plannen die er zijn, want daarna kan pas worden bepaald wat er nodig is. Het zou een heel bijzondere begroting worden als het andersom zou worden gedaan. Hij wacht de voorstellen maar af, en is overigens blij dat veel mensen een sociaal hart blijken te hebben. Ten slotte: vanmorgen is weer gesproken over kleuren. Wat er ontstaat als ze worden gemengd, weet spreker niet precies < je zou soms wensen dat je kleurenblind bent! >, maar volgens hem gaat het eenvoudig om mooi rood en mooi

groen!

Wethouder Thalens-Kolker sluit zich hierbij van harte aan.

Zij heeft gemerkt dat er bij verschillende fracties zorg bestaat over de budgetten voor onderwijs-huisvesting en de wens aanwezig is daaraan iets te doen. Al eerder is gezegd dat er altijd meer wordt geclaimd dat er in de pot zit; wat dit betreft dus terechte zorg. Reeds aangegeven is welke budgetten de komende tijd extra worden aangewend en ook dat de bezuinigingstaakstelling in 2010 zal zijn opgelost. Er blijkt verschillend te worden gedacht over incidentele danwel structurele inzet op dit terrein. Zij laat het aan de betrokken fracties over daar uit te komen, maar zij kan zich voorstellen dat bij de volgende Kadernota een en ander nog eens wordt bezien op basis van informatie die dan beschikbaar zal zijn, daarbij in het oog houdend dat de wens bestaat nog een aantal grote projecten te gaan realiseren. Dat vraagt een nieuwe afweging.

Mevrouw Houwing-Haisma vraagt of de wethouder het met haar eens is dat er vele scholen zijn waarvoor broodnodig nieuwbouw of groot-schalig onderhoud moet worden gepleegd en dat dit juist een goed moment zou zijn om voor langere tijd structurele gelden beschikbaar te stellen, teneinde tegemoet te komen aan de problematiek en een slag te maken. Zij begrijpt nu dat de wethouder zegt: de taakstelling is straks afgelopen, dus misschien is er wel genoeg! En dat dan terwijl nog niet eens 50% van alle aanvragen wordt gehonoreerd.

Wethouder Thalens-Kolker gelooft niet dat zij heeft gezegd dat er wel genoeg en dus geen probleem is. Zij geeft juist aan dat er wél een probleem is, maar ook dat er extra budgetten zijn. Zij ontkent de problematiek niet, doch wil de raad meegeven daar nog eens naar te kijken, ook met het oog op de toekomst vanwege de grote projecten die nog op stapel staan. Het is niet zo dat zij de problematiek onvoldoende inschat, integendeel. Zij erkent dat deze er is. Van de eerdere pauze heeft zij gebruik gemaakt om de laatste stand van zaken betreffende de Montessorischool te checken. Spreekster kan zeggen dat hiervoor de aanbestedingsprocedure kan worden opgestart. Daarin is inderdaad enige vertraging opgetreden, doch er kan nu mee worden begonnen. De fractie van GroenLinks heeft een vraag gesteld over de budgetten voor de brede school. Maandag jongstleden heeft spreekster reeds aangegeven dat er inmiddels een kleine drie ton beschikbaar is en dat ook gebruik gemaakt gaat

worden van de impuls gelden, waarvoor de gemeente zich heeft aangemeld en die extra mogelijkheden bieden. De concepten komen het volgend jaar volop in beeld. Verder zal moeten worden nagedacht over de vraag of budgetten ook op een andere manier moeten worden ingezet om dorps- en wijkgericht een bijdrage te leveren aan de brede-schoolontwikkeling. En dan: een vakcollege of een ambachtsschool-nieuwe stijl? Spreekster vindt de term 'vakcollege' wel een aardige, omdat die nieuw elan uitstraalt, los van de term 'ambachtsschool'. Tenslotte gaat het om een nieuwe vakopleiding gedurende zes jaar voor kinderen die daarvoor in aanmerking komen. Een naam is echter maar een naam. Veel belangrijker is het dat met het vakcollege juist in deze regio, waar sociaaleconomisch het een en ander aan de hand is, kinderen zoveel mogelijk kansen worden gegeven om een startkwalificatie te halen en uiteindelijk goed op de arbeidsmarkt terecht te komen. Als wethouder van onderwijs zal spreekster zich maximaal inspannen om zo'n opleiding naar Emmen te halen. Over de relatie tussen een jeugdparlement en de jongerenraad heeft de heer Schoo iets gezegd. De jongerenraad functioneert, is in dit huis eens per week bezig met diens taak. Die raad is een erkende overlegpartner en dat moet ook vooral zo blijven. Juist de laatste tijd is die raad zeer actief door een wijkdebattentoeer te organiseren om met jongeren in debat te gaan en van hen te horen wat hun wensen en behoeften zijn. Het zal de heer Schoo vast deugd doen dat de jongerenraad zich ook over de WMO-notitie heeft gebogen. Spreekster denkt dat die raad een heel goede rol kan spelen bij een verbinding met een jeugdparlement. Het lijkt haar een goed experiment. Zij kan zich voorstellen dat het beschikbare budget naar de kwadranten wordt verdeeld, waarbij de jongerenraad kan worden betrokken, aansluitend bij de suggestie van de SP-fractie met betrekking tot beschutte hangplekken.

De heer Hoekstra vraagt of het college bereid is de SP-motie over beschutte plekken voor jongeren over te nemen.

Wethouder Thalens-Kolker antwoordt dat het college dit niet doet, omdat er geen budget voor is aangegeven.

De heer Hoekstra constateert dat er € 1 miljoen vrije reserve is, dus dit kan er nog wel bij worden ingepast!

Wethouder Thalens-Kolker reageert vervolgens op de opmerkingen die zijn gemaakt over kunst en cultuur. Met name in de eerste termijn

heeft de GroenLinks-fractie te dien aanzien een stevige bijdrage geleverd. Spreekster is erg benieuwd naar de visie van genoemde fractie op cultuur. De aandachtspunten in de bijdrage van de heer Dijkgraaf geven het college het idee van een wat statisch beeld. Als hij spreekt over het ontbreken van een afdeling kunst en cultuur en over een nulmeting, heeft hij het vooral over structuren en weinig over de dynamiek op dit terrein.

De heer Dijkgraaf heeft het gehad over het ringenmodel van de heer Wijn. Als het gaat om iets wat níét statisch is, is het wel dat model. Dat gaat namelijk om wat er allemaal gebeurt en met wie je in gesprek moet gaan om te komen tot een goed kunst- en cultuurbeleid. De wethouder moet dus niet zeggen dat hij op een statische manier naar kunst en cultuur kijkt – hij probeert juist aan te geven dat het gebruik van het ringenmodel de manier is om voor kunst en cultuur beleid op te zetten.

Wethouder Thalens-Kolker komt zo dadelijk nog te spreken over de ringen van Wijn. Zij spreekt over een statische visie omdat de heer Dijkgraaf het vooral over structuren en nota's heeft. Graag zou zij willen horen over wat er op het terrein van kunst en cultuur zou moeten gebeuren. En als de heer Dijkgraaf komt met een optelling van de budgetten, heeft hij het slechts over een klein gedeelte van alles wat aan kunst en cultuur wordt besteed. Het zal hem niet zijn ontgaan dat in de begroting ook budgetten zitten voor bijvoorbeeld de realisering van een nieuw theater, culturele inkoop, cultureel erfgoed en monumenten.

De heer Dijkgraaf merkt op dat er in de afgelopen 14 jaar alleen maar nota's zijn geschreven. De enige die nog geldt, is die uit 1993. Nu wordt er weer een nieuwe nota over kunst en cultuur gemaakt. Hij probeert juist iedere keer te zeggen dat het niet om nota's gaat, maar om het beleid dat er voor te zorgen dat Emmen dé cultuurstad van Noord-Nederland wordt. Hij bedoelt dus: dingen dóén en het hele veld laten participeren. Dat was het uitgangspunt van de nota 'Tussen zand, veen en wolken', maar die nota is er gewoon niet meer. De wethouder moet niet zeggen dat hij alleen met nota's bezig is, want hij is juist bezig om te bereiken dat in deze gemeente een waanzinnig mooi kunst- en cultuurbeleid ontstaat. Het theater is daar een onderdeel van, maar er is nog veel meer.

De heer Arends is een beetje verbaasd over het verhaal van de heer Dijkgraaf, want kan zich

voorstellen dat uitvoering van kunst- en cultuurbeleid gebaseerd dient te zijn op een visie. Welnu, een visie staat in een beleidsnota. Hijzelf is ook niet zo'n voorstander van allerlei nota's, maar in dit geval is het wel de kern van de wijze waarop het werkt in het openbaar en politiek bestuur. Als de heer Dijkgraaf zegt geen nota nodig te hebben, zegt deze eigenlijk: geef maar ongericht geld aan uit en laat duizend bloemen bloeien!

De heer Dijkgraaf heeft dat niet gezegd.

De heer Arends repliceert dat uitvoering moet zijn gericht op beleid!

De heer Dijkgraaf vindt dat beleid niet wordt gemaakt door het schrijven van een nota die na een jaar in de kast wordt gelegd, maar door interactief met mensen en organisaties te spreken.

De heer Arends begrijpt dat de heer Dijkgraaf vindt dat als maar wordt gesproken met allerlei mensen in de samenleving, ...

De heer Dijkgraaf vindt dat de heer Arends zich wel juist moet uitdrukken, want deze roept nu maar wat.

De heer Arends vertaalt alleen de term 'interactief beleid'.

De heer Dijkgraaf zegt dat de heer Arends dat doet in diens woorden.

De heer Arends repliceert dat de heer Dijkgraaf niet concreet is en dat hij het duidelijk probeert te maken.

De heer Dijkgraaf informeert of de heer Arends het ringenmodel van Wijn kent.

De heer Arends antwoordt ontkennend.

De heer Dijkgraaf beveelt aan dat eens te gaan bestuderen. Dan weet de heer Arends precies waar het over gaat en kan een goede discussie worden gevoerd. In dat model gaat het om uitgangspunt van handelen, organisaties en ...

De waarnemend voorzitter is ervan overtuigd dat de wethouder de ringen van Wijn wél kent. Hij stelt dan ook voor dat de wethouder doorgaat met haar beantwoording.

Wethouder Thalens-Kolker is het roerend met de heer Dijkgraaf eens dat het niet om een nota gaat, maar om beleid. Zij verheugt zich op de

discussie die te zijner tijd zal worden gevoerd over het cultuurbeleid.

Ten aanzien van Blanco lijkt het alsof de ambities van het college groter zijn dan die van de GroenLinks-fractie. Kijkt men naar de ringen van Wijn, dan ziet men dat de buitenste ring gaat over wat een gemeente van 90.000 inwoners zou moeten hebben, waarbij onder andere een poppodium wordt genoemd. Volgens het uitgevoerde inventarisatieonderzoek zou er in Emmen een poppodium moeten worden gerealiseerd. In die zin wordt dan volkomen voldaan aan de ambities die in de ringen van Wijn zijn verwoord. Zoals gezegd, is de inventarisatie afgerond en wordt nu begonnen met de uitwerking. Ook is aangegeven dat Blanco in de tussenliggende periode alle mogelijkheden moet krijgen om te blijven functioneren, teneinde te voorkomen dat Blanco leeg bloedt.

De heer Dijkgraaf heeft begrepen dat Blanco op heel korte termijn twee activiteiten wil gaan organiseren: iets met een reggaeband en iets wat met oude hippies te maken schijnt te hebben. De ene vindt plaats in november, de andere in december. Daarvoor is ook netjes een vergunning aangevraagd. Echter, wanneer er overlast door ontstaat, zou kunnen worden overgegaan tot sluiting. Als Blanco dicht zou moeten, wat gaat de wethouder dan doen? De strekking van het GroenLinks-amendement is: zorg voor maatregelen om te bewerkstelligen dat Blanco door kan gaan met het ontplooiën van activiteiten! Wanneer er in de toekomst méér kan, bijvoorbeeld door middel van een poppodium, is dat alleen maar prima.

(De heer Wittendorp verlaat de vergadering)

Wethouder Thalens-Kolker heeft in de laatste raadsvergadering, toen er ook vragen waren rond Blanco, aangegeven dat niet kan worden verwacht dat morgen een en ander is gerealiseerd op de huidige plek. Zij gaat er ook van uit dat ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid handelt; dat geldt zowel voor het college als voor Blanco.

De waarnemend voorzitter beseft dat elkaars uithoudingsvermogen op de proef wordt gesteld, maar wil vóór de lunchpauze toch wethouder Sleeking nog het woord geven. Voorts deelt hij mee dat de heer Wittendorp inmiddels de vergadering heeft verlaten. Het aantal aanwezige raadsleden is nu dus 38.

Wethouder Sleeking vindt dat het inderdaad niet zó moet zijn dat zich de situatie van maandag jongstleden herhaalt, namelijk dat op het

moment waarop hij voor zijn beantwoording in de startblokken stond de zwakke blaas van de heer Arends tot een gedwongen pauze noopte!

De heer Arends merkt op: geen zwakke blaas, maar een volle!

Wethouder Sleeking zegt dat de gedwongen pauze er wellicht oorzaak van is geweest dat hij in zijn antwoord aan de heer Huttinga de jaren 2008 en 2009 door elkaar heeft gehaald. Excuses daarvoor! Voor de vergadering van de commissie wonen en ruimte van maandag aanstaande staat de kwartaalrapportage op de agenda en daarin wordt exact aangegeven hoeveel plannen er in behandeling zijn, hoeveel ontwerpen er liggen, enzovoort. Daarop kan dan uitvoerig worden ingegaan.

In reactie op hetgeen door de heer Arends is gezegd over het kunstwerk Zwartemeer en de bevreemding die blijkbaar bij de heer Douwstra is ontstaan, het volgende. Maandag heeft spreker geprobeerd aan te geven in hoeverre de besluitvorming en de informatie van het college reikten. Hij heeft toen ook gezegd: als het kunstwerk in z'n oorspronkelijke vorm vele malen meer zou kosten dan het bedrag dat de PvdA-fractie vermoedt, is er wel een probleem! Om een vergelijking te trekken met de ramp die ontstaat als de Zuiderzeelijn niet doorgaat: in dat geval wordt het prima gevonden als het kabinet met compenserende maatregelen komt, een zogenaamd transitiepakket. Hij heeft slechts willen aangeven dat als zich een soortgelijke situatie ten aanzien van het kunstwerk in Zwartemeer zou voordoen, het wellicht goed is met Zwartemeer te praten over mogelijk andere invullingen, want het zou jammer zijn dat men helemaal niets meer in handen zou hebben als het bedrag voor de voltooiing van het kunstwerk absoluut onvoldoende zou zijn.

De heer Arends heeft de wethouder dan maandag jongstleden niet volledig begrepen. Hij begrijpt nu dat de bedoeling was te zeggen: mochten de kosten van het voltooiën vele malen hoger zijn dan € 375.000,-, dan ontstaat er een andere situatie! De PvdA-fractie gaat er vooralsnog van uit dat, gelet op eerdere calculaties, voltooiing voor dit bedrag mogelijk is. Hij neemt aan dat het college terugkomt bij de raad als de kosten fors hoger blijken te zijn. Dan is er evenwel sprake van een nieuwe situatie en is het niet alleen het dorp Zwartemeer maar zijn het ook andere plekken die in dezen een rol kunnen gaan spelen.

Wethouder Sleeking stelt vast dat daarover dan

apart gesproken zal worden.

De heer Pekelsma merkt op dat op een gegeven moment € 250.000,- om de hoek kwam kijken. Dit bedrag zou worden toegevoegd aan de realisering van dit object. Is dit geld uit het verleden nog beschikbaar? En stel dat de raad besluit dat het geraamde bedrag inclusief het bedrag van € 250.000,- beschikbaar wordt gesteld, is het dan geoormerkt geld voor het kunstwerk?

Wethouder Sleeking zegt dat het college dit soort vragen zelf ook nog heeft. Het heeft aangegeven in principe te willen voldoen aan het nakomen van de belofte die indertijd is gedaan, doch dat nader onderzoek nodig is om helder te krijgen welke budgetten er met name voor dit doel ooit ter beschikking zijn gesteld. Verder is op dit moment nog onvoldoende helder hoeveel de uitvoering precies gaat kosten. Het college wil daar graag op terugkomen nadat het onderzoek tot heldere antwoorden heeft geleid.

De heer Huttinga vindt de *Unvollendete* van Schubert ook schitterend!

Wethouder Sleeking sluit zich daar graag bij aan.

De waarnemend voorzitter informeert of de heer Huttinga dit helemaal voor zich ziet in Zwartemeer.

De heer Huttinga waardeert het kunstwerk zo-als het nu is juist zeer.

Wethouder Sleeking constateert dat is gevraagd naar een voortgangsrapportage betreffende de herstructurering van De Ark en de kleine kampjes. Hij stelt zich voor in overleg met de griffie te bekijken of zo'n rapportage in januari of februari aan de commissie kan worden voorgelegd. Tot slot: als er aan het einde van deze collegeperiode wellicht minder dan 900 woningen op jaarbasis zijn gebouwd, past dit helemaal bij de lagere ambities van de VVD-fractie.

De waarnemend voorzitter concludeert dat hiermee de tweede termijn tot een einde is gekomen, zodat nu eindelijk iedereen de lunch kan gaan nuttigen.

Het voorstel is toch het geplande anderhalf uur schorsing aan te houden, opdat er ook ruim de tijd is voor overleg van de fracties. Hij laat het helemaal aan de fracties zelf over of dat wordt gevoerd in de vorm van polderen, kwartetten, jokeren of een ander gezelschapsspel.

De vergadering is geschorst.

Schorsing

De voorzitter heropent de vergadering en stelt voor te komen tot afronding van de begrotingsbehandeling. De vraag is of datgene wat aan amendementen en moties is ingediend wordt gehandhaafd, danwel of er amendementen of moties worden ingetrokken of gewijzigd.

De heer Dijkgraaf deelt mede dat het oorspronkelijke GroenLinks-amendement A14 (Blanco) een motie (M2) is geworden. Daarin moeten enkele wijzigingen worden aangebracht. In het eerste punt van het besluit worden de woorden 'voor 2007 en' geschrapt en in het tweede punt wordt het woord 'nieuwbouw' vervangen door: *tijdelijke huisvesting*.

De voorzitter acht het correct dat A14 wordt beschouwd als een motie, aangezien niet concreet wordt voorgesteld een begrotingspost te wijzigen.

De heer Schoo vermeldt amendement A13 te hebben gewijzigd. Wat in het besluit vervalt is: "het invoeren van gratis parkeren op alle borden aangegeven gehandicaptenparkeerplaatsen in de gehele gemeente Emmen en".

Mevrouw Houwing-Haisma geeft aan dat ook een kleine wijziging is aangebracht in amendement A5 (onderwijshuisvesting). Het eerste deel van punt 1 van het voorgestelde besluit luidt nu: € 150.000,- (in plaats van € 50.000,-).

De voorzitter vraagt zich af of dit amendement niet meer een motie is, omdat niet wordt voorgesteld een begrotingsartikel te wijzigen.

Mevrouw Houwing-Haisma informeert wat de wijsheid is om dit amendement te wijzigen in een motie. Door het college wordt voorgesteld € 1,1 miljoen van de € 2 miljoen aan onderbesteding WVG-budget toe te voegen aan de algemene middelen, doch de intentie van de VVD-fractie is dat € 0,9 miljoen in eerste aanleg wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve WMO.

De voorzitter stelt vast dat dit feitelijk betekent dat structurele middelen worden toegevoegd aan de egaliseringsreserve WMO, doch dat dan ook moet worden aangegeven dat die middelen in reserve dienen te worden gehouden. Dat moet vertaald worden in een formulering, maar het is in elk geval een verstrekkend amendement, zodat hij dit het nummer A0 geeft. Volgens hem wordt met dit amendement € 0,9 miljoen gereserveerd voor de egaliseringsreserve.

Wethouder Jumelet verduidelijkt dat met dit amendement van het bedrag van € 2 miljoen € 900.000,- wordt afgeraamd ten behoeve van de egaliseringsreserve.

De voorzitter concludeert dat het daarmee een ver strekkend amendement is.

De heer Arends vindt het teleurstellend dat de VVD-fractie hiermee in dit stadium komt, aangezien nu eigenlijk geen discussie meer mogelijk is. Genoemde fractie heeft het steeds gehad over noodzaak en wenselijkheid en het dichttimmeren van de begroting, maar de bal keert heel snel naar die fractie terug. Wat wordt voorgesteld doet geen recht aan een democratisch debat in de raad doordat de VVD-fractie hiermee op zo'n stuntelige manier komt. Spreker vindt dit met het oog op het democratisch proces schokkend.

De voorzitter informeert of de heer Arends een derde termijn voorstelt.

De heer Arends kán haast niet anders, maar zou het handig hebben gevonden als de VVD-fractie tijdig met dit amendement was gekomen en ook zelf een derde termijn had voorgesteld.

Mevrouw Houwing-Haisma heeft tijdens de schorsing begrepen dat de mogelijkheid van een derde termijn zou worden geboden, althans dat het nog kort mogelijk zou zijn zaken toe te lichten. In de tweede termijn is overigens duidelijk aangegeven welke de overwegingen van de VVD-fractie waren om nog even met dit amendement te wachten. Het is tijdens de schorsing uitgereikt, zodat eenieder in de gelegenheid is geweest erover van gedachten te wisselen. Achteraf bezien had het amendement eerder moeten worden ingediend, doch de fractie had niet eerder de informatie die zij nodig had. Vooraf is wel degelijk informatie op de betrokken afdeling gevraagd, maar zij heeft die toen onvoldoende gekregen, evenals in de eerste termijn. Hoe dan ook, het is een amendement dat door een aantal fracties wordt gesteund. Met de manier waarop de heer Arends een en ander nu neerzet, heeft spreekster erg moeite.

De voorzitter informeert of er nu concreet behoefte is aan een derde termijn.

Diverse fracties geven aan die behoefte te hebben.

De voorzitter wil nu eerst doorgaan met de inventarisatie betreffende amendementen en mo-

ties.

De heer Arends zegt dat de schorsing is benut om te bezien of het mogelijk is een aantal amendementen in elkaar te schuiven. Dat leidt ertoe dat de fracties van PvdA en CDA komen met een gezamenlijk amendement, medeondertekend door de ChristenUnie-fractie. Het komt erop neer dat een aantal voorstellen van de PvdA-fractie is teruggehaald en zal worden betrokken bij de Kadernota. Hierbij is nadrukkelijk ook het geluid betrokken van andere fracties dat het wenselijk is voor bepaalde zaken ruimte te laten. Daarnaast is bekeken waar overlappingsen kunnen worden opgeheven. Het is nu een door een aantal fracties gedragen amendement geworden.

De voorzitter vraagt of dit amendement komt in de plaats van het oude amendement A2.

De heer Arends laat weten dat sommige onderdelen van het oude amendement worden ingetrokken (*zie het nieuwe amendement A2 van de fracties van PvdA, CDA en ChristenUnie op de pagina's 79-83*). Daarbij is ook nog gekeken naar het VVD-amendement over onderwijshuisvesting.

Mevrouw Houwing-Haisma deelt mee dat de VVD-fractie wat dit betreft haar oorspronkelijke amendement handhaaft.

De heer Douwstra vermeldt dat de BGE-fractie het amendement A6 (fietspad zuidzijde Kanaal A) intrekt, met gelijktijdige indiening van de raadsbrede motie M7.

De heer Ensink brengt onder de aandacht dat de amendementen van de CDA-fractie zijn vervat in het nieuwe amendement A2.

Hij stelt voor na afloop van de derde termijn een schorsing in te lassen om nieuwe voorstellen/moties in de juiste volgorde te laten rubriceren.

De voorzitter lijkt het handig nu te schorsen, aangezien er nu gekopieerd moet worden. Vervolgens kan iedereen rustig kijken naar de inhoud van de nu aan de orde zijnde amendementen en moties.

De vergadering is geschorst.

Schorsing

(Na de schorsing is de heer Wittendorp weer ter vergadering)

De voorzitter heropent de vergadering en biedt de raad de gelegenheid in derde termijn het

woord te voeren over amendement A0.

Mevrouw Houwing-Haisma heeft er eigenlijk niet zo veel behoefte aan nog iets te zeggen over amendement A0. Haar dunkt dat het standpunt van de VVD-fractie inmiddels voldoende is toegelicht.

De heer Arends begrijpt dat met dit amendement wordt voorgesteld € 900.000,-, welk bedrag door het college als dekkingsmiddel is aangedragen, 'terug te halen'. Hij stelt vast dat daarmee in structureel opzicht, inclusief de ruimte voor nieuw beleid, alle ruimte weg is. Als hij kijkt naar de voorstellen die de VVD-fractie wil steunen (onderwijshuisvesting en het onderhoud sportvoorzieningen), moet hij vaststellen dat die fractie zelf de beschikbare budgetten overtekent. Het is dan ook opmerkelijk dat de VVD-fractie de PvdA-fractie pontificaal heeft verweten dat zij de boel dichttimmerd en potverteert.

Kijkend naar het voorstel, moet het spreker van het hart dat tijdens de discussie van de afgelopen dagen de indruk is gewekt dat er grote problemen gaan ontstaan met de WMO en het niet sociaal zou zijn als het voorstel van het college wordt gehonoreerd. Spreker is van mening dat er een heel sociaal WMO-beleid wordt voorgesteld. Hij heeft de heer Huttinga in eerste termijn zeer behartigenswaardige woorden horen spreken over de uitvoering en heeft verleden jaar, toen het ging om de invoering van de WMO, hoon en spot van bepaalde fracties over zich heen gekregen met betrekking tot gedane voorstellen, als zou het gaan om het faillissement van het WMO-beleid in Emmen, grote tekorten en onrust onder de bevolking. In de contacten heeft de fractie daar tot op heden niets van gemerkt. Kijkt spreker naar het WVG-beleid sec, dan stelt hij vast dat dit beleidsonderdeel in de vorige collegeperiode in de portefeuille van een VVD-wethouder heeft gezeten. Hij heeft noch in het coalitieoverleg, noch in het overleg met wethouders het idee gehad dat dit een beleidsterrein is waarvoor de VVD gevochten heeft als een leeuw. Hij kent genoeg beleidsonderdelen waar PvdA- en CDA-wethouders wél hebben gevochten als leeuwen, ook in tijden van bezuiniging.

Mevrouw Houwing-Haisma vindt het veel te ver gaan wat de heer Arends nu allemaal de raadzaal in slingert. Dat de wethouders van de VVD in de vorige raadsperiode niet gevochten zouden hebben voor het WVG-beleid, is iets waarvan zij afstand neemt. Toen er bezuinigingen moesten worden doorgevoerd, was iedereen gedwongen daarmee in te stemmen, omdat er anders enorme tekorten in meerjarenperspectief

zouden ontstaan. Daarom is, naar zij meent, raadsbreed een aantal besluiten genomen. De VVD-fractie heeft echter altijd gezegd dat WVG-geld is bestemd voor de doelgroep en dat men daar niet zomaar aan moet komen. Op het moment waarop er ruimte ontstaan, kun je niet eenvoudig besluiten geld te laten terugvloeien naar de algemene middelen. Tenslotte gaat het om geld dat is bestemd voor de doelgroep. De manier waarop de heer Arends nu de VVD-wethouder in de vorige raadsperiode neerzet, vindt spreekster ver beneden peil.

De heer Arends kan zich voorstellen dat mevrouw Houwing dit niet zint.

De heer Eerenstein constateert dat van hetgeen indertijd is ingebracht, ook door de PvdA-fractie, achteraf kan worden gezegd dat het ging om krokodillentranen. Afgaande op de maatregelen die indertijd zijn genomen op het gebied van bijvoorbeeld vervoer, kan worden geconcludeerd dat die met heel veel pijn en moeite het ene jaar zijn ingevoerd en het andere jaar weer ingetrokken in verband met budgettaire problemen. Toen was de stemming in de raad: als er betere tijden komen, worden die maatregelen nog eens tegen het licht gehouden! Dat is tot op heden niet gebeurd. Kortom, de tranen die toen geplengd zijn, waren blijkbaar krokodillentranen.

De heer Arends kan zeggen dat er nu krokodillentranen met emmers tegelijk worden geplengd. Hij herinnert zich hoe de behandeling verliep toen het ging over het verstrekkingenbeleid en door bijvoorbeeld de CDA-fractie een voorstel werd gedaan over scootmobiel. Hij herinnert zich ook dat door de PvdA-fractie keer op keer voorstellen zijn gedaan over het invoeren van een inkomenstoets om zodoende een verlichting te krijgen. Bijna tot het einde toe heeft de fractie daarin alleen gestaan. Het is opmerkelijk dat de VVD-fractie op dit onderdeel nu zo zwaar inzet, want zij heeft er in het verleden amper blijk van gegeven dat zij hieraan zo hecht.

Mevrouw Houwing-Haisma meent dat de heer Arends last heeft van een selectief geheugen.

De heer Arends denkt van niet. Mevrouw Houwing moet nog maar eens kijken naar de handelingen uit de vorige raadsperiode. Hij herinnert zich dat een bedrag aan niet geoorloofd geld ten behoeve van inkomensondersteuning voor gehandicapten voor de poorten van de hel bij VVD-wethouder Brummel moest worden weggesleept.

De heer Eerenstein vindt het ongepast nu te praten over iemand die zich niet kan verdedigen. Hij weet donders goed welke discussie over de inkomenstoets is gevoerd en raadt de heer Arends aan dit dossier nog eens goed door te nemen, want het is echt beneden de maat wat deze nu te berde brengt.

De voorzitter lijkt het niet goed in een welles-nietesspel verzeild te raken. Er zit nu een nieuw college en diens beleid is thans aan de orde.

De heer Arends kan wat het collegebeleid betreft zeggen dat de PvdA-fractie haar verantwoordelijkheid in de vorige periode heeft genomen. Die verantwoordelijkheid neemt zij nog steeds.

De heer Ensink zegt dat ook de CDA-fractie haar verantwoordelijkheid in de vorige raadsperiode heeft genomen. Zij heeft toen constructieve voorstellen gedaan die een bijdrage leverden, zoals de scootmobiel- en de eigen-bijdrageproblematiek. Er is nu een andere situatie. De fractie constateert dat er in de begroting een goed beleid is geformuleerd. Tevens kan worden geconstateerd dat in het voorstel van de VVD-fractie iets staat wat onjuist is, immers: WVG-gelden zijn niet geoorloofd, althans niet volgens zijn informatie. Het gaat nu om structureel negen ton, dragend in deze begroting. Dat kan de raad nooit voor diens verantwoordelijkheid nemen, gehoord de discussie die in de afgelopen dagen is gevoerd. Er kan tot een goed pakket worden gekomen en de begroting is voor de CDA-fractie dan ook heel acceptabel. Daarin worden de volumes voor nieuw beleid redelijk 'in de benen' gehouden en daar past het VVD-voorstel absoluut niet bij. Het verbaast sprekers fractie dat uitgerekend de VVD-fractie met dit voorstel komt.

De heer Huttinga deelt mede hierover al in eerste termijn vragen te hebben gesteld. Deze zijn naar tevredenheid beantwoord. Omdat het gaat om een dekkingsonderdeel in de begroting, gaat de ChristenUnie niet met dit voorstel mee.

De voorzitter constateert dat door de fracties een nieuw verzamelamendement door de fracties van PvdA, CDA en ChristenUnie.

De heer Huttinga heeft met de heren Arends en Ensink afgesproken ten aanzien van dit amendement nog iets naar voren te zullen brengen. Het betreft het onderdeel A2.7 (fonds museale voorzieningen). In het overleg heeft de Chris-

tenUnie-fractie ingebracht dat in dezen het beleid gelijk moet opgaan met het geld. Met andere woorden: tegelijk met de inrichting van het fonds moet er ook beleid worden gemaakt voor verstrekking uit het fonds.

De voorzitter neemt aan dat de heer Huttinga zich realiseert dat er een fonds is als straks voor dit amendement wordt gestemd.

De heer Huttinga realiseert zich dat.

De heer Arends had dit hiervóór even moeten melden. Tevens moet worden toegevoegd dat ervan wordt uitgegaan dat op het moment waarop de kosten van de voltooiing kunstwerk Zwartemeer (onderdeel A2.6) daadwerkelijk vele malen hoger blijken dan in het amendement is aangegeven, het college terugkomt bij de raad en dat er dan opnieuw naar wordt bekeken.

De voorzitter veronderstelt dat het college dat graag wil toezeggen! Hij ziet de wethouder al een beweging maken die op instemming duidt.

(De heer Moinat verlaat de vergadering)

Hierna wordt overgegaan tot besluitvorming, te beginnen met het amendement A0.

Amendement A0 (VVD, DOP, SP, GroenLinks en BGE)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gelezen de begrotingsvoorstellen van het college met betrekking tot de onderbesteding van het jaarlijkse WVG-budget;

constateert dat:

- *er een onderbesteding heeft plaatsgevonden op het WVG-budget van een kleine € 2 miljoen;*
- *het college voornemens is de helft hiervan structureel in te zetten als buffer;*
- *de WVG-gelden geormerkte gelden zijn;*

besluit:

- *dat het totale bedrag van de onderbesteding ten gunste blijft van de doelgroep;*
- *dat eerst tot een andere invulling kan worden besloten nadat de discussie met betrekking tot het WMO-beleidsplan in december 2007 is gevoerd.*

De voorzitter wijst erop dat het besispunt hierbij is: *zulks ten laste van het saldo van de algemene dienst.*

Dit amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 28 tegen 10 stemmen verworpen (de leden van de fracties van VVD, BGE, SP, GroenLinks en DOP stemmen voor).

Amendement A1 (CDA en PvdA) inz. extra bijdrage RTV-Emmen

Dit amendement wordt ingetrokken en in aangepaste vorm opgenomen in verzamelamendement A 2 (nieuw).

Verzamelamendement A2 (nieuw) (PvdA, CDA en ChristenUnie)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging inzake de programmabegroting 2008;

besluit:

de programmabegroting 2008 en de meerjarenbegroting 2008 t/m 2011 te wijzigen zoals financieel weergegeven in het bij dit amendement gevoegde overzicht met voorstellen en de daarbij behorende toelichting op onderdelen.

Toelichting onderdeel KEI-goede fietsnetwerk

- Bij de behandeling van de Kadernota 2007 heeft de PvdA-fractie de notitie 'Het KEI-goede fietsnetwerk' aangeboden aan de gemeenteraad.
- In de programmabegroting zijn geen middelen opgenomen voor de financiering van een (aanvullend) fietsbeleid.
- Er is nog geen koppeling tussen fietsen, nordic walking en een gehandicaptennetwerk in de gemeente Emmen.
- Er moet een kwalitatief goed fietsnetwerk komen met mogelijkheden voor recreatief fietsen, secundaire fietswegen en snelfietswegen, nordic walking en gehandicaptennetwerk.
- Het fietsaandeel in Emmen moet worden verhoogd van 30% naar 50%.
- Vermindering van CO₂-uitstoot heeft ook in de gemeente Emmen hoge prioriteit.
- Door een KEI-goed fietsnetwerk wordt het milieu verbeterd vanwege een daling CO₂ uitstoot.

Doel:

- een voorbereidingskrediet voor het maken van een bestek/plan waarvoor de notitie 'Het KEI-goede fietsnetwerk' als basis kan worden gebruikt;
- het college te verzoeken binnen een redelijke termijn, doch bij voorkeur uiterlijk voor 1 juni 2008, met een voorstel beleidsplan te komen.

Toelichting op onderdeel sport- en speelvoorzieningen in dorp of wijk

- In de programmabegroting zijn geen middelen opgenomen voor de financiering voor sport- en speelvoorzieningen in de dorpen en de wijken.
- Recentelijk uitgevoerd onderzoek heeft bevestigd dat overgewicht bij kinderen in toenemende mate een probleem vormt.
- Aanbieden van voldoende activiteiten kan een preventieve werking hebben met betrekking tot baldadigheid en vandalisme.
- In elk dorp of wijk moeten sport- en spelvoorzieningen kunnen ontstaan.
- Nieuwe initiatieven in de dorpen en wijken moeten de kans krijgen om tot ontwikkeling te komen.
- Op verschillende manieren kan vorm en inhoud gegeven worden aan deze voorzieningen (zie opmerkingen bij behandeling Kadernota):
 - het moet in elk geval met sport en spel voor jongeren te maken hebben;
 - de overlegpartner moet samen met de jongeren en/of ouderen de verantwoordelijkheid dragen voor de inrichting van het gebied en naderhand voor beheer en toezicht.
- Door het op deze wijze te organiseren wordt bewerkstelligd dat er in dorp of wijk een breed draagvlak ontstaat voor een dergelijke voorziening.

Doel:

- een fonds in te stellen waarop overlegpartners een beroep kunnen doen (uitgangspunt = € 2,- per inwoner minus 25% voor onderhoud) om sport- en spelvoorzieningen te creëren;
- vanuit het fonds jaarlijks een bedrag van 25% beschikbaar stellen voor onderhoud.

Toelichting op onderdeel OZB-compensatie sportverenigingen en -accommodaties

- Amateursportverenigingen en private sportaccommodaties (sporthallen en openluchtwembaden) richten zich op de beoefening van sport zonder enig winstoogmerk.
- Beleidsontwikkelingen van de gemeente hebben ertoe geleid dat sportverenigingen en sporthallen zoals bovenstaand genoemd zich geconfronteerd hebben gezien met sterk toegenomen lasten voor (groot) onderhoud.

- Vanaf 2002 hebben sportverenigingen zich ook geconfronteerd gezien met toename van lasten als gevolg van OZB-heffing.
- Goede sportvoorzieningen in dorpen en wijken zijn van groot belang voor de vrijetijdsbeleving van vele kinderen en jongeren.
- De gemeente i.c. de samenleving gebaat is bij goede sportvoorzieningen welke laagdrempelig zijn en toegankelijk voor alle lagen van de bevolking.
- Hogere lasten voor (groot) onderhoud en als gevolg van OZB-heffing leiden tot toename van contributieheffing van sportverenigingen en van tarieven welke verenigingen en individuen moeten betalen voor het gebruik van sporthallen en openlucht zwembaden.
- Vrijstelling van OZB-heffing zoals door het college verwoord in zijn brief d.d. 29 oktober 2007 (kenmerk: 07.31233) praktische problemen in de uitvoering oproept;
- Subsidiëring van (niet-commerciële) sportverenigingen en private sportaccommodaties (sporthallen en openluchtwembaden) voor hetzelfde bedrag als de jaarlijkse OZB-heffing is een goed alternatief voor vrijstelling van OZB-heffing.

Doel:

- (niet-commerciële) sportverenigingen en private sportaccommodaties (sporthallen en openluchtwembaden) jaarlijks een subsidie toe te kennen welke gelijk is aan de jaarlijkse OZB-heffing voor de betreffende (niet-commerciële) sportvereniging en private sportaccommodatie (sporthal of openluchtwembad).

Toelichting op onderhoud geprivatiseerde sportvoorzieningen

- Tijdens de behandeling van de programmabegroting 2007 is door de raad van de gemeente Emmen in meerderheid een amendement van de VVD-fractie aangenomen inzake groot onderhoud aan de accommodaties van de geprivatiseerde sportinstellingen.
- Door het college is een inventarisatie gedaan conform de besluitvorming door de raad middels bovenvermeld amendement.
- Het college heeft de raad bij brief van 9 oktober 2007 (kenmerk 07.31167) geïnformeerd over de inventarisatie en de raad in overweging gegeven de bestaande knelpuntenpot van 2009 structureel te verhogen met € 60.000,-.

Doel:

- Het door het college aan de raad in overweging gegeven voorstel bij brief van 9 oktober 2007 (kenmerk 07.31167) overnemen;
- Het bedrag jaarlijks te indexeren.

Toelichting op onderdeel op zetten van vrijwilligerspool WMO + kinderopvangmogelijkheden

- In de collegebrief voor de huidige bestuursperiode (2006-2010) staat centraal dat er kansen worden geboden aan iedereen die maatschappelijk wil meedoen en dat de gemeentelijke inzet gericht is op zelfstandige en zinvolle participatie in de samenleving.
- De Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is een participatiewet: meedoen, mee laten doen en mee blijven doen.
- Er is (nog) geen uitgewerkt vrijwilligersbeleid (WMO prestatieveld 4) vastgesteld in de gemeente Emmen.
- Het opzetten van een vrijwilligerspool WMO draagt preventief bij aan het vroegtijdig signaleren van zorgvragen en dreiging van sociaal (maatschappelijk) isolement bij ouderen en kan onderdeel uitmaken van het voornemen van ketenregie rond ouderen.
- Vrijwilligers en mantelzorgers met jonge kinderen (0 tot 4 jaar) moeten ondersteund worden om eveneens te kunnen participeren en het bieden van enkele dagdelen kinderopvang per week hierin kan voorzien.
- In de gemeente Emmen dient een vrijwilligerspool WMO opgezet te worden.
- De vrijwilligers kunnen worden gescreend, geschoold en begeleid door een WMO-professional (ondergebracht bij Sedna).
- De vrijwilligers WMO kunnen in hun eigen buurt of wijk worden ingezet om huisbezoeken af te leggen met als doel vroegtijdige signalering van zorgvragen en signalering van dreigend sociaal isolement bij ouderen.
- Andere vrijwilligers met soortgelijke activiteiten (vanuit kerken, Zonnebloem, et cetera) kunnen eveneens een beroep doen op deze professional.

Doel:

- opzetten van de vrijwilligerspool WMO;
- de vrijwilligers en mantelzorgers met kinderen van 0 tot 4 jaar te ondersteunen/faciliteren door het bieden van enkele dagdelen kinderopvang.

Toelichting op onderdeel kunstwerk Centrum Zwartemeer

- In de programmabegroting zijn geen middelen opgenomen voor de realisatie van het kunstwerk Centrum Zwartemeer.
- Van het kunstwerk Centrum Zwartemeer is de eerste fase in 1996 gerealiseerd.
- De eerste fase bestaat uit twee kruispunten, verplaatsen brug Santing, twee zuilengalerijen per kruispunt met een bordes per kruispunt.
- De eerste fase gefinancierd is uit de middelen herinrichting veenkolonien.

- De tweede fase zou bestaan uit een verbinding tussen de twee bordessen voorzien van speciale verlichting gelegen aan de zuidkant. De noordkant zou worden voorzien van een wandelpad over de wal. De wal moet enigszins glooien. Deze glooiing zou afgezet worden met keien tot in het water. Aan de noordkant zou verlichting worden aangebracht. Het water tussen de beide bordessen zou een vijver moeten worden met waterpartijen. In deze vijver zou ook een 'schip' komen te liggen. Het 'schip' zou de functie krijgen de geschiedenis van Zwartemeer uit te beelden.
- De benodigde middelen voor fase 2 bedroegen in 1996 f 650.000,- (= circa € 295.000,-).

Doel:

- fase 2 van het kunstwerk Centrum Zwartemeer moet gerealiseerd worden conform eerdere gewekte verwachtingen bij het dorp;
- de mogelijkheid dient te bestaan fase 2 te actualiseren aan de wensen en mogelijkheden van 2007/2008 en er dient hierover nauw overleg met de dorpsraad plaats te vinden.

Toelichting op onderdeel fonds museale voorzieningen

- In de programmabegroting zijn geen middelen opgenomen voor de financiering van museale voorzieningen of het ondersteunen van initiatieven voor museale voorzieningen.
- De gemeente Emmen heeft een uiterst schraal aanbod van museale voorzieningen.
- Uitbouw van museale voorzieningen heeft relaties met beleidsterreinen van cultuur en educatie, recreatie en toerisme en economie. Een divers aanbod van museale voorzieningen is daarom om meerdere redenen wenselijk en zinvol.
- Museale voorzieningen zijn in Nederland nagenoeg per definitie voorzieningen die niet zonder overheidssteun kunnen bestaan, overheidssteun in de vorm van een bijdrage in de initiële kosten of in de vorm van (project-)subsidie voor activiteiten.

Doel:

- een fonds in te stellen waaruit de gemeente jaarlijks een bijdrage beschikbaar kan stellen voor initiatieven en activiteiten op het gebied van museale voorzieningen;
- het college te verzoeken op korte termijn een beleidsnotitie op te stellen waarin voorwaarden gesteld worden op grond waarvan een bijdrage voor initiatieven en activiteiten op het gebied van museale voorzieningen beschikbaar kan worden gesteld.

Toelichting onderdeel dorps- en wijkplannen

- In de programmabegroting zijn middelen opgenomen voor de financiering van het maken van dorps- en wijkplannen voor het jaar 2008.
- In de meerjarenbegroting zijn vooralsnog geen middelen opgenomen voor het maken van dorps- en wijkplannen na het jaar 2008.
- Er wordt in de gemeente Emmen naar gestreefd de inwoners meer invloed te geven op het gemeentelijk beleid (zie programma 1, burgers en bestuur).
- Vanuit die gedachte wordt gewerkt om een impuls te geven aan burgerparticipatie.
- In 2008 wordt voor Emmermeer, Schoonebeek en Zwartemeer, in co-productie met EOP, gewerkt om dorps- en wijkplannen te realiseren, waarbij de werkwijze van Emmen Revisited gevolgd zal worden.

Doel:

- het goede werk dat in 2008 wordt voortgezet in 2009 een verder vervolg geven voor de rest van de gemeente;
- het voorbeeld van de werkwijze van Emmen Revisited hiermee verder uitrollen binnen de gemeente en de burgerparticipatie hierdoor een goede impuls laten krijgen.

Toelichting onderdeel architectuurgids Emmen

- De gemeente Emmen geniet grote bekendheid, zowel nationaal als internationaal, als het gaat om landschap, ruimtelijke inrichting, stedenbouw en architectuur (onder andere naoorlogse woonwijken, Emmen Revisited).
- De gemeente Emmen kan met de prachtwijken van onder andere Emmen Revisited op een uitstekende wijze als voorbeeld in het land dienen, als een stad die innovatief, vernieuwend en zorgvuldig omgaat met haar ontwikkeling als stad.
- In toenemende mate wordt de vraag gesteld naar:
 - de ontstaansgeschiedenis in de ontwikkeling van de stad, dorpen en wijken;
 - de visie en de ambitie van beleidsmakers, stedenbouwkundigen en architecten (onder anderen Niek de Boer, André de Jong, Nicolai, Sterenberg) en het inzicht in de keuze en achtergronden van de ontwerpbeslissingen;
- Er is geen architectuurgids Emmen beschikbaar waarin genoemde ontwikkelingen in samenhang zijn vastgelegd en in de programmabegroting zijn geen middelen gereserveerd om te komen tot een architectuurgids Emmen.

Doel:

- met het realiseren van een architectuurgids kan een nieuwe dimensie worden gegeven aan het delen van kennis, uitwisselen van ervaring en het vestigen van aandacht op en het vergroten van betrokkenheid bij de verdere ontwikkeling van de stad, de wijken en dorpen.

Toelichting onderdeel correctie formatie-uitbreiding en verruiming flexibel personeelsbudget

- Bij de behandeling van de Kadernota 2006 heeft de PvdA-fractie voorgesteld te komen tot een zgn. flexibel personeelsbudget.
 - Een zogenaamd flexibel personeelsbudget beoogt het college ruimte te geven om naast het vastgesteld personeelsbudget, in geval van incidentele knelpunten – bijvoorbeeld als overbrugging of om piekmomenten op te vangen – de raad geen voorstellen te doen voor extra budget voor personeelsformatie.
 - Een dergelijk flexibel personeelsbudget heeft tevens tot gevolg dat het personeelsbudget wordt afgegrensd op enig niveau en enig moment; hierbij kan gedacht worden aan het personeelsbudget zoals vermeld in de begroting 2008.
 - Het afgegrensd personeelsbudget wordt jaarlijks geïndexeerd op grond van CAO-ontwikkelingen.
 - Afgrensd personeelsbudget beoogt tevens een halt toe te roepen aan toename van de formatie (rekening 2006: 905 fte / begroting 2008: 984 fte).
 - Aanpassing van het personeelsbudget is alleen nog mogelijk indien sprake is van bijvoorbeeld overdracht van taken door een hogere overheid aan de gemeente of nieuwe taken voor de gemeente.
 - Het college wordt in geval van afgrensd personeelsbudget gemandateerd om de formatie zonder tussenkomst van de raad in aard en omvang naar eigen inzicht in te vullen teneinde de doelstellingen zoals vermeld in de jaarlijkse programmabegroting te realiseren.
 - Het college heeft het voorstel van de PvdA-fractie zoals gedaan in 2006 tijdens de behandeling van de Kadernota 2007 overgenomen bij het opstellen van de begroting 2007; voor 2007 is dat middels incidentele financiering ingevuld.
 - Voor 2008 en volgende jaren stelt het college een flexibel personeelsbudget van een ½% van de brutoloonsum (= circa € 250.000,-) voor; tevens heeft het college de formatie-uitbreiding zoals vermeld in de Kadernota 2007 verwerkt in de begroting 2008.
- Pr. 5 Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke beperkingen (10.000 euro)
 Pr. 4 Knelpunt leerplicht (74.000 euro)
 Pr. 5 Uitwerking regierol woningbouw (60.000 euro)
 Pr. 6 Schuldhulp (70.000 euro, oplopend naar 200.000 in 2010)
- De PvdA-fractie is van mening dat een flexibel personeelsbudget enerzijds een verruiming van de formatie anderzijds niet nodig maakt, het col-

lege dient prudent om te gaan met de formatie-omvang en ongebreideld uitbreiding te voorkomen.

Doel:

- het toestaan van een flexibel personeelsbudget met een omvang van 1% van het totale personeelsbudget (circa € 500.000,-);
- het personeelsbudget voor 2008 af te grenzen op € 53.134.523,- conform het vermeldde in de begroting 2008 bijlage A, overzicht sterkte en lasten personeelsbegroting minus de in de kadernota 2007 vermeldde uitbreiding van formatie ad € 344.000,- (overgenomen in de begroting 2008);
- de jaarlijkse toename van het personeelsbudget te baseren op het personeelsbudget voor 2008 zoals hiervoor vermeld en dit te indexeren voor CAO-ontwikkelingen;
- Uitbreiding van het personeelsbudget alleen nog mogelijk te laten zijn indien sprake is van overdracht van taken c.q. het toebedeeld krijgen van nieuwe taken door een hogere overheid aan de gemeente.

Toelichting op onderdeel RTV-Emmen

- het bestuur van RTV Emmen heeft haar beleidsplan 2008-2012 d.d. 12 oktober 2007 aan de raad van de gemeente Emmen gezonden met het verzoek om een extra structurele subsidie ad. 23.000 euro per jaar vanaf 2008;
- Een goede lokale omroepvoorziening voor de gemeente als Emmen draagt bij aan een optimale diversiteit in nieuwsvoorziening;
- Aan een subsidie ook voorwaarden verbonden moeten zijn.

Doel:

- voor het jaar 2008 een bedrag extra te reserveren voor RTV Emmen;
- voor de volgende jaren het college te verzoeken:
- zorg te dragen voor een spoedige behandeling van het aangeboden beleidsplan 2008 – 2012 in commissie en/of gemeenteraad;
- het college te verzoeken de raad van de gemeente Emmen voorstellen te doen inzake nadere voorwaarden waaronder aan RTV Emmen subsidie kan worden toegekend;
- de nadere financiering te betrekken bij de behandeling van de Kadernota 2008.

Toelichting onderdeel Jeugdparlement

- Jeugd is een kernthema van het beleid van het college;
- Het is gewenst om jongeren daadwerkelijk kennis te laten maken met de werking van de lokale democratie.

Doel:

- het college te verzoeken de raad voorstellen te doen inzake de instelling van een jeugdparlement;
- een bedrag beschikbaar te stellen van 25.000 euro voor besluitvorming ten behoeve van een of meerdere voorstellen door het in te stellen jeugdparlement;
- een bedrag beschikbaar te stellen van 15.000 euro voor organisatie en begeleiding van het in te stellen jeugdparlement;
- het project jeugdparlement aan het eind van 2008 evalueren.

Toelichting op onderdeel Onderwijshuisvesting (gewijzigd voorstel VVD-fractie)

- de nota infrastructuur onderwijshuisvesting gemeente Emmen is behandeld;
- als gevolg van onvoldoende financiële middelen is er sprake van achterstallig onderhoud en kunnen nieuwbouwplannen onvoldoende opgepakt/gerealiseerd worden;
- eerdere taakstellingen (groot 164.000 euro) eindigen per 2010;
- het college wil vanaf 2008 50.000 euro structureel extra beschikbaar stellen voor huisvesting onderwijs.

Doel:

- voor de jaren 2008 en 2009 bovenop het door het college voorgestelde bedrag van 50.000 euro extra voor huisvesting onderwijs in beide jaren nog eens een bedrag van 100.000 euro extra beschikbaar stellen.

Toelichting op onderdeel “Op ’t Stee”

- de samenleving werd geconfronteerd met uitgeprocedeerde asielzoekers die naar het land van herkomst moesten, door omstandigheden buiten hun schuld niet terug konden maar wel uit de asielzoekerscentra gezet werden en daardoor geen onderdak hadden en onverzekerd waren;
- In de tijd gelegen tussen uitzetting uit de AZC's en daadwerkelijke terugkeer waren en zijn wel de aller-noodzakelijkste levensbehoeften en een dak boven hun hoofd nodig;
- In onze lokale samenleving heeft “Op ’t Stee”, een private stichting, zich het lot van deze mensen aangetrokken en daadwerkelijke hulp geboden;
- De daarvoor benodigde financiën worden bijeengebracht door diverse kerken, groepen en individuen in de samenleving;
- De financiële mogelijkheden van “Op ’t Stee” zijn echter niet voldoende toereikend om bovengenoemde mensen de nodige on-

dersteuning te geven tot de pardonregeling geheel is uitgerold.

Doel:

- De organisatie "Op 't Stee" een eenmalige solidariteitsbijdrage toe te kennen.

Opgemerkt wordt het initiatief met betrekking tot het instellen van een revolving fund ten behoeve van jonge en naoorlogse monumenten te betrekken bij de e.v. Kadernota.

De heer Dijkgraaf deelt mede dat de GroenLinks voor dit amendement zal stemmen, doch een voorbehoud wil maken bij het onderdeel A2.6 (kunstwerk centrum Zwartemeer).

De voorzitter acht dit lastig, aangezien het een integraal onderdeel is van het amendement. De heer Dijkgraaf kan daarmee instemmen, met de opmerking dat dit onderdeel voor hem er niet in had gehoeven, of kan tegenstemmen als dit voor hem een zwaarwegend onderdeel is.

De heer Dijkgraaf kiest dan voor de eerste mogelijkheid.

De heer Douwstra zegt dat de BGE-fractie worstelt met ongeveer dezelfde problematiek als de GroenLinks-fractie, zij het dat haar voorbehoud meer dan één onderdeel van het amendement beslaat. Derhalve stemt de fractie tegen dit amendement.

De heer Schoo zit met hetzelfde probleem. Aan bepaalde onderdelen zou hij wel steun willen geven, maar gezien andere onderdelen kan hij dit amendement evenmin steunen.

Mevrouw Houwing-Haisma laat weten dat de VVD-fractie is voor het onderdeel onderhoud geprivatiseerde sportvoorzieningen en voor de rest tegen is.

De heer Hoekstra zegt dat de SP-fractie goede voorstellen in het amendement ziet, maar ook een aantal waar zij tegen is. Daarom zal de fractie ook niet met het amendement instemmen.

Het verzamelamendement A2 wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 29 tegen 9 stemmen aangenomen (de leden van de fracties van VVD, BGE en DOP en het aanwezige SP-lid stemmen tegen), met in achtning van de door de fracties van GroenLinks, BGE, DOP, VVD en SP gemaakte aantekeningen.

Amendement A 3 (CDA):

per 2009 jaarlijkse toevoeging 60.000 euro voor knelpuntenpot nader genoemde zwembaden en sporthallen.

Dit amendement wordt ingetrokken en opgenomen in het verzamel-amendement A2 en maakt derhalve niet afzonderlijk deel van besluitvorming uit.

Amendement A4 (CDA): initiatieven en gelden t.b.v. jeugdparlement.

Dit amendement wordt ingetrokken en opgenomen in het verzamel-amendement A2 en maakt derhalve niet afzonderlijk deel van besluitvorming uit.

Amendement A5 (nieuw) (VVD)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gelezen het voorstel van het college met betrekking tot het budget voor onderwijshuisvesting;

constateert dat:

- *de nota Infrastructuur onderwijshuisvesting gemeente Emmen behandeld is;*
- *er achterstallig onderhoud is als gevolg van ontoereikende financiële middelen;*
- *nieuwbouwplannen niet opgepakt/gerealiseerd kunnen worden;*
- *onderwijs gegeven moet worden in goed toegeruste gebouwen;*
- *financiële maatregelen van de afgelopen jaren ruimte bieden voor nieuwe beleidsvoornemens;*
- *het college € 50.000,- extra beschikbaar wil stellen voor huisvesting;*
- *dit te weinig is voor het oplossen van de problematiek;*

besluit het voorstel van het college als volgt te wijzigen:

- *€ 150.000,- in plaats van € 50.000,- structureel extra beschikbaar te stellen voor een afdoende oplossing van de huisvestingsproblematiek;*
- *dekking te vinden uit het volume nieuw beleid.*

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 30 tegen 8 stemmen verworpen (de leden van de fracties VVD, DOP en BGE stemmen voor).

Amendement A6 (BGE) (fietspad zuidzijde Kanaal A)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende:

- *dat het fietspad met de voetgangerssuggetiestrook langs de noordwijze van Kanaal A te Emmer-Compascuum een onveilige situatie met zich mee brengt;*
- *dat die onveilige situatie kan worden opgelost door het aanleggen van een fietspad in beton aan de zuidzijde – kosten € 256.500,-;*
- *dat gelijktijdig markering van voetpad en fietspad aan de noordzijde plaats kan vinden – kosten € 30.000,-;*

overwegende:

dat de vrije ruimte 2008 op zich de mogelijkheid biedt een deel daarvan aan te wenden voor de aanleg van een fietspad aan de zuidzijde van Kanaal A, met gelijktijdige markering van voetpad en fietspad aan de noordzijde;

besluit:

de kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van het fietspad aan de zuidzijde en het markeren van het voet- en fietspad aan de noordzijde, zijnde in totaal € 286.500,-, te dekken uit de vrije ruimte.

Dit amendement is door de BGE-fractie ingetrokken.

Amendement A7 (ChristenUnie) (solidariteitsbijdrage Op 't Stee)

Dit amendement wordt ingetrokken en opgenomen in het verzamel-amendement A2 en maakt derhalve niet afzonderlijk deel van besluitvorming uit.

Amendement A8 (nieuw) (GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende:

- *dat Emmen geen afdeling kunst en cultuur meer heeft;*
- *dat kunst en cultuur bindende factoren zijn voor een stad van dorpen – hierbij kan ook een relatie worden gelegd met de Strategienota;*
- *dat Emmen veel meer te bieden heeft dan de vier basisvoorzieningen (bibliotheek, CQ, CBK en Muzeval);*

overwegende:

- *dat het belangrijk is in relatie met initiatieven als het dierenpark/theater in beeld te krijgen wat er allemaal speelt in Emmen op het gebied van kunst en cultuur;*
- *dat dit kan door middel van het houden van een zogenaamde nulmeting;*

besluit:

- *het college te verzoeken in 2008 een zogenaamde nulmeting te houden in de gemeente Emmen om van daaruit een volwaardige kunst- en cultuurvisie te realiseren – een en ander dient afgerond te zijn uiterlijk september 2008;*
- *dat dit gefinancierd kan worden uit de € 1 miljoen vrije ruimte voor een bedrag van € 100.000,-, zoals vermeld op bladzijde 4 van het raadsvoorstel;*

Mevrouw Houwing-Haisma deelt mede dat de VVD-fractie tegen dit amendement stemt, van mening zijnde dat eerst de kunst- en cultuurnota moet worden behandeld.

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 34 tegen 4 stemmen verworpen (de leden van de fracties van GroenLinks, SP en ChristenUnie stemmen voor).

Amendement A9 (nieuw) (GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende dat:

- *2008 het laatste jaar is van de periode actieplan Cultuurbereik 2005-2008;*
- *het zeer onduidelijk is of er na 2008 nog passende middelen zijn;*
- *de consequenties nog niet te overzien zijn;*

- *het college de consequenties gaat onderzoeken;*

overwegende:

- *dat het actieplan bedoeld is om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij cultuur;*
- *dat de doelstelling van het actieplan Cultuurbereik het vergroten is van het cultuurbereik door meer en ander aanbod voor nieuw en ander publiek – de programma's moeten ruimte bieden om een meer divers cultureel aanbod te programmeren, door de verschillende cultuursectoren heen nieuwe, onorthodoxe verbindingen tot stand te brengen en het publiek actief op te zoeken;*
- *dat de drie overheden vijf doelstellingen benoemden:*
 1. *versterking van de programmering;*
 2. *ruim baan maken voor culturele diversiteit;*
 3. *investeren in jeugd;*
 4. *beter zichtbaar maken van cultureel vermogen;*
 5. *culturele planologie op de agenda zetten;*

besluit:

- *het college te verzoeken een cultuuradviseur aan te stellen die, vooruitlopend op de ontwikkelingen ten aanzien van het actieplan Cultuurbereik en de nulmeting of cultuurnota, als belangrijkste aandachtsveld zal krijgen de aansturing van het cultuurbeleid in de gemeente Emmen;*
- *dat de kosten die gemoeid zijn met deze functie te dekken uit de vrije ruimte van € 1 miljoen voor 2008, zoals vermeld op bladzijde 4 van het raadsvoorstel;*
- *hiervoor een bedrag van € 50.000,- op jaarbasis te reserveren.*

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 37 stemmen tegen 1 stem verworpen (het lid van de GroenLinks-fractie stemt voor).

Amendement A10 (GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende dat:

- *jeugd/jongeren een van de speerpunten zijn in het Bestuursakkoord;*
- *het van groot belang is er voor te zorgen dat jongeren hun eigen (sub)culturen kunnen beleven, naast het hebben van hoogwaardig onderwijs en werk;*

overwegende:

- *dat jongeren een grote(re) rol dienen te spelen in de ontwikkeling van Emmen als stad;*
- *dat er door allerlei vormen van jongeren-cultuur (zoals een poppodium, hang-outplekken voor jongeren in dorpen en wijken, festivals gericht op jongeren, alternatieve kleinschalige jongerencircuits), een grote kans bestaat dat Emmen een grote aantrekkingskracht kakan gaan uitoefenen op jongeren om in Emmen te blijven wonen of te komen wonen;*

besluit:

€ 1 miljoen uit het SIOF te reserveren voor het ontwikkelen van initiatieven ten behoeve van jongeren en hun cultuurbeleving.

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 37 stemmen tegen 1 stem verworpen (het lid van de GroenLinks-fractie stemt voor).

Amendement A11 (GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende:

- *dat de gemeenteraad van Emmen in juni 2007 een motie van GroenLinks heeft aangenomen om Emmen in 2020 klimaatneutraal te hebben;*
- *dat in dat kader maatregelen met concrete doelen op meerdere terreinen en voor verschillende doelgroepen dienen te worden ontwikkeld;*
- *dat dit betrokken zou worden bij de begroting 2008;*

overwegende:

- *dat in de begroting wel wordt gesproken over initiatieven;*

- *dat dit gezien moet worden in meerjarenperspectief;*

besluit:

vanuit het SIOF € 1 miljoen te reserveren voor het maken en uitvoeren van concrete voorstellen in het kader van de in juni 2007 aangenomen GroenLinks-motie.

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 37 stemmen tegen 1 stem verworpen (het lid van de GroenLinks-fractie stemt voor).

Amendement A12 (DOP en SP)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende:

dat de vrije ruimte 2008 op zich de mogelijkheid biedt een deel hiervan aan te wenden om 'gratis'-of goedkoop openbaar vervoer voor ouderen aan te bieden;

overwegende dat:

- *bij de besprekingen van de begroting 2007 om een onderzoek naar de mogelijkheden is gevraagd en de raad middels een brief van 24 mei 2007 is geïnformeerd over de kosten (jaarlast € 353.100,-) en het aantal 65plussers (17.655 peildatum 1-1-2006) in de gemeente;*
- *de groeiende doelgroep meer mobiliteitsmogelijkheden dienen te worden gegeven om sociaal isolement te voorkomen;*
- *de kosten die gemoeid zijn met dit project zijn te dekken uit de vrije ruimte van € 1 miljoen voor 2008, zoals vermeld op bladzijde 4 van het raadsvoorstel;*

besluit:

het pilotproject 'gratis' of goedkoop openbaar vervoer voor ouderen voor een periode van één jaar per 1-7-2008 in te voeren en na een jaar te evalueren of het doel in dezen is bereikt en of het project mogelijk een structureel vervolg zou kunnen krijgen.

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 32 tegen 6 stemmen verworpen (de leden van de fracties van DOP, GroenLinks en BGE-fractie en het aanwezige lid van de SP-fractie stemmen voor).

Amendement A13 (nieuw) (DOP en SP)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

gelet op het feit:

- *dat er voor gehandicapten niet meer in de gehele gemeente Emmen tegen een gelijk parkeertarief geparkeerd kan worden;*
- *dat de fractie van de Drentse Ouderen Partij het in de toekomst in de gemeente Emmen wel wenselijk acht dat voornoemde doelgroep gelijk behandeld wordt;*
- *dat voornoemde doelgroep steeds zwaarder onder financiële druk komt te staan;*
- *dat de kosten van de gehandicaptenparkeerkaart in aanschaf zeer hoog zijn;*

constaterende dat:

- *er relatief veel gehandicapten zijn die een laag inkomen hebben;*
- *gehandicapten naar verhouding meer tijd nodig hebben voor het doen van hun inkoop dan valide personen en dus ook meer parkeertijd nodig hebben;*

besluit:

de kosten van aanschaf van een gehandicaptenparkeerkaart te verlagen van € 71,25 naar € 15,- per kaart en dit voorstel te dekken uit de vrije ruimte 2008.

De heer Arends deelt mede dat de PvdA-fractie tegen dit amendement stemt, omdat zij geen enkel idee heeft van de financiële consequenties. Zij is wel bereid hierover in een commissie nog eens van gedachten te wisselen.

De heer Ensink vermeldt dat ook de CDA-fractie tegen zal stemmen. Wel wenst zij er bij de volgende Kadernota op terug te komen.

De heer Schoo kan de heer Arends uit de droom helpen: volgens de wethouder bedragen de kosten € 40.000,-.

De heer Huttinga heeft vanmorgen gezegd dat de ChristenUnie-fractie sympathiek tegenover dit amendement stond als het deel over het gratis parkeren eruit zou gaan. Nu dat is gebeurd, houdt de fractie woord en zal zij voorstemmen.

Het amendement wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 31 tegen 7 stemmen verworpen (de leden van de fracties van DOP, ChristenUnie en BGE en het aanwezige SP-lid stemmen voor).

Motie M1 (ChristenUnie)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de begroting 2008;

overwegende:

- 1. dat het verder versterken van de kennis-transfer van scholen/kennisinstellingen naar bedrijven een hoofddoelstelling voor deze raadsperiode is;*
- 2. dat hiermee zowel sociale als economische aspecten gemoeid zijn;*
- 3. dat stimulerend beleid vanuit de gemeente hierbij belangrijk is;*

verzoekt het college:

- te onderzoeken of het instellen van een ontwikkeling- of innovatieprijs voor leerlingen en instellingen op verschillende onderwijsniveaus die een voor het bedrijfsleven bruikbare en van belang zijnde vondst hebben gedaan of een ontwikkeling in gang hebben gezet een bijdrage kan leveren aan het versterken van de genoemde kennis-transfer;*
- de raad in 2008 verslag te doen van dit onderzoek, waarop de raad in samenwerking met het college zou kunnen besluiten tot het instellen van een dergelijke prijs,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De motie wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 34 tegen 4 stemmen aangenomen (de leden van de VVD-fractie stemmen tegen).

Motie M2 (nieuw/was oorspronkelijk amendement A14) (GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende dat:

- Blanco nog steeds geen vaste nieuwe be-*

stemming heeft;

- de onderhandelingen hierover inmiddels al 10 jaar duren;*
- als er niets gebeurt, Blanco een gepasseerd station zal zijn;*

overwegende dat:

- er nu passende maatregelen genomen moeten worden ten aanzien van het huidige Blanco-onderkomen, zoals isolatie en brandveiligheid;*
- daardoor Blanco voorlopig zijn voorgenomen activiteiten kan uitvoeren;*
- dit geen extra kosten met zich mee hoeft te brengen;*

verzoekt het college:

- de noodzakelijke randvoorwaarden te creëren waardoor Blanco al zijn activiteiten verder kan uitvoeren;*
- de benodigde middelen hiervoor te halen uit het budget voor de herhuisvesting van Blanco;*
- in 2008 met een definitieve oplossing te komen die het voortbestaan van Blanco garandeert,*

en gaat over tot de orde van de dag

De motie wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met algemene stemmen aangenomen.

Motie M3 (GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)

constaterende:

- dat de gemeenteraad van Emmen bij lange raadsvergaderingen wordt opgepept door een snack;*
- dat deze snack iedere keer een vette kroket is;*

overwegende:

- dat de gemeenteraad het goede voorbeeld moet geven ten opzichte van de samenleving;*
- dat een kroket wel lekker kan zijn, maar niet echt gezond is;*
- dat niet iedereen de gemeentelijke kroket erg lekker vindt;*

*verzoekt het college:
vanaf de raadsvergadering in december 2007
om en om een kroket en een gezonde snack te
laten serveren,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter stelt voor niet over deze motie te stemmen, maar in de toekomst op een verstandige manier om te gaan met de catering voor de raad. Kan de heer Dijkgraaf hiermee leven?

De heer Dijkgraaf kan hiermee leven als hij er enige invloed op mag uitoefenen.

De voorzitter benoemt de heer Dijkgraaf tot zijn persoonlijke adviseur!
Kan de motie als ingetrokken worden beschouwd?

De heer Dijkgraaf antwoordt bevestigend.

Ingetrokken zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van besluitvorming uit.

Motie M4 (DOP, BGE en SP)

*De raad van de gemeente Emmen, in vergadering
bijeen op 5 en 8 november 2007,*

*gehoord de beraadslaging over de programma-
begroting 2008, agendapunt B1 (RA07.0115)*

overwegende:

- *dat het werkvoorzieningschap EMCO de financiële huishouding langzaam weer op orde begint te krijgen;*
- *dat de 'oude schulden' uit het verleden de EMCO steeds blijven achtervolgen, waardoor ondanks de huidige verbetermaatregelen toch steeds een groot tekort zal blijven bestaan;*
- *dat dit probleem beter in economisch betere tijden structureel kan worden opgelost, in plaats van steeds een greep in de BAR te doen;*

*verzoekt het college:
bij de Voorjaarsnota 2008 met een voorstel te
komen om de negatieve begroting ('oude
schuld') binnen drie jaar geheel te verrekenen,
opdat niet elk jaar een greep gedaan hoeft te
worden in de gemeentelijke reserves, en daarmede de financiële problemen bij de EMCO
structureel op te lossen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Schoo constateert dat de intentie van de wethouder is: het bestuur en de raad bij deze kwestie betrekken in het kader van de nieuwe WSW om te proberen eruit te komen. Hij ziet deze motie als een stokje achter de deur, want hij zal dit probleem graag binnen drie jaar opgelost zien.

De heer Huttinga had aanvankelijk enige kritiek op de tekst van deze motie, met name op de woorden 'oude schulden'. Toch vindt de ChristenUnie-fractie de intentie sympathiek, reden waarom zij voor zal stemmen.

De heer Dijkgraaf sluit zich bij de woorden van de heer Huttinga aan.

De motie wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 30 tegen 8 stemmen verworpen (de leden van de fracties van DOP, ChristenUnie, BGE en GroenLinks en het aanwezige lid van de SP-fractie stemmen voor).

Motie M5 (nieuw) (SP)

*De gemeenteraad van Emmen, in vergadering
bijeen op 5 en 8 november 2007,*

constaterende dat:

- *binnen het Bestuursakkoord 2006-2010 jeugd en jongeren een van de prioriteiten zijn;*
- *tot op heden dit onvoldoende tot uiting te gekomen, met name voor de doelgroep 14-17 jaar;*
- *genoemde groep in de samenleving te vaak negatief wordt weggezet;*
- *de groep vaak 'het kind van de rekening' is;*

verzoekt het college:

- *te komen met een voorstel waarin extra middelen zijn opgenomen voor hangplekken in de gemeente;*
- *danwel te komen met nadere afspraken met de uitvoeringsorganisatie Sedna;*
- *de jong-adolescenten die plek te geven in de samenleving die ze verdienen;*
- *hiervoor uit de € 1 miljoen vrije reserve te putten,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Dijkgraaf vermeldt dat de GroenLinks-fractie tegen de motie stemt, en wel omdat deze door het noemen van één categorie veel te beperkt is; volgens spreker moet het veel breder

worden aangepakt. Bovendien zou moeten worden aangegeven wat wordt beoogd als wordt gezegd dat jong-adolescenten die plek moet worden geven die ze verdienen. Vanwege de openeinden stemt de fractie tegen.

De heer Douwstra zegt dat ook de BGE-fractie niet met deze motie kan instemmen, en wel omdat haar volstrekt onduidelijk is of hiermee € 1,- of € 1 miljoen is gemeoid.

De heer Hoekstra merkt op dat als deze motie wordt aangenomen, het college met een voorstel moet komen. Dan zou precies bekend zijn om hoeveel euro's het gaat.

De heer Huttinga laat weten dat de Christen-Unie-fractie over de motie dezelfde gevoelens heeft als zojuist geuit door de BGE-fractie.

De motie wordt bij handopsteken in stemming gebracht en met 37 stemmen tegen 1 stem verworpen (het aanwezige lid van de SP-fractie stemt voor).

Motie M6 (PvdA)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen d.d. 5 en 8 november 2007,

constateert dat:

- *door de grote toestroom van autoverkeer op de Hondsrugweg de doorstroming op met name de donderdagavond en de zaterdag stagneert;*
- *de toegang tot de parkeerplaats de Weiert deze toestroom niet kan verwerken, met als gevolg extra stagnatie op genoemde Hondsrugweg;*
- *door het vele stilstaande en langzaam rijdende autoverkeer het milieu extra wordt belast;*

overwegende dat:

- *genoemde problematiek hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door mensen die zich per auto verplaatsen naar en van het centrum van Emmen;*

verzoekt het college:

- *te onderzoeken hoe het gebruik van het openbaar vervoer zodanig kan worden gestimuleerd dat dit leidt tot meer gebruik van de busverbindingen naar en van het centrum van Emmen op donderdagavond en zaterdag en eventueel andere dagen waarop meer verkeer dan normaal te verwachten is (bijvoorbeeld bijzondere winkelopeningstijden en markten);*

- *in overleg en samenwerking met de provincie en het OV-bureau de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot speciale regelingen die het gebruik van openbaar vervoer aantrekkelijk maken;*
- *de gemeenteraad te informeren over de uitkomst van genoemd onderzoek en zo nodig voorstellen te doen aan de gemeenteraad,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter constateert dat aan de wethouder de vraag is gesteld of het college deze motie overneemt.

Wethouder Holman heeft geen van de collegeleden nee horen zeggen, dus de motie wordt overgenomen.

Overgenomen zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van besluitvorming uit.

Motie M7 (alle fracties)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 5 en 8 november 2007,

gehoord hebbende de beraadslaging in de begrotingsraad;

constaterende dat:

veiligheid en onveiligheid subjectieve begrippen zijn;

verzoekt het college:

- *in overleg te treden met de provincie om de beschikbare gelden, zijnde € 200.000,-, bestemd voor het opruimen van het asfalt aan de zuidzijde van Kanaal A ook beschikbaar te stellen in het geval dat de raad van Emmen besluit opnieuw een fietspad aan te leggen aan de zuidzijde;*
- *de tijd tussen nu en de Kadernota 2008 te benutten om:*
 - a. enerzijds de bevolking te laten wennen aan de huidige, door haar als onveilig ervaren situatie;*
 - b. anderzijds Veilig Verkeer Nederland in de tussenliggende periode te laten rapporteren over de veiligheid van de verkeerssituatie aan de noordzijde van Kanaal A,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekend door alle fracties, wordt deze motie geacht met algemene stemmen te zijn aangenomen.

De voorzitter stelt voor nu de primitieve programmabegroting 2008 vast te stellen, kennis te nemen van de overweging in het preadvies, de daarin opgenomen voorstellen aan te nemen en de financiële consequenties van de voorstellen te verwerken in de jaarbegroting door middel van de eerste begrotingswijziging, met inachtneming van de aangenomen amendementen.

De heer Schoo deelt mede dat de DOP-fractie kan instemmen met de vaststelling van de begroting 2008, met een voorbehoud ten aanzien van programma 10 (zorg en welzijn) en paragraaf 10 (WMO). Daarop wil zij in december terugkomen, zodat zij de begroting op genoemde punten niet op voorhand wil vaststellen.

De voorzitter zegt dat dit een lastige is, immers: de begroting is één geheel. Hij zou zich kunnen voorstellen dat met de begroting wordt ingestemd, maar met de aantekening dat op genoemde onderdelen in december zal worden teruggekomen en dat dan zal worden geprobeerd een en ander via een begrotingswijziging bij te stellen.

De heer Schoo heeft de les begrepen die de voorzitter in het verleden aan een andere fractie heeft gegeven over het stemmen tegen de begroting. Toch heeft hij zijn opmerking over genoemd hoofdstuk en genoemde paragraaf willen maken. Van de suggestie van de voorzitter, in december proberen via een begrotingswijziging tot bijstelling te komen, zal wellicht gebruik worden gemaakt.

Mevrouw Houwing-Haisma laat weten dat de VVD-fractie eveneens een voorbehoud wenst te maken. Ook zij zal in december op bepaalde zaken terugkomen.

De heer Dijkgraaf sluit zich bij de vorige sprekers aan.

De heer Hoekstra zegt dat dit ook voor de SP-fractie geldt.

De heer Douwstra vermeldt dat dit eveneens voor de BGE-fractie geldt.

Zonder hoofdelijke stemming wordt hierna conform het geamendeerde voorstel van burgemeester en wethouders betreffende de programmabegroting 2008 c.a. besloten, met inachtneming van de gemaakte voorbehouden.

B2. Mededelingen en ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

De voorzitter geeft voor enkele mededelingen het woord aan de waarnemend voorzitter.

De waarnemend voorzitter wil in de eerste plaats aandacht vragen voor de vergadering van de commissie bestuur en middelen op 15 november. Het enige onderwerp dat dan aan de orde zal komen, is het dierentuin/theatercomplex. Gelet op het belang van dit onderwerp, worden nadrukkelijk alle raads- en commissieleden voor deze vergadering uitgenodigd.

De heer Reitsma informeert of allen die voor deze commissievergadering worden uitgenodigd ook hun inbreng mogen leveren.

De waarnemend voorzitter antwoordt dat dit zo is.

De heer Dijkgraaf hoopt maar dat er dan niet slechts technische vragen worden gesteld!

De waarnemend voorzitter zegt dat het aan de raads- en de commissieleden zelf is goede vragen te stellen en goede opmerkingen te maken.

De heer Dijkgraaf sprak slechts de hoop uit!

De waarnemend voorzitter kan die hoop alleen maar onderstrepen.

De volgende mededeling betreft de raadsvergadering van 29 november aanstaande. Die vergadering zal helemaal gewijd zijn aan hetzelfde onderwerp, dierentuin/theatercomplex, zij het dat dan meer procedurele punten zullen worden toegevoegd: de benoeming van een commissielid namens de ChristenUnie en het initiatiefvoorstel van GroenLinks, getiteld 'Heerlijk Helder Nederlands'. Op 29 november zal daarvoor een instemmingsvoorstel voorliggen. Wordt dat aangenomen, dan kan het initiatiefvoorstel verder de procedure ingaan.

Ten slotte voert spreker nog het woord als voorzitter van het presidium.

Het is een goed gebruik tegen het eind van het politieke jaar de medewerkers te eren en te bedanken die een jaar lang hun best hebben gedaan om voor de raad alles zó te regelen dat er goed kon worden vergaderd. Spreker verzoekt mevrouw Maatje naar voren te komen, opdat hij via haar de mensen die achter de schermen voor de raad werken te bedanken. Hij wil deze mensen met name noemen: uiteraard mevrouw Marjan Maatje zelf, Ida de Munnik, Ingrid van de Berg, Maaike Weerman, Mila Bholacingh, Frits Barends, Jantinus Meijeringh, Bert ten Cate, Teclé

Berhane, Agnes Schepel en Jetty Visser. Dat mensen niet genoemd zijn, wil niet zeggen dat zij niet bedankt worden, maar de genoemden worden speciaal geëerd, gepaard gaande met een blijk van waardering in de vorm van een cadeaubon. Spreker gaat ervan uit dat mevrouw Maatje er voor zorgt dat deze bij de genoemde personen terechtkomen.

(De waarnemend voorzitter overhandigt de cadeaubonnen aan mevrouw Maatje) (Applaus)

De voorzitter stelt vast dat hiermede een einde is gekomen van deze begrotingsvergadering. Hij zegt dank voor de geleverde inbreng en het opgebrachte geduld.

De vergadering is gesloten (17.19 uur).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 februari 2008.

De voorzitter,

De griffier,

AGENDA

Categorie nummer	Agenda nummer	Stuk nummer	Onderwerp
A	1	--	Opening en vaststelling agenda
A	2	--	Vragenhalfuur
B	1	RA07.0115	Programmabegroting 2008
B	2	RA07.0120	Mededelingen en ingekomen stukken